

Konstitutionsutskottets
betänkande
2006/07:KU20

GRANSKNINGS-
BETÄNKANDE

Del 2
Utredningsmaterial

SVERIGES RIKSDAG

Innehållsförteckning

Bilaga

Utredningsmaterial	4
Bilaga A1.1.1 Granskningsanmälan 2006-10-23	4
Bilaga A1.1.2 Granskningsanmälan 2006-03-20	5
Bilaga A1.1.3 Pressklipp från Yemen Observer 2006-02-15	6
Bilaga A1.1.4 Promemoria från Utrikesdepartementet 2007-01-12	7
Bilaga A1.1.5 Brev till Jemens utrikesminister 2006-02-11	18
Bilaga A1.1.6 Pressmeddelande från Laila Freivalds 2006-02-09	21
Bilaga A1.1.7 Pressmeddelande från Laila Freivalds på arabiska	22
Bilaga A1.1.8 Promemoria från Utrikesdepartementet 2007-02-22	23
Bilaga A1.1.9 Promemoria från Utrikesdepartementet 2007-03-15	29
Bilaga A1.1.10 Promemoria från Utrikesdepartementet 2007-04-24	31
Bilaga A1.1.11 Skrivelse från Levonline 2007-04-10	34
Bilaga A1.1.12 Skrivelse från Laila Freivalds 2007-05-04	35
Bilaga A1.2.1 Granskningsanmälan 2006-10-16	36
Bilaga A1.2.2 Promemoria från statsministern 2007-02-15	38
Bilaga A1.3.1 Granskningsanmälan 2006-10-23	41
Bilaga A1.3.2 Granskningsanmälan 2007-01-29	42
Bilaga A1.3.3 Granskningsanmälan 2007-01-31	43
Bilaga A1.3.4 Förteckning över innehav av finansiella instrument 2006-10-27	44
Bilaga A1.3.5 Regeringsprotokoll 2006-11-09	46
Bilaga A1.3.6 Beslut från Åklagarmyndigheten 2007-01-12	50
Bilaga A1.3.7 Promemoria från Regeringskansliet 2007-03-06	52
Bilaga A1.3.8 Promemoria från Utrikesdepartementet 2007-05-08	86
Bilaga A1.3.9 Promemoria från Utrikesdepartementet 2007-05-21	89
Bilaga A1.4.1 Granskningsanmälan 2006-11-03	91
Bilaga A1.4.2 Promemoria från Regeringskansliet 2007-03-06	93
Bilaga A2.1.1 Granskningsanmälan 2006-12-22	99
Bilaga A2.1.2 Granskningsanmälan 2006-12-22	100
Bilaga A2.1.3 Promemoria från Justitiedepartementet 2007-03-06	102
Bilaga A2.1.4 Skrivelse från Barbro Holmberg 2007-04-23	104
Bilaga A2.1.5 Skrivelse från Marie Hessle 2007-05-14	106
Bilaga A2.2.1 Granskningsanmälan 2006-10-02	109
Bilaga A2.2.2 Promemoria från Försvarsdepartementet 2007-03-08	112
Bilaga A2.3.1 Granskningsanmälan 2006-05-24	115
Bilaga A2.4.1 Granskningsanmälan 2006-03-23	117
Bilaga A2.4.2 Promemoria från Socialdepartementet 2007-01-12	118
Bilaga A2.5.1 Granskningsanmälan 2006-09-15	120
Bilaga A2.5.2 Promemoria från Försvarsdepartementet 2007-02-15	122
Bilaga A2.5.3 Promemoria från Försvarsdepartementet 2007-03-15	148
Bilaga A2.6.1 Granskningsanmälan 2006-09-15	151
Bilaga A2.6.2 Promemoria från Justitiedepartementet 2007-03-08	153
Bilaga A2.7.1 Granskningsanmälan 2006-12-19	162
Bilaga A2.7.2 Granskningsanmälan 2006-12-20	164
Bilaga A2.7.3 Pressklipp ur Dagens Nyheter 2006-12-18	165

Bilaga A2.7.4 Promemoria från Miljödepartementet 2007-03-07	168
Bilaga A2.8.1 Granskningsanmälan 2006-12-14	172
Bilaga A2.8.2 Promemoria från Utrikesdepartementet 2007-02-22	174
Bilaga A3.1.1 Granskningsanmälan 2006-05-02	182
Bilaga A3.1.2 Promemoria från Utbildningsdepartementet 2007-01-12	183
Bilaga A3.2.1 Granskningsanmälan 2006-05-22	188
Bilaga A3.2.2 Promemoria från Finansdepartementet 2007-02-09	188
Bilaga A3.3.1 Granskningsanmälan 2006-06-14	191
Bilaga A3.3.2 Promemoria från Justitiedepartementet 2007-01-12	192
Bilaga A3.4.1 Granskningsanmälan 2006-12-07	196
Bilaga A3.4.2 Promemoria från Justitiedepartementet 2007-03-08	197
Bilaga A3.4.3 Promemoria från Justitiedepartementet 2007-03-21	204
Bilaga A3.5.1 Granskningsanmälan 2006-10-30	211
Bilaga A3.5.2 Granskningsanmälan 2006-12-27	212
Bilaga A3.5.3 Granskningsanmälan 2006-12-20	216
Bilaga A3.5.4 Granskningsanmälan 2007-01-03	218
Bilaga A3.5.5 Granskningsanmälan 2006-12-19	220
Bilaga A3.5.6 Granskningsanmälan 2007-02-01	221
Bilaga A3.5.7 Promemoria från Arbetsmarknadsdepartementet 2007-03-07	223
Bilaga A3.5.8 Promemoria från Arbetsmarknadsdepartementet 2007-03-07	227
Bilaga A3.5.9 Promemoria från Jordbruksdepartementet 2007-03-07	230
Bilaga A3.5.10 Promemoria från Finansdepartementet 2007-03-07	233
Bilaga A3.5.11 Promemoria från Finansdepartementet 2007-03-07	237
Bilaga A3.6.1 Granskningsanmälan 2006-12-08	238
Bilaga A3.6.2 Promemoria från Kulturdepartementet 2007-03-06	241
Bilaga A3.6.3 Granskningsanmälan 2006-12-08	245
Bilaga A3.6.4 Promemoria från Kulturdepartementet 2007-02-15	247
Bilaga A3.6.5 Promemoria från Kulturdepartementet 2007-03-13	300
Bilaga A3.7.1 Granskningsanmälan 2007-02-02	305
Bilaga A3.7.2 Promemoria från Arbetsmarknadsdepartementet 2007-03-08	307
Bilaga A3.7.3 Promemoria från Arbetsmarknadsdepartementet 2007-04-12	310
Bilaga A4.1.1 Granskningsanmälan 2006-10-19	313
Bilaga A4.1.2 Promemoria från Statsrådsberedningen 2007-03-08	314
Bilaga A4.1.3 Skrivelse från Lars Lindberg 2007-04-01	316
Bilaga A4.2.1 Granskningsanmälan 2007-02-02	317
Bilaga A4.2.2 Promemoria från Finansdepartementet 2007-03-08	319
Bilaga A5.1.1 Granskningsanmälan 2006-04-19	334
Bilaga A5.1.2 Promemoria från Näringsdepartementet 2007-01-12	336
Bilaga A5.2.1 Granskningsanmälan 2006-06-01	338
Bilaga A5.2.2 Promemoria från Näringsdepartementet 2007-01-12	340
Bilaga A5.2.3 Promemoria från Näringsdepartementet 2007-02-22	342
Bilaga A5.2.4 Skrivelse från Lars G. Josefsson vid Vattenfall AB 2007-04-05	345

Bilaga A5.2.5 Pressmeddelande från Vattenfall 2006-05-17 347

Bilaga A5.2.6 Pressmeddelande från Vattenfall 2006-05-18 348

BILAGA

Utredningsmaterial

Bilaga A1.1.1 Granskningsanmälan 2006-10-23

Björn von der
Esch/LED/KD/Riksdagen
2006-02-11 20:50

Till Bertil Wennberg/KU/Riksdagen@Riksdagen
Kopia
Blank
Ärende Anmälan för ifrågasatt BROTT mott
YTTRANDEFRIHETSGRUNDLAGEN

KONSTITUTIONSUTSKOTTET Anmälan

"Ulrikesdepartementets agerande mot företaget där Sverigedemokraternas hemsida fanns, är ett hot mot yttrandefriheten." (Svenska Dagbladet 11 feb). "När regeringen direkt och indirekt via UD och säkerhetstjänsten förmår företaget att ta bort en viss publicering är det helt felaktigt." enligt Pressombudsmannen. "Djupt tveksamt vi har inte censur i Sverige" enligt Jan Strid, expert på yttrandefrihetsgrundlagen.

Samtliga citat återger reaktioner med anledning av UD:s agerande innan Sverigedemokraternas hemsida stängdes under åberopande av dess känsliga innehåll i en pågående politiskt/religiös konflikt, utlöst av en dansk tidning.

I en massiv reaktion från företrädare för svenska media ifrågasätts således om företrädare för regeringen brutit mot yttrandefrihetsgrundlagen. Det åligger KU att utreda om så är fallet. Underlåter KU att granska denna av media så uppenbart ifrågasatta yttrandefrihetsincident, öppnas oöverskådliga möjligheter för framtida grundlagsvidriga inskränkningar av yttrandefrihet.

En grundlagstillämpning enligt principen "ändamålet helgar medlen" är oförenlig med ett demokratiskt rättssamhälle. Regeringens roll vid stängningen av ett politiskt partis hemsida bör därför granskas av KU.

Riksdagen den 11 februari 2006
Björn von der Esch (kd)

Björn von der Esch

Konstitutionsutskottet

Ink 2006-02-16

Dnr 050-2264-2005/06

Bilaga A1.1.2 Granskningsanmälan 2006-03-20

Folkpartiet Liberalerna

Stockholm 2006-02-11

Till
Konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet

Ink 2006 -03- 20

Dnr 050-2705-2005/06

Anmälan om granskning av utrikesministrarnas agerande i samband med stängningen av en hemsida

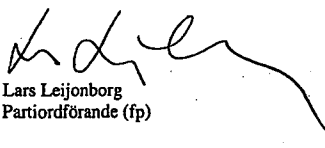
Utrikesdepartementet har enligt en tolkning av händelser de senaste dagarna utövat påtryckningar mot webshotellet Levonline för att förbjuda dem att stänga en tidnings hemsida. Utrikesministrarnas ansvar för detta bör bli föremål för Konstitutionsutskottets granskning.

Den politiker som agerar för att avbryta en publicering tar på sig ett mycket stort ansvar. Vid varje olämplig publicering framöver kan frågan ställas, varför regeringen inte också agerar i det fallet. Regeringskansliets aktiviteter i det nu aktuella ärendet gör därmed att regeringen i praktiken kan ställas till svars för all publicitet. Det är en mycket olycklig utveckling och går på tvärs med den svenska Tryckfrihetsförordningen anda och bokstav. Det är enligt TF:s första paragraf "laglig domstol", och alltså inte politiker, som ska avgöra när tryck- och yttrandefrihetens gränser överskrids.

Regeringen har i försvaret för sitt agerande betonat hotbilden mot vårt lands medborgare och intressen. Om denna hotbild var så stark att den utlöste ett slags konstitutionell nödvärnsrätt måste den analyseras. Det kan erinras att tusentals och åter tusentals människor dött för att bland annat Sverige ska kunna ha yttrandefrihet. Räcker det då med våldsamma upplopp mot svenska beskickningar och hot om ekonomiska sanktioner för att denna yttrandefrihet ska inskränkas? Vilka principer offras nästa gång det demonstreras hotfullt utanför en svensk ambassad?

Statsminister Göran Persson och utrikesminister Laila Freivalds har på ett förtjänstfullt sätt betonat vikten av att demokratiska länder som Sverige försvarar sin yttrandefrihet också när den sätts under press, till exempel från religiösa fundamentalister. Samtidigt tycks utrikesministrarnas medarbetare ha tagit kontakter för att få en hemsida stängd. Det svenska regelverket för tryckfriheten har därmed satts ur spel. Det ger intrycket att regeringen talar med klunden tunga om yttrandefriheten och att hot om våld mot svenska intressen har fått avsedd effekt.

Konstitutionsutskottet bör begära en redovisning av regeringen av vem som har tagit initiativ till kontakten med webbföretaget och vad som sades vid denna kontakt. Utskottet bör bedöma om regeringens agerande har skadat tilltron till den politiska maktens respekt för tryckfriheten och om det som skett under utrikesministrarnas ansvar varit i strid med Tryckfrihetsförordningen eller ej.

Lars Leijonborg
Partiordförande (fp)

Folkpartiet Liberalerna
Riksdagskansliet
Riksdagen
Mynttorget 2
100 12 Stockholm
Tfn. 08-786 40 00
Fax. 08-20 98 68
info@liberal.se
www.folkpartiet.se
Pg nr 667-6
Bg nr 565-2490
Org nr 802000-9349

Bilaga A1.1.3 Pressklipp från Yemen Observer 2006-02-15

Swedes Write to Yemen after closing Website Showing Cartoons

Sida 1 av 1

Bilaga 4

From Yemen Observer
yobserver.com

THE DAILY CHEW

Swedes Write to Yemen after closing Website Showing Cartoons

By Observer Staff

Feb 15, 2006, 03:09

SANA'A - Abu Baker Al-Qirbi, the Minister of Foreign and Expatriate Affairs, received on Tuesday a letter from the Swedish Foreign Minister Laila Freivalds, related to the insulting cartoons of Prophet Mohammed (PBUH), Saba news reported.

The Swedish minister expressed her disapproval and sadness at the republication of the cartoons on a right-wing extremist group's website, adding that the Swedish government had closed the site. Al-Qirbi also received a telephone call from Ekmeladdin Ihsanoglu, the secretary general of the Organization of the Islamic Conference (OIC).

Ihsanoglu briefed Al-Qirbi on the results of his meeting with Javier Solana, the secretary-general of the Council of the European Union, who visited the headquarters of the organization on Monday.

© Copyright 2003-2004, Yemen Observer

Bilaga A1.1.4 Promemoria från Utrikesdepartementet 2007-01-12

REGERINGSKANSLIET

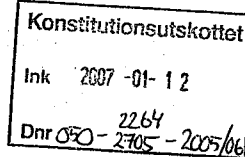
2007-01-12

SB2006/12147

Statsrådsberedningen

Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

**Konstitutionsutskottets granskningsärende Regeringens roll vid stängning av
hemsida (2006/07:1 och 2006/07:2)**

Härmed överlämnas en inom Utrikesdepartementet upprättad
promemoria samt tre bilagor.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är rättschefen Carl Henrik
Ehrenkrona, tfn 08-405 50 53.

Christina Weihe

REGERINGSKANSLIET
Utrikesdepartementet**Promemoria**

2007-01-08

Rättschefen

KU:s granskningsärende 2006/07:1 och 2006/07:2
Regeringens roll vid stängning av hemsida.

Denna promemoria har upprättats med anledning av konstitutionsutskottets begäran om yttrande i rubricerade ärende. Svar har därvid begärts på följande tre frågor.

1. Vad innebar det samråd som hölls mellan utrikesministern och en tjänsteman på Utrikesdepartementet och som nämns i departementets yttrande till JK?
2. Stämmer pressuppgiften om ett brev från utrikesminister Laila Freivalds till den yemenitiska utrikesministern? Vad innehöll i så fall brevet och vad var bakgrunden till att det sändes?
3. Vilka kommentarer i övrigt ger anmälningarna anledning till?

Fråga 1

I sitt yttrande till Justitiekanslern den 14 mars 2006 redovisade Utrikesdepartementet tämligen utförligt bakgrunden till att och hur en kontakt togs från departementets sida med webshotellet Levonline ang. publiceringen av bilder på profeten Muhammed. Yttrandet bifogas, bil. 1. I yttrandet anges att kontakten togs av en tjänsteman i departementet och att detta skedde efter samråd med utrikesministern. Detta samråd ägde rum i form av samtal mellan ministern och den berörde tjänstemannen. Någon annan beredning av frågan skedde inte.

Fråga 2

I det meddelande till berörda utlandsmyndigheter den 9 februari som omnämns i departementets yttrande till Justitiekanslern ombads dessa att på lämplig nivå och i utrikesministerns namn framföra ett budskap

Utrikesdepartementet

Promemoria

2(2)

till myndigheterna i sitt eller sina anställningsländer mot bakgrund av att karikatyrutställningen riskerade att vålla skada för förbindelserna med dessa och framkalla särskild fara för de svenska intressena i respektive länder. Budskapet byggde på vad den dåvarande utrikesministern framförde vid sitt möte den 7 februari med beskickningscheferna från de muslimska länder som är representerade i Stockholm och hennes uttalande av den 9 februari som publicerades på UD:s hemsida. I departementets meddelande överlämnades till berörda beskickningschefer att framföra utrikesministerns budskap på lämpligt sätt. Vad gäller Jemen, där Sverige saknar ambassad, framförde ambassaden i Riyadh utrikesministerns budskap med ett brev till den jemenitiska utrikesministern som formulerades av ambassaden. Det är detta brev som synes ha nått offentligheten genom media i Jemen.

Utrikesministerns uttalande den 9 februari och ambassadens brev till Jemens utrikesminister bifogas, bil 2 -3.

Fråga 3

Den kris som spridningen av bilder av profeten Muhammed förorsakade har beskrivits i departementets yttrande till Justitiekanslern. Den medförde bl.a. att en särskild uppmaning gick ut från departementet till berörda utlandsmyndigheter om att iaktta förhöjd säkerhet och skärpt beredskap. Justitiekanslern har i sitt beslut bl.a. pekat på det allvarliga läge som uppstått och funnit att någon överträdelse av censurförbudet i Yttrandefrihetsgrundlagen (YGL) inte ägt rum genom den berörde tjänstemannens agerande.

Eftersom frågan underställts dåvarande utrikesministern innan kontakten togs med Levonline måste, som Justitiekanslern också anför i sitt beslut, ansvaret för att kontakten togs ligga på denne. Lämpligheten av agerandet måste bedömas mot bakgrund av den rådande situationen.

Övrigt

Detta yttrande har beretts med den nuvarande politiska ledningen och med Laila Freivalds.

bil. 1

2006-03-14

UD2006/8082/RS

Utrikesdepartementet

Rättschefen

Justitiekanslern

Box 2308

103 17 Stockholm

Censurförbudet i yttrandefrihetsgrundlagen (dnr 1319-06-21)

Justitiekanslern har enligt en remiss den 15 februari 2006 beslutat att inhämta Utrikesdepartementets yttrande med anledning av att det i en anmälan till JK har ifrågasatts om inte en tjänsteman vid departementet har begått tjänstefel när tjänstemannen kontaktat webbhotellföretaget Levonline AB, som efter kontakten stängt Sverigedemokraternas nättidning SD-kuriren, vilken fanns på företagets server.

I remissen framhålls följande. Tryck- och yttrandefriheten är en medborgerlig rättighet som genom tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen (YGL) skyddas mot ingrepp i olika hänseenden. Enligt 1 kap. 1 § YGL är varje svensk medborgare gentemot det allmänna tillförsäkrad rätt enligt den grundlagen att bl.a. i ljudradio, television och vissa liknande medier offentligen uttrycka tankar, åsikter och känslor och i övrigt lämna uppgifter i vilket ämne som helst. Enligt 1 kap. 3 § YGL med hänvisningar är det inte tillåtet för myndigheter och andra allmänna organ att utan stöd i den grundlagen på grund av det kända eller väntade innehållet i en publicering på Internet hindra dess offentliggörande eller spridning bland allmänheten. I massmedia har under de senaste dagarna förekommit rapportering om att företaget Levonline AB, som driver ett webbhotell, stängt Sverigedemokraternas nättidning SD-kuriren efter att Säkerhetspolisen och Utrikesdepartementet kontaktat företaget.

Utrikesdepartementet lämnar i det följande, efter en kort bakgrund, en redogörelse för syftet med departementets kontakt med Levonline AB och de närmare omständigheterna kring kontakten.

Bakgrund

Krisen som rör reaktionerna på publiceringen av bilder av profeten Muhammed har sysselsatt utrikesförvaltningen intensivt under februari månad. Krisen har när detta skrivs skördat åtminstone ett 50-tal

Postadress
103 39 STOCKHOLM
Besöksadress
Malmorgsgatan 3

Telefonväxel
08-405 10 00
Telefax
08-723 11 76

E-post: registrator@foreign.ministry.se
X400: S=Registrator; O=Foreign; P=Ministry; A=SIL; C=SE
Talar
105 90 MINFOR S

människoliv i muslimska länder (Nigeria, Libyen, Afghanistan, Bangladesh, Saudiarabien, Somalia, Turkiet).

Danmark har drabbats mycket hårt. Beskickningarna i Damaskus, Beirut och Teheran har förstörts, personalen har evakuerats och beskickningarna stängts. Även Norge, som var det andra land där teckningarna publicerades, har drabbats av aktioner mot sina beskickningar och företag. Attacker har också riktats mot EU-ordförandelandet Österrike som fått sina ambassadbyggnader i Teheran vandaliserade. Även Storbritannien, Frankrike, Tyskland och Italien och andra länder som publicerat bilder har fått ambassader attackerade. Terroristorganisationer som talibanerna i Afghanistan och Islamiska jihad i Gaza har uppmuntrat till våld. Belöningar har utfästs bland annat av talibanerna till den som dödar någon som varit inblandad i publicering av bilder av Muhammed.

Utrikesförvaltningen har varit aktiv för att mildra effekterna av krisen på olika sätt. En viktig del av arbetet har varit att avvärja hot mot svenska medborgare och svenska intressen. Under krisens gång har det riktats ett flertal attacker och hot mot svenska beskickningar och intressen. Det första allvarliga hotet under krisen kom den 30 januari från Al-Aqsa-martyrernas brigad på Västbanken och i Gaza och riktade sig mot Danmark, Norge och Sverige. Den 4 februari förstördes Sveriges ambassad i Damaskus.

Under loppet av denna kris blev det känt att Sverigedemokraternas tidning SD-kuriren utlyst en tävling som syftade till att löpande publicera karikatyror av profeten Muhammed och slutligen kora en vinnarbild i mitten av mars. Den första bilden lades ut på SD-kurirens hemsida i nära anslutning till att den svenska ambassaden i Damaskus förstördes. Tävlingen uppmärksammades efter hand allt mer i medier i muslimska länder. Vid ett möte som utrikesministern den 7 februari hade med ambassadörerna från de muslimska länderna framkom att dessa överlag såg mycket allvarligt på situationen, även efter den information de vid detta tillfälle fick om Sverigedemokraterna och partiets begränsade roll i svensk politik.

Det kunde också konstateras att uppgifter om karikatyr tävlingen snabbt spreds i den muslimska världen. Med anledning av utvecklingen skickade Utrikesdepartementet den 9 februari ut ett meddelande till utlandsmyndigheterna med följande budskap. Karikatyr tävlingen riskerar att vålla skada för våra förbindelser med era värdländer, men också att framkalla särskild fara för svenska intressen i landet. Det gäller direkt säkerheten för ambassaden, dess personal och verksamhet liksom för svenska medborgare, företag och sammanslutningar. Förutom uppmaningarna till förhöjd säkerhet och skärpt beredskap i tidigare instruktioner krävs mot den aktuella bakgrunden ytterligare åtgärder. Myndighetscheferna anmodas därför att återigen se över skyddet vid den egna myndigheten och för personalen. Det bedöms dessutom angeläget att myndigheterna

skyndsamt informerar svenska medborgare om den risk för dessas säkerhet som publiceringen kan innebära och uppmanar till ytterligare stegrad vaksamhet och försiktighet.

Utrikesdepartementets kontakt med Levonline AB

Den 8 februari kontaktade en tjänsteman i departementet, efter samråd med utrikesministern, företaget som hyste hemsidan för att efterhöra om man där var medveten om att den uppmärksammade karikatyr tävlingen försiggick på dess server och erbjuda företaget information om den aktuella händelseutvecklingen i krisen.

Tjänstemannen ringde upp företagets VD samma dag och sammanträffade med honom i företagets lokaler senare på dagen. Tjänstemannen informerade om karikatyr tävlingen på en hemsida på företagets server, och om en del av de reaktioner som tävlingen väckt. Företagets VD noterade detta och konstaterade att informationen inte föranledde någon särskild åtgärd från företagets sida. Inga som helst påtryckningar eller övertalningsförsök utövades av tjänstemannen, som tvärtom särskilt underströk respekten för yttrandefriheten. Företagets VD ställde ett par frågor och bad om att bli informerad om situationen skulle förvärras på något sätt.

Företagets VD har själv bekräftat inför medier att inga påtryckningar förekom, att han uppfattade att det var naturligt med ett samtal i den föreliggande situationen och att innebörden av samtalet var att han gjordes uppmärksam på att de aktuella sidorna fanns på företagets server.

Ingen annan kontakt har förekommit mellan Utrikesdepartementet och företaget.

På kvällen följande dag fick Utrikesdepartementet kännedom om att företaget efter kontakter med Säkerhetspolisen hade tagit bort hemsidan från sin server, samt att hemsidan direkt därefter hade öppnat igen på en dansk server. Kort därefter beslutade sig dock Sverigedemokraterna, efter kontakt med Säkerhetspolisen, för att ställa in tävlingen.

Att karikatyr tävlingen ställts in har rapporterats i olika medier i regionen, i bland annat Egypten, Turkiet och Libanon.

Bedömning

Såsom anges i remissen är det inte tillåtet för en myndighet att förbjuda eller hindra en grundlagsskyddad publicering, exempelvis på Internet. Det får således inte förekomma att en tjänsteman vid en myndighet vidtar åtgärder som har, eller med fog kan uppfattas ha, ett sådant syfte. Så har inte heller skett i detta fall. Kontakten med företaget som ansvarade för webbsidan togs uteslutande för att höra om man på företaget var

medveten om det aktuella förhållandet och för att fråga om man önskade bli informerad om de utrikespolitiska aspekterna. Efter överenskommelse med företaget lämnades därefter viss sådan information. Ingenting har framkommit som tyder på att företaget skulle ha känt sig utsatt för påtryckningar att stoppa publiceringen. Enligt departementets uppfattning saknas skäl till kritik av tjänstemannens åtgärder.

Carl Henrik Ehrenkrona

Kopia till
Statsrådsberedningen
Justitiedepartementet

Bil. 2

STATEMENT

2006-02-09

Laila Freivalds, Minister for Foreign Affairs

Minister for Foreign Affairs Laila Freivalds on the provocation by SD-Kuriren

Arabic media have noted that Swedish extremists are arranging a competition

on their website for cartoons depicting caricatures of the Prophet Muhammad.

"I will defend freedom of the press no matter what the circumstances, but I strongly condemn the provocation by SD-Kuriren. It displays a complete lack of respect," states Minister for Foreign

Affairs Laila Freivalds.

"It is deplorable that a small group of extremists expose Swedish citizens and Swedish interests to

clear danger. Considering the current inflamed atmosphere, I take a very serious view of this. This

is a small group without support in our country.

"I apologise that there are a few individuals in Sweden who are so callous and who consciously

insult other people's religion.

"I am ashamed that there are extremists in our country who - in the name of freedom of the press -

try to exploit those rights we consider so important to offend other people and, in addition, cultivate

a conflict where all our energy should now be focused on finding a solution."

Key word: 57951 Culture, the media, leisure activities Defence, emergency management and safety Foreign policy and international cooperation Ministry for Foreign Affairs

EMBASSY OF SWEDEN

Bil. 3

1 (3)

Riyadh, 11 February 2006

Riyadh

The Ambassador

AVG. AMB. RIYADH		
D.Nr. 10/16		
2006-02-11		
AVD.	GTL.	MAL
HP	1	Kje

H.E. Dr. Abubaker Abdallah Al-Kirby
Minister of Foreign Affairs
SANA'A

Fax: +967-1-276618

URGENT

Your Excellency,

I have been instructed to forward to you a Personal Message from my foreign minister, H.E. Mrs Laila Freivalds, relating to the publications in the media of caricatures of the Prophet Mohammed. The message is enclosed.

For your information I like to add that the latest development with regard to the group Sverigedemokraterna is that its web-site has been closed down. Furthermore the group has retracted its scandalous caricature contest.

I would also like to take this opportunity to thank you for receiving me during my recent visit to your beautiful country. It is always a great pleasure to meet with you to share your views on various regional and international issues as well as to discuss ways of expanding our bilateral relations. I have reported back to my ministry the subjects we touched upon during our conversation as well as your message with regard to Somalia.

Your Excellency, please accept the assurances of my highest consideration.

Yours sincerely,
Åke Karlsson

Åke Karlsson
Ambassador

Postal Address:
P.O. Box 84382
Riyadh 11602
Saudi Arabia

Registry Address:
Oudhail Road 8
Diplomatic Quarter

Telephone:
+9661 439 71 10

Fax:
+9661 439 08 01

E-mail:
ambassaden.riyadh@utredning.mil.se

exp 11/2-06 1/1

EMBASSY OF SWEDEN

2006-11-02

2 (3)

"Stockholm, 9 February 2006

H.E. Dr. Abubaker Abdallah Al-Kirby
Minister of Foreign Affairs
SANA'A

Your Excellency,

The caricatures of the Prophet Mohammed are disgraceful. I fully understand that Moslems feel insulted and that their values have been violated. It is my firm conviction that we must show respect for each other's religious beliefs. This conviction is shared by a vast majority of Swedes. I recently met leaders of all political parties represented in the Swedish Parliament and I know they all feel the same way.

Freedom of religion is constitutionally guaranteed in Sweden, as is freedom of speech and media. This includes an absolute prohibition against censorship. But this freedom entails responsibility and respect for other freedoms and all – media, politicians, individuals – must use it in a respectful way. In general this is the case, also in Sweden. All major media outlets have dealt with this issue in a responsible and respectful way.

However, a small extreme right wing, and xenophobic group – Sverigedemokraterna – has launched a cartoon contest regarding the Prophet Mohammed on its web site. It is a provocation, with the sole aim of creating reactions which may serve this group's own sinister aims all of which lack support in Swedish society. I find this act to be disgraceful and insulting. I am ashamed and I apologize that in my country there are individuals who are disrespectful and inconsiderate and who abuse the freedom of expression to manifest such kind of views in a malicious intent. I will always under all circumstances defend the freedom of expression but from this manifestation I disassociate myself. We take this very seriously. Sweden's Attorney General and the police are closely following developments.

A dangerous situation is evolving. It can be in nobody's interest that we allow the situation to escalate. As responsible leaders and as compassionate individuals we must try to calm down the situation and confront all extremists within the boundaries of the law.

Postal Address:
P.O. Box 64382
Nymn 116 83
S-100 64 Stockholm

Embassy address:
Sulitzer Rind 3
Hauptstadt Bonn

Telephone:
+46 8 400 01 00

Fax:
+46 8 400 01 04

E-mail:
ambassaden.ajach@foreign.mariy.w

Embassy of Sweden
Riyadh

3(3)

2(2)

9 February 2006

Sweden since many years undertakes efforts to promote national and international dialogues between cultures and civilizations through various initiatives. Organizations of the Swedish civil society are engaged in continuing dialogue among each other and with the Government.

We regularly meet in Stockholm with representative of Muslim countries. I intend to pursue this indispensable exchange of views and look forward to engaging further with your country.

Laila Freivalds
Minister for Foreign Affairs

Bilaga A1.1.5 Brev till Jemens utrikesminister 2006-02-11

KONSTITUTIONSUTSKOTTET
Margareta Landerholm

SVERIGES
RIKSDAG

PM 2007-01-18

Granskningsärende 2006/07:G1 och G2 Regeringens roll vid stängning av hemsida

Översättning till svenska av dokument i bilaga 3 till UD:s svarspromemoria
2007-01-08 (brev till Jemens utrikesminister)¹.

Sveriges ambassad
Riyadh
Ambassadören

Riyadh 11 februari 2006
H.E. Dr. Abubaker Abdallah Al-Kirby
Utrikesminister
SANA'A
Fax: +967-1-276618

BRÅDSKANDE

Ers Excellens,
jag har instruerats att vidarebefordra till er ett personligt budskap från min
utrikesminister, H.E. fru Laila Freivalds, angående mediepubliceringen av
karikatyrer av profeten Muhammed. Budskapet bifogas.

För er information skulle jag vilja tillägga att den senaste utvecklingen i fråga
om gruppen Sverigedemokraterna är att hemsidan har stängts ner. Dessutom
har gruppen dragit tillbaka sin skandalösa karikatyrutställning.

Jag skulle också vilja ta tillfället i akt att tacka er för att ha tagit emot mig
under mitt besök nyligen i ert vackra land. Det är alltid ett stort nöje att träffa
er för att ta del av era synpunkter på olika regionala och internationella frågor
och diskutera sätt att utveckla våra bilaterala relationer. Jag har rapporterat
tillbaka till mitt departement de ämnen vi berörde under vår konversation
och ert budskap beträffande Somalia.

Högaktningsfullt

Åke Karlsson
Ambassadör

¹ Översättning gjord inom KU:s kansli. Översättningen endast avsedd som hjälpmedel, den
engelska versionen utgör granskningsunderlag.

**SVERIGES
RIKSDAG **

Sveriges ambassad

Stockholm 9 februari 2006

H.E. Dr. Abubaker Abdallah Al-Kirby
Utrikesminister
SANA'A
Fax: +967-1-276618

Ers excellens,

Karikatyterna av profeten Muhammed är skamliga. Jag förstår till fullo att muslimer känner sig förolämpade och att deras värderingar har kränkts. Det är min fasta övertygelse att vi måste visa respekt för varandras religiösa tro. Denna övertygelse delas av en övervägande majoritet av alla svenskar. Jag träffade nyligen ledare för alla politiska partier som är representerade i den svenska riksdagen och jag vet att de alla känner på samma sätt.

Religionsfrihet säkerställs i den svenska grundlagen, liksom yttrandefrihet liksom tryckfrihet och motsvarande frihet för andra medier än tryckta skrifter. Detta inkluderar ett absolut förbud mot censur. Men denna frihet är för- enad med ansvar och respekt för andra friheter och alla – medier, politiker, enskilda – måste använda den på ett respektfullt sätt. I allmänhet är det fallet också i Sverige. Alla större medieföretag² har behandlat denna fråga på ett ansvarstagande och respektfullt sätt.

Emellertid har en liten högerextrem och främlingsfientlig grupp – Sverige- demokraterna – lanserat en skämtteckningstävling angående profeten Mu- hammed på sin hemsida. Det är en provokation med det enda syftet att skapa reaktioner som kan tjäna denna grupps egna mörka syften, vilka alla saknar stöd i de svenska samhället. Jag finner denna handling skamlig och skymfan- de. Jag skäms och jag ber om ursäkt för att det i mitt land finns enskilda som är respektlösa och hänsynslösa och som missbrukar yttrandefriheten till att uppvisa sådant slags åsikter i illvilligt uppsåt. Jag kommer alltid under alla omständigheter att försvara yttrandefriheten men denna manifestation vill jag ta avstånd från. Vi tar detta mycket allvarligt. Den svenska åklagarmyndighe- ten³ och polisen följer utvecklingen nära.

En farlig situation håller på att utveckla sig. Det kan inte vara i någons intres- se ett vi låter situationen eskalera. Som ansvarsfulla ledare och som medkän- nande individer måste vi försöka lugna ned situationen och bemöta alla ex- tremister inom lagens gränser.

Sverige påtar sig sedan många år ansträngningar för att främja nationella och internationella dialoger mellan kulturer och civilisationer genom olika initia-

² Eng. versionen: "media outlets"

³ Eng. versionen: "Attorney General" ger alternativa översättningar: justitiekansler, justitie- minister, statsåklagare.

tiv. Organisationer inom det svenska civila samhället är engagerade i en kontinuerlig dialog mellan varandra och med regeringen.

Vi träffar regelbundet i Stockholm företrädare för muslimska länder. Jag avser att fortsätta detta oumbärliga åsiktsutbyte och ser fram mot att utveckla kontakterna med ert land.

Laila Freivalds
Utrikesminister

Bilaga A1.1.6 Pressmeddelande från Laila Freivalds 2006-02-09

REGERINGSKANSLIET

Sida 1 av 1
Konstitutionsutskottet

Ink 2007-04-26

2264

Dnr 050-2705-2005/06

Regeringskansliet, 103 33 Stockholm, 08-403 10 00
En utskrift från www.regeringen.se.**Uttalande****Utrikesdepartementet 9 februari 2006**

Laila Freivalds, Utrikesminister

Utrikesminister Laila Freivalds om SD-kurirens provokation

Arabiska medier har uppmärksammat att svenska extremister på sin hemsida anordnar en tävling i karikatyrteckningar föreställande Profeten Mohammed.

- Jag kommer i alla lägen att försvara tryckfriheten, men SD-kurirens provokation tar jag bestämt avstånd från. Det är en fullständig brist på respekt, säger utrikesminister Laila Freivalds.
- Det är fruktansvärt att en liten grupp extremister utsätter svenska personer och svenska intressen för uppenbar fara. I den upphettade stämning som råder ser jag oerhört allvarligt på detta. Detta är en liten grupp som inte har något stöd i vårt land.
- Jag ber om ursäkt att vi i Sverige har enstaka personer som är så hänsynslösa och medvetet kränker andra människors religion.
- Jag skäms över att det i vårt land finns extremister - som i yttrandefrihetens namn - försöker utnyttja de rättigheter som vi håller så högt till att kränka andra människor och dessutom spä på en konflikt där nu alla krafter borde samlas för att nå en lösning.

Bilaga A1.1.7 Pressmeddelande från Laila Freivalds på arabiska

تصريح وزيرة الخارجية (ليلي فريفالدس)
بشأن تحريض صحيفة (إس دي كُريِرِن / SD-kuriren)

تناقلت وسائل الإعلام العربية أن متطرفين سويديين ينظمون في موقعهم على شبكة الإنترنت مسابقة لرسومات كاريكاتورية تمثل الرسول محمد.

تقول وزيرة الخارجية (ليلي فريفالدس): "سأدافع عن حرية النشر في كافة الأحوال، إلا أنني أستنكر بشدة التحريض الذي تقوم به صحيفة (إس دي كُريِرِن / SD-kuriren)؛ فذلك ينم عن انعدام الاحترام كلياً."

وتتابع الوزيرة: "إنه لأمر مريع أن تقوم مجموعة صغيرة من المتطرفين بتعريض المواطنين السويديين والمصالح السويدية إلى مخاطر واضحة. وإنني في هذا الجو المحموم أنظر إلى ذلك الأمر بغاية الجدية. إن هذه المجموعة صغيرة ولا تحظى بأي تأييد في بلدنا."

"إنني أعتذر لأن لدينا في السويد بضعة أفراد عديمي الاحترام ويقصدون عمداً إهانة دين أناس آخرين."

"إنني أشعر بالخجل لأن هناك متطرفين في بلدنا يحاولون – باسم حرية التعبير – أن يستغلوا الحقوق، التي نوليها أهمية قصوى، لكي يهينوا الآخرين كما أنهم يثيرون نزاعاً في الوقت الذي ينبغي فيه حشد كل الطاقات للتوصل إلى حلّ له."

Bilaga A1.1.8 Promemoria från Utrikesdepartementet 2007-02-22

REGERINGSKANSLIET

2007-02-22

SB2006/12147

Statsrådsberedningen

Rättschefen

Konstitutionsutskottet

Riksdagen

Konstitutionsutskottet

Ink 2007 -02- 2:2

2264
Dnr 050 - 2705-2005/06

**Konstitutionsutskottets granskningsärende Regeringens roll vid stängning av
hemsida (2006/07:1 och 2006/07:2)**

Härmed överlämnas en inom Utrikesdepartementet upprättad
promemoria.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är kanslirådet Bo Nordelius,
tfn 08-405 56 02.

Christina Weihe

REGERINGSKANSLIET

2007-02-20

UtrikesdepartementetRättschefen Christina Weihe
Statsrådsberedningen**Rättschefen****KU:s granskningsärende 2006/07:1 och 2006/07:2****Regeringens roll vid stängning av hemsida****1 bilaga**

Härmed översänds bifogade promemoria som underlag för svar på konstitutionsutskottets kompletterande frågor i rubricerade ärende. Svaret på fråga 1 och 2 är samberett med Justitiedepartementet.

Departementets kontaktperson är kanslirådet Bo Nordelius.

Carl Henrik Ehrenkrona

Kopia till
Kabinettssekreteraren, UD
Depr. Karin Olofsdotter, UD-MK
Depr. Peter Tejler, UD-MENA
Amb. Per Saland, UD-MENA
Depr. Lars Nilsson, UD-RS
Kr Bo Nordelius, UD-RS
Depr. Kristina Svahn Starrsjö, Ju/L6

Postadress
103 39 Stockholm
Besöksadress
Malmorgsgatan 3

Telefonväxel
08-405 10 00
Telefax
08-723 11 76

E-post
registrator@foreign.ministry.se

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2007-02-20

Utrikesdepartementet

Rättschefen

Underlag för svar till Konstitutionsutskottet i granskningsärende 2006/07:1 och 2006/07:2 Regeringens roll vid stängning av hemsida

Här följer svar på KU:s nio frågor i skrivelsen den 1 februari 2007.

1. Förekom det inför det ingripande av Säkerhetspolisen som ledde till eller bidrog till att SD-kurirens hemsida togs bort från Levonlines server några kontakter i ärendet mellan Säpo och regeringstjänstemän som involverade något eller några statsråd? I så fall vilka kontakter och vilka statsråd?

Säkerhetspolisen lämnade fortlöpande information till Justitiedepartementet om förändringar i hotbilden i anledning av publiceringen av de s.k. Muhammedteckningarna och SD-kurirens teckningstävling (se JK:s beslut 2006-03-24, sid. 4). Informationen togs emot på departementets polisenhet. Statssekreteraren höll justitieministern informerad om innehållet i den mottagna informationen.

Ingen tjänsteman i UD hade någon kontakt med Säpo.

2. Förekom det från Regeringskansliets sida några kontakter med Levonline utöver dem som redovisas i yttrande till JK och till utskottet? Förekom det några kontakter med SD-kuriren? I så fall vilka?

Varken Justitiedepartementet eller UD har kännedom om någon kontakt från Regeringskansliets sida med Levonline utöver vad som har redovisats tidigare. Varken Justitiedepartementet eller UD har kännedom om någon kontakt från Regeringskansliets sida med SD-kuriren.

3. Vilken instruktion gavs till utlandsmyndigheterna om framförande av utrikesministerns budskap med anledning av SD-kurirens tävling?

Instruktionen var att det personliga budskapet från utrikesministern (dvs. den text som återfinns i bilaga 3 till UD:s promemoria den 8 januari 2007, vilken överlämnats till KU med Regeringskansliets skrivelse den 12 januari 2007) "...kan framföras till myndigheterna i ert anställ-

Postadress
103 39 Stockholm
Besöksadress
Malm Morgagatan 3

Telefonväxel
08-405 10 00
Telefax
08-723 11 76

E-post: registrator@foreign.ministry.se

ningsland/era anställningsländer. Direkt referens till utrikesministern skall göras. Myndighetschefen avgör enligt eget bedömande om detta bör göras aktivt eller användas om/när tillfälle gives. Under alla omständigheter bör budskapet framföras på lämplig nivå.”

4. Vilka länder omfattades av instruktionen?

Instruktionen gick till samtliga utlandsmyndigheter i Mellanöstern och Nordafrika utom ambassaden i Tel Aviv, vilket, med hänsyn till att vissa ambassadörer förutom i sitt stationeringsland också är sidoackrediterade i andra länder, innebär att samtliga länder i denna region (utom Israel) omfattades. I de fall länder i denna region täcks genom Stockholmsbaserad ambassadör gick instruktionen till denne. Vidare sändes instruktionen till utlandsmyndigheterna i huvudsakligen muslimska länder i Asien eller asiatiska länder med betydande muslimsk minoritet (myndigheterna i Islamabad, New Delhi, Colombo, Dhaka, Kuala Lumpur, Singapore, Jakarta, Bangkok, Manila, av vilka några också har sidoackrediteringsländer). Den sändes också till utlandsmyndigheterna i huvudsakligen muslimska länder i Afrika söder om Sahara eller afrikanska länder med betydande muslimsk minoritet (Addis Abeba, Khartoum, Abuja, Dar es Salaam, Pretoria, Dakar, av vilka flera också har sidoackrediteringsländer); och vidare till utlandsmyndigheterna i huvudsakligen muslimska länder i Europa eller europeiska länder med betydande inhemsk muslimsk minoritet (Ryssland, Ukraina, Albanien, Serbien - Kosovo, Bosnien-Herzegovina, Makedonien, Turkiet).

5. Hur överlämnade utlandsmyndigheterna budskapet?

Eftersom instruktionen gav utlandsmyndigheterna en betydande frihet om, hur och på vilken nivå budskapet skulle överlämnas, gjordes detta på olika sätt. I ett antal fall överbringades budskapet muntligen – per telefon eller vid annat samtal – till t ex en representant eller chefen för utrikesministeriets Europaavdelning eller Protokoll, en vice utrikesminister, eller en rådgivare till statschefen. I några av dessa fall överlämnades vid mötet eller efter samtalet dessutom budskapet informellt som ett s. k. non-paper. Vad gäller sidoackrediteringsländerna till ambassaden i Riyadh (Kuwait, Oman och Jemen) översändes utrikesministrarnas budskap genom ett brev från ambassadören till landets utrikesminister med, som bilaga, ett icke undertecknat brev, försett med citationstecken, från Sveriges utrikesminister innehållande det aktuella budskapet.

I ett antal andra fall användes enbart huvudinnehållet i budskapet, eller i det kortare uttalande av utrikesministern den 9 februari 2006 (bilaga 2 till UD:s promemoria den 8 januari 2007) som hade liknande innehåll

som budskapet och som publicerades på UD:s hemsida, vid samtal som företrädare för utlandsmyndigheten successivt hade med officiella företrädare och opinionsbildare i verksamhetslandet. Vissa utlandsmyndigheter gjorde inte något självständigt överbringande av budskapet ens i denna form eftersom det nämnda, och som sagt i sak liknande, uttalandet av utrikesministern, vilket bland annat översatts till arabiska, redan hade lagts ut på myndighetens hemsida och situationen inte befanns påkalla ytterligare åtgärder. I något fall var instruktionen att överlämna budskapet överspelad när den nådde utlandsmyndigheten, eftersom denna redan samma dag hade haft en kontakt på hög nivå i utrikesministeriet med anledning av någon akut händelse som påverkade ambassadens säkerhet, och därför inte bedömde att budskapet hade något att tillföra. I ett antal andra fall, framför allt beträffande utlandsmyndigheter i Asien, Afrika söder om Sahara och Europa, fann myndighetschefen att situationen opinions- och säkerhetsmässigt var sådan i verksamhetslandet att anledning inte fanns att överlämna något budskap över huvud taget, vilket alltså inte skedd. I något fall, slutligen, gjorde tekniska problem i departementets kommunikation med utlandsmyndigheterna att instruktionen inte kom fram medan saken var aktuell.

6. Hur förhåller sig brevet från ambassadör Åke Karlsson (och motsvarande från andra ambassadörer) till instruktionen?

Brevet från ambassadör Karlsson med utrikesministerns budskap som bilaga ligger, med tanke på att det var fråga om ett sidoackrediteringsland och en brådskande instruktion, inom ramen för instruktionen som lämnade betydande frihet vad gäller genomförandet.

7. Vilken roll spelade det brev som finns intaget i den svarspromemoria från UD som översänts till utskottet och som avslutas med Laila Freivalds, Minister for Foreign Affairs? Står någon annan än utrikesministern för brevet?

Detta – utrikesministerns budskap – var det centrala i instruktionen till utlandsmyndigheterna. Självfallet var det utrikesminister Laila Freivalds som stod för innehållet. Brevet från ambassadör Karlsson till Jemens utrikesminister med budskapet från den svenska utrikesministern som bilaga var ambassadens i Riyadh sätt att överlämna budskapet till myndigheterna i ett land där Sverige inte har representation på plats men där ambassaden är sidoackrediterad. Hur detta mottogs i Jemen är obekant, annat än att budskapet synes ha nått offentligheten genom media där. Inget svar mottogs. Motsvarande brev till utrikesministern i Kuwait, där ambassaden också är sidoackrediterad, kom att uppmärksammas vid ett sammanträde med Kuwaits regering som positivt noterade Sveriges inställning i frågan om publiceringen av bilder av profeten Muhammed.

Någon reaktion från det tredje sidoackrediteringslandet, Oman, har inte inkommit.

8. När och hur avrapporterades uppdraget till UD?

På samma sätt som olika tillvägagångssätt användes för att överbringa budskapet, varvid i vissa fall instruktionen inte föranledde någon åtgärd, varierade avrapporteringen. I vissa fall skedde avrapportering direkt eller inom någon dag efter kontakten med värdlandets företrädare per telefon eller e-post till någon tjänsteman på departementet. I andra fall skedde avrapportering skriftligen, antingen särskilt eller i anslutning till annan rapportering om "Muhammetsaken" och dess utveckling lokalt inklusive eventuella konkreta säkerhetsfrågor rörande utlandsmyndigheten i fråga, något som instruktionen också berörde. Beroende på när överlämnandet kunde ske eller utvecklingen i övrigt så påkallade skedde denna formella rapportering under loppet av en ganska lång tidsperiod. I de fall budskapet inte överlämnades har i vissa fall ingen återrapportering skett, medan andra utlandsmyndigheter endast kort redovisat att instruktionen i den här aktuella delen inte föranlett någon åtgärd.

9. Exakt vad publicerades den 9 februari 2006 som utrikesministerns uttalande på UD:s hemsida?

Denna fråga berör uppgifter som tidigare har lämnats till KU och synes åsyfta en kontroll av dessa uppgifters riktighet. Efter vad UD har kunnat få fram existerar det emellertid inte numera någon dokumentation utöver det tidigare redovisade som kan utgöra underlag för en sådan kontroll av exakt vad som publicerats och när. UD kan inte svara annat än att uttalandet publicerades den 9 eller 10 februari 2006 på svenska, engelska och arabiska. KU har tillgång till alla dessa språkversioner.

Bilaga A1.1.9 Promemoria från Utrikesdepartementet 2007-03-15

REGERINGSKANSLIET

2007-03-15

SB2006/12147

Statsrådsberedningen**Konstitutionsutskottet***Rättschefen***Riksdagen****Konstitutionsutskottet**

Ink 2007-03-15

Dnr 050-²²⁶⁴2705-2005/06

**Konstitutionsutskottets granskningsärende Regeringens roll vid stängning av
hemsida (2006/07:1 och 2006/07:2)**

Härmed överlämnas en inom Utrikesdepartementet upprättad
promemoria.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är kanslirådet Bo Nordelius,
tfn 08-405 56 02.

Christina Weihe

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2007-03-12

Utrikesdepartementet*Rättschefen***Underlag för svar till Konstitutionsutskottet i granskningsärende 2006/07:1 och 2006/07:2 Regeringens roll vid stängning av hemsida**

Här följer svar på KU:s kompletterande fråga den 27 februari 2007.

Förekom det några kontakter mellan Utrikesdepartementet och Justitiedepartementet som berörde Sverigedemokraternas hemsida och Säkerhetspolisens kontakter med webbhotellet Levonline och Sverigedemokraterna? I så fall vilka?

Den 10 och 14 februari 2006 deltog statssekreteraren i Justitiedepartementet Dan Eliasson och expeditionschefen i Justitiedepartementet Nils Öberg i möten i Statsrådsberedningen som handlade om den situation som uppstått med anledning av publiceringen av Muhammedteckningarna. Vid dessa möten deltog också företrädare på högre tjänstemannanivå från Utrikesdepartementet.

Dan Eliasson blev under eftermiddagen den 8 februari 2006 uppringd av Stefan Amér som ville informera om att han samma dag kontaktat företaget Levonline. Med anledning härav kontaktade Dan Eliasson per telefon därefter kabinetssekreteraren Hans Dahlgren.

Utöver de möten som ägt rum i Statsrådsberedningen förekom telefonkontakter mellan utrikesrådet Olof Skoog i Utrikesdepartementet och expeditionschefen Nils Öberg i frågan; eventuellt också ytterligare samtal mellan kabinetssekreteraren Hans Dahlgren och statssekreteraren Dan Eliasson än det som redovisats ovan.

Postadress
103 39 Stockholm

Besöksadress
Malmorgsgatan 3

Telefonväxel
08-405 10 00

Telefax
08-723 11 76

E-post: registrator@foreign.ministry.se

Bilaga A1.1.10 Promemoria från Utrikesdepartementet 2007-04-24

REGERINGSKANSLIET

2007-04-24

SB2006/12147

Statsrådsberedningen

Rättschefen

Konstitutionsutskottet

Riksdagen

Konstitutionsutskottet

Ink 2007-04-24

Dnr 050-2264-2705-2005/06

**Konstitutionsutskottets granskningsärende Regeringens roll vid stängning av
hemsida (2006/07:1 och 2006/07:2)**

Härmed överlämnas en inom Utrikesdepartementet upprättad
promemoria.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är kanslirådet Bo Nordelius,
tfn 08-405 56 02.

Christina Weihe

REGERINGSKANSLIET**Promemoria**

2007-04-23

Utrikesdepartementet*Rättschefen***Underlag för svar till Konstitutionsutskottet i granskningsärende 2006/07:1 och 2006/07:2 Regeringens roll vid stängning av hemsida**

Här följer underlag för svar på KU:s begäran den 13 april 2007 att få ta del av vad som kan anses vara "original" med avseende på utrikesministerns budskap i februari 2006 i Muhammedsaken.

Såvitt kan förstås gällde utfrågningen av Laila Freivalds i denna del det personliga budskap på engelska från utrikesministern som ingick i instruktionen till ett antal utlandsmyndigheter den 9 februari 2006 för användning gentemot värdländernas myndigheter och som tidigare i sin helhet överlämnats till KU. Laila Freivalds kommentarer synes emellertid genom att tala om original och olika språkversioner kunna åsyfta flera olika budskap som förekom de aktuella dagarna.

Utkastet till det personliga budskap som sändes till utlandsmyndigheterna den 9 februari 2006 formulerades redan från början på engelska och blev föremål för flera överarbetningar. Uppdraget var att formulera ett dylikt budskap som låg i linje med vad utrikesministern framfört vid sitt möte med ambassadörerna från de muslimska länderna i Stockholm den 7 februari. Uttalandena vid detta möte skedde med stöd av talepunkter på engelska. Förslag till sådana talepunkter hade under utarbetandet förelegat i olika versioner, möjligen även på svenska. Vad som faktiskt framfördes av utrikesministern till ambassadörerna vid mötet avvek en del från den version av förslag till talepunkter som överlämnats till ministerkansliet (MK) för godkännande.

Vid utformningen av förslaget till det personliga budskapet den 9 februari 2006 beaktades givetvis den version av ovannämnda talepunkter som i efterhand erhöles från MK. Viss hänsyn togs naturligt nog också till att händelseutvecklingen fortsatt sedan mötet den 7:e och till att användningssättet skulle bli annorlunda och kunde komma att skifta beroende på plats och interlokutör, jfr instruktionen till utlands-

Postadress
103 39 Stockholm

Besöksadress
Malmorgsgatan 3

Telefonväxel
08-405 10 00

Telefax
08-723 11 76

E-post: registrator@foreign.ministry.se

myndigheterna som skriftligen redovisats för KU. Någon exakt upprepning av ordalagen eftersträvades därför inte.

Samtidigt med arbetet på det personliga budskapet pågick också utarbetande av det pressuttalande av utrikesministern som samma dag (den 9 februari) som instruktionen avsändes publicerades i svensk, engelsk och arabisk språkversion efter godkännande av MK. Detta pressuttalandes utformning bör ha influerat texten till det personliga budskapet och vice versa, även om pressuttalandet var mycket kortare och hade en delvis annan karaktär genom att vara avsett för media och därmed offentligheten.

Instruktionen den 9 februari 2006 diskuterades av den ansvariga enhetschefen med utrikesrådet för politiska frågor, i vars namn den var formulerad. Förutom frågan om det personliga budskapet avhandlade instruktionen frågor som rörde utlandsmyndigheternas säkerhet. Instruktionen underställdes MK:s granskning och godkännande förmedlades därifrån innan den sändes.

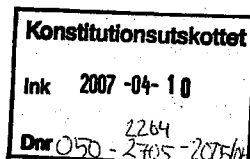
Mot den ovan skisserade bakgrunden kan inte avgöras vad exakt som förutvarande utrikesministern avsett med kommentarerna till utskottet om original och olika språkversioner. Ej heller kan avgöras exakt vilka texter som utrikesministern personligen sett och godkänt och vilka som godkänts av medarbetare på MK enligt hennes anvisning eller uppdrag.

Svaret har utformats utan kontakt med förutvarande utrikesministern.

Bilaga A1.1.11 Skrivelse från Levonline 2007-04-10

Torkel Nyberg
Svalvägen 30
181 40 Lidingö

Lidingö, 2007-04-05

Riksdagsförvaltningen
Att: Bertil Wennberg
100 12 STOCKHOLM

Ang. Dnr 050-2264-2005/06 & 050-2705-2005/06

I början av februari 2006 blev jag kontaktad av UD per telefon. De var angelägna om att ha ett möte så snart som möjligt. När vi träffades berättade de om SD-kurirens tävling om Muhammedbilder och att de konstaterat att SD-kurirens domän hanterades av Levonlines servrar. UD berättade även om den hotbild som fanns mot bland annat svenskar i utlandet.

Vårt beslut efter mötet med UD var att inte genomföra någon åtgärd omgående men att överväga att ta bort domänen ur Levonlines DNS-servrar.

Dagen efter kontaktades vår vice VD av SÄPO. Den ökade hotbilden presenterades, bland annat genom hänvisning till att SD-Kurirens tävling om Muhammedbilder varit huvudnyhet i arabiska media under morgonen.

Vi tog då beslutet att ta bort domänen ur våra DNS-servrar, vilket skedde omgående.

Därefter besökte SÄPO oss för diskussion kring personalens säkerhet i samband med den omfattande mediabevakningen.

Med vänliga hälsningar,

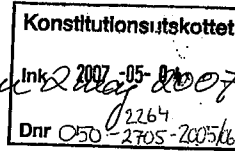
A handwritten signature in dark ink, appearing to be 'T. Nyberg'.

Torkel Nyberg

Bilaga A1.1.12 Skrivelse från Laila Freivalds
2007-05-04

Laila Freivalds

Stockholm

KU Granskningstäende 2006/07:1 och 2

Ett förttylligande efter att ha tagit del av
Regeringskansliets yttrande:

Med original avser jag den/de handling/ar
jag godkännt för eftergivning.

Utöver instruktionen till utlandsmyndig-
heterna har jag säkerligen godkännt
pressmeddelandet. Vilken språkversion
jag godkännt kan jag i efterhand inte
med säkerhet säga. Fugen av handling-
arna kräver min underskrift. Det
sannolika är att den instruktion
jag godkände var på engelska och
pressmeddelandet på svenska.

I vårt fall är den svenska version
som citerades vid KU utgången
inte en text som godkännts av mig
eller Ministerkansliet.

Med vänlig hälsning

L Freivalds

Bilaga A1.2.1 Granskningsanmälan 2006-10-16

CARINA HÄGG

SVERIGES
RIKSDAG

18

Konstitutionsutskottet

Ink 2006 -10- 16

Dnr 050-168-2006/07

Stockholm 2006-10-11

Begäran hos konstitutionsutskottet om granskning av statsminister Fredrik Reinfeldts förordnande av övriga statsråd

Riksdagens konstitutionsutskott bör granska hur statsministern förvaltat det förtroende en knapp majoritet i Riksdagen gett honom i uppdraget att bilda ny regering. Redan efter någon dag började minst sagt häpnadsväckande uppgifter kring hur rekryteringsprocessen av ministrar gått till dyka upp, inte minst från statsråden själva. Så har flera av de tillträdande statsråden gjort sig skyldiga till brottsliga handlingar, handlingar som de visar ringa eller liten ånger inför och som de har uppseendeväckande bortförklaringar kring. Några av dem var kända av statsministern innan tidpunkten för deras förordnande startade, andra har blivit kända efteråt.

Alla ministrar tycks inte ha varit medvetna om vilket ansvar de fått genom sin utnämning. När det nytillträdde statsrådet med ansvar för kultur- och idrottsfrågor fick frågan av massmedia hur hon avsåg att arbeta med idrottsfrågor blev hon svaret skyldig. Inte för att hon inte hunnit tänka genom frågan utan för att hon helt enkelt inte var informerad om att hon som statsråd även hade ansvaret för dessa frågor.

Den formella bakgrunden till hur statsråd, förutom statsministern utses är följande. Statsministern utses av Riksdagen vilket finns beskrivet i regeringsformens 6 kap. Enligt regeringsformens 6 kap 4§ är det statsministern som ensam utser övriga statsråd. Statsråden ansvarar dock i sin tjänsteutövning inför hela Riksdagen vilket också finns beskrivet i regeringsformen (t.ex. 12 kap 1§). Enligt förordningen (1975:1) om protokoll och expeditioner i regeringsärenden m.m. ska särskilt protokoll föras när statsministern förordnar statsråd (9§).

Eftersom det på detta sätt finns stadfäst att utseendet av statsråd är en form av regeringsärende där statsministern själv äger processen och beslutet, men där det ska protokollföras måste man då också fundera kring hur detta står i förhållande till grundlagens krav på att regeringsärenden ska vara beredda (RF 7 kap. 1-2§§). I inledningen till den av riksdagen utgivna boken "Sveriges grundlagar och riksdagsordningen-2003" står på sidan 28

"Det kan sägas att alla frågor som anses kräva ett ställningstagande från någon i regeringskretsen skall behandlas som regeringsärenden"

Förordnandet av statsråd bör enligt denna uppfattning alltså betraktas som regeringsärenden med krav på beredning. Att detta inte låter sig praktiskt göra på samma sätt som andra regeringsärenden är självklart. Men om detta faller under ett beredningstvång bör ju någon form av inhämtande av upplysningar ske. Vilka

SVERIGES
RIKSDAG

uppgifter har statsministern hämtat in och på vilket sätt har statsministern i övrigt försäkrat sig om tillräckliga upplysningar och kunskaper kring olika statsråds kandidater innan förordnanden skett?

Jag vill att konstitutionsutskottet granskar dels om statsministerns beslut om att förordna statsråd kan anses falla under beredningstvånget i Regeringsformen dels i vilken omfattning och i vilka former statsministerns förordnande av statsråd beretts.

Carina Hägg (s)
riksdagsledamot

Bilaga A1.2.2 Promemoria från statsministern 2007-02-15

REGERINGSKANSLIET

2007-02-15

SB2007/904

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Rättschefen

Konstitutionsutskottet

Ink 2007 -02- 15

Dnr

Konstitutionsutskottets granskningsärende 2006/07:18
Statsminister Fredrik Reinfeldts förordnande av statsråd

Härmed överlämnas ett svar från statsministern i ärendet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är undertecknad,
tfn 08-405 48 49.

Christina Weihe

REGERINGSKANSLIET

2007-02-15

Statsministern

Rättschefen Christina Weihe

**Konstitutionsutskottets granskningsärende 2006/07:18 Statsminister
Fredrik Reinfeldts förordnande av statsråd**

Fråga 1) Vilka åtgärder vidtogs från statsministerns sida för att säkerställa att det före utnämningen av statsråd fanns tillräcklig information om förhållanden som skulle kunna äventyra vederbörandes ställning som statsråd?

Före tillsättningarna hade jag personliga samtal med samtliga berörda personer. Jag ställde då bland annat frågan om det fanns något som jag behövde känna till eller som de aktuella personerna själva upplevde skulle kunna användas för att sätta deras ställning som statsråd i fråga.

Fråga 2) Vilken betydelse tillmätte statsministern förekomsten av sådana uppgifter?

Den samlade bilden av de erhållna uppgifterna, tillsammans med vissa inhämtade referenser, utgjorde grunden för tillsättningarna av statsråden.

Fråga 3) Inhämtade statsministern information om hur tidigare statsministrar hanterat frågan?

Inför regeringsbildningen och tillsättandet av statsråd inhämtade jag information om hur tidigare statsministrar hanterat frågan, bl a genom att läsa självbiografisk litteratur.

Fråga 4) Vilka kommentarer i övrigt föranleder granskningsanmälan?

Konstitutionsutskottet har i sin promemoria redogjort för vad regeringsformen (6 kap. 1 §) och förarbetena till denna lag (prop. 1973:90) föreskriver om regeringens sammansättning och statsministerns uppgifter vid tillsättning av statsråd. Av bestämmelsen och motivuttalandena framgår vad statsministern har att förhålla sig till vid beslut om regeringens sammansättning.

Som framgår av konstitutionsutskottets promemoria blir statsministerns beslut om regeringens sammansättning inte regeringsbeslut. De

Postadress
103 33 Stockholm
Besöksadress
Rosenbad 4

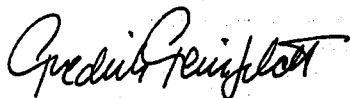
Telefonväxel
08-405 10 00
Telefax
08-723 11 71

E-post: registrator@primeminister.ministry.se

beredningskrav för regeringsärenden som anges i 7 kap. 2 § regeringsformen gäller således inte vid tillsättning av statsråd.

Av utskottets promemoria framgår vidare att det inte finns någon enhetlig modell för tillsättning av statsråd. Det finns tvärtom många hänsyn att förhålla sig till för att bygga en regering med enskilt starka statsråd som fungerar som ett lag med ett kollektivt ansvar för politiken. Förtroende måste vara utgångspunkten i detta lagbygge och förtroende byggs på grundval av ömsesidig tillit.

De samtal som föranleder en statsrådsutnämning skall ske med lagen som utgångspunkt samt äga rum mellan statsministern i egenskap av regeringsbildare och tilltänkta statsråd. Samtalen bör kretsa kring professionella erfarenheter och kunskaper, liksom kring olika frågor av djupare personlig karaktär.

Fredrik Reinfeldt

Bilaga A1.3.1 Granskningsanmälan 2006-10-23

ULF HOLM
Riksdagsledamot (mp)

SVERIGES
RIKSDAG

Konstitutionsutskottet

Ink 2006 -10- 23

Dnr 050-306-2006/07

Stockholm 2006-10-20

Begäran hos konstitutionsutskottet om granskning av utrikesminister Carl Bildt

Konstitutionsutskottet bör granska huruvida utrikesminister Carl Bildt kan vara eller hamna i en jävsituation med anledning av hans aktieinnehav och de optioner han har i energibolaget Vostok Nafta.

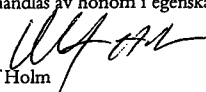
Carl Bildt var tidigare ledamot i styrelsen för Vostok Nafta men avsåg sig detta uppdrag när han blev utrikesminister. Dock har valt att behålla sina 2000 aktier och 15 000 optioner i bolaget.

Det finns idag ett allmänt förbud mot bisysslor för statsråd, vilket är bra. Dock räknas tydligen inte aktier eller tillgången till optioner som någon bisyssla, trots att det kan ligga klara privatekonomiska intressen i detta. I Carl Bildts fall så innebär ju en hög aktiekurs att han tjänar mer pengar på sina optioner eftersom han betalar ett redan fastställt pris på optionerna (enl mediauppgift ca 141 kr per option). Den vanliga praxisen för tillträdande statsråd är att sälja sina aktieinnehav eller lämna dem till s k förvaltning. Carl Bildt har valt att än så länge inte göra något av detta.

I Carl Bildts fall kan det därför komma att bli en fråga om en jävsituation. Detta mot bakgrund av att Vostok Nafta har mycket stora intressen i det ryska energibolaget Gazprom. Det är just detta företag som nu planerar och arbetar för att kunna dra en naturgasledning från Ryssland till Tyskland förbi Gotland. Denna är politiskt omstridd såväl utifrån miljöhänsyn som säkerhetspolitiska aspekter.

Till detta ska läggas att utrikesminister Carl Bildt blir huvudansvarig svensk minister i de förhandlingar som nu pågår mellan EU och Ryssland om ett nytt partnerskap gällande energi.

Enligt mig bör Konstitutionsutskottet granska detta förhållande närmare eftersom jag menar att det kan finnas, eller komma att bli, en jävsituation då Carl Bildt äger aktier och optioner och därmed har ett privatekonomiskt intresse i de ärenden som ska behandlas av honom i egenskap av utrikesminister.

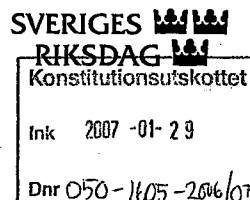

Ulf Holm
Riksdagsledamot (mp)

MOBIL: 0705-76 26 49
E-POST: ulf.holm@riksdagen.se

SVERIGES RIKSDAG • 100 12 STOCKHOLM • TFN 08-786 40 00

Bilaga A1.3.2 Granskningsanmälan 2007-01-29

VERONICA PALM
Riksdagsledamot (s)

Stockholm 2007-01-29

Begäran om granskning av huruvida utrikesministrarnas innehav av aktier och optioner kan medföra jäv.

Utrikesminister Carl Bildts innehav av aktier och optioner i Vostok Nafta har tidigare blivit anmält till konstitutionsutskottet för granskning av om det kan medföra jäv. Efter det att anmälan lämnats in har det framkommit att utrikesministern även har aktier och optioner i andra bolag där jäv kan misstänkas.

I bolaget Legg Mason, som är en amerikansk fondförvaltare, finns fonder med stort ägande i amerikansk försvarsindustri som levererar material till USA:s engagemang i Irak. Dessutom har Legg Mason under året köpt och sålt ett antal aktier i svenska företag, bland annat Telia Sonera, som är ett av de bolag som regeringen planerar att sälja ut. I Legg Mason har utrikesministern tidigare varit styrelsemedlem och har fortfarande kvar optioner som ska lösas in 2012 och 2013 till ett nuvärde av ca 9 miljoner kronor.

I bolaget Lundin Petroleum som prospekterar och utvinner olja i bland annat Sudan har utrikesministern en aktiepost som har ett nuvärde av ca en halv miljon kronor. Dessa tre exempel, Vostok Nafta, Legg Mason och Lundin Petroleum, är de i dag mest tydliga exemplen på innehav som kan tänkas medföra jäv. Men utrikesministern har även andra ekonomiska intressen i olika bolag enligt den lista som presenterades från regeringskansliet i oktober i fjol.

Stora privata värden står alltså på spel för utrikesministern. Samtidigt är både Irak och Sudan två områden i världen där väpnade konflikter pågår. Konflikterna är komplicerade och det kommer att ta lång tid att lösa dem. Det råder ingen tvekan om att frågor som rör Irak och Sudan kommer att diskuteras i sammanhang där den svenske utrikesministern är närvarande och det är mycket troligt att den svenska regeringen kommer att behöva fatta beslut som rör dessa konflikter. Det vore då olyckligt om Sveriges utrikesminister kan misstänkas ha privatekonomiska intressen som skymmer det uppdrag han har som utrikesminister, nämligen att företräda svenska statens uppfattning i olika frågor.

Jag vill därför att konstitutionsutskottet granskar utrikesministrarnas hela innehav av aktier och optioner mot bakgrund av de bestämmelser som finns i regeringsformen och den risk för jäv som kan uppstå.

Veronica Palm

Bilaga A1.3.3 Granskningsanmälan 2007-01-31

ULF HOLM
Riksdagsledamot (mp)

SVERIGES
RIKSDAG

Konstitutionsutskottet

Ink 2007 -01- 31

Dnr 050-1652-2006/07

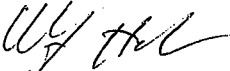
Stockholm 2007-01-31

Ofullständig redovisning av utrikesministerns optionsinnehav

Konstitutionsutskottet bör granska huruvida utrikesminister Carl Bildt kan ha lämnat ofullständiga uppgifter till statsrådsberedningen gällande innehav av optioner i det amerikanska bolaget Legg Mason.

Det är TV Nyheterna den 30 januari 2007 som tagit fram underlag från den amerikanska finansinspektionen SEC som visar att Carl Bildt i juli 2006 ska ha fått en post med 3966 optioner i Legg Mason, värderade till ca 1 miljon svenska kronor. Sedan tidigare har Bildt erhållit 25 861 optioner i företaget, då han suttit i företagets styrelse, vilka han korrekt har redovisat till statsrådsberedningen i samband med att han blev utrikesminister. Men den tilldelning av optioner som Bildt erhållit i juli 2006 finns tydligen inte med i statsrådsberedningens förteckning.

Enligt mig bör Konstitutionsutskottet granska detta förhållande närmare eftersom jag menar att det är av största vikt att statsråd redovisar sina innehav av aktier och optioner sanningsenligt.

Ulf Holm
Riksdagsledamot (mp)

MOBIL: 0705-76 26 49
E-POST: ulf.holm@riksdagen.se

SVERIGES RIKSDAG • 100 12 STOCKHOLM • TFN 08-786 40 00

Bilaga A1.3.4 Förteckning över innehav av finansiella instrument 2006-10-27

Granskningsärendena 2006/07:G20, G36 och G38

Förteckningar över innehav av finansiella instrument, Carl Bildt

2006-10-27

<u>Värdepapper m.m.</u>	<u>Antal etc.</u>	<u>Värde</u>
Ruric B	1840 st	552.000 SEK
Salus Ansvar B	7000 st	227.500
Lundin Petroleum	6000 st	486.000
AES Corp	400 st	64.028
Ebay inc	150 st	33.674
General Electric	150 st	39.174
Kraft Foods	150 st	39.196
Nokia	300 st	42.300
Pfizer	150 st	30.571
Bildnet	100%	
Humany AB	15 st	
East Capital Explorer financial	300 andelar	1.526.003 SEK
East Capital Balkanfond	12334,10	275.791
East Capital Turkiet		16.425
Öhman IT Fond	1681,40	284.207
SEB Foreign and Colonial	810	321.832
ABN Ambro Japan	204,72	75.282
Banco humanfond	54,17	39.984
Banco offensiv	364,14	315.579
Banco etisk Norden	96,54	254.488
Banco etisk Europa	884,38	234.891
ABN Ambro Amerika	127,91	67.739
ABN Ambro Fjärran Östern	55,31	65.989
Banco Småbolag	3657,74	306.080
ABN Ambro Avkastningsfond	538,76	432.008
Legg Mason Value fund	113,25	136.172 SEK
Royce US Small cap equity fund	50,74	94.209
Battery march european equity fund	53,56	77.581
Battery march pacific equity fund	108,73	112.281
Royce 100 equity fund	148,47	152.159
Legg Mason opp. Trust prim. Class	94,32	11.048
Legg Mason value trust	21,78	10.377
Ruric TO 1B 070629	200	19.000 SEK
Legg Mason 09/17/2012	9000	3.924.278 SEK
Legg Mason 07/22/2013	9000	3.311.980
Legg Mason 07/22/2012	4500	1.506.560
Legg Mason 07/18/2013	3361	611.244
Vostok Nafta	15000	4.994.100 SEK

2006-12-21

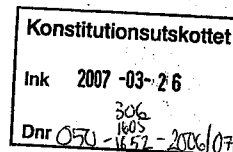
Värdepapper m.m.	Antal etc.	Värde ¹
Aktier		
Ruric B	1840 st	552.000 SEK
Salus Ansvar B	7000 st	238.000
Lundin Petroleum	6000 st	436.500
AES Corp	400 st	62.759
Ebay Inc	150 st	33.546
General Electric	150 st	36.647
Kraft Foods	150 st	36.503
Nokia	300 st	42.090
Pfizer	150 st	26.204
Fonder		
East capital Explorer financial	300 andelar	1.573.552 SEK
East Capital Balkanfond	12064,33	275.791
East Capital Turkiet		16.425
Öhman IT Fond	1681,40	284.207
SEB Foreign and Colonial	810	321.832
ABN Ambro Japan	204,72	70.770
Banco humanfonden	54,17	41.079
Banco offensiv	364,14	316.807
Banco etisk Norden	96,54	263.161
Banco etisk Europa	884,38	233.016
ABN Ambro Amerika	127,91	65.006
ABN Ambro Fjärran Östern	55,31	64.685
Banco Småbolag	3657,74	319.028
ABN Ambro Avkastningsfond	538,76	434.750
 Legg Mason Value fund	 113,25	 126.601 SEK
Royce US Small cap equity fund	50,74	87.588
Battery march european equity fund	53,56	72.129
Battery march pacific equity fund	108,73	104.389
Royce 100 equity fund	148,47	141.465
Legg Mason opp. Trust prim. Class	94,32	10.272
Legg Mason value trust	21,78	9.648
Optioner		
Ruric TO 1B 070629	200	16.000 SEK
 Legg Mason 09/17/2012	 9000	 4.292.874 SEK
Legg Mason 07/22/2013	9000	3.728.036
Legg Mason 07/22/2012	4500	1.695.734
Legg Mason 07/18/2013	3361	735.999
Övrigt		
Bildt Net	100%	
Humany AB	15 st	

¹ Beteckningen "värde" avser det värde som framgår av respektive statsråds senast gjorda anmälan om innehav av finansiella instrument eller ändring i sådant innehav.

Bilaga A1.3.5 Regeringsprotokoll 2006-11-09

Protokoll
vid regeringssammanträde
2006-11-09
Huvudprotokoll
Nr 52
Stockholm

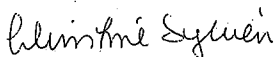
Närvarande: Statsministern Reinfeldt, ordförande, och statsråden Olofsson, Odell, Bildt, Ask, Husmark Pehrsson, Leijonborg, Odenberg, Larsson, Erlandsson, Torstensson, Carlgren, Häggglund, Björklund, Carlsson, Littorin, Borg, Malmström, Sabuni, Billström, Adelsohn Liljeroth, Tolgfors

De ärenden som har tagits upp i bilagda förteckningar behandlas. Beslut i ärendena redovisas i underprotokollen.

På grund av jäv deltar följande statsråd inte vid behandlingen av följande ärende:

Statsrådet Adelsohn Liljeroth vid ärendet nr I:1 i Utrikesdepartementets förteckning över ärenden till underprotokoll A.

Vid protokollet

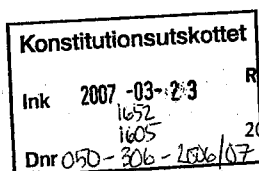

Christine Sylvén

Justeras

Fredrik Reinfeldt

Näringsdepartementet

Regeringsbeslut

I 1

2006-11-09

N2006/7483/HUB

N2006/7981/HUB

(delvis)

OOO Peter Gaz
Starokaluzhskoe shosse, 62, bldg. 1
Moscow – 119630
Russia

**Ansökan om förlängning av giltighetstid för tillstånd enligt lagen
(1966:314) om kontinentalsockeln att utforska svensk kontinentalsockel i
Östersjön för naturgasledning från Ryssland till Tyskland/Danmark**

Regeringens beslut

Med ändring av regeringens beslut den 17 mars 2005 beslutar regeringen att OOO Peter Gaz tillstånd att genomföra undersökningar av svensk kontinentalsockel skall – på oförändrade villkor och inom det område som anges i det tidigare beslutet – gälla till den 31 december 2007.

Ärendet

I beslut den 17 mars 2005 (N2004/876/HUB) meddelade regeringen med stöd av 3 § lagen (1966:314) om kontinentalsockeln tillstånd för OOO Peter Gaz att inom ett närmare angivet område genomföra undersökningar av svensk kontinentalsockel. Tillståndet, som är förenat med vissa villkor, gäller under tiden 17 mars 2005 till och med den 17 november 2006.

I en skrivelse den 13 oktober 2006 har OOO Peter Gaz ansökt om att undersökningstillståndets giltighetstid skall förlängas till den 31 december 2006.

I en skrivelse den 20 oktober 2006 har OOO Peter Gaz ansökt om att undersökningstillståndet skall förlängas ytterligare till den 31 december 2007. Till skrivelsen har OOO Peter Gaz fogat dokumentation som indikerar att företagets avsikt är att utvidga undersökningarna till områden som inte omfattas av det befintliga tillståndet. Ansökan har remitterats till Sveriges geologiska undersökning (SGU).

SGU har konstaterat att det av dokumentationen framgår att ansökan avser – förutom en förlängning av giltighetstiden för det nuvarande tillståndet – ett utökat undersökningsområde avseende en avgränsning in mot Nyköpingsområdet. SGU konstaterar vidare att avgränsningen

Postadress
103 33 Stockholm
Besöksadress
Jakobsgratan 26

Telefonväxel
08-405 10 00
Telefax
08-411 36 16

E-post: registrator@industry.ministry.se

2

kommer att korsa svenskt territorialhav och bedömer att det nya undersökningsområdet kräver ett nytt tillstånd.

SGU konstaterar vidare att planerad verksamhet inom det område som det nuvarande tillståndet omfattar är densamma som det nuvarande tillståndet gäller för, men att företaget p.g.a. tidsutdräkt inte kunnat slutföra undersökningarna inom tillståndets giltighetstid. SGU ser ingen anledning till att inte förlänga det nuvarande tillståndet på i övrigt oförändrade villkor i enlighet med företagets ansökan.

Skälen för regeringens beslut

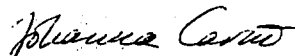
Regeringen delar SGU:s uppfattning att giltighetstiden för OOO Peter Gaz nuvarande undersökningstillstånd kan förlängas på oförändrade villkor och inom det område som anges i regeringens beslut den 17 mars 2005. Företagets ansökan i denna del bör därför bifallas.

När det gäller OOO Peter Gaz ansökan om att utvidga undersökningsområdet kommer den att prövas i särskild ordning.

På regeringens vägnar

Maud Olofsson

Johanna Carnö

Kopia till

Justitiedepartementet/PO
Utrikesdepartementet/FMR
Försvarsdepartementet/CIV
Finansdepartementet/BA
Jordbruksdepartementet/FISK
Kulturdepartementet/KA
Miljödepartementet/F
Rikspolisstyrelsen
Försvarsmakten
Kustbevakningen
Kammarkollegiet
Länsstyrelsen i Gotlands län
Fiskeriverket
Riksantikvarieämbetet
Statens historiska museer
Statens maritima museer
Boverket
Naturvårdsverket
Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut
Sjöfartsverket
Statens energimyndighet
Sveriges geologiska undersökning
Ramböll Hannemann et Höjlund A/S

Bilaga A1.3.6 Beslut från Åklagarmyndigheten 2007-01-12

15. JAN. 2007 11:12

Åklagarmyndigheten
Riksenheten mot korruption

Överåklagare Christer van der Kwast

Datum
2007-01-12
Ett DatumC2007-110 H. R. M. Bildt
S. 2

Sida 1 (2)

Dnr
C810-1-1-07
Ett beslut

BESLUT ANGÅENDE FÖRUNDERSÖKNING

(Carl Bildt – Vostok Nafta)

BESLUT

Förundersökning skall ej inledas då det inte finns anledning att anta att brott som hör under allmänt åtal begåtts.

BAKGRUND

Uppgifter i massmedia under hösten 2006 har föranlett den nu aktuella granskningen av vad som förekommit i samband med att Carl Bildt som statsråd kunnat utnyttja vissa optioner som han erhållit av Vostok Nafta. Underlag har inhämtats från bolaget och statsrådsberedningen. Allmän information om bolagets affärsverksamhet av intresse för granskningen har också funnits tillgänglig.

BEDÖMNING

Carl Bildt har genom ett särskilt beslut fått behålla de aktuella optionerna och därefter kunnat lösa in dessa trots att rätten till optionerna enligt bolagets optionsplan dessförinnan förfallit till följd av att han lämnat bolagets styrelse den 6 oktober 2006.

Vostok Nafta har härigenom i formell mening lämnat och Carl Bildt mottagit en förmån sedan Bildt tillträtt som statsråd. Värdet på förmånen för Carl Bildt är betydande vilket allmänt sett kan vara ägnat att påverka Carl Bildts tjänsteutövning som utrikesminister.

Eftersom Carl Bildt som utrikesminister har vissa möjligheter att utöva inflytande på frågor som är av betydelse för Vostok Naftas affärsverksamhet kan det anses föreligga ett yttre samband mellan förmånen och Carl Bildts tjänsteutövning. Med enbart dessa omständigheter som utgångspunkt för bedömningen skulle förmånen till Carl Bildt kunna utgöra en muta objektivt sett med hänsyn till att tjänsten som statsråd kräver särskilt integritetsskydd (se bl a Kommentaren till brottsbalken s. 20:44 och s. 20:48).

Vid den straffrättsliga prövningen av om förmånen till Carl Bildt varit otillbörlig och lämnats och mottagits för hans tjänsteutövning som statsråd måste emellertid anläggas ett vidare perspektiv på vad som förekommit än det mer formella synsätt som redovisats ovan.

Det framstår härvid som mycket rimligt att även ta i beaktande att Carl Bildt, innan han lämnade styrelsen i Vostok Nafta, i stort sett uppnått den stipulerade kvalificeringstiden för att kunna göra anspråk på optionerna.

Det har också uppgetts från bolaget att beslutet att låta Carl Bildt utnyttja optionerna även efter det att hans styrelseuppdrag i Vostok Nafta upphört ligger väl i linje med den praxis som tillämpats i andra fall vid styrelseledamöters avgång i förtid. Någon information som motsäger bolagets uppgift i detta avseende har inte framkommit.

Postadress
Box 70296
107 22 StockholmSäladress
Kungsbron 21, plan 10Telefon
08-762 16 61Telefax
08-762 16 80

15. JAN. 2007 11:12

NR. 110 S. 3

Aklagarmyndigheten
Riksenheten mot korruption

Sida 2 (2)

Datum
2007-01-12

Dnr
C810-1-1-07

Det finns enligt min mening starkt stöd för bedömningen att bolagets beslut att låta Carl Bildt få behålla optionerna varit bolagets önskan att på ett korrekt sätt avveckla Carl Bildts engagemang i Vostok Nafta, och därvid ersätta honom för hans insatser i bolaget enligt de förutsättningar som angetts i optionsplanen och tillämpats i bolaget.

Förmånen har således ur bolagets synpunkt realistiskt sett inte varit kopplad till Carl Bildts tjänsteutövning som statsråd.

Det kan inte antas att Carl Bildt haft annan uppfattning om bakgrunden till bolagets beslut att låta honom få utnyttja optionerna på sätt som skett.

Det finns heller ingen känd omständighet som ger stöd för en misstanke att förmånen till Carl Bildt syftat till att han skulle handla pliktstridigt och gynna bolaget.

Risken för att Carl Bildts tjänsteutövning som statsråd konkret skulle påverkas till följd av den erhållna förmånen måste sammanfattningsvis bedömas som mycket begränsad.

Vid en samlad bedömning av det föreliggande underlaget finner jag att den ifrågavarande förmånen inte kan anses utgöra en otillbörlig belöning för Carl Bildts tjänsteutövning i den mening som avses med straffstadgandena om bestickning och mutbrott.

Straffansvar kan därför inte komma ifråga (jmf bl a SOU 1974:37 s. 143).

Christer van der Kwast

Bilaga A1.3.7 Promemoria från Regeringskansliet 2007-03-06

REGERINGSKANSLIET

Statsrådsberedningen

Rättschefen

2007-03-06

Konstitutionsutskottet

Riksdagen

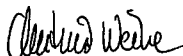
Konstitutionsutskottet
Ink 2007-03-06
SB2007/1583
Dnr 070-1605-2006/07

Konstitutionsutskottet
Ink 2007-03-07
SB2007/1583
Dnr 070-1605-2006/07

**Konstitutionsutskottets granskningsärende Utrikesminister Carl Bildts
finansiella intressen (2006/07:20, 2006/07:36 och 2006/07:38)**

Härmed överlämnas en inom Regeringskansliet upprättad promemoria.

Regeringskansliets kontaktpersoner i ärendet är rättssakkunnige
Angelica Jonsson, SB, tfn 08-405 40 78, och departementsrådet
Lars Nilsson, UD, tfn 08-405 56 32.

Christina Weihe

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2007-03-06

**Konstitutionsutskottets granskningsärenden 2006/07:20, 36 och 38
Utrikesminister Carl Bildts finansiella intressen****1 bilaga**

Konstitutionsutskottet (KU) begär i granskningsärendena 2006/07: 20, 36 och 36 Utrikesminister Carl Bildts finansiella intressen genom en skrivelse den 13 februari 2007 till Regeringskansliet svar på ett antal frågor. Svaret på fråga ett och del av svaret på fråga två har utarbetats inom Statsrådsberedningen. Övriga delar av promemorian har utarbetats inom Utrikesdepartementet.

1. Vilka riktlinjer och överenskommelser gäller, och gällde vid statsminister Fredrik Reinfeldts regeringsbildning, för redovisning av statsråds förmögenhetsinnehav och övriga förhållanden som berörts av den diskussion om etik i Regeringskansliet som redovisats i särskild bilaga?

Förhållandena vid regeringsbildningen

Vid tiden för statsminister Fredrik Reinfeldts regeringsbildning gällde enligt ett regeringsbeslut från den 30 januari 1997 (SB97/918) att det i Regeringskansliet skulle föras en förteckning enligt dåvarande 11 § första stycket insiderlagen (1990:1342) över bland annat statsrådets innehav av finansiella instrument. Statsrådets anmälningar om innehav av finansiella instrument och ändringar i innehavet skulle lämnas till rättschefen i Statsrådsberedningen.

Som framgår av konstitutionsutskottets promemoria har vissa frågor om bland annat statsråds förmögenhetsinnehav behandlats i regeringens skrivelse 1996/97:56 Intressekonflikter för statsråd. Skrivelsen innehåller en beskrivning av förbudet mot bisysslor och reglerna om jäv. Även förbudet mot insiderhandel och skyldigheten att anmäla värdepappersinnehav behandlas.

Skrivelsen innehåller även en redogörelse för de rutiner för insyn och kontroll hos regeringen som statsråden i den då sittande regeringen

under Göran Persson kommit överens om. Enligt dessa överenskommelser redovisades uppgifterna om statsrådets fondpappersinnehav offentligt. Även uppgifter om statsrådets tidigare anställningar och uppdrag samt engagemang i andra verksamheter vid sidan av uppdraget som statsråd var offentliga. Statsråden hade vidare kommit överens om att anmäla närståendes fondpappersinnehav.

I Statsrådsberedningens promemoria "Förbud mot insiderhandel och skyldighet att anmäla värdepappersinnehav" (PM 1997:2, reviderad 2001-05-29) finns en närmare beskrivning av vad Regeringskansliets personal har att iakttä i fråga om anmälningsskyldighet och förbudet mot insiderhandel.

Förhållandena efter regeringsbildningen

I anslutning till att regeringen tillträtt togs frågan upp om rutiner för statsrådets redovisning av finansiella instrument och tidigare uppdrag m.m. Förslag till rutiner för statsrådets redovisning utarbetades och diskuterades i regeringen. Som framgår av konstitutionsutskottets promemoria beslutade också regeringen den 26 oktober 2006 (SB2006/10647) att det i Regeringskansliet skall föras en förteckning enligt 11 § första stycket lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument. Beslutet överensstämmer i sak med regeringsbeslutet från 1997.

Statsråden kom överens om rutiner som i allt väsentligt överensstämmer med den ordning som gällde inför regeringsskiftet. Och den första förteckningen över statsrådets innehav redovisades den 27 oktober 2006.

Rutinerna för statsrådets anmälningar av finansiella instrument, tidigare uppdrag m.m. är i huvudsak följande.

Ett statsråd som har sådant innehav skall anmäla sitt innehav så snart som möjligt efter tillträdet. När innehavet förändras genom förvärv eller överlåtelse görs en anmälan om förändringen. En sådan anmälan bör ske senast 14 dagar efter förvärvet eller överlåtelsen. En ny anmälan görs sedan en gång per år även om inga förändringar har skett. Regelbundna transaktioner, som till exempel sparande av ett visst belopp per månad i värdepappersfond, behöver bara redovisas genom den årliga anmälan, som görs senast den 31 januari.

Ett innehav skall anmälas även om förvaltningen har uppdragits åt till exempel en banks notariatavdelning. Anmälningsskyldigheten gäller däremot inte sparande i privata frivilliga försäkringar, i tjänstepensionsförsäkringar eller i premiepensionssystemet.

Statsråden skall anmäla även närstående innehav av finansiella instrument. Som närstående räknas makar, sambor, registrerade partner och minderåriga barn. En sådan anmälan om närståendes innehav skall ske på samma sätt som för det egna innehavet.

Statsråden har vidare åtagit sig att till rättschefen i Statsrådsberedningen redovisa vissa andra förhållanden, såsom

näringsverksamhet i bolag eller i annan form,

avtal med tidigare arbetsgivare om fortsatt utbetalning av lön, pension eller liknande förmåner samt fortsatta betalningar från en arbetsgivares sida av pensionsavgifter eller liknande avgifter,

avtal med nuvarande eller framtida arbets- eller uppdragsgivare om anställning, uppdrag eller liknande engagemang, dock inte engagemang för det egna partiet eller dess organisationer samt

tidigare anställningar och uppdrag. Det gäller dock inte engagemang som upphört tidigare än fyra år före utnämningen till statsråd. Redovisning skall vidare endast ske av engagemang hos sådana arbets- eller uppdragsgivare som rimligtvis kan tänkas förekomma som parter eller ha något väsentligt intresse i ett regeringsärende.

Rättet enligt
telefoniskt
med anmälan
Jensen/SB
den 5 juni 2007.
M. Landerholm

Överenskommelsen mellan statsråden innebär vidare att uppgifterna i förteckningen om statsrådets innehav och uppgifter om engagemang är öppen för insyn från allmänheten.

SB:s promemoria "Förbud mot insiderhandel och skyldighet att anmäla värdepappersinnehav" (PM 1997:2, reviderad 2001-05-29) ses för närvarande över. I det sammanhanget övervägs även frågan om behov av formalisering av den överenskommelse mellan statsråden som nu redovisats.

2. Vilka överväganden rörande Carl Bildts olika privatekonomiska intressen och uppdrag gjordes – av statsministern och av Carl Bildt själv – inför hans utnämning till utrikesminister? Vilken information frågade statsministern efter och vilken information lämnade Carl Bildt?

Som angetts i svar till KU med anledning av granskningsärende 2006/07:18 hade statsministern personliga samtal med berörda personer inför tillsättningen av statsråd. Den samlade bilden av de erhållna uppgifterna vid samtalet, tillsammans med vissa inhämtade referenser, utgjorde grunden för tillsättningen av utrikesminister liksom andra statsråd.

Vad gäller Carl Bildts ekonomiska tillgångar samt uppdrag var det en självklarhet att dessa skulle hanteras enligt de regelverk som gällt för tidigare regeringar när det gäller redovisning av ekonomiska och andra intressen. I detta ingick också att Carl Bildt skulle lämna samtliga uppdrag av främst ekonomisk men också annan karaktär.

3. Vilka dispositioner gjorde Carl Bildt i fråga om uppdrag och privat-ekonomiska intressen i samband med tillträdet som utrikesminister? I vilken form förvaltas nu Carl Bildts innehav av finansiella instrument?

Samtliga de uppdrag som omnämns nedan under fråga 6 avvecklades i samband med att Carl Bildt utnämndes till utrikesminister.

Förvaltningen av Carl Bildts finansiella instrument överlämnades omgående till diskretionär förvaltning. Det innebär att förvaltaren självständigt avgör vilka värdepapper som skall förvärvas, avyttras eller behållas. Carl Bildt har inget inflytande över detta och informeras inte på annat sätt än genom Statsrådsberedningens redogörelser över de dispositioner som sker. Förvaltaren rapporterar regelbundet direkt till Regeringskansliet om Carl Bildts innehav.

4. Hur kom det sig att Carl Bildts anmälan till Statsrådsberedningens förteckning över finansiella instrument inte var fullständig? Saknas ytterligare några utöver de nämnda optionerna i Legg Mason?

Anledningen till att den senaste tilldelningen av optioner i Legg Mason inte omedelbart redovisades var ett förbiseende från Carl Bildts sida. Detta saknar dock betydelse för frågan om en eventuell jävsituation eftersom övriga innehav i Legg Mason anmälades.

Det finns inga ytterligare kända innehav som inte har anmälts i enlighet med SB:s riktlinjer.

5. Vilka åtgärder vidtog Carl Bildt för att säkerställa att de uppgifter han lämnade till Statsrådsberedningen om sitt innehav av finansiella instrument var korrekta?

Carl Bildt överlämnade relevant dokumentation och uppgifter till den utsedde förvaltaren och de sammanställdes och överlämnades därefter till Statsrådsberedningen.

6. Vilka uppdrag, anställningar och övriga förhållanden har Carl Bildt redovisat?

Carl Bildt har redovisat följande uppdrag:

- styrelseordförande Kreab Group
- styrelseordförande Teleoptimering AB

- styrelsemedlem Vostok Nafta
- styrelsemedlem Lundin Petroleum
- styrelsemedlem HiQ
- styrelsemedlem Öhmans
- styrelsemedlem Legg Mason
- ordförande Nordic Venture Network
- styrelsemedlem RAND Corporation, Santa Monica CA
- styrelsemedlem Centre for European Reform, London
- styrelsemedlem International Institute for Strategic Studies, London
- styrelsemedlem European Policy Institute, Bryssel
- styrelsemedlem Aspen Institute Italia, Rom
- styrelsemedlem New Eurasia Foudation, Moskva
- medlem av Internationella rådet vid Council om Foreign Relations, New York/Washington
- rådgivare East Capital

7. Vilka föreskrifter om tilldelning av optioner fanns i Vostok Naftas optionsplan, då Carl Bildt erhöll optionerna?

Se bilagan som bl.a. innehåller Vostoks Naftas optionsplan.

8. Vad är bakgrunden till uppgiften att Carl Bildt inte kunnat avstå från de optioner som han tillerkänts i Vostok Nafta? Hur förhåller sig beslutet att ge optioner till Carl Bildt till övriga beslut om ersättning i en eller annan form till bolagsstyrelsen?

De aktuella optionerna var utställda på Carl Bildt personligen och kunde inte överlätas till någon annan. Sedan optionerna omvandlats till aktier försåldes dessa omedelbart.

Beslutet att tilldela Carl Bildt optionerna fattades av bolagsstämman, varefter styrelsen i enlighet med bolagets praxis tillät Carl Bildt att lösa in optionerna på sedvanligt sätt. Carl Bildt har inte haft någon del i detta beslut. Detta framgår också av bolagets redogörelse samt överåklagare Christer van der Kwasts utredning av frågan.

9. I vilken utsträckning har utrikesminister Carl Bildt deltagit i överläggningar eller informella diskussioner inom EU eller i andra internationella sammanhang om frågor rörande den tilltänkta gasledningen i Östersjön som berör Vostok Naftas ekonomiska intressen?

Frågor rörande den projekterade gasledningen i Östersjön har icke diskuterats eller varit föremål för ställningstagande vid möten inom den Europeiska Unionen sedan regeringsskiftet.

Däremot har frågan berörts vid bilaterala överläggningar med företrädare för Finland, Tyskland, Ryssland, Lettland, Litauen, Polen och Danmark.

Enligt offentliga uttalanden av företrädare för Vostok Nafta har dragningen av olika gasledningar i vilka Gazprom har ett intresse i realiteten ingen betydelse för Vostok Naftas ekonomiska situation.

10. I vilken utsträckning har utrikesminister Carl Bildt deltagit i överläggningar eller informella diskussioner inom EU eller i andra internationella sammanhang om frågor som påverkar Lundin Petroleums intressen i Sudan?

Frågor rörande förhållandena i Sudan har diskuterats bl.a. inom EU och i andra internationella sammanhang, vilket i det förra fallet löpande redovisats för och diskuterats i riksdagens EU-nämnd.

Detta har huvudsakligen handlat om den svåra situationen i regionen Darfur. Utrikesministern har dock också understrukit vikten av ett internationellt engagemang för att säkerställa det fulla genomförandet av fredsavtalet rörande främst södra Sudan.

Utrikesministern har icke deltagit i diskussioner som rör specifika enskilda företags verksamhet i Sudan.

11. I vilken utsträckning har utrikesminister Carl Bildt deltagit i överläggningar eller informella diskussioner inom EU eller i andra internationella sammanhang om frågor som påverkar ekonomiska intressen hos övriga företag där Carl Bildt har värdepapper?

Samtliga företag är beroende av en stabil ekonomisk och politisk utveckling, och det säger sig självt att frågor om fred och ekonomiska utvecklingsförutsättningar i olika delar av världen ständigt står på den utrikespolitiska dagordningen.

I en mer allmän mening kan detta ha betydelse för hur fondsparande av olika slag utvecklas. Det svenska pensionssystemet i dess helhet är t ex beroende av den ekonomiska tillväxten, och såväl kollektivt förvaltade som inom PPM-systemet eller enskilt beslutat pensionssparande i fonder påverkas självfallet i någon utsträckning av hur den europeiska och globala ekonomin utvecklas. Att relatera detta till enskilda företags intressen är dock knappast möjligt.

12. Har regeringen efter tillträdet fattat några beslut som Carl Bildt fått avstå från att delta i på grund av jäv? I så fall vilka?

Inga sådana beslut har förekommit.

13. Vilka upplysningar och kommentarer i övrigt ger anmälningarna och denna promemoria anledning till?

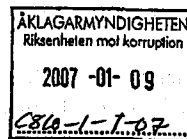
Anmälningarna och innehållet i utskottets promemoria ger inte nu anledning till ytterligare kommentarer.

7:18:38

UD1->

UDfax

Page 002

**VOSTOK NAFTA LTD
GLOBAL SHARE OPTION PLAN**

Shareholders' Approval: 27.04.2000
Directors' Adoption: 27.04.2000
Expiry Date: 27.04.2010

LINKLATERS & ALLIANCE

LINKLATERS
One Silk Street
London EC2Y 8HQ

Telephone: (44-20) 7456 2000
Facsimile: (44-20) 7456 2222

AW_HDL.doc

LAGERLÖF & LEMAN
Strandvägen 7A
Stockholm DR-114 84

Telephone: (46-8) 665 6600
Facsimile: (46-8) 667 68 83

82/26/87 17:18:55

UD1->

UDfax

Page 883

RULES OF THE VOSTOK NAFTA LTD GLOBAL SHARE OPTION PLAN**1 Meanings Of Words Used**

In these Rules:

"ADS" means an American depository share or part thereof, representing ordinary shares of the Company;

"Board" means the Board of the Directors of the Company;

"Business Day" means a day on which the Stockholmsbörsen is open for the transaction of business;

"Control" means the power to secure, by virtue of shareholding, possession of voting power or the constitution of the Company or any other regulatory document, that the affairs of the Company are conducted in accordance with that person's wishes;

"Company" means Vostok NAFTA Ltd, a company incorporated under the laws of Bermuda;

"Date of Grant" means the date on which an Option is granted;

"Directors" means the members of the Board or a duly authorised committee of it;

"Eligible Employee" means any person designated by the Directors;

"Grantor" means the Company, any Subsidiary, the trustees of an employee benefit trust established by the Company, or any vehicle established for the purposes of the Plan who the Directors request to grant Options;

"Member of the Group" means:

- (i) the Company; and
- (ii) its Subsidiaries from time to time; and
- (iii) any other company which is associated with the Company and is designated by the Directors as a Member of the Group;

"Option" means a right to acquire Shares granted under the Plan;

"Optionholder" means a person holding an Option or his or her personal representatives;

"Option Period" means a period starting on the Date of Grant of an Option and ending 10 years after the Date of Grant.

"Option Price" means the amount payable for each Share expressed in Swedish kronor, or any other currency determined by the Board, on the exercise of an Option calculated as described in Rule 3;

"Participating Companies" means:

- (i) the Company; and
- (ii) any Subsidiary and any other company which is designated by the Directors as a Participating Company.

"Performance Condition" means a condition or conditions imposed under Rule 2.2;

"Plan" means this plan known as "The Vostok Nafta Ltd Global Share Option Plan" constituted by this document and the schedules annexed hereto as may be added and/ or amended from time to time;

"Rules" means the rules of the Plan as changed from time to time;

"SDR" means a Swedish Depository Receipt, representing ordinary shares of the Company;

"Shares" means fully paid ordinary shares or securities representing ordinary shares in the Company with a present nominal value of USD 1.00, or, as the context may require, SDRs or ADSs;

"Stock Exchange" means Stockholmsbörsen;

"Subsidiary" means a company in which the Company holds not less than 50% of the voting rights; and

2 Grant of Options

2.1 Grant of Options:

The Directors may at any time request any Grantor to grant to any Eligible Employee an Option to acquire such number of Shares as the Directors may determine at any time after the adoption of the Plan in accordance with the rules of the Plan. Where these Rules provide that the Directors are able to exercise any discretion under these rules in relation to an Option such discretion shall be exercised by the Grantor on the recommendations of the Directors.

2.2 Performance Condition:

When granting an Option, the Directors may recommend that its exercise be conditional on the satisfaction of Performance Conditions. The Performance Conditions must be objective, and specified at the Date of Grant. The Performance Conditions may be waived or modified if anything happens which reasonably causes the Grantor to consider that:

2.2.1 modified Performance Conditions would be a fairer measure of Performance, and would be no less difficult to satisfy; or

2.2.2 the Performance Conditions should be waived.

2.3 Evidence of Option:

An Option shall be evidenced in such form as the Directors determine.

2.4 No Payment:

Optionholders are not required to pay for the grant of an Option.

2.5 Disclaimer of Option:

Any Optionholder may disclaim all or part of his or her Option by notice in writing to the Company Controller, or any other person nominated by the Directors for this purpose, within 30 days after the Date of Grant. If this happens, the Option will be deemed never to have been granted under the Plan. No consideration is payable for the disclaimer.

02/26/07 17:11:41

UD1->

UDfax

Page 885

2.6 Disposal restrictions:

Except for the transmission of an Option on the death of an Optionholder to his or her personal representatives, neither an Option nor any rights in respect of it may be transferred, assigned or otherwise disposed of by an Optionholder to any other person.

2.7 Administrative errors:

If a Grantor tries to grant an Option, which is inconsistent with the Plan, the Option will be limited and will take effect from the Date of Grant on a basis consistent with the Plan.

2.8 Options over ADSs or SDRs:

2.8.1 The Directors may request, in their absolute discretion, that an Option be granted in the form of an Option to acquire SDRs or ADSs. If so, references in these Rules to Share, Option, and Option Price etc. shall be construed accordingly.

2.8.2 Upon the exercise of any Option to acquire SDRs or ADSs the Company will:

- (i) deliver or cause to be delivered to the SDRs or ADS depository the requisite number of Shares representing the relevant SDRs or ADSs and shall instruct the depository to issue the corresponding Swedish or American depository receipts evidencing such SDRs or ADSs to the exercising Optionholder; or
- (ii) make other arrangements for the Optionholder to acquire SDRs or ADSs.

3 Option Price**3.1 Setting the Price:**

The Directors will set the Option Price and state it at the Date of Grant. The Option price shall, where appropriate, be set in accordance with directives given by the Shareholders Meeting in Vostok Nafta Ltd.

4 Variations in Share Capital**4.1 Adjustment:**

If there is a variation in the equity share capital of the Company, including a capitalisation or rights issue, sub-division, consolidation or reduction of share capital, a demerger (in whatever form) or if the Company makes a special distribution including a distribution in specie:

- 4.1.1** the maximum number of Shares issuable under the Plan; and/or
- 4.1.2** the number or nominal amount of Shares comprised in each Option; and/or
- 4.1.3** the Option Price;

may be adjusted in any way (including retrospective adjustments) which the Directors consider appropriate.

4.2 Notice:

Optionholders shall be notified of any adjustment made under this Rule 4.

82/26/87 17:12:85

UD1→

UDfax

Page 886

6 Exercise And Lapse - General Rules

5.1 Exercise:

Except where exercise is allowed as described in Rule 6, an Option will only be exercisable:

- 5.1.1 to the extent notified to Optionholders on the Date of Grant; and
- 5.1.2 if all applicable Performance Conditions are satisfied or waived; and
- 5.1.3 so long as the Optionholder, or consultant as the case may be, is an employee of or has a close business relation with a Member of the Group and no notice of termination of employment (or cancellation of a consultancy agreement) has been given by either the employee or the Company unless the Directors determine otherwise at the Date of Grant.

5.2 Lapse:

An Option will lapse on the earliest of:

- 5.2.1 the date the Optionholder (consultant) ceases to be an employee (terminates consultancy relation with) of a Member of the Group or either the Optionholder or a Member of the Group has given notice of the termination of the Optionholder's employment, unless any of the provisions in Rule 6 apply;
- 5.2.2 any date specified in any Performance Condition; or
- 5.2.3 any date determined by the Board and notified to Optionholders.

5.3 Specific Rules:

5.3.1 For the purposes of Rule 5.2.1 above:

- (i) a woman who leaves employment due to pregnancy or man who leaves for statutory paternity leave will be regarded as having left employment on the date on which he or she indicates that he or she does not intend to return to work. If there is no such indication, the Optionholder will be regarded as having left employment on the last day on which he or she is entitled to return to work under the legislation which applies to the Optionholder or, if later, any other date specified in his or her terms of employment;
- (ii) an Optionholder will not be treated as ceasing to be an employee of or ceasing to have a consultancy relation with a Member of the Group if on that date he or she is employed by or has a consultancy relation with another Member of the Group.

6 Exercise And Lapse - Exceptions to the General Rules

6.1 Cessation of Employment:

- 6.1.1 If an Optionholder ceases to be an employee of or, as the case may be, consultant to any Member of the Group for any of the reasons set out below, then his or her Options will not lapse but may be exercised during the period of six months from the date of cessation even though any Performance Conditions have not been satisfied. The reasons are:

- (i) ill-health, injury, and disability;

7 17:12:29

UD1->

UDfax

Page 887

- (ii) retirement;
- (iii) early retirement by written agreement with the Optionholder's employer;
- (iv) his or her employing company ceasing to be under the control of the Company, or, as a result of a transfer of the undertaking in which the Optionholder works, transfer to a company which is neither under the control of the Company nor a Member of the Group;
- (v) any other reason specified by the Directors in their absolute discretion.

6.1.2 If an Optionholder ceases to be an employee of any Member of the Group because of redundancy, then his or her Options will not lapse but may be exercised (to the extent vested at the date of cessation) within 6 months of cessation, subject to the satisfaction of any Performance Conditions.

6.2 Death:

If an Optionholder dies, his or her Options may be exercised to the extent vested at the date of death by his or her personal representatives within one year of his or her death, irrespective of the satisfaction of any Condition. To the extent that any Option exercisable under this Rule 6.2 is not so exercised, it will lapse at the end of the one-year period. This Rule does not extend the Option Period.

6.3 Takeovers:

6.3.1 If a person (or a group of persons acting in concert) obtains Control of the Company as a result of making an offer to acquire shares which is either unconditional or is made on a condition such that if it is satisfied the person making the offer will have Control of the Company, an Option may be exercised, irrespective of the satisfaction of any Performance Condition, within the 6 month period after the person making the offer has obtained Control of the Company and any condition subject to which the offer is made has been satisfied.

The Options will lapse at the end of the 6-month period, unless the Directors give reasonable notice to the Optionholders before the end of the 6-month period that the Options will not lapse.

6.3.2 If a person becomes bound or entitled to acquire Shares pursuant to a written agreement which results in a change of Control, Options may be exercised, irrespective of the satisfaction of any Performance Condition, at any time when that person remains so bound or entitled and then will lapse. If more than one period is relevant, the Options will lapse at the end of the later period, unless the Directors give notice to the Optionholders before the expiry of the relevant period that the Options will not lapse.

6.4 Exchange of Options where Rule 7 does not apply:

6.4.1 Application:

This Rule applies if Rule 6.3 applies and no determination is made by the Directors under Rule 7.

6.4.2 Exchange:

If this Rule applies, an Optionholder may, as an alternative to exercising his or her Option, during the period referred to in Rule 6.4.3 agree with the acquiring company ("Acquiring Company") to release his or her Option ("Old Option") in consideration of

the grant to him or her of a new option ("New Option"). The New Option must be equivalent to the Old Option.

6.4.3 Period for Substitution:

The period referred to in Rule 6.4.2 is:

- (i) in a case falling within Rule 6.4.1, 6 months starting with the time when the Acquiring Company obtains Control of the Company and any condition subject to which the offer is made is satisfied; and
- (ii) in a case falling within 6.4.2 the period during which the Acquiring Company remains so bound or entitled.

6.4.4 Consequences of Exchange:

Where an Optionholder is granted a New Option for release of his or her Old Option as described in this Rule 6, then:

- (i) the New Option will be treated as having been acquired at the same time as the Old Option and be exercisable in the same manner and at the same time as the Old Option;
- (ii) the New Option will be subject to the provisions of the Plan as it had effect in relation to the Old Option immediately before the release;
- (iii) with effect from the release and grant, the Rules will where relevant be construed in relation to the New Option as if references to the Company and Shares were references to the Acquiring Company and shares for which the New Option is granted.

6.5 Liquidation

6.5.1 Involuntary liquidation

If it is resolved that the Company shall enter into compulsory liquidation, Options may not thereafter be exercised regardless of the grounds for such liquidation and will lapse immediately.

In addition, upon the entry of an order placing the company in liquidation, notwithstanding that such order may not be final, the Options may not thereafter be exercised and will lapse immediately.

6.5.2 Voluntary liquidation

Not later than two months prior to the adoption of a resolution by the shareholders' meeting in respect of whether the Company shall be placed into voluntary liquidation, the Optionholders shall be notified of the intended liquidation. Optionholders will be entitled to exercise their Options, to the extent they have vested at the date of such notice, until the date the final resolution to place the Company in liquidation has been adopted. Any notice to Optionholders must state that exercise of Options may not be made following the adoption of a final resolution in respect of a liquidation.

6.5.3 Lapse

For the avoidance of doubt, all Options will lapse on a liquidation of the Company unless exercised before the liquidation procedure starts.

02/26/07 17:13:19

UD1->

UDfax

Page 089

6.6 Loss of ownership:

Where the Optionholder is deprived of the legal or beneficial ownership of the Option by operation of law, or does anything or omits to do anything which causes him or her to be so deprived or becomes bankrupt, all his or her Options will lapse.

6.7 Transfers:

If an Optionholder is transferred to work in another country, but still continues to hold an office, employment or consultancy relation with a Member of the Group and, as a result of that transfer, the Optionholder may either:

- (i) suffer a tax disadvantage in relation to his or her Options which was not anticipated on grant (this being shown to the satisfaction of the Directors); or
- (ii) become subject to restrictions on his or her ability to exercise his or her Options or to hold or deal in the Shares or the proceeds of the sale of the Shares acquired on exercise because of the security laws or exchange control laws of the country to which he or she is transferred;

the Optionholder may (unless the Directors decide otherwise) exercise the Option in full, irrespective of the satisfaction of any Performance Condition, during the period starting 3 months before and ending 3 months after the transfer takes place. If he or she does not exercise his or her Options, following this Rule, the usual exercise Rules will apply to them at the appropriate times.

6.8 Priority:

If there is any conflict between any of the provisions of Rules 5 and 6, the provision which results in the shortest exercise period or the earliest lapse of the Option, or both, will prevail.

7 Exchange of Options**7.1 Application:**

This Rule applies if Options would become exercisable under Rule 6.3 but the Directors determine that the Options shall not be exercised but that this Rule 7 shall apply.

7.2 Exchange:

Where the Directors have made a determination under Rule 7.1, Optionholders will be granted an option ("New Option") to replace their Option ("Old Option").

7.3 Consequences of Exchange:

Where Optionholders are granted a New Option to replace their Old Option, then:

- 7.3.1 the New Option will be in respect of shares in any body corporate determined by the Directors;
 - 7.3.2 the New Option will be equivalent to the Old Option;
 - 7.3.3 the New Option will be treated as having been acquired at the same time as the Old Option and be exercisable in the same manner and at the same time as the Old Option;
 - 7.3.4 the New Option will be subject to the provisions of the Plan as it had effect in relation to the Old Option immediately before the replacement;
-

- 7.3.5 with effect from the replacement, the Plan will be construed, in relation to the New Option, as if references to Shares were references to the shares for which the New Option is granted and references to the Company were references to a company determined by the Directors at the time of replacement.

8 Exercise of Options

8.1 Exercise:

An Optionholder can exercise his or her Option validly only in the way described in, and subject to, this Rule 8.

8.2 Manner of Exercise:

8.2.1 Options must be exercised by notice in writing delivered to the Controller of the Company or other duly appointed person. The notice of exercise of the Option must be completed, signed by the Optionholder or by his or her appointed agent, and must be accompanied by the correct payment in full of the Option Price for the number of Shares being acquired.

8.2.2 Notwithstanding Rule 8.2.1, the Directors may, in their absolute discretion, allow an Optionholder to exercise the Option in such manner as they think fit.

8.3 Option Exercise Date:

8.3.1 Subject to Rule 8.3.2, the Option Exercise Date will be the later of:-

- (i) the date of receipt by the Controller of the Company or other authorised person of the documents and payment referred to in Rule 8.2; and
- (ii) the date on which the Directors either decide that the Performance Condition to which the Option is subject has been satisfied, or waive the Performance Condition. The Directors must decide about the satisfaction or waiver of the Performance Condition within 14 days of receiving the documents in Rule 8.2 and payment.

8.3.2 If any statute, regulation or code adopted by the Company, prohibits the exercise of Options, or the Controller of the Company reasonably believes it so prohibits, the date of exercise will be either the date described in Rule 8.3.1, or, if later, the date when the Optionholder is permitted or the Controller of the Company believes the Optionholder is permitted to exercise an Option. However, this Rule does not extend any period in which an Option is exercisable.

8.4 Part Exercise:

An Option may be exercised in part at the discretion of the Directors.

8.5 Issue or Transfer:

Subject to Rule 8.7:

8.5.1 Shares to be issued following the exercise of an Option will be issued as soon as practicable after the Option Exercise Date.

8.5.2 The Directors will procure the transfer of Shares following the exercise of an Option as soon as practicable after the Option Exercise Date.

'26/87 17:14:89

UD1->

UDfax

Page: 811

8.6 Rights:

8.6.1 Shares issued on the exercise of an Option will rank equally in all respects with the Shares in issue on the date of allotment. They will not rank for any rights attaching to Shares by reference to a record date preceding the date of allotment.

8.6.2 Where Shares are to be transferred on the exercise of an Option, Optionholders will be entitled to all rights attaching to the Shares by reference to a record date on or after the transfer date. They will not be entitled to rights before that date.

8.7 Consents:

All allotments, issues and transfers of Shares will be subject to any necessary consents under any relevant enactments or regulations for the time being in force in Sweden or elsewhere and, with regard to ADS's (if any) or SDRs, the provisions of the deposit agreement between the Company and the depository. The Optionholder will be responsible for complying with any requirements to be fulfilled in order to obtain or avoid the necessity for any such consent.

8.8 Constitution:

Any Shares acquired on the exercise of Options will be subject to the articles of association of the Company from time to time in force. Any ADSs or SDRs acquired upon the exercise of any Option shall, in addition, be subject to the terms of the deposit agreement between the Company and the depository.

8.9 Notices:

Any notice or other document given to any Eligible Employee as Optionholder pursuant to the Plan may be delivered to him or her or sent by post to him or her at his or her home address according to the records of his or her employing company or such other address which the Company considers appropriate. Notices or other documents sent by post shall be deemed to have been given 5 days following the date of posting.

8.10 Documents sent to Shareholders:

The Company may send to Optionholders copies of any documents or notices normally sent to the holders of its Shares (including such notices or documents required to be sent to Optionholders resident in the United States in accordance with the rules and regulations under the US Securities Act of 1934 as amended).

8.11 Directors' Decisions final and binding:

The decision of the Directors on the interpretation of the Rules or in any dispute relating to an Option or matter relating to the Plan will be final and conclusive, unless it clearly violates the directives given by any of Vostok Nafta Shareholders Meeting.

8.12 Costs:

The Grantor will pay the costs of introducing and administering the Plan in proportion to the Option granted.

8.13 Regulations:

The Directors have the power from time to time to make or vary regulations for the administration and operation of the Plan but these must be consistent with the Rules.

8.14 Terms of Employment:

Nothing in this Plan will in any way be construed as imposing on a Participating Company a contractual obligation as between the Participating Company and an Eligible Employee to offer participation in this Plan or upon offering participation in this Plan to continue the employment of such Employee with the Participating Company.

Any person who ceases to be an employee of any Member of the Group because of dismissal or termination of employment (however caused) or who is under notice of termination of employment will in no circumstances be entitled to claim any compensation in respect of the operation of the Plan including but not limited to the application of tax laws or the application of tax policies maintained by any Group Company. If necessary that person's terms of employment will be varied accordingly.

Leave of absence, parental leave etc are not regarded as cessation of employment and do not affect the Plan.

8.15 Trusts and Special Purpose Vehicles:

The Company and any Subsidiary of the Company may provide money to the trustee of a trust, a Special Purpose Vehicle ("SPV") or any other person to enable that trustee, SPV or person to acquire Shares to be held for the purposes of the Plan, or enter into any guarantee or indemnity for those purposes, to the extent permitted by local law.

8.16 Withholding

The Company, any employing company, the trustee of any employee benefit trust or a SPV may withhold any amount and make any such arrangements, including but not limited to the sale or reduction in number of any Shares on behalf of an Optionholder as it considers necessary to meet any liability to taxation or social security contributions so far as is possible under local law in respect of Options granted to the Optionholder pursuant to this Plan.

9 Changing the Plan and Termination**9.1 Shareholder approval:**

The Directors can change the Plan and need not obtain the approval of the shareholders in general meeting for any changes provided such changes are consistent with any previous shareholder resolution(s). Should any proposed change be inconsistent with a shareholders resolution, the Directors must obtain the approval of the shareholders to that change. Changes may affect existing Options.

9.2 National Rules:

Notwithstanding any other provision of the Plan, but subject always to Rule 10.1, the Directors may amend or add to the provisions of the Plan and the terms of Options as they consider necessary or desirable to take account of, or to mitigate, or to comply with relevant foreign laws including, but not limited to, taxation, securities or exchange control laws which apply to Eligible Employees, provided that the terms of Options granted to such Eligible Employees are not more favourable overall than the terms of Options granted to other Eligible Employees.

9.3 Notice:

As soon as possible after making any change, the Directors will give written notice to any Optionholder affected by the change.

02/26/07 17:15:02

UD1->

UDfax

Page 813

9.4 Termination of the Plan:

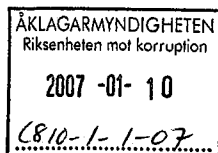
This Plan will terminate at the expiry of the Option Period, unless the Directors otherwise determine.

9.5 Shareholder Authority:

The Plan will be operated with the authority given to the Company by shareholders. No action will be taken which would result in the Plan being operated otherwise than in accordance with shareholder authority.

10 Governing Law

Swedish law governs the Plan and all Options and their construction except as provided under Rule 10.2.

Protokoll fört vid ordinarie bolagsstämma
med aktieägarna i Vostok Nafta
Investment Ltd den 12 december 2002 i
Stockholm

Närvarande: Enligt förteckning i bilaga 1, med angivande av antal depåbevis och antal röster för envar röstberättigad. Därjämte var advokat Per Nyberg, Hanna Lindquist, Hans Andurén, Shirley Borenbrink, Ulla Dahlén, Hellow Ekström, Christina Hammar, Karl-Olof Hedlund, Gary Hjelm, Charina Hällström, Anders Johansson, Centa Kilbus, Börje Nilsson, Per-Olof Nilsson, Per Palmqvist, Jan-Evert Pettersson, Karin Sjöberg, Agneta Sjöstedt, Reidun Stenbeck, Lars Werner och Anna Lisa Äyväpää närvarande.

På styrelsens uppdrag öppnades bolagsstämman av styrelsens ordförande Adolf H. Lundin som hälsade depåbevisinnehavarna välkomna.

§ 1

Det beslutades att välja Adolf H. Lundin att som ordförande leda dagens stämma. Det antecknades att ordföranden anmodat advokat Per Nyberg att som sekreterare föra dagens protokoll.

§ 2

Det beslutades att godkänna förslaget enligt bilaga 1 såsom röstlängd vid dagens bolagsstämma.

§ 3

Det beslutades att godkänna den dagordning som idag delats ut till stämmodeltagarna och som tidigare varit införd i kallelsen till stämman.

§ 4

Till justeringsmän att jämte ordföranden justera dagens protokoll utsågs Arne Svahn och Peter Håkansson.

§ 5

Det antecknades att kallelse till stämman skett genom annons i Post- och Inrikes Tidningar och i Dagens Nyheter den 13 november 2002 samt att kompletterande kallelse varit införd i Post- och Inrikes Tidningar och i Dagens Nyheter den 22 november 2002.

Stämman fann att den blivit behörigen sammankallad.

§ 6

Styrelseledamöterna Carl Bildt och Anders Åslund lämnade redogörelser för den politiska respektive ekonomiska situationen i Ryssland. Verkställande direktör Per Brillioth lämnade en redogörelse för bolagets verksamhet under det senaste verksamhetsåret.

§ 7

Årsredovisningen och revisionsberättelsen samt koncernredovisningen och koncernrevisionsberättelsen lades fram, bilaga 2.

Det beslutades att fastställa i årsredovisningen intagna resultaträkning och balansräkning samt koncernresultaträkning och koncernbalansräkning

I enlighet med styrelsens förslag beslutades att balansera koncernens vinst om USD 54 504 000 i ny räkning.

Det beslutades att bevilja styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2001/2002.

§ 8

Det beslutades att styrelsen intill nästa ordinarie bolagsstämma skall bestå av tio styrelseledamöter.

§ 9

Det beslutades att såsom arvode åt styrelsens ledamöter anslå ett belopp om USD 2 000 kronor per styrelseledamot och möte, dock högst USD 10 000 per styrelseledamot och år.

Vidare beslutades att arvodet till revisorerna utgår enligt faktura.

§ 10

Det beslutades att välja Anders Åslund, Lukas H. Lundin, Kai Hietarinta, Bo Hjelt, Per Mellström, Paul Leander-Engström, Per Brillioth, Adolf von Wagner, Carl Bildt och Adolf H. Lundin som styrelseledamöter i bolaget.

Vidare omvaldes Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB till revisor med auktoriserade revisorerna Carl-Erik Bohlin och Klas Brand som ansvariga.

§ 11

Det beslutades att godkänna utställande av ytterligare personaloptioner enligt bolagets Global Share Option Plan enligt bilaga 3.

Det noterades att Sveriges Aktiesparares Riksförbund reserverade sig mot tilldelning av personaloptioner till bolagets uppdragstagare.

Det noterades att beslutet biträdades av fler än niotiondelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde depåbevisen.

§ 12

Det beslutades att anta optionsprogram för bolagets styrelse med de riktlinjer som följer av bilaga 4.

Det noterades att Sveriges Aktiesparares Riksförbund reserverade sig mot beslutet.

Det noterades att beslutet biträdades av fler än niotiondelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde depåbevisen.

§ 13

Beslut om nyemission i dotterbolaget Vostok Resources Ltd enligt bilaga 5 godkändes.

§ 14

Det noterades att inga övriga frågor förekom.

§ 13

Ordföranden förklarade stämman avslutad.

Vid protokollet:

Per Nyberg

Justeras:

Adolf H. Lundin

SIGNED

FOR

BY LUNAS H. LUNDIN AS ATTORNEY
ADOLF H. LUNDIN

Peter Håkansson

Arne Svahn

Bilaga 1

Vostok Nafta Investment Ltd. - Ordinarie bolagsstämma 12 december 2002

Deltagarförteckning

Efternamn	Förnamn	Fullmakt	Antal SDB/röster
Andersson	Fredrik		500
Application Power Sweden AB		Jan Nylund	200
Atterström	Bengt		500
Benktander	Zalda		200
Bergman	Christer		150
Berntson	Lars-Gunnar		3 000
Björklund	Erik		100
Brandenfeldt	Åke		68
Brilloth	Per		1 000
Brolin	Nancy		250
Bruno	Carl-Axel		1 200
Carnestedt	Anna-Lisa		500
Carnestedt	Bo		1 000
Carnestedt	Lars		1 500
Carnestedt	Maria		150
Cederberg	Jan		2 400
Claesson	Göran		100
Dahlén	Lars		50
Danielsson	Nils		330
Donnerfelt	Barbro		103
East Capital Eastern Europe		Peter Håkansson	22 000
East Capital Russian Blue-Chip		Peter Håkansson	109 000
East Capital Rysslandsfond		Peter Håkansson	293 800
Ekström	Arne		700
Ericson	Anders		500
Erkki	Lars-Bertil		50
Farkas	Amanda Edit		50
Florén	Ray		89
Frostne	Jan-Ove		17
Gillberg Fleming	Mattias		5 000
Hagström	Terttu		634
Hammar	Jessica		160
Hedberg	Anders		6 300
Helding	Lena		500
Håkansson	Aina		7
Höjmar	Folke		500
Ingelman	Carl-Gustaf		12 000
Jegander	Ulf		400
Jutendahl	Bengt		6 000
Kamia	Bahman		315
Karlsson	Björn		1 500
Kilbus	Albert		1 000
Kjellsson	Rolf		583
Knutsen	Charlotte		100
Kronqvist	Lars		7 844
Landeman	Åsa		200
Landsten	Dan		500
Larsson	Kristina		600

Efternamn	Förnamn	Fullmakt	Antal SDB/röster
Lihuvudh	Margit	Tage Kempegård	200
Lind	Hans		1 000
Lindqvist	Joakim		1 000
Lundborg	Sven		3 500
Lundin	William		100
Lundin	Adolf		8 787 083
Lundquist	Olle		200
Mörzell	Inge		600
Nermark	Gunnar		1 000
Nilsson	Inger		500
Nilsson	Lelf		500
Nilsson	Lena		400
Nordin	Magnus		3 000
Nylund	Jan		100
Nährström	Ulla		100
Odmer	Claes-Göran		1 500
Olofsson	Olof		1 000
Ahlström	Per		2 400
Perla	Ingegerd		500
Revalta Ekonomikonsult AB		Hans-Göran Nilsson	1 000
Romlin	Bernt		500
Rylander	Anders		200
Sjöberg	Tage		500
Sjölund	Britt		300
Suchowski	Isse		1 000
Sundberg	Hagar		4 000
Sundgren	Bengt		4 000
Swedjob AB		Bo Bernholm	500
Svensson	Torald		1 000
Sveriges Aktiesparares Riksförbund		Arne Svahn	100
Söderström	Gunnar		500
Tjernström	Ulla-Britt		500
Torslanda Invest och Konsult AB		Lars Eklund	2 500
Ullhammar	Britt-Marie		5
Werelius	Lars		2 000
Westberg	Erland		600
Westlin	Gunnar		50
Totalt antal SDB och röster			9 307 586

Bilaga 3

Vostok Nafta Investment Ltd

Styrelsens förslag till beslut om tilldelning av ytterligare personaloptioner enligt Vostok Nafta Investment Ltd:s Global Share Option Plan att framläggas på ordinarie bolagsstämma i Vostok Nafta Investment Ltd ("Bolaget") 12 december 2002.

Styrelsen föreslår att bolagsstämman godkänner att Bolaget tilldelar koncernens nuvarande och framtida anställda och nuvarande och framtida konsulter ytterligare köpoptioner (s.k. personaloptioner) enligt Bolagets optionsplan. Optionsplanen, Vostok Nafta Investment Ltd Global Share Option Plan, antogs på extra bolagsstämma i Bolaget 14 november 2000. Optionsplanen har till syfte att skapa förutsättningar för att behålla och attrahera kompetent personal och kompetenta uppdragstagare samt att främja Bolagets långsiktiga intressen genom att anställda och uppdragstagare ges möjlighet att ta del av en positiv värdeutveckling av Bolaget. Styrelsen anser att tilldelning av ytterligare personaloptioner enligt nedan skulle vara till fördel för koncernen och Bolagets depåbevisinnehavare.

- Styrelsen skall äga rätt att tilldela nuvarande och framtida anställda och nuvarande och framtida uppdragstagare upp till 1 000 000 nya personaloptioner i enlighet med Bolagets optionsplan. En personaloption skall härvid ge rätt att förvärva ett depåbevis representerande en (1) aktie i Bolaget.
- Fördelningen av personaloptioner skall ske enligt de anvisningar som styrelsen bestämmer för genomförande av bolagsstämmans beslut. Härvid skall ledande befattningshavare vardera kunna tilldelas högst 500 000 personaloptioner och övriga nyckelmedarbetare och uppdragstagare vardera högst 200 000 personaloptioner. Vid fördelningen skall styrelsen beakta den anställdes respektive uppdragstagarens prestation samt dennes position inom och betydelse för koncernen.
- Ingen premie skall erläggas för personaloptionerna.
- Lösenpriset per depåbevis skall motsvara 120 procent av depåbevisens genomsnittliga betalkurs under tio (10) börsdagar före utställandet av personaloptionerna.
- Personaloptionerna skall vara möjliga att utnyttja tidigast ett år och senast två år från tilldelningen av personaloptionerna under förutsättning att optionsinnehavaren vid tidpunkten för utnyttjandet fortfarande är anställd respektive fortfarande har konsultuppdrag hos bolag i koncernen.
- Vid utnyttjande av personaloption skall styrelsen ha möjlighet att välja mellan leverans av nya depåbevis och återköpta depåbevis. Styrelsen skall vidare kunna välja att utge kontant ersättning till optionsinnehavaren motsvarande skillnaden mellan marknadsvärde och lösenpris när personaloptionerna utnyttjas, istället för att leverera depåbevis representerande aktier till denne. Styrelsen skall även kunna välja att anvisa annan part att uppfylla Bolagets förpliktelser enligt optionsplanen.

Som beslutades på bolagsstämman 14 november 2000, skall styrelsen med tillämpning av ovan angivna riktlinjer äga rätt att besluta om de närmare villkoren för optionsplanen. I samband därmed skall styrelsen äga rätt att göra anpassningar för att uppfylla särskilda regler och

marknadsförutsättningar utomlands förutsatt att dessa inte förändrar optionsplanens upplägg och syfte.

Om samtliga ytterligare personaloptioner utnyttjas fullt ut kommer anställda och uppdragstagare att förvärva depåbevis i Bolaget till ett antal motsvarande ca 3,4 procent av aktiekapitalet, vilket även motsvarar utspädningen av depåbevisinnehavarnas ägande. Optionsplanen kan i sin helhet resultera i en utspädning om ca 3,8 procent efter fullt utnyttjande.

Stockholm i november 2002

Vostok Nafta Investment Ltd

Styrelsen

Bilaga 4

Vostok Nafta Investment Ltd

Innehavare av depåbevis i Vostok Nafta Investment Ltd ("Bolaget") föreslår att följande förslag framläggs på ordinarie bolagsstämma i Bolaget 12 december 2002.

Adolf H. Lundin, innehavare av depåbevis representerande cirka 31 procent av samtliga aktier i Vostok Nafta Investment Ltd, föreslår att bolagsstämman antar ett optionsprogram som ger nuvarande och framtida ordinarie styrelseledamöter möjlighet att förvärva depåbevis representerande aktier i Bolaget (genom nyteckning eller köp) enligt nedanstående riktlinjer och enligt de anvisningar som Bolagets styrelse bestämmer för genomförande av bolagsstämmans beslut. Syftet med det föreslagna optionsprogrammet är att främja Bolagets långsiktiga intressen genom att bereda styrelseledamöterna möjlighet att ta del av en positiv värdeutveckling i Bolaget. Adolf H. Lundin anser att införande av ett optionsprogram för styrelseledamöterna skulle vara till fördel för Vostok Nafta-koncernen och för Bolagets depåbevisinnehavare.

För optionsprogrammet skall gälla följande villkor.

- Bolagets styrelse skall äga rätt att tilldela nuvarande (förutom Adolf H. Lundin) och framtida ordinarie styrelseledamöter upp till 200 000 köpoptioner vardera. En köpoption skall härvid ge rätt att förvärva ett depåbevis representerande en aktie i Bolaget.
- Ingen premie skall erläggas för köpoptionerna.
- Löseneriset per depåbevis skall motsvara 120 procent av den genomsnittliga betalkursen för Bolagets depåbevis under tio (10) börsdagar före utställandet av köpoptionerna.
- Köpoptionerna skall ha en löptid om två år. Köpoptionerna skall kunna utnyttjas tidigast ett år och senast två år från tidpunkten för utställandet av köpoptionerna. Köpoptionerna skall förfalla om uppdraget som styrelseledamot upphör på styrelseledamotens egen begäran.
- Fördelningen av köpoptioner skall ske enligt de anvisningar som Bolagets styrelse bestämmer för genomförande av bolagsstämmans beslut.
- Vid lösen av köpoption skall Bolagets styrelse ha möjlighet att välja mellan leverans av nya depåbevis och återköpta depåbevis. Bolagets styrelse skall vidare kunna välja att utge kontant ersättning till optionsinnehavaren motsvarande skillnaden mellan marknadsvärdet på depåbeviset och lösenpris när köpoption utnyttjas, istället för att leverera depåbevis representerande aktier till denne. Bolagets styrelse skall även kunna välja att anvisa annan part att uppfylla Bolagets förpliktelser enligt programmet.

Det totala antalet köpoptioner till styrelseledamöterna skall inrymmas i de 1 000 000 personaloptioner som Bolagets styrelse föreslår att bolagsstämman skall besluta om till förmån för Nafta-koncernens anställda och uppdragstagare på bolagsstämman 12 december 2002. Förslaget innebär således inte någon ytterligare utspädning.

Stockholm november 2002

Adolf H. Lundin, innehavare av depåbevis i Vostok Nafta Investment Ltd

Bilaga 5

Written resolutions of the sole Shareholder of Vostok Resources Ltd, 4 December 2002 (the "Company")

1 Issue of New Shares and Issue of SDRs to holders of Swedish Depository Receipts in Vostok Nafta Investment Limited

WHEREAS it has been proposed that the Company should offer new Shares to E. Öhman J:or Fondkommission AB (the "Bank") which in turn will issue Swedish Depository Receipts ("SDRs") to holders of SDRs of Vostok Nafta Investment Limited.

WHEREAS it is intended that the proposed new issue of shares of the Company shall not be subject to the pre-emption rights pursuant to Bye-Law 2.3.2 of the Company's Bye-Laws.

RESOLVED that the pre-emption rights set out in Bye-law 2.3.2 of the Company's Bye-Laws shall not apply to the Issue of Shares set out in the following resolution.

RESOLVED that up to 28,254,900 new Shares with a par value of USD 0.25 per Share be issued to the Bank at a price of SEK 3.50 per Share (which is equal to approximately USD 0.39, based on the average rate of the buying and selling rates published in the Swedish daily paper Dagens Industri on 3 December 2002) which shall be fully paid on subscription, which Shares will be evidenced by up to 28,254,900 SDRs issued by the Bank to holders of SDRs of Vostok Nafta Investment Limited at the price of SEK 3.50 per SDR. The right for the holders of SDRs to subscribe for the SDRs shall be evidenced by subscription rights issued by the Company. The Shares, which shall rank pari passu with the already issued Shares of the Company, shall be subscribed for by cash payment during the subscription period as determined by the Directors. The new Shares shall be registered in the name of the Bank and SDRs shall be issued in relation thereto in accordance with a Custodian Agreement between the Company and the Bank.

WHEREAS it has been proposed that any SDRs that are not subscribed for by holders of SDRs of Vostok Nafta Investment Limited may be subscribed for by a limited number of strategic investors which will be able to make contributions to the Company not only financially but also with knowledge and experience of the Company's business, or by providing important customer relations, as determined by the Directors.

RESOLVED that any SDRs that are not subscribed for by holders of SDRs of Vostok Nafta Investment Limited may be subscribed for by a limited number of strategic investors which will be able to make contributions to the Company not only financially but also with knowledge and experience of the Company's business, or by providing important customer relations, as determined by the Directors.

The Directors are hereby authorised to determine the record date for participation in the issue and the remaining terms and conditions of the new issue, as the Directors may deem reasonably necessary. The Directors are also authorised to make such further amendments in the terms and conditions as set forth in the previous paragraphs (such as the number of new shares and SDRs to be issued and the subscription price per SDR) if the Directors consider that to be necessary due to market conditions.

FURTHER RESOLVED that no issues of such Shares or SDRs shall be made until the Company has received the consent of the Bermuda Monetary Authority for such issue.

2 Issue of New Shares to the general public and to other potential investors

WHEREAS It has been proposed that the Company should issue new Shares which will be represented by SDRs which will be offered to the general public and to other potential investors in Sweden.

WHEREAS It is intended that the proposed new issue of shares and SDRs of the Company shall not be subject to the pre-emption rights pursuant to Bye-Law 2.3.2 of the Company's Bye-Laws.

RESOLVED that the pre-emption rights set out in Bye-law 2.3.2 of the Company's Bye-Laws shall not apply to the issues of Shares and SDRs set out in the following resolution.

RESOLVED that up to 100,000,000 new Shares with a par value of USD 0.25 per Share be issued to the Bank at a price of SEK 7.00 per Share (which is equal to approximately USD 0.77, based on the average rate of the buying and selling rates published in the Swedish daily paper Dagens Industri on 3 December 2002) which shall be fully paid on subscription, which Shares will be evidenced by up to 100,000,000 SDRs issued by the Bank and offered to the general public and to other potential investors in Sweden at the price of SEK 7.00 per SDR. The Shares, which shall rank pari passu with the already issued Shares of the Company, shall be subject to payment in accordance with instructions in the settlement note to be distributed shortly after the subscription period ends on such terms as may be determined by the Directors. The new Shares will be registered in the name of the Bank and SDRs will be issued in relation thereto in accordance with a Custodian Agreement between the Company and the Bank.

The Directors are hereby authorised to determine the remaining terms and conditions of the new issues, as the Directors may deem reasonably necessary. The Directors are also authorised to make such further amendments in the terms and conditions as set forth in the previous paragraph (such as the number of new shares and SDRs to be issued and the subscription price per SDR), if the Directors considers that to be necessary due to market conditions.

FURTHER RESOLVED that no issues of such Shares and SDRs shall be made until the Company has received the consent of the Bermuda Monetary Authority for such issue.

3 Conditional resolutions

The resolutions set forth in clauses 1 and 2 shall be conditional upon

- (i) The total proceeds from the issues referred to in clauses 1 and 2 exceeding USD 30,000,000 and/or
- (ii) The amount of aggregate capital commitments to Russia Resources Fund L.P., a limited partnership registered in Bermuda, exceeding USD 50,000,000, including the capital committed by the Company

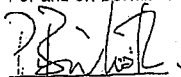
not later than five business days after the last date of payment of the subscription price for the issues referred to in clauses 1 and 2.

- 4 Approval by the general meeting of shareholders in Vostok Nafta Investment Limited.

WHEREAS it has been proposed, that the resolutions regarding the issues of Shares and SDRs should be approved by the general meeting of shareholders in Vostok Nafta Investment Limited.

RESOLVED that the resolutions regarding issue of Shares and SDRs in clause 1 and 2 above are made subject to the approval by the general meeting of shareholders in Vostok Nafta Investment Limited.

For and on behalf of Vostok Nafta Investment Limited

Per Briloth

32/26/B? 17:19:24

UD1->

UDfax

Page 825

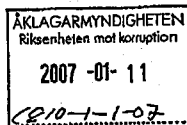
van der Kwast Christer

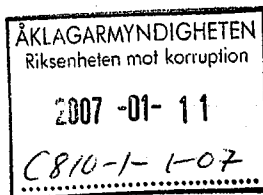
Från: Robert Eriksson [Robert@vostoknafta.com]
Skickat: den 11 januari 2007 12:28
Till: van der Kwast Christer
Ämne: Redogörelse för de beslut som fattats i Vostok Nafta Investment Ltd. i frågan om Carl Bildts optioner...
Prioritet: Hög
Bifogade filer: brevDnr C810-1-1-07.pdf

Robert Eriksson, Head of Investor Relations
Vostok Nafta Investment Ltd.
Hovslagargatan 5, 3tr
SE-111 48 Stockholm
Sweden

Tel: +46-8-54501552

Mobile: +46-701-112615

**Vostok
Nafta
Investment
Ltd**

Riksenheten mot korruption
Box 702 98
107 22 Stockholm
Dnr C810-1-1-07

Registered
office
Codan Services Ltd
2 Church Street
P.O. Box HM 666
Hamilton
Bermuda

Stockholm den 11 januari 2007

Redogörelse för beslutsgången angående tillåtelse för Carl Bildt att utnyttja optioner i Vostok Nafta

Vid ordinarie bolagsstämma i Vostok Nafta den 15 december 2004 beslutades om ett optionsprogram för anställda och konsulter samt ett optionsprogram för bolagets styrelseledamöter. Beträffande optioner till bolagets styrelseledamöter utgör optionerna en del av styrelseledamöternas ersättning för styrelsearbete. Utöver optionerna erhåller styrelseledamöterna en kontant ersättning om USD 2 000 per styrelsemöte under förutsättning att ledamöten deltar i mötet, dock högst USD 10 000 per år. För styrelsemöten där deltagande sker via telefon utgår ingen ersättning.

De närmare villkoren för optionerna regleras av det regelverk som generellt gäller för Vostok Naftas olika optionsprogram (The Global Share Option Plan), vilket antogs vid en extra bolagsstämma i Vostok Nafta den 27 april 2000. Om en optionsinnehavare lämnar koncernen finns regler i optionsplanen (punkt 6.1.1) för vad som skall ske med eventuella utestående optioner. Enligt optionsplanen gäller bland annat att anställd som slutar sin anställning till följd av sjukdom eller pensionering får utnyttja tilldelade optioner under en sexmånadersperiod från det att anställningen upphörde. Motsvarande period vid dödsfall är tolv månader. Vidare har styrelsen möjlighet att besluta att optioner skall kunna utnyttjas även efter det att anställningen i koncernen har upphört. Punkten 6.1.1 i optionsplanen äger motsvarande tillämpning på konsulter till bolaget och styrelseledamöter.

Bedömningen av om en optionsinnehavare skall kunna utnyttja optioner även efter det att anställningen upphört beror på skälet till att personen i fråga lämnar bolaget. Sjukdom och pensionering är redan på förhand accepterade skäl för att möjliggöra utnyttjande av optioner även efter det att anställningen upphört; detsamma gäller vid uppsägning på grund av arbetsbrist. Punkten 6.1.1 (v) anger därutöver "any other reason specified by the Directors in their absolute discretion". Bestämmelsen innebär att

**Vostok
Nafta
Investment
Ltd**

"Directors" äger rätt fastställa ytterligare skäl som skall anses godtagbara för att optioner skall kunna få utnyttjas även efter anställningens upphörande. Med "Directors" avses enligt optionsplanen styrelsen eller en av styrelsen utsedd kommitté.

Registered
office
Costan Services Ltd
2 Church Street
P.O. Box 104 000
Hamilton
Bermuda

Det finns fem andra styrelseledamöter som lämnat styrelsen i Vostok Nafta och samtidigt tillåtit att utnyttja utestående optioner med stöd av punkt 6.1.1 (v) i optionsplanen. Den princip som Vostok Nafta tillämpar innebär att optioner kan utnyttjas av en styrelseledamot som avgått ur styrelsen under förutsättning att styrelseuppdraget har fullgjorts under en viss varaktighet även efter tidpunkten för tilldelningen av optionerna samt att ledamoten anses ha utfört uppdraget på ett fullgott sätt och därigenom bidragit till bolagets gynnsamma utveckling. Inte i något fall har någon avgående styrelseledamot vägrats att utnyttja utestående optioner. Den relevanta tidpunkten för bedömningen om optionerna skall anses inlöjande är naturligtvis när styrelseuppdraget upphörde.

Den 6 oktober 2006 avgick Carl Bildt ur styrelsen i Vostok Nafta. Skälet till detta var att Carl Bildt hade utsetts till statråd i den nya regering som tillträdde efter riksdagsvalet 2006. Med anledning av Carl Bildts avgång ur styrelsen hade bolagets VD Per Briloth diskussioner med bland andra styrelseordföranden Lukas Lundin för att få bekräftat att Carl Bildt skulle behandlas på samma sätt som de tidigare styrelseledamöterna som avgått ur styrelsen. Det konstaterades därvid att det inte fanns några skäl att behandla Carl Bildts optioner på något annat sätt än vad som gällt för de tidigare avgående ledamöterna. Vidare konstaterades att Carl Bildt hade skött sitt styrelseuppdrag på ett mycket förfjänstfullt sätt och att han dessutom varit styrelseledamot i bolaget under en längre tid än flera av de andra tidigare avgående ledamöterna. Det konstaterades att Carl Bildt väl uppfyllde de skäl som bolaget tidigare tillämpat vid bedömningen av om utestående optioner skulle få utnyttjas.

Mot bakgrund av de diskussioner som Per Briloth hade fört med medlemmar ur styrelsen underrättades Carl Bildt den 22 november 2006, liksom övriga optionsinnehavare, om på vilket sätt han skulle gå tillväga för att utnyttja sina optioner i Vostok Nafta. Den 7 december 2006 hade samtliga de 19 optionsinnehavare som hade utestående optioner som var möjliga att utnyttja, inklusive Carl Bildt, meddelat bolaget att innehavda optioner skulle utnyttjas för förvärv av aktier i Vostok Nafta.

Det förhållandet att Carl Bildt tillåts utnyttja sina optioner även efter det att hans styrelseuppdrag i Vostok Nafta hade upphört var således i enlighet med den praxis som bolaget har tillämpat i samtliga andra fall då styrelseuppdrag har upphört. Det finns inga formella styrelsebeslut i de enskilda fallen utan i samtliga fall har bolagets verkställande direktör samrått med styrelseordförande och eventuella andra medlemmar i

**Vostok
Nafta
Investment
Ltd**

styrelsen för att få bekräftat, att en avgående styrelseledamot uppfyller de kriterier som bolaget tillämpat i tidigare fall. Optionsplanen innebär inte ett krav på ett styrelsebeslut i det enskilda fallet så länge det finns en etablerad princip som bolaget konsekvent har tillämpat. Mot bakgrund av den uppmärksamhet som Carl Bildts utnyttjande av optioner i Vostok Nafta föranlett kommer styrelsen vid ett styrelsemöte den 12 januari 2007, att bekräfta det förhållandet att Carl Bildt uppfyllde de kriterier angående utnyttjande av optioner som bolaget tidigare tillämpat och att Carl Bildt därigenom haft rätt att utnyttja sina optioner på det sätt som genomfördes den 7 december 2006.

Registered
office
Cassan Services Ltd
2 Church Street
P.O. Box HM 555
Hamilton
Bermuda

Stockholm dag som ovan

VOSTOK NAFTA INVESTMENT LTD

Per Brilioth

Managing Director

Bilaga A1.3.8 Promemoria från Utrikesdepartementet 2007-05-08

REGERINGSKANSLIET

2007-05-08

SB2007/1583

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Rättschefen

Konstitutionsutskottet

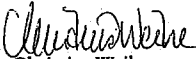
Ink 2007-05-08

Dnr 050-306-2006/07

Konstitutionsutskottets granskningsärende Utrikesminister Carl Bildts
finansiella intressen (2006/07:20, 2006/07:36 och 2006/07:38)

Härmed överlämnas en inom Utrikesdepartementet upprättad
promemoria.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är departementsrådet
Lars Nilsson, UD, tfn 08-405 56 32.

Christina Weihe

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2007-05-07

Utrikesdepartementet

Konstitutionsutskottet

Ink 2007-05-08

Dnr 050-306-2006/67

**Konstitutionsutskottets granskningsärenden 2006/07:20, 36 och 38
Utrikesminister Carl Bildts finansiella intressen**

Konstitutionsutskottet (KU) har i granskningsärendena 2006/07:20, 36 och 38 Utrikesminister Carl Bildts finansiella intressen genom en skrivelse den 26 april 2007 begärt svar på ett antal frågor. På uppdrag av utrikesministern ges följande svar på Utskottets frågor.

Utskottets frågor utgår från en lista som har publicerats av Sveriges Radios Ekoredaktion. Utrikesministern har i olika sammanhang påtalat att uppgifterna inte är korrekta eller saknar relevans i sammanhanget. Ekots ledning har kontaktats med begäran om ett beriktigande.

Utrikesministern har till Statsrådsberedningen redovisat sina tidigare uppdrag i enlighet med gällande regelverk. Någonting att tillägga i sak utöver vad utrikesministern redan har redovisat för Statsrådsberedningen, offentligt samt inför utskottet finns inte.

I den mån utskottets ledamöter vill ha ytterligare information i frågan är utrikesministern självfallet villig att ånyo framträda inför utskottet.

Bilaga A1.3.9 Promemoria från Utrikesdepartementet 2007-05-21

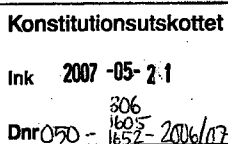
REGERINGSKANSLIET

2007-05-21

SB2007/1583

Statsrådsberedningen

Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

**Konstitutionsutskottets granskningsärende Utrikesminister Carl Bildts
finansiella intressen (2006/07:20, 2006/07:36 och 2006/07:38)**

Härmed överlämnas en inom Utrikesdepartementet upprättad
promemoria.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är departementsrådet
Lars Nilsson, UD, tfn 08-405 56 32.

Christina Weihe

REGERINGSKANSLIET**Promemoria**

2007-05-16

Utrikesdepartementet**Konstitutionsutskottets granskningsärenden 2006/07:20, 36 och 38
Utrikesminister Carl Bildts finansiella intressen**

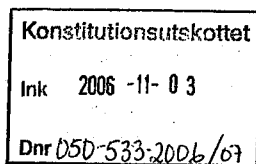
Konstitutionsutskottet (KU) har i granskningsärendena 2006/07:20, 36 och 38 Utrikesminister Carl Bildts finansiella intressen genom en skrivelse den 26 april 2007 begärt svar på ett antal frågor. Regeringskansliet har med anledning därav den 8 maj lämnat en skrivelse till utskottet. Utskottet har därefter i en skrivelse den 10 maj återkommit med samma frågor.

Carl Bildt har i samband med att han tillträdde som statsråd, i enlighet med gällande regelverk, redovisat samtliga uppdrag som omfattas av anmälningsskyldigheten samt att han lämnat dessa uppdrag. Granskningen i KU:s rubricerade ärenden avser Carl Bildts finansiella intressen och – som sagts ovan – har han lämnat de uppdrag som är relevanta i sammanhanget. När det gäller Centre for European Reform hade Carl Bildt vid angiven tidpunkt inte något uppdrag i centret.

Carl Bildt är, för det fall utskottet vill ha ytterligare information i ärendena, villig att på nytt framträda inför utskottet.

Bilaga A1.4.1 Granskningsanmälan 2006-11-03

Hans Hoff
Riksdagsledamot

SVERIGES
RIKSDAG

Stockholm 2006-11-02

Begäran hos konstitutionsutskottet om granskning av statsrådet Mats Odell

Mats Odell förordnades den 6 oktober 2006 som statsråd i finansdepartementet med ansvar för följande frågor.

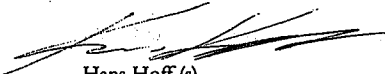
- att fördela de allmänna bidragen till kommuner och landsting samt för det kommunala utjämningsystemet.
- den övergripande lagstiftningen som gäller kommuner, landsting och kommunalförbund.
- utveckling och samordning i Regeringskansliet när det gäller inriktning, styrning och uppföljning av länsstyrelsernas verksamhet.
- utvecklingen av den statliga förvaltningen.
- regleringen på de finansiella marknaderna och för arbetet inom EU inom det finansiella området.

Efter utnämningen har Mats Odell avsat sig en del uppdrag han tidigare haft, bland annat posten som styrelseordförande i koncernen Bellstalund AB, men han och hans hustru har inte avvecklat sitt ca 30%-iga aktieinnehav i koncernen som omsätter ca 90 miljoner kronor per år. Mats Odell och hans hustru har alltså betydande ekonomiska intressen i koncernen.

Denna koncern äger ett antal bolag som bland annat sysslar med att driva vård och boende för olika funktionshindrade. De som upphandlar sådana tjänster är nästan uteslutande kommuner. De som har att utöva tillsyn över sådana verksamheter är länsstyrelserna. Med de ansvarsområden han har som statsråd finns det enligt min mening uppenbar risk för jäv i ett flertal av de regeringsärenden som departementet bereder och i förekommande fall beslutar om. Det är väl inte otänkbart att det kan uppstå ett flertal situationer där statsrådet kan medverka till att direkt gynna sig själv ekonomiskt, till exempel om regeringen efter beredning i finansdepartementet under Mats Odells ansvar föreslår lagändringar på det kommunala området som på olika sätt gynnar privata företag som utför verksamhet åt kommuner.

Med anledning av detta har också en utredning startat inom finansdepartementet kring lämpligheten av statsrådets aktieinnehav. Under utredningstiden har han dock behållit sina ansvarsområden i regeringen. En sådan internutredning av hans lämplighet kan självklart inte ersätta den grundlagsfästa insyn riksdagen behöver ha i regeringens och de enskilda statsrådets arbete. Däremot kan den utgöra ett underlag när riksdagen självständigt har att bedöma lämpligheten i detta.

Jag vill därför att konstitutionsutskottet granskar dels lämpligheten i Mats Odells aktieinnehav i förhållande till de ansvarsområden han har som statsråd och dels lämpligheten i att han behåller sina ansvarsområden under tiden en interutredning i finansdepartementet pågår om hans aktieinnehav är förenligt med ansvaret som statsråd.

Hans Hoff (s)

Bilaga A1.4.2 Promemoria från Regeringskansliet 2007-03-06

REGERINGSKANSLIET

Statsrådsberedningen

Rättschefen

2007-03-06

Konstitutionsutskottet

Ink 2007-03-06

SB2007/1580

Dnr 050-533-2006/07

Konstitutionsutskottet

Riksdagen

~~Konstitutionsutskottet~~

~~Ink 2007-03-07~~

~~Dnr 050-533-2006/07~~

Konstitutionsutskottets granskningsärende 2006/07:22

Statsrådet Mats Odells aktieinnehav

Härmed överlämnas en inom Regeringskansliet upprättad promemoria.

Regeringskansliets kontaktpersoner i ärendet är rättssakkunnige
Angelica Jonsson, SB, tfn 08-405 40 78, och expeditons- och rättschefen
Lilian Wiklund, Fi, tfn 08-405 16 19.

Christina Weihe

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2007-03-06

**Konstitutionsutskottets granskningsärende 2006/07:22 Statsrådet
Mats Odells aktieinnehav**

Följande svar lämnas av Regeringskansliet. Svaret på fråga ett och del av svaret på fråga två har utarbetats inom Statsrådsberedningen. Övriga delar av promemorian har utarbetats inom Finansdepartementet.

Fråga 1*Förhållandena vid regeringsbildningen*

Vid tiden för statsminister Fredrik Reinfeldts regeringsbildning gällde enligt ett regeringsbeslut från den 30 januari 1997 (SB97/918) att det i Regeringskansliet skulle föras en förteckning enligt dåvarande 11 § första stycket insiderlagen (1990:1342) över bland annat statsrådets innehav av finansiella instrument. Statsrådets anmälningar om innehav av finansiella instrument och ändringar i innehavet skulle lämnas till rättschefen i Statsrådsberedningen.

Som framgår av konstitutionsutskottets promemoria har vissa frågor om bland annat statsråds förmögenhetsinnehav behandlats i regeringens skrivelse 1996/97:56 Intressekonflikter för statsråd. Skrivelsen innehåller en beskrivning av förbudet mot bisysslor och reglerna om jäv. Även förbudet mot insiderhandel och skyldigheten att anmäla värdepappersinnehav behandlas.

Skrivelsen innehåller även en redogörelse för de rutiner för insyn och kontroll hos regeringen som statsråden i den då sittande regeringen under Göran Persson kommit överens om. Enligt dessa överenskommelser redovisades uppgifterna om statsrådets fondpappersinnehav offentligt. Även uppgifter om statsrådets tidigare anställningar och uppdrag samt engagemang i andra verksamheter vid sidan av uppdraget som statsråd var offentliga. Statsråden hade vidare kommit överens om att anmäla närståendes fondpappersinnehav.

I Statsrådsberedningens promemoria "Förbud mot insiderhandel och skyldighet att anmäla värdepappersinnehav" (PM 1997:2, reviderad 2001-05-29) finns en närmare beskrivning av vad Regeringskansliets personal har att iakttä i fråga om anmälningsskyldighet och förbudet mot insiderhandel.

Förhållandena efter regeringsbildningen

I anslutning till att regeringen tillträtt togs frågan upp om rutiner för statsrådets redovisning av finansiella instrument och tidigare uppdrag m.m. Förslag till rutiner för statsrådets redovisning utarbetades och diskuterades i regeringen. Som framgår av konstitutionsutskottets promemoria beslutade också regeringen den 26 oktober 2006 (SB2006/10647) att det i Regeringskansliet skall föras en förteckning enligt 11 § första stycket lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument. Beslutet överensstämmer i sak med regeringsbeslutet från 1997.

Statsråden kom överens om rutiner som i allt väsentligt överensstämmer med den ordning som gällde inför regeringsskiftet. Och den första förteckningen över statsrådets innehav redovisades den 27 oktober 2006.

Rutinerna för statsrådets anmälningar av finansiella instrument, tidigare uppdrag m.m. är i huvudsak följande.

Ett statsråd som har sådant innehav skall anmäla sitt innehav så snart som möjligt efter tillträdet. När innehavet förändras genom förvärv eller överlåtelse görs en anmälan om förändringen. En sådan anmälan bör ske senast 14 dagar efter förvärvet eller överlåtelsen. En ny anmälan görs sedan en gång per år även om inga förändringar har skett. Regelbundna transaktioner, som till exempel sparande av ett visst belopp per månad i värdepappersfond, behöver bara redovisas genom den årliga anmälan, som görs senast den 31 januari.

Ett innehav skall anmälas även om förvaltningen har uppdragits åt till exempel en banks notariatavdelning. Anmälningsskyldigheten gäller däremot inte sparande i privata frivilliga försäkringar, i tjänstepensionsförsäkringar eller i premiepensionssystemet.

Statsråden skall anmäla även närståendes innehav av finansiella instrument. Som närstående räknas makar, sambor, registrerade partner och minderåriga barn. En sådan anmälan om närståendes innehav skall ske på samma sätt som för det egna innehavet.

Statsråden har vidare åtagit sig att till rättschefen i Statsrådsberedningen redovisa vissa andra förhållanden, såsom

näringsverksamhet i bolag eller i annan form,

avtal med tidigare arbetsgivare om fortsatt utbetalning av lön, pension eller liknande förmåner samt fortsatta betalningar från en arbetsgivares sida av pensionsavgifter eller liknande avgifter,

avtal med nuvarande eller framtida arbets- eller uppdragsgivare om anställning, uppdrag eller liknande engagemang, dock inte engagemang för det egna partiet eller dess organisationer samt

tidigare anställningar och uppdrag. Det gäller dock inte engagemang som upphört tidigare än fyra år före utnämningen till statsråd. Redovisning skall vidare endast ske av engagemang hos sådana arbets- eller uppdragstagare som rimligtvis kan tänkas förekomma som parter eller ha något väsentligt intresse i ett regeringsärende.

Överenskommelsen mellan statsråden innebär vidare att uppgifterna i förteckningen om statsrådets innehav och uppgifter om engagemang är öppen för insyn från allmänheten.

SB:s promemoria "Förbud mot insiderhandel och skyldighet att anmäla värdepappersinnehav" (PM 1997:2, reviderad 2001-05-29) ses för närvarande över. I det sammanhanget övervägs även frågan om behov av formalisering av den överenskommelse mellan statsråden som nu redovisats.

Fråga 2

Som angetts i svar till KU med anledning av granskningsärende 2006/07:18 hade statsministern personliga samtal med berörda personer inför tillsättningen av statsråd. Den samlade bilden av de erhållna uppgifterna vid samtalet, tillsammans med vissa inhämtade referenser, utgjorde grunden för tillsättningen av kommun- och finansmarknadsminister liksom andra statsråd.

Statsrådet Odell gjorde för egen del bedömningen – mot bakgrund av att ägandet av familjeföretaget tidigare granskats av konstitutionsutskottet – att det ägandet var förenligt med uppdraget som statsråd. I övrigt bestod värdepappersinnehavet av andelar i värdepappersfonder, vilket inte heller bedömdes oförenligt med uppdraget som statsråd.

Fråga 3

Som framgår av konstitutionsutskottets promemoria i ärendet är det inom gruppen förvaltningsärenden som regeringen avgör, som jävsregler

för statsråd har sin största betydelse. Regler om jäv finns i 11 och 12 §§ förvaltningslagen (1986:223). Av jävsreglerna följer att den som är jävig i ett förvaltningsärende inte skall föredra ärendet eller på annat sätt delta i beredningen eller avgörandet.

Vid beredningen av ärenden som statsrådet Odell ansvarar för bevakas jävsfrågorna såväl av honom själv som av expeditions- och rättschefen i Finansdepartementet. Därutöver bevakas jävssituationer genom den granskning av samtliga departements ärendeförteckningar som sker inför regeringssammanträdena. Ärendeförteckningarna jämförs med de uppgifter om statsrådets värdepappersinnehav och engagemang i andra verksamheter som rättschefen i Statsrådsberedningen förtecknar. Även värdepappersinnehav för närstående är förtecknade och jämförs med ärendeförteckningarna. Om en sådan jämförelse leder till bedömningen att statsrådet Odell har en anknytning till ett förvaltningsärende som enligt förvaltningslagens jävsregler kan grunda jäv, ser rättschefen i Statsrådsberedningen till att frågan uppmärksammas före, och sedan anmäls vid sammanträdet.

Fråga 4

Den rättsutredning som gjordes på Mats Odells uppdrag tog sin utgångspunkt i de uppgifter om bolagets verksamhet som framgår av årsredovisningar 2005. Under rättsutredningen gjordes en genomgång av aktuella bestämmelser i regeringsformen och förvaltningslagen, av aktuella förarbetsuttalanden, av tidigare granskningsärenden hos konstitutionsutskottet och av regeringens uttalanden rörande intressekonflikter och jäv för statsråd, dvs. i princip de rättskällor som framgår av den promemoria som bifogats till konstitutionsutskottets skrivelse. Expeditions- och rättschefen i Finansdepartementet gjorde rättsutredningen och föredrog ärendet muntligen för Mats Odell under oktober 2006. De uppgifter ur rättskällorna som nedtecknades till stöd för minnet i en förredragningspromemoria är en sådan minnesanteckning som avses i 2 kap. 9 § tryckfrihetsförordningen varför den inte är att anse som en allmän handling.

Fråga 5

Bellstasund AB är moderbolag i en koncern där huvuddelen av verksamheten bedrivs inom dotterbolaget Bellstasund Omsorger AB. Bellstasund Omsorger AB bedriver genom sju dotterbolag omsorgsverksamhet – boende och daglig verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) – för vuxna med utvecklingsstörning eller förvärvat hjärnskada. Ett annat helägt dotterbolag till Bellstasund AB är Bellstasund Utredning och Vård AB som bedriver omsorgsverksamhet genom ett utredningscenter. I Bellstasundkoncernen ingår vidare ett dotterbolag som äger fastigheter och som främst hyr ut bl.a. lokaler till bolagen inom koncernen, samt två produktionsbolag.

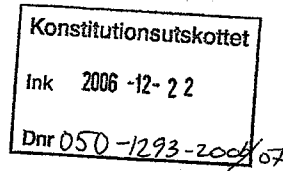
Fråga 6

Mats Odell lämnade sina styrelseuppdrag inom koncernen inför tillträdet som statsråd och han deltar inte i den dagliga skötseln av bolagen. Mot denna bakgrund utmynnade rättsutredningen i bedömningen att det inte fanns några formella hinder mot att Mats Odell behåller sina ansvarsområden.

Bilaga A2.1.1 Granskningsanmälan 2006-12-22

LISELOTT HAGBERG
Riksdagsledamot (fp)

SVERIGES
RIKSDAG

Stockholm 2006-12-21

Granskning av f.d. statsrådet Barbro Holmbergs utnämning av en nationell samordnare för barn i asylprocessen med uppgivenhetssymtom.

Den 2 september 2004 bemyndigade den förra Regeringen dåvarande migrationsministern, Barbro Holmberg att tillkalla en samordnare för barn i asylprocessen som uppvisade svåra stressreaktioner i form av stark uppgivenhet.

Uppdraget innefattade bl.a. uppgifter som att kartlägga och analysera omfattningen av barn med uppgivenhetssymtom, att samla och sprida kunskap samt att fortlöpande lämna förslag till åtgärder som skulle kunna vidtas inom asylprocessen. Stadsrådet Barbro Holmberg utsåg Marie Hessle, legitimerad psykolog och specialist i klinisk psykologi, till uppdraget. Under våren 2006 genomförde Konstitutionsutskottet en granskning av den process som föregick valet av samordnare samt de riktlinjer som låg till grund för samordnarens arbete. I samband med granskningen genomfördes en utfrågning för att bl.a. utröna grunderna för Barbro Holmbergs utnämning av Marie Hessle.

Enligt 11 kap. 9 § regeringsformen skall vid tillsättning av en statlig tjänst avseende fästas endast vid sakliga grunder såsom förtjänst och skicklighet

I samband med Konstitutionsutskottets granskning och utfrågning av Barbro Holmberg ställdes frågor om ministerns kontakter med samordnaren Marie Hessle, före utnämningen. Ministern menade att kontakterna varit högst sporadiska och formella samt att de inleddes år 2000.

Under senare tid har nya fakta tillkommit. Det har visat sig Barbro Holmberg känt Marie Hessle sedan 1980-talet. De umgås privat och har även bott grannar (artikel i DN 21/12-06).

Alla fakta kom således inte fram i samband med Konstitutionsutskottets granskning våren 2006. Konstitutionsutskottet bör därför åter granska vilka skäl som låg till grund för att Barbro Holmberg utsåg just Marie Hessle som samordnare samt hur urvalsprocessen gick till.

Liselott Hagberg

Riksdagsledamot, bänk 3

TFN: 08-786 46 48 • MOBIL: 070-202 70 16
E-POST: liselott.hagberg@riksdagen.se

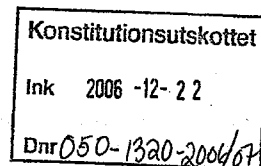
SVERIGES RIKSDAG • 100 12 STOCKHOLM • TFN 08-786 40 00

Bilaga A2.1.2 Granskningsanmälan 2006-12-22

BODIL CEBALLOS
Riksdagsledamot (mp)

SVERIGES
RIKSDAG

Stockholm 2006-12-21

Ministerstyre i fråga om apatiska flyktningbarn

I DN har (19/12 och 21/12 2006) uppdagats ett osannolikt ministerstyre från f d migrationsminister Barbro Holmberg och f d socialminister Morgan Johansson i fråga om de apatiska flyktningbarnen.

Det som har framkommit är att Barbro Holmberg ljugit inför konstitutionsutskottet då hon förtigit och ljugit om sin privata relation med Marie Hesse. I Gellert Tamas artiklar framkommer att de två i själva verket är grannar och har sedan 1980-talet känt varandra. Detta ska stå i kontrast till att Barbro Holmberg i utfrågning av konstitutionsutskottet 6 april 2006 uppgivit att de träffats "år 2000 ungefär" och nämner inget annat än hennes professionella uppfattning av Marie Hesse.

I övrigt avslöjas mejlväxling mellan Marie Hesse, regeringens utredare av de apatiska flyktningbarnen, och Annica Ring på Migrationsverket. Av kommunikationen dem sinsemellan uppdagas en bild av två representanter för myndigheterna som arbetar gemensamt för att framföra en falsk bild av orsakerna till apatiska flyktningbarns tillstånd, nämligen att barnen manipuleras medelst gift av vuxna för att ge dem uppehållstillstånd. Denna cyniska uppfattning har inte i ett enda fall kunnat bekräftas.

Det som oroar är dessutom den roll som ministrarna Morgan Johansson och Barbro Holmberg antagit för att svartmåla apatiska flyktningbarns grunder för att få stanna och även aktivt använda myndigheter för att förhindra dem att få stanna i Sverige.

Anmälningarna mot apatiska flyktningbarn började för cirka ett år sedan, under misstanken om att ha bland annat förgiftat barnen till apati.

Under oktober månad 2005 hade Marie Hesse och Annica Ring möten med utlänningsroteln och Rikskriminalpolisen där båda arbetade aktivt för att polisanmälningar mot flyktningfamiljerna.

MOBIL: 070-573 33 80
BESÖKSADRESS: Myntorget 2 • E-POST: bodil.ceballos@riksdagen.se

SVERIGES RIKSDAG • 100 12 STOCKHOLM • TFN 08-786 40 00

SVERIGES
RIKSDAG

Den 11 november har Marie Hesse ett möte med Morgan Johansson där hon redogör för sina misstankar om manipulation

Den 22 november uppmärksammas anmälningarna i Svenska dagbladet och får direkt stöd från regeringen. I Ekot svarar Morgan Johansson på frågan om han tror att flyktningfamiljer kan ha gjort så här: "uppgifterna finns ju där... jag ser det inte alls som otroligt."

Six dagar senare inleder polisen en stor operation i Sundsvall. Kriminalkommissarie Kjell Åhsberg skriver i en PM: "Ärendet är föredraget för Migrationsministern och är av högsta prioritet eftersom det i detta fall finns bevis som senare kan användas vid en rättegång. Dessutom ett barnärende. Rikskriminalpolisen är inblandad i ärendet och var med vid föredragning för Migrationsministern."

Det är uppenbart att f d migrationsministern tidigt hade vetskap om och nära inblandning i polisens arbete. Dessutom vore det otroligt om det är slump att Morgan Johanssons snabbt tog ställning i skuldfrågan i precis samma veva.

Det som bör utredas här är vilka uppgifter som Morgan Johansson fått av Annica Ring och Marie Hesse? Vad visste Barbro Holmberg om Hesses medverkan i polis-anmälningarna och hur såg migrationsministern kontakter med polisen ut? Och har i själva verket f d migrationsminister Barbro Holmberg ljugit inför konstitutionsutskottet om arten av hennes relation till Marie Hesse?

Bodil Ceballos

Bodil Ceballos

Ledamot utrikesutskottet (mp)

Bilaga A2.1.3 Promemoria från Justitiedepartementet 2007-03-06

REGERINGSKANSLIET**Statsrådsberedningen**

Rättschefen

2007-03-06

Konstitutionsutskottet

Riksdagen

Konstitutionsutskottet	
Ink	2007-03-06
	SB2007/1382
Dnr	050-1293-2006/07

Konstitutionsutskottet	
Ink	2007-03-07
Dnr	050-1320-2006/07

**Konstitutionsutskottets granskningsärende 2006/07:30 och 31 Utnämning
av en nationell samordnare för barn i asylprocessen**

Härmed överlämnas en promemoria från Justitiedepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är departementsrådet
Kristina Svahn Starrsjö, tfn 08-405 46 56.

Christina Weihe

Postadress
103 33 Stockholm
Besöksadress
Rosenbad 4

Telefonväxel
08-405 10 00
Telefax
08-723 11 71

E-post: registrator@primeminister.ministry.se

REGERINGSKANSLIET**Promemoria**

2007-02-20

Justitiedepartementet*Enheten för migration och asylpolitik**Departementssekreterare**Erica Neiglick***Statsrådsberedningen****Konstitutionsutskottets granskningsärenden 2006/07:30 och 31 Utnämning av en nationell samordnare för barn i asylprocessen**

KU har begärt att Regeringskansliet ska svara på två frågor angående uppgifter om Barbro Holmbergs kännedom om Marie Hessle. Utskottet undrar vilka kommentarer uppgifterna föranleder samt vilka kommentarer granskningsanmälningarna i övrigt föranleder.

Barbro Holmberg tillsatte, i egenskap av statsråd i den tidigare socialdemokratiska regeringen, Marie Hessle till nationell samordnare för asylsökande barn med uppgivenhetssymtom den 29 september 2004. Marie Hessles uppdrag upphörde den 31 december 2006.

Justitiedepartementet har, utöver den information som framkom i samband med det tidigare KU-ärendet mot Barbro Holmberg våren 2006, ingen ytterligare information om Barbro Holmbergs kännedom om Marie Hessle. De nya uppgifterna och anmälningarna föranleder därför inga ytterligare kommentarer.

Det förra statsrådet Barbro Holmberg har tillställts handlingarna i granskningsärendet och kommer att tillställas en kopia av detta svar.

Bilaga A2.1.4 Skrivelse från Barbro Holmberg 2007-04-23

Svar till Konstitutionsutskottets förfrågan ang. granskningsärende 2006/07:30 och 31 Utnämning av nationell samordnare för barn i asylprocessen

Liselott Hagberg (fp) och Bodil Ceballos (mp) har KU-anmält mig med anledning av uppgifter i en artikel som publicerades i Dagens Nyheter den 21 december 2006. Jag välkomnar denna möjlighet att ge min bild av bakgrunden till att en nationell samordnare utsågs samt utnämningen av legitimerade psykologen Marie Hessle som nationell samordnare för asylsökande barn med uppgivenhetssymtom.

Våren 2004 publicerade Flyktingenheten inom Stockholms läns landsting en enkätundersökning av landets barnpsykiatriska kliniker som visade att det fanns 162 asylsökande barn med symtom som kontaktlöshet och depression. En mycket allvarlig situation. Min bedömning var att det som behövdes var mera kunskaper om de uppgivna flyktningbarnen samt bättre samordning mellan olika myndigheters insatser. Likaså fanns behov av att utveckla metoder för tidig upptäckt samt förebyggande insatser.

Min uppfattning var att legitimerade psykologen Marie Hessle var ytterst kompetent för det uppdraget. Bakgrunden till denna uppfattning är följande:

Den nationella samordnarens uppdrag var brett och krävde kunskaper om barn i kris, kunskaper om asylprocessen, kunskaper om den särskilda utsatthet som barn i asylprocessen kan uppleva. Det krävde också erfarenhet av barnpsykiatri och kunskaper om hur socialtjänsten och Migrationsverket arbetar. Eftersom det fanns en tyngdpunkt på kunskapssökande såg jag det också som viktigt att samordnaren hade forskningskompetens.

Marie Hessle var chef för den specialistenhet som publicerade den första rapporten om apatiska barn, Flyktingenheten inom Stockholms läns landsting. Hon är legitimerad psykolog och specialist i klinisk psykologi.

Marie Hessle hade vid tidpunkten för utnämmandet under de senaste 15 åren arbetat kliniskt och med forskning om asylsökande barn och flyktingar inom barn- och ungdomspsykiatri och asylhälsovården. Hon har publicerat sig både i Sverige och internationellt om flyktningbarn. Hon hade haft flera internationella uppdrag och arbetat som barnexpert bl.a. i Bosnien, Kosovo, Vitryssland och Vietnam på uppdrag av Rädda Barnen, Sida och Unicef. Marie Hessle arbetade med forskning om ensamkommande asylsökande barn.

Leg psykologen Marie Hessle utsågs som nationell samordnare för barn med uppgivenhetssymtom utifrån sin kunskap, sin erfarenhet och sin kompetens.

Så till frågan om mina kontakter med legitimerade psykologen Marie Hessle. Vid Konstitutionsutskottets utfrågning den 6 april fick jag frågan när jag träffade Marie Hessle för första gången. Jag svarade då, och jag svarar nu, att det var i samband med att jag på uppdrag av Utrikesdepartementet höll på att sammanställa en skrift om barn i asylprocessen som skulle ligga till grund för ett EU-seminarium om barn i asylprocessen. Eftersom Marie Hessle var den enda person i Sverige som då höll på med ett forskningsuppdrag om ensamkommande flyktingbarn sammanträffade jag med henne för att få del av hur långt denna forskning hade kommit och om det fanns några forskningsrön som hon kunde dela med sig av.

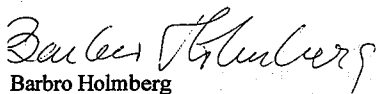
Eftersom jag inte var förberedd på frågan om mina kontakter med Marie Hessle i Konstitutionsutskottet vid det tillfället kunde jag inte ge någon exakt tidsangivelse utan gav min minnesbild av att detta ägde rum "år 2000 ungefär". Jag har nu kontrollerat tidpunkten och EU-seminariet ägde rum i september 1998.

Den första kontakten, det första tillfället när jag träffade Marie Hessle ägde således rum i augusti 1998. Därefter har jag haft flera kontakter i mitt arbete. Marie Hessle ingick, tillsammans med representanter för en lång rad barnorganisationer, i det Barnråd som jag som Generaldirektör inrättade på Migrationsverket. Hon ingick också i det Barnråd som jag inrättade kort efter att jag hade utsetts till Migrationsminister.

Jag nämnde också vid Konstitutionsutskottets utfrågning den 6 april mina arbetskontakter med hennes man, professor Sven Hessle. Dessa kontakter går tillbaka ända till slutet av 1970-talet, från möten i samband med Utredningen om narkotikamissbrukets omfattning, UNO, diskussioner om artiklar i PsykologTidningen där jag var redaktör på 1980-talet till samarbete kring Socialhögskolans internationella barnkonferenser på 1990-talet. För ett antal år sedan, innan jag var utsedd till minister, träffade jag makarna Hessle vid ett större privat sammanhang.

Marie och Sven Hessle ingår inte i min privata umgängeskrets.

Stockholm den 17 april 2007-04-17

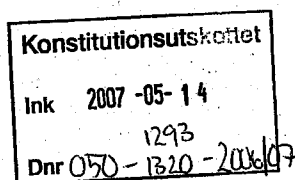

Barbro Holmberg

Konstitutionsutskottet
Ink 2007-04-23
1293
Dnr 050-1320-2006/07

vikom även om e-post
2007-04-17

Bilaga A2.1.5 Skrivelse från Marie Hessle 2007-05-14

Stockholm 2007-05-09

Konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har bett mig beskriva vilka privata och yrkesmässiga kontakter jag haft med Barbro Holmberg innan jag tillsattes som nationell samordnare.

Jag mötte B. Holmberg vid några tillfällen innan jag fick uppdraget. Jag ingick i det barnråd som B. Holmberg inrättade som Generaldirektör på Migrationsverket. Vidare ingick jag också i det barnråd som inrättades av B. Holmberg som migrationsminister. B. Holmberg kontaktade mig i slutet av 90-talet och var då intresserad att höra om mitt forskningsarbete kring de ensamkommande asylsökande barnen och om jag minns det rätt berörde jag då också mina kliniska erfarenheter av att arbeta med så kallade gömda flyktingbarn.

Jag umgås inte privat med B. Holmberg och har inte haft några privata kontakter med B. Holmberg bortsett från att jag har hälsat på henne (och ett 80-tal andra personer) i ett större privat arrangemang.

Liselott Hagberg (fp) och Bodil Ceballos (mp) bygger sina anmälningar till Konstitutionsutskottet på en artikel av G. Tamas i Dagens Nyheter den 21 december 2006. I artikeln använder författaren det som kan liknas vid "vittnesutsagor" om privata relationer mellan B. Holmberg och mig från olika personer.

Docenten i juridik, Håkan Göransson påstås bland annat ha sagt till Gellert Tamas om makarna Hessle att "...så mycket vet jag att de umgås med varandra". Detta är helt missvisande enligt Håkan Göransson själv (se bilaga 1).

Min make, Sven Hessle som är professor i socialt arbete och internationellt erkänd specialist i en del av de områden som Barbro Holmberg verkat inom, barnfrågor och internationella bistånds- och utvecklingsfrågor påstås i artikeln ha sagt att "Vi ringer inte varandra varje dag, men umgås, det gör vi". Ett sådant uttalande har min make aldrig gjort (se bilaga 2).

Med vänliga hälsningar

Marie Hessle

Bil. 1 Mail från docent Håkan Göransson

Bil 2. Kommentar från professor Sven Hessle

Bil 1

Från: Håkan G Göransson [mailto:hakan.goranson@orange.fr]

Skickat: den 8 maj 2007 21:01

Till: Marie Hessle

Ämne: Dementi

Hej Marie,

I en artikel i Dagens nyheter påstår journalisten Gellert Tamas att jag uttalat mig på följande sätt i en intervju med honom: "Juristen Håkan Göransson känner Barbro Holmberg och har dessutom delat sommarhus med makarna Hessle. 'ja, så mycket vet jag att de umgås med varandra', säger han om Holmberg och Hessle".

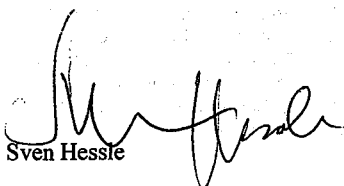
Jag blev uppringd av Gellert Tamas någon gång under sommaren 2006. Han började ställa frågor om Barbro Holmberg. Jag blev förundrad och framhöll att vi hade ett förhållande för trettio år sedan på 1970-talet och att jag därefter bara träffat henne ett par gånger i slutet av 1990-talet. Påståendet om att Barbro och jag "känner" varandra är därför helt missvisande. Att jag skulle ha sagt att du och Barbro "umgås med varandra" är inte riktigt. Jag har nämligen inte någon som helst vetskap om huruvida ni har umgåtts privat eller inte.

Vänliga hälsningar

Håkan Göransson

Jag har intervjuats vid flera tillfällen då Barbro Holmberg var tidskriftsredaktör, och har samverkat med henne i professionella sammanhang under ett par decennier. Det är inte konstigt att man möts i olika professionella cirklar. Inget samhälle skulle kunna utvecklas utan den dialogen. Det är däremot inte fråga om att umgås privat, vilket är något helt annat. Jag blir starkt upprörd över de lögner som Tamas för fram angående privatlivet. Och de utsagor som han påstår jag har yttrat. Jag har således inte sagt: "Vi ringer inte varandra varje dag, men umgås, det gör vi". Detta är lögn.

Stockholm 2007-05-11

Sven Hesse

Bilaga A2.2.1 Granskningsanmälan 2006-10-02

SVERIGES
RIKSDAG

Stockholm 2006-10-02

Konstitutionsutskottet

Ink 2006 -10- 0 2

Dnr 050-4774-2005/06

KL. 10.30

Anmälan till Konstitutionsutskottet av statsrådet Mona Sahlin för
mörkläggning av Försvarsmaktens kunskap om/delaktighet i aktiviteter i
samband med Estonias förlisning.

Bakgrund

MS Estonias förlisning 1994 kostade ett drygt halvt tusen svenska
medborgare livet. Det är i paritet med antalet svenska dödsoffer till
följd av Tsunamikatastrofen 2004. Fortfarande efter 12 år har ingen
haveriutredning gjorts som kunnat förklara orsaken till Estonias
sjunkförlopp vilket också medgivits av den internationella
haveriutredningen JAIC. Inte heller har något formellt ansvar fastslagits.
Dessa förhållanden torde vara unika för en demokratisk rättsstat.

I den officiella haverikommissionen JAIC:s filmmaterial finns bilder från
en robotkamera som togs av Estonias vrak den 2 oktober, endast fyra dygn
efter förlisningen. På dessa bilder, som bifogas denna anmälan, syns
räckena från insidan av Estonias stängda ombordkörningsramp avskurna och
slängda på havsbotten utanför fartyget.

De bilderna bevisar att dykare tagit sig in på lastdäcket de närmsta
dygnen efter förlisningen.

Teoretiskt sett skulle det kunna ha varit vilka dykare som helst som i
hemlighet och med okänt motiv opererat på Estonias lastdäck. Men inte i
praktiken.

Det krävs ansevliga undervattensresurser och support för en sådan
operation. Den exakta vrakpositionen hölls hemlig i 8 veckor. Kunskapen om
den riktiga positionen fanns endast inom den svenska försvarsmakten, den
finska försvarsmakten samt den finske utredaren Kari Lehtola. När
haverikommissionen skulle genomföra sina första dykningar i december 94
hittade man inget vrak och den falska vrakpositionen uppdagades. Den
svenska försvarsmakten ansvarade dessutom för bevakningen av
haveriplatsen.

Förutom filmmaterial från oktober och december 1994 så har Estonias vrak också filmats senare, bland annat i samband med att Estonia skulle tömmas på olja 1996 och vid undersökningar i samband med sand- och stenövertäckningen av skador i skrovet samma år. Jämför man bilderna av ombordkörningsrampen från december 1994 med senare bilder syns det att rampen utsatts för mycket kraftigt våld där flera stora stålbalkar bräckts och gått av och att fästöglor svetsats fast. Dessa bilder bevisar dykaktiviteter i anslutning till Estonias lastdäck som inte gjorts av haverikommissionen och som genomförts då Försvarsmakten ansvarat för bevakningen av området.

Bilderna som avslöjar att dykare dygnen omedelbart efter förlisningen tog sig in på Estonias lastdäck har fått en helt annan innebörd efter det att uppgifterna om att försvarsmakten utnyttjade det civila passagerarfartyget Estonia för frakt av krigsmateriel på fartygets lastdäck bekräftades.

Det måste anses som helt osannolikt att någon okänd part lyckats genomföra dykningar på Estonia och operationer inne på lastdäck både mot bakgrund av att vrakplatsen inte var känd av andra än Försvarsmakterna i Sverige och Finland samt av utredaren Lehtola och mot bakgrund av att den svenska Försvarsmakten skötte bevakningen av området. Antingen så har en tredje part genomfört hemliga operationer på Estonias lastdäck med Försvarsmaktens goda minne. Eller så har Försvarsmakten själv tagit sig in på lastdäcket. Denna fråga utreds nu av Justitiekanslern.

Granskning av KU

I en interpellationsdebatt i Sveriges riksdag den 12 juni 2006 togs uppgifterna om de hemliga dykningarna på Estonia upp. Statsrådet Mona Sahlin ansåg då att det "finns ett behov av att låta någon oberoende se över allt film- och bildmaterial" som tagits av Estonias vrak vid olika tillfällen och som debatterats. Bland annat refererade statsrådet till de exempel som togs upp i riksdagsdebatten där bland annat de avsågade räckena diskuterades. Statsrådet utlovade i debatten att regeringen skulle uppdraga åt SKL att granska filmmaterialet och sade i debatten "Självklart är varken jag eller debatten betjänta av om detta initiativ bara tolkas som ett sätt att begrava frågeställningen. Allt detta handlar ju om att med öppenhet och insyn bidra till den fortsatta debatten - inte tvärtom".

Regeringens uppdrag den 29 juni 2006 till SKL om att bland annat granska och analysera om det har "skett förändringar på vrakplatsen som kan ha orsakats av mänsklig påverkan" begränsas dock till perioden 2 oktober till 6 december 1994. Det betyder i klartext att de räcken som sågats av före det att robotbilderna togs den 2 oktober och som bevisar dolda aktiviteter inne på lastdäcket omedelbart efter förlisningen inte kommer att analyseras. Det betyder också i klartext att de omfattande skador som ombordkörningsrampen utsatts för efter den 6 december 1994 inte heller kommer att granskas.

SVERIGES
RIKSDAG

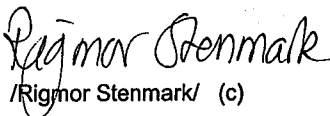
Under perioden 2 oktober till 6 december som regeringen vill låta analysera finns så vitt känt inga dokumenterade förändringar orsakade av mänsklig påverkan vid Estonias vrak. De bilder som finns bevisar att sådana aktiviteter skett före det att bilderna med robotkameran togs den 2 oktober och efter haverikommissionens dykningar den 6 december 2004. Exakt den period som utesluts i regeringens analysuppdrag till SKL.

Det måste anses uteslutet att statsrådet Sahlén inte varit medveten om detta. Dels mot bakgrund av att interpellationsfrågorna varit mycket precisa på dessa punkter och som statsrådet svarat skriftligt på. Dels mot bakgrund av den nära två timmar långa interpellationsdebatten med statsrådet där detta återigen klargjordes och diskuterades i detalj.

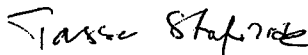
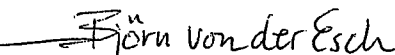
En av riksdagsledamöterna sa i debatten mot bakgrund av att utkastet till regeringsuppdraget till SKL förmodligen skulle författas på Försvarsdepartementet följande: "Mitt tips är att detta utkast inte kommer att omfatta en granskning av allt film- och fotomaterial från 1994 och 1996 samt eventuellt annat material". Tyvärr blev riksdagsledamoten sannspådd.

Statsrådet Sahléns brutna löfte i Sveriges Riksdag innebär i praktiken ett aktivt medverkande till mörkläggning av vissa omständigheter kring Estonias förslining som rör Försvarsmakten. Skälen till detta bör granskas av KU.

/Lars Ångström/ (mp)

/Rigmor Stenmark/ (c)

/Henrik S Järrel/ (m) /Erling Bager/ (fp)

/Tasso Stafilides/ (v) /Björn von der Esch/ (kd)

Bilaga A2.2.2 Promemoria från Försvarsdepartementet 2007-03-08

REGERINGSKANSLIET

2007-03-08

SB2007/1645

Statsrådsberedningen**Konstitutionsutskottet
Riksdagen**

Rättschefen

Konstitutionsutskottet

Ink 2007 -03- 08

Dnr 050-4774-2005/06

**Konstitutionsutskottets granskningsärende 2006/07:17 Interpellationssvar
från Mona Sahlin angående film- och bildmaterial av Estonia**

Härmed överlämnas en promemoria från Försvarsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditions- och
rättschefen Helena Lindberg, tfn 08-405 25 52.

Christina Weihe

REGERINGSKANSLIET

Försvarsdepartementet

Promemoria

2007-03-01

Statsrådsberedningen
Rättschefen Christina Weihe**Skrivelse i anledning av KU:s granskningsärende 2006/07:17
Interpellationssvar från Mona Sahlin angående film- och bildmaterial av
Estonia**

Konstitutionsutskottet (KU) har upprättat en promemoria i granskningsärende 2006/07:17 Interpellationssvar från Mona Sahlin angående film- och bildmaterial av Estonia. I promemorian finns två frågor. I det följande lämnar Försvarsdepartementet underlag i ärendet.

F.d. statsrådet Mona Sahlin har informerats om KU:s promemoria och om innehållet i detta underlag.

1) Vilken bedömning låg till grund för valet av period 2 oktober – 6 december 1994 samt för urvalet av bildmaterial i uppdraget den 29 juni 2006 till Staten Kriminaltekniska Laboratorium?

Estonias vrak filmades vid ett antal tillfällen mellan perioden den 2 oktober 1994 och den 5 december samma år, se kapitel 8 i den internationella haverikommissionens (JAIC) slutrapport. Filmningarna genomfördes dels på uppdrag av den internationella haverikommissionen, dels på uppdrag av det svenska Sjöfartsverket. Bakgrunden till begränsningen av den aktuella tidsperioden i regeringsbeslutet den 29 juni 2006 var att det såvitt man visste inte fanns något bild- eller filmmaterial från någon tidigare period. Det var dock inte meningen att frånta SKL möjligheten att, vid studien av materialet, också uttala sig om huruvida det skett sådana förändringar på vrakplatsen som kunde ha orsakats av mänsklig påverkan före den första filmningen eller när som helst efter denna. Av beslutet framgår också att det finns bild- och filmmaterial från då Sjöfartsverket undersökte möjligheten att övertäcka vraket 1996 samt från då oljesanering genomfördes samma år.

I ovan nämnda regeringsbeslut anges att SKL:s analys skall omfatta det bild- och filmmaterial som finns hos svenska myndigheter. Ytterligare material som kan göras tillgängligt av myndigheter i Finland och Estland skall också analyseras. Bakgrunden till detta var att det var känt att det

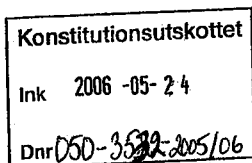
fanns visst bild- och filmmaterial i främst Finland, men även i Estland. Även detta bedömdes kunna vara av intresse för SKL:s undersökning.

2) Vilka kommentarer i övrigt ger anmälan och promemorian upphov till?

I beslutet den 29 juni 2006 uppdrog regeringen åt SKL att senast den 1 november samma år redovisa bl.a. hur man avsåg att utföra uppdraget. Här fanns en möjlighet för SKL att påpeka om något var oklart. Expeditions- och rättschefen på Försvarsdepartementet hade i september 2006 en telefonkontakt med SKL för att efterhöra hur myndigheten såg på och tolkade sitt uppdrag. Hon påminde därvid om möjlighet att inkomma med synpunkter i samband med redovisningen, om myndigheten såg några svårigheter kring uppdraget. När SKL lämnade sin redovisning, uppmärksammade man regeringen på oklarheter kring den nu diskuterade tidsperioden.

Därtill uttalade företrädare från regeringen offentlig att det inte fanns någonting som regeringen inte var beredd att granska. Detta för att ytterligare bemöta de missuppfattningar som fanns i debatten.

Bilaga A2.3.1 Granskningsanmälan 2006-05-24

SVERIGES
RIKSDAG

8

Stockholm 2006-05-24

Till Konstitutionsutskottet

Anmälan av miljöminister Lena Sommestad och samhällsbyggnadsminister Mona Sahlin

Vi anmäler härmed miljöminister Lena Sommestad och samhällsbyggnadsminister Mona Sahlin till granskning av konstitutionsutskottet. Statsråden Sommestad och Sahlin har vid behandlingen av bet 2005/06:MJU3 "Svenska miljömål – ett gemensamt uppdrag" tydligt uttalat att regeringen inte har för avsikt att verkställa riksdagens beslut att tillsätta en oberoende hållbarhetskommision för att granska den svenska miljöpolitiken och dess genomförande.

Konstitutionsutskottet har i tidigare granskningsbetänkanden understrukt att "utgångspunkten måste vara att de önskemål som tillkännagivanden avser bör tillgodoses och att det är allvarligt att regeringen inte efterkommer riksdagens beslut.

Det aktuella tillkännagivandet från riksdagen den 25 november 2005 innebär bl a "att en hållbarhetskommision skall tillsättas för att se över vilka effektiviseringar och moderniseringar av organisation, regelverk och styrmedel som behöver göras för att underlätta arbetet mot ett hållbart samhälle och skapa miljödriven tillväxt och för att undvika att samhället motverkar goda initiativ från individer och företag. Hållbarhetskommisionen bör analysera hur hindren för en hållbar samhällsutveckling kan tas bort och hur konflikterna mellan miljömål och andra samhällsmål kan lösas på ett bättre sätt än idag."

Den 2 maj 2006 redovisade miljöministern för miljö- och jordbruksutskottet hur regeringen hanterat denna och de ytterligare elva förändringarna i miljömålen som riksdagen beslutat om. Hon förklarade då att regeringen inte tänkte följa riksdagens beslut om denna oberoende granskningskommision.

Att av riksdagen fattade beslut följs av regeringen och att återrapportering sker vid avvikelser är grundläggande krav. Som svar på skriftlig fråga om på vilket sätt denna avvikelse och grunderna för den kommer att återrapporteras till Sveriges Riksdag bekräftar även samhällsbyggnadsminister Mona Sahlin (Dnr M2006/2057/Hu) att regeringen inte tänker följa riksdagens beslut i denna fråga. Den uppräknade av olika pågående verksamheter och nya initiativ som planeras på miljöområdet och för att åstadkomma en hållbar utveckling motsvarar inte den fristående, granskande

Hållbarhetskommision riksdagen beslutat om.

Mot bakgrund av det anförda hemställer vi att Konstitutionsutskottet granskar om Lena Somme stad och Mona Sahlins hantering av det nämnda riksdagsbeslutet står i överensstämmelse med regeringens konstitutionella skyldighet att verkställa av riksdagen fattade beslut och om en korrekt återrapportering till riksdagen har skett.

Stockholm dag som ovan

Sverker Thorén (fp)

Lars Lindblad (m)

Sven Gunnar Persson (kd)

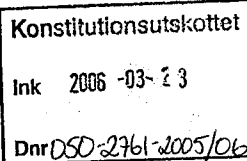
Åsa Domeij (mp)

Claes Västerteg (c)

Bilaga A2.4.1 Granskningsanmälan 2006-03-23

3

Till Konstitutionsutskottet

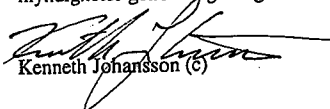

Anmälan av statsråden Hans Karlsson för hans hantering av rehabiliteringen av långtidssjukskrivna.

Försäkringskassans undersökning av arbetet med rehabilitering avslöjar stora brister i arbetet med långtidssjukskrivna. Det är så mycket mera anmärkningsvärt eftersom frågorna debatterats under lång tid och en rad riksdagsbeslut har fattats i syfte att förbättra rehabiliteringsarbetet och hjälpen för långtidssjukskrivna att komma tillbaka i arbete. I försäkringskassans aktuella regleringsbrev står det att Försäkringskassan ska verka för "en väl fungerande sjukskrivningsprocess" som "syftar till att arbetsförmågan tas tillvara och återgång i arbetet underlättas", men några mer specifika mål för rehabiliteringsarbetet tycks inte föreligga.

Det förefaller oklart huruvida regeringen efterkommit fattade riksdagsbeslut samt vidtagit nödvändiga åtgärder för att säkerställa förvaltningens förverkligande av dessa.

Jag vill därför till Konstitutionsutskottet anmäla arbetslivsminister Hans Karlsson för granskning. Utskottet bör granska regeringens arbete för att förbättra rehabiliteringen av sjukskrivna bedrivits i efterföljd av fattade riksdagsbeslut samt om styrningen av ansvariga myndigheter genom regleringsbreven bedrivits med tillräcklig kraft.

Kenneth Johansson (c)

Bilaga A2.4.2 Promemoria från Socialdepartementet 2007-01-12

REGERINGSKANSLIET

2007-01-12

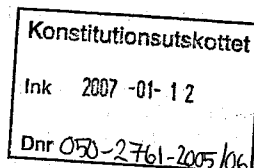
SB2006/12148

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottet

Rättschefen

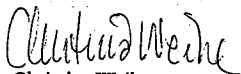
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende Statsrådet Hans Karlssons ansvar
i frågan om rehabilitering av långtidssjukskrivna (2006/07:3)

Härmed överlämnas en inom Socialdepartementet upprättad
promemoria.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är rätts- och
expeditionschefen Erna Zelmin, tfn 08-405 33 79.

Christina Weihe

REGERINGSKANSLIET**Promemoria**

2007-01-08

Socialdepartementet*Expeditions- och rättschefen**Erna Zelmin***Konstitutionsutskottets granskningsärende 2006/07:3 Statsrådet Hans Karlssons ansvar i frågan om rehabilitering av långtidssjukskrivna**

Regeringskansliet har inget att invända mot innehållet i den promemoria som har upprättats i granskningsärendet. Följande kan dock tilläggas.

Regeringen beslutade den 17 november 2005 att ge Socialstyrelsen och Försäkringskassan i uppdrag att utforma en kvalitetssäkrad, enhetlig och rättssäker sjukskrivningsprocess. I uppdraget ingick bland annat att vidareutveckla tillgängliga metoder för att bedöma den försäkrades arbets- och funktionsförmåga och att ta fram ett nationellt beslutsstöd i form av försäkringsmedicinska riktlinjer. Uppdraget redovisades den 22 december 2006.

Den 12 januari 2006 godkände regeringen en överenskommelse med Sveriges Kommuner och Landsting om åtgärder för att minska sjukfrånvaron. Genom överenskommelsen fick landstingen ekonomiska drivkrafter att vidta åtgärder inom sitt landstingsområde för att minska sjukfrånvaron.

På uppdrag av regeringen redovisade Försäkringskassan den 29 maj 2006 de administrativa rutiner och formella krav som gäller när en försäkrad inte längre är berättigad till ersättning från sjukförsäkringen men är i behov av stöd från Arbetsförmedlingen för att få ett arbete. I rapporten redovisas de rutiner som Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen kommit överens om för att människor inte skall hamna mellan de olika systemen.

Hans Karlsson har tagit del av såväl denna promemoria som konstitutionsutskottets granskningspromemoria.

Bilaga A2.5.1 Granskningsanmälan 2006-09-15

MILJÖPARTIET DE GRÖNA
Riksdagen
100 12 Stockholm

fredag den 15 september 2006

Gustav Fridolin
Riksdagsledamot

Till Konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet

Ink 2006 -09- 15

08-786 44 82
08-786 53 75 (fax)

gustav.fridolin@riksdagen.se
www.mp.se

Dnr 050-4580-2005/06

ANMÄLAN OM GRANSKNING AV REGERINGEN MED ANLEDNING AV SVENSKT VAPENSAMARBETE MED ISRAEL

Det svenska vapensamarbetet med Israel har under de senaste åren varit ämne för ett flertal interpellationsdebatter i riksdagens kammare.

I dessa debatter, där såväl försvarsministern som utrikesministern har deltagit, har regeringens representanter upprepade gånger hävdade att samarbetet är av begränsad art. Försvarsminister Leni Björklund har bland annat anfört följande: "Utvecklingen har gjort att vi inte har något intensifierat militärt samarbete med Israel."

Samtidigt som detta har sagts har det framkommit, bland annat efter undersökningar gjorda av Palestinagrupperna, att det förekommer ett omfattande samarbete. Bland annat uppgick Sveriges vapenimport från Israel till 146 miljoner under åren 2000-2004. Exempel på samarbete av annat slag utgörs av militärbesök, såväl i Sverige som i Israel, samt beslut om säkerhetsskyddsavtal. Samtidigt som svenska regler inte tillåter vapenexport till Israel förekommer dessutom utlåning av militär materiel från Sverige till Israel.

De senaste uppgifterna, från en artikel på DN-debatt från den 26 augusti, visar på ett nära samarbete.

I artikeln refereras bland annat till vad Leni Björklund har hävdade i en riksdagsdebatt:

"Vi har inte satt in materiel i Jas Gripen från Israel. Där skulle man ha en målutpekningsskapsel och den upphandlade Saab som levererade den av det tyska företaget Zeiss. Det visade sig att det i sin tur byggde på en grundkonstruktion från en israelisk underleverantör"

Mot detta ställs uppgifter om att Saab i ett brev redan år 2000 till FMV begärt följande: "...att FMV initierar framtagande av ett säkerhetsskyddsavtal mellan Sverige och Israel avseende ömsesidigt skydd av försvarshemliga uppgifter vilka kommer att utbytas i samband med utredningar och integration av angiven israelisk beväpning och utrustning."

miljöpartiet de gröna

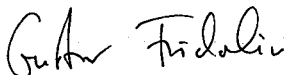
fredag den 15 september 2006
sid 2 av 2

Saab avsåg således att i exportsyfte förse Gripenplan med israeliska vapensystem. Huruvida detta blivit verklighet eller de uppgifter Björklund lämnade till riksdagen stämmer bör granskas av Konstitutionsutskottet.

Sammantaget kvarstår idag alltför många frågetecken kring samarbetet. Det som tydligt framgår är att det nu måste bringas klarhet i frågan om hur omfattande det svensk-israeliska militära samarbetet verkligen är och hur väl statsrådets uppgifter i kammaren överensstämmer med verkligheten.

Vi menar därför att konstitutionsutskottet bör göra en granskning av regeringens agerande vad gäller alla aspekter av det svenska militära samarbetet med Israel. Konstitutionsutskottet har en möjlighet att ta del av också de handlingar som är belagda med sekretess och kan därför utvärdera statsrådets uttalanden i kammarens riktighet.

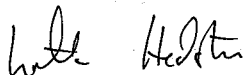
Stockholm den 15 september 2006

Gustav Fridolin (mp)

Yvonne Ruwaida (mp)

Lotta Hedström (mp)

Bilaga A2.5.2 Promemoria från Försvarsdepartementet 2007-02-15

REGERINGSKANSLIET

2007-02-15

SB2007/903

Statsrådsberedningen**Konstitutionsutskottet
Riksdagen***Rättschefen*

Konstitutionsutskottets granskningsärende 2006/07:16 Det svensk-israeliska militära samarbetet

Härmed överlämnas en promemoria från Försvarsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditons- och rättschefen Helena Lindberg, tfn 08-405 25 52.

Christina Weihe

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2007-02-13

Försvarsdepartementet

**Skrivelse med anledning av Konstitutionsutskottets frågor i
granskningsärende 2006/07:16 Det svensk-israeliska samarbetet**
3 bilagor

Konstitutionsutskottet har den 25 januari 2007 inkommit med en skrivelse till Regeringskansliet med anledning av utskottets granskningsärende 2006/07:16 Det svensk-israeliska militära samarbetet. I det följande lämnas Försvarsdepartementets underlag i ärendet.

F.d. statsrådet Leni Björklund (statsråd 2002-2006) har informerats om innehållet i detta underlag.

1) Utskottet begär att få del av det av FMV upprättade säkerhetsskyddsavtalet mellan Sverige och Israel och som gäller materiel i JAS Gripen och en redogörelse för när Regeringskansliet erhöll information om avtalets existens och innehåll.

Följande säkerhetsskyddsavtal finns med Israel rörande JAS 39 GRIPEN:

Agreement between Directorate of Security for the Defence Establishment/ Israeli Ministry of Defence and FMV concerning security measures for the protection of classified information on aircraft systems program, 2001-01-15 (regeringsbeslut den 14 maj 1998)

Agreement concerning Security measures for the protection of classified information and materials on the JAS 39 GRIPEN reconnaissance pod program, 2000-11-28 (regeringsbeslut den 26 oktober 2000).

Det projektspecifika säkerhetsskyddsavtalet rörande flygsystem tecknades i syfte att få tillgång till specifikationer rörande israelisk utrustning. Informationen behövdes för att kunna besvara frågor från en

tredje part om möjligheten att integrera system från Israel, vid den tredje partens eventuella anskaffning av JAS 39 GRIPEN.

Det projektspecifika avtalet rörande spaningskapsel 39 tecknades i samband med anskaffningen av spaningskapsel 39, då offerter lämnades även av israeliska leverantörer. Den leverantör som senare valdes ut var inte israelisk.

Regeringskansliet fick kännedom om behovet av dessa avtal i samband med att Försvarets materielverk inkom med en begäran om att få ingå säkerhetsskyddsavtal för de aktuella projekten. Regeringen fattade därefter de erforderliga besluten om att bemyndiga Försvarets materielverk att teckna avtalen med behörig myndighet i Israel.

Enligt 13 § förordningen (1990:1070) om publicering av Sveriges internationella överenskommelser m.m. skall myndigheterna anmäla ingångna avtal till Utrikesdepartementet genom att årligen inge en förteckning över gällande internationella överenskommelser. Kopior på ingångna överenskommelser skall även, enligt de aktuella regeringsbesluten, lämnas in till Förvarsdepartementet. Den 10 april 2001 och den 16 januari 2002 inkom Försvarets materielverk till Regeringskansliet (Förvarsdepartementet) med kopior på de två överenskommelserna med Israel.

2) Utskottet begär en förteckning över all, för Regeringskansliet känd, tillståndspliktig verksamhet (utförelse etc.) enligt krigsmateriellagen och lagen om kontroll av PDA som förekommit i förhållande till Israel under föregående mandatperiod, en kommentar till omfattningen av denna verksamhet och en kommentar till hur verksamheten förhåller sig till gällande bestämmelser och riktlinjer om utförelse etc. av krigsmateriel och PDA.

Bestämmelser om export av produkter med dubbel användning (PDA) regleras enligt en EU-gemensam lagstiftning. Här är presumtionen fri export. Vissa produkter är underkastade kontroll. Under den förra mandatperioden har följande tillstånd utfärdats:

13 licenser för membranfilter till bioindustrin,
7 licenser för värmeväxlare,
1 licens för sensor till IR-kamera för teknisk utvärdering,
1 licens för krypto samt
1 licens för svetsstråd för värmebehandling av solfångare.
Dessutom finns ett globalt tillstånd gällande Israel för civil telekommunikationsutrustning.

Tillstånd har lämnats i enlighet med gällande lagstiftning på området. Export av krigsmateriel regleras enligt nationell lagstiftning. All export är förbjuden men undantag kan medges på sådana villkor som anges i lagen (1992:1300) om krigsmateriel och regeringens riktlinjer för krigsmaterielexport som riksdagen godkänt.

I samband med de månatliga mötena med Exportkontrollrådet redovisas alla under den gångna månaden beviljade exporttillstånden avseende krigsmateriel muntligen till Regeringskansliets representanter vid Exportkontrollrådets möten. Dessa kan således anses vara kända inom Regeringskansliet. Ingen export av krigsmateriel har förekommit till Israel under den förra mandatperioden.

Däremot kan utförseltillstånd för materiel beviljas om materiel som importerats från Israel behöver sändas ut till Israel för reparation. Sådana tillstånd utfärdas i förekommande fall av ISP men redovisas inte för Exportkontrollrådet eller Regeringskansliet eftersom det inte avser försäljning av krigsmateriel utan reparation av staten tillhörig egendom som anskaffats från Israel enligt lagen om offentlig upphandling. Eftersom dessa tillstånd inte redovisas för Exportkontrollrådet eller till Regeringskansliet på något annat sätt är dessa inte kända för Regeringskansliet.

Då export av PDA enligt gällande lagstiftning är tillåtet, upprätthåller Regeringskansliet ingen förteckning över sådan utförsel.

3. Utskottet begär en redogörelse för vad som närmare ska förstås med uttalandet "ett visst utbyte ... när det gäller varor" (se ovan) och en kommentar till hur det utbytet förhåller sig till bestämmelser och riktlinjer om utförsel av krigsmateriel och PDA.

När det gäller begreppet "ett visst utbyte av varor" skall det begreppet ses utifrån perspektivet att Sverige har köpt materiel från Israel och att denna materiel kan behöva sändas ner för reparation eller kompletteringar utan att det avser någon svensk export. Rent tekniskt krävs dock en utförsellicens.

Såsom redovisats under fråga 2 föranleder presumptionen om fri export för PDA inte Regeringskansliet att hålla någon förteckning över sådan utförsel.

4. Utskottet begär en förteckning över tillstånd och rapporter enligt förordningen om utländska besök vid vissa myndigheter inom

Försvarsdepartementets verksamhetsområde som avser besök från Israel under föregående mandatperiod och en kommentar till omfattningen av dessa besök.

Vid genomgång av diariet, i det tidsintervall som avses och kopplat till förordningen (1996:442) om utländska besök vid vissa myndigheter inom Försvarsdepartementet, har inga tillstånd eller rapporter som rör Israel påträffats.

5. Utskottet begär en förteckning över anmälningar enligt förordningen om anmälningsskyldighet vid vissa resor till utlandet som avser besök vid den israeliska försvarsmakten under föregående mandatperiod och en kommentar till omfattningen av dessa besök.

Vid genomgång av diariet, i det tidsintervall som avses och kopplat till förordningen (1991:1200) om anmälningsskyldighet vid vissa resor till utlandet, har inga anmälningar som rör Israel påträffats.

6. Utskottet begär en förteckning över andra, för Regeringskansliet kända, militära besök i Sverige från Israel och svenska besök vid den israeliska försvarsmakten under föregående mandatperiod och en kommentar till omfattningen av dessa besök.

Regeringskansliet har inte med anledning av nämnda förordningar erhållit sådan information som utskottet begärt.

Däremot har Regeringskansliet genom interpellation 2005/06:197 Vapensamarbete mellan Sverige och Israel fått information om att ett besök genomfördes från det israeliska företaget Rafael vid Berga Örlogsskolor och HMS Gävle under hösten 2003, i syfte att genomföra felsökning och reparation av störsändare på HMS Gävle.

7. Utskottet begär en redogörelse för i vad mån uppgifterna för försvarsattachéerna som anges i förordningen om Sveriges försvarsattachéer gäller för försvarsattachén i Tel Aviv och, mot bakgrund av denna redogörelse, en kommentar till uttalandena i kammaren om försvarsattachéns uppgifter.

De uppgifter som återfinns i förordningen om Sveriges försvarsattachéer skall ses som en bruttolista över uppgifter som kan engagera våra attachéer under tjänstgöringsperioden i ett land. Inom dessa givna ramar, är det emellertid situationen i det berörda landet som avgör vad den enskilde försvarsattachén i huvudsak ska ägna sig åt.

Det bakomliggande skälet för att tillsätta en attaché i Israel var Sveriges mångåriga engagemang för att finna en fredlig och hållbar lösning på den israelisk-palestinska konflikten. Utvecklingen i Mellanöstern hade tidigare bevakats av försvarsattachén i Ankara, som varit sidoackrediterad till Tel Aviv. De senaste årens utveckling i regionen bland annat mot bakgrund av Irakkriget gjorde dock arbetsbördan orimlig för en försvarsattaché. Andra aspekter som bidrog till ökat arbete var Turkiets EU-process.

Eftersom det är av stor vikt att vi från svensk sida noga och kontinuerligt kan följa utvecklingen i regionen, var det rimligt att förstärka bevakningen och placera en attaché i Israel. Beslutet om placeringen är alltså kopplat till den del av den säkerhetspolitiska omvärldsbevakningen som kräver militär kompetens, och inte till materielsamarbete.

Övrigt

De bilagor som bifogas är de säkerhetsskyddsavtal avseende JAS Gripen som finns med Israel. Dessutom bifogas en bilaga (bilaga 3) av vilken framgår att det säkerhetsskyddsavtal som avser spaningskapsel 39 (bilaga 2) har sagts upp.

Bilaga 1

AGREEMENT

BETWEEN

**DIRECTORATE OF SECURITY FOR THE DEFENSE
ESTABLISHMENT/ISRAELI MINISTRY OF DEFENSE**

AND

**FÖRSVARETS MATERIELVERK - FMV
(THE SWEDISH DEFENCE MATERIEL ADMINISTRATION)**

**CONCERNING SECURITY MEASURES FOR THE
PROTECTION OF CLASSIFIED INFORMATION AND
MATERIALS ON AIRCRAFT SYSTEMS PROGRAM**

Directorate of Security for the Defense Establishment/Israeli Ministry of Defense and Försvarets materielverk - FMV (the Swedish Defence Materiel Administration) (hereinafter referred to as the Parties), to ensure the protection of Classified Information and Materials on aircraft systems program, have agreed as follows.

CHAPTER I APPLICABILITY

Article 1

This Agreement regulates the protection of Israeli Classified Information and Materials provided by Israel to Sweden concerning aircraft systems program, and Swedish Classified Information and Materials provided by Sweden to Israel concerning the integration of aircraft systems to the JAS 39 Gripen Aircraft.

Provided Classified Information and Materials may be used exclusively for the integration of aircraft systems to the JAS 39 Gripen Aircraft.

Article 2

1. For the purpose of this Agreement the term "Classified Information and Materials" includes information and materials of any kind which in the interest of the national security of the Releasing Government and in accordance with its applicable laws and regulations, requires protection against unauthorized disclosure and which has been classified in accordance with Article 4 and 5 to this Agreement by the appropriate Security Authorities.
2. The term "Information" includes any classified information, in any form, including written, oral or visual forms.
3. The term "Materials" may be any document, product, or substance on or in which, information may be recorded, or embodied and shall encompass everything, regardless of its physical character including, but not limited to: writing, hardware, equipment, machinery, apparatus, devices, models, photographs, recordings, reproductions, maps and letters, as well as other products, substance, or items from which information can be derived.

Article 3

The Parties obligations under this Agreement are to be interpreted according to each Party's domestic laws and regulations.

Article 4

The classifications used by Israel for Classified Information and Materials are: "Shamur" (Confidential) and "Sodi" (Secret).

The classification used by Sweden for Classified Information and Materials is: "HEMLIG" (Secret).

Article 5

The Israeli classifications "Shamur" and "Sodi" equate to the Swedish classification "HEMLIG".

**CHAPTER II
ACCESS****Article 6**

No individual shall be entitled to access Classified Information and Materials received by one Party from the other Party solely by virtue of appointment, or general security clearance. Access to Classified Information and Materials shall be granted only to those individuals whose duties require such access and who have been granted a proper security clearance in accordance with the prescribed standards of the Recipient Party. The Parties further undertake;

- 1) The recipient Party shall not release Classified Information and Materials received to a third-country government, person or other entity of a third country without prior approval with the Releasing Party;
- 2) The Recipient Party shall afford the Classified Information and Materials a degree of protection equivalent to that afforded by the releasing Party. Obligations to mark and protect Classified Information and Materials also apply to Classified Information and Materials generated or multiplied by the Recipient Party;
- 3) The Recipient Party shall not use Classified Information and Materials for any other purpose than the purpose for which it was provided;
- 4) Each establishment that handles Classified Information and Materials shall maintain a registry of clearance of individuals who are authorised to have access to such Classified Information and Materials;
- 5) The Parties shall immediately notify each other of any changes in the classification of defence information released to the other Party;

CHAPTER III TRANSMISSION OF CLASSIFIED DEFENCE INFORMATION

Article 7

Transfer of Classified Information and Materials between the Parties shall be performed through diplomatic courier services.

Based on the character of Classified Information and Materials and other reasons the Parties may mutually agree upon other arrangements for transmission in accordance with their domestic laws and regulations.

CHAPTER IV PERSONNEL SECURITY

Article 8

Before a representative of one Party releases Classified Information and Materials to a representative of the other Party, the Recipient Party shall provide to the Releasing Party an assurance that the representative of the Receiving Party possesses the necessary level of security clearance and requires access for official purposes.

Article 9

If either of the Parties or their empowered representatives, respectively wish to authorize a person or an entity in a case relevant to or including Classified Information and Material in the country of the other Party, then prior to the authorization they shall obtain a declaration from the relevant authority of the other Party stating that the security clearance of the person/entity to be authorized has been completed to the degree required for the level of classification of defence information, and that the person/entity is in possession of the material and personal conditions ensuring the security of Classified Information and Materials.

CHAPTER V RELEASE TO CONTRACTORS

Article 10

Prior to the release to a contractor or prospective contractor of any Classified Information and Materials received from the Releasing Party, the Recipient Party shall;

1. Ensure that such contractor or prospective contractor and the contractor's facility have the capability to protect Classified Information and Materials;
2. Grant to the facility an appropriate facility security clearance;
3. Ensure that all individuals whose duties require access to Classified Information and Materials have received appropriate security clearances as described in Article 6;

4. Ensure that all individuals having access to Classified Information and Materials are informed of their responsibilities to protect the information in accordance with applicable laws and regulations;
5. Carry out periodic security inspections of cleared facilities to ensure that Classified Information and Materials is protected as required herein;
6. Ensure that access to Classified Information and Materials is limited to those persons who have a need to know and it is for official purposes.

CHAPTER VI PROCEDURE IN CASE OF BREACH OF SECURITY

Article 11

The Parties shall inform each other immediately about any breach of security where Classified Information and Materials can be determined or assumed to have become compromised, and also about the measures taken to prevent reoccurrence.

The investigation and prosecution of the breaches of security shall be executed by the competent authorities and courts of the relevant Party on the basis of their own laws in effect. The other Party must be informed about the outcome.

CHAPTER VII NOMINATED SECURITY AGENCIES AND COORDINATION

Article 12

1. The responsible security authorities for the implementation and fulfilment of this Agreement are;

For Israel:

Director,
Directorate of Security for the Defense Establishment
Hakiria
Tel-Aviv ISRAEL
Telephone: +972 3 6975486
Fax: +972 3 6975138

For Sweden:

Försvarets materielverk - FMV
Security
S-115 88 Stockholm SWEDEN
Telephone: +46 8 782 4000
Fax: +46 8 660 2251

2. The Security Agencies of the two Parties as abovementioned shall agree upon mutual Security Plans for the exchange of "Classified Material and Information" in accordance with this Agreement.
3. Both Security Agencies, each within the sphere of its own state, will be responsible for the establishment of appropriate Security Instructions and procedures for the protection of "Classified Materials and Information" as specified in Article 1 of this Agreement.
4. Each Party agrees and undertakes to coordinate with the other Party all provisions, instructions, procedures and practices related in any way to the implementation of this Agreement, in general and all contracts between private or public entities or firms engaged by both Parties, in particular.
5. Security expert from each Party shall visit the Defence Facilities located in the other Party's country in order to exchange ideas concerning the activities to be performed according to this Agreement.
6. Each Party will nominate a Security Point of Contact.

CHAPTER VIII

VISITS FROM ONE PARTY'S COUNTRY TO THE OTHER

Article 13

1. Access to "Classified Material and Information" and to premises where classified projects are carried out, will be granted by one country to any person from the other country if previous permission from the competent Security Authority of the Host Country has been obtained. Such permission will be granted only upon visit applications to persons who have been security cleared and authorized to deal with "Classified Materials and Information" (hereinafter referred to as: "the Visitors").
2. The competent Security Authority of the Originating Country shall notify the competent Security Authority of the Host Country of expected visitors, at least three weeks prior to the planned visit. In case of special need, Security Authorization of the visit will be granted as soon as possible, subject to prior coordination.
3. Visit applications shall include at least the following data:
 - A. Name of the visitor, date and place of birth, nationality and passport number.
 - B. Official title of the visitor and the name of the entity, plant or organization represented by him.
 - C. Security clearance of the visitor, given by his Security Authorities.

- D. Planned date of visit.
 - E. Purpose of the visit.
 - F. Name of plants, installations and premises requested to be visited.
 - G. Name of person in the Host Country to be visited, names of entities, Plants or Organizations.
- 4. Visit requests shall be delivered via the appropriate channels as shall be agreed upon by the Parties.
 - 5. Upon approval of the competent Security Authority, the visit permission can be granted for a specific period of time, as necessary for a specific project. Multiple visit permissions will be granted for a period not exceeding 12 months. Such permission shall be granted by the relevant Authorities of the Parties.

CHAPTER IX COSTS

Article 14

Any and all costs incurred by one Party in the application of the obligations in this Agreement shall be borne by that Party.

CHAPTER X DISPUTE RESOLUTION

Article 15

- 1. In the event of any dispute arising between the Parties to this Agreement, whether such dispute shall relate to the interpretation of the Agreement or to the execution of the terms hereof or any matter arising therefrom, the Parties shall, in the first instance, make every reasonable effort to reach an amicable agreement.
- 2. In event, however, of the Parties failing to reach such settlement, the Parties agree to submit the dispute to the joint arbitration of the Director of Security for the Israel Defence and a representative to be nominated by the Director General of FMV, of the Sweden Party.
Any decision given or award made pursuant to any such arbitration shall be final and binding on the Parties to this Agreement.
- 3. During the pending of any dispute, controversy and/or arbitration, both Parties shall continue to fulfill all of their obligations under this Agreement.

4. Under no circumstances will any dispute and/or interpretation of this Agreement be referred to any third country or to any National or International Tribunal or any National or International Law.

CHAPTER XI MISCELLANEOUS

Article 16

1. The failure of either Party to insist in any one or more instances upon strict performance of any of the terms of this Agreement or to exercise any rights conferred herein, shall not be construed as a Waiver to any extent of either Party's rights to assert or rely upon any such terms or rights on any future occasion.
2. The title headings of the Articles hereof are intended solely for convenience of reference and are not intended and shall not be construed for any purpose whatever as in any way limiting or extending the language of the provisions to which the caption refer.
3. Neither Party shall have the right to assign or otherwise transfer its rights and obligations under this Agreement without the written consent of the other Party.
4. Each party shall assist the other Party's personnel performing services and/or exercising rights in accordance with the provisions of this Agreement in the opposite Party's country.

CHAPTER XII NOTICES

Article 17

1. Any notice or communication required or permitted to be given under this Agreement shall be forwarded to the following addresses, subject to security restrictions.
2. All communication generated by either Party to this Agreement shall be in writing in English.
3. All notices as above mentioned shall be effected as follows:

IMOD

The Ministry of Defense of the State of Israel
Director of Security for the Defense Establishment
Hakiria, Tel-Aviv, Israel

FMV

Head of Security-FMV
S-115 88 Stockholm, Sweden

CHAPTER XIII IMPLEMENTATION, AMENDMENT AND TERMINATION

Article 18

This Agreement enters into force on the date of the last signature.

This Agreement shall remain in force for an unlimited period of time. However, each Party has the right to terminate the Agreement six months after a written notice of termination has been received by the other Party.

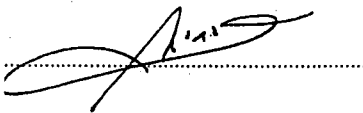
Each Party shall promptly notify the other Party of any changes to its laws and regulations that would effect the protection of Classified Information and Materials under this Agreement. In such case, the Parties shall consult to consider possible changes to this Agreement. In the interim, Classified Information and Materials shall continue to be protected as described herein, unless requested otherwise in writing by the Releasing Party.

Notwithstanding the termination of this Agreement, all Classified Information and Materials provided pursuant to this Agreement shall continue to be protected in accordance with the provisions set forth herein. Each Party shall, upon first written request from the other Party, return any and all Classified Information and Materials received directly or indirectly from that Party.

Signed in duplicate in Tel-Aviv..... on Jan. 15, 91.. in the English language.

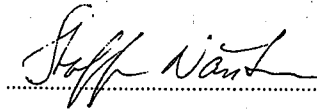
FOR

DIRECTORATE OF SECURITY FOR
THE DEFENSE ESTABLISHMENT/IMOD

FOR

FÖRSVARETS MATERIELVERK

*Bilaga 2***AGREEMENT****BETWEEN**

**DIRECTORATE OF SECURITY FOR THE DEFENSE
ESTABLISHMENT/ISRAELI MINISTRY OF DEFENSE**

AND

**FÖRSVARETS MATERIELVERK - FMV
(THE SWEDISH DEFENCE MATERIEL ADMINISTRATION)**

**CONCERNING SECURITY MEASURES FOR THE
PROTECTION OF CLASSIFIED INFORMATION AND
MATERIALS ON JAS-39 RECONNAISSANCE POD PROGRAM**

Directorate of Security for the Defense Establishment/Israeli Ministry of Defense and Försvarets materielverk - FMV (the Swedish Defence Materiel Administration) (hereinafter referred to as the Parties), to ensure the protection of Classified Information and Materials on JAS-39 Reconnaissance Pod Program, have agreed as follows.

CHAPTER I APPLICABILITY

Article 1

This Agreement regulates the protection of Israeli Classified Information and Materials provided by FMV for Electro- Optics Industries Ltd. concerning JAS-39 Reconnaissance Pod Program.

Provided Classified Information and Materials may be used exclusively for the integration of aircraft systems to the JAS 39 Reconnaissance Pod Program.

Article 2

1. For the purpose of this Agreement the term "Classified Information and Materials" includes information and materials of any kind which in the interest of the national security of the Releasing Government and in accordance with its applicable laws and regulations, requires protection against unauthorized disclosure and which has been classified in accordance with Article 4 and 5 to this Agreement by the appropriate Security Authorities.
2. The term "Information" includes any classified information, in any form, including written, oral or visual forms.
3. The term "Material" may be any document, product, or substance on or in which, information may be recorded, or embodied and shall encompass everything, regardless of its physical character including, but not limited to: writing, hardware, equipment, machinery, apparatus, devices, models, photographs, recordings, reproductions, maps and letters, as well as other products, substance, or items from which information can be derived.

Article 3

The Parties obligations under this Agreement are to be interpreted according to each Party's domestic laws and regulations.

Article 4

The classifications used by Israel for Classified Information and Materials are: "Shamur" "Confidential) and "Sodi" (Secret).

The classification used by Sweden for Classified Information and Materials is: "HEMLIG" (Secret).

Article 5

The Israeli classifications "Shamur" and "Sodi" equate to the Swedish classification "HEMLIG".

**CHAPTER II
ACCESS****Article 6**

No individual shall be entitled to access Classified Information and Materials received by one Party from the other Party solely by virtue of appointment, or general security clearance. Access to Classified Information and Materials shall be granted only to those individuals whose duties require such access and who have been granted a proper security clearance in accordance with the prescribed standards of the Recipient Party. The Parties further undertake;

- 1) The Recipient Party shall not release Classified Information and Materials received to a third-country government, person or other entity of a third country without prior approval with the Releasing Party;
- 2) The Recipient Party shall afford the Classified Information and Materials a degree of protection equivalent to that afforded by the releasing Party. Obligations to mark and protect Classified Information and Materials also apply to Classified Information and Materials generated or multiplied by the Recipient Party;
- 3) The Recipient Party shall not use Classified Information and Materials for any other purpose than the purpose for which it was provided;
- 4) Each establishment that handles Classified Information and Materials shall maintain a registry of clearance of individuals who are authorised to have access to such Classified Information and Materials ;

- 5) The Parties shall immediately notify each other of any changes in the classification of defence information released to the other Party;

CHAPTER III

TRANSFER OF CLASSIFIED INFORMATION AND MATERIALS

Article 7

Transfer of Classified Information and Materials between the Parties shall be performed through diplomatic courier services.

Based on the character of Classified Information and Materials and other reasons the Parties may mutually agree upon other arrangements for transmission in accordance with their domestic laws and regulations.

CHAPTER IV

PERSONNEL SECURITY

Article 8

Before a representative of one Party releases Classified Information and Materials to a representative of the other Party, the Recipient Party shall provide to the Releasing Party an assurance that the representative of the Receiving Party possesses the necessary level of security clearance and requires access for official purposes.

Article 9

If either of the Parties or their empowered representatives, respectively wish to authorize a person or an entity in a case relevant to or including Classified Information and Materials in the country of the other Party, then prior to the authorization they shall obtain a declaration from the relevant authority of the other Party stating that the security clearance of the person/entity to be authorized has been completed to the degree required for the level of classification of defence information, and that the person/entity is in possession of the material and personal conditions ensuring the security of Classified Information and Materials.

CHAPTER V RELEASE TO CONTRACTORS

Article 10

Prior to the release to a contractor or prospective contractor of any Classified Information and Materials received from the Releasing Party, the Recipient Party shall;

1. Ensure that such contractor or prospective contractor and the contractor's facility have the capability to protect Classified Information and Materials;
2. Grant to the facility an appropriate facility security clearance;
3. Ensure that all individuals whose duties require access to Classified Information and Materials have received appropriate security clearances as described in Article 6;
4. Ensure that all individuals having access to Classified Information and Materials are informed of their responsibilities to protect the information in accordance with applicable laws and regulations;
5. Carry out periodic security inspections of cleared facilities to ensure that Classified Information and Materials is protected as required herein;
6. Ensure that access to Classified Information and Materials is limited to those persons who have a need to know and it is for official purposes.

CHAPTER VI PROCEDURE IN CASE OF BREACH OF SECURITY

Article 11

The Parties shall inform each other immediately about any breach of security where Classified Information and Materials can be determined or assumed to have become compromised, and also about the measures taken to prevent reoccurrence.

The investigation and prosecution of the breaches of security shall be executed by the competent authorities and courts of the relevant Party on the basis of their own laws in effect. The other Party must be informed about the outcome.

CHAPTER VII NOMINATED SECURITY AGENCIES AND COORDINATION

Article 12

1. The responsible security authorities for the implementation and fulfilment of this Agreement are;

For Israel:

Director,
Directorate of Security for the Defense Establishment
Hakiria
Tel-Aviv ISRAEL
Telephone: +972 6975486
Fax: +9726975138

For Sweden:

Försvarets materielverk - FMV
Security
S-115 88 Stockholm - SWEDEN
Telephone: +46 4000 782 8
Fax: +46 2251 660 8

2. The Security Agencies of the two Parties as abovementioned shall agree upon mutual Security Plans for the exchange of "Classified Materials and Information" in accordance with this Agreement.
3. Both Security Agencies, each within the sphere of its own state, will be responsible for the establishment of appropriate Security Instructions and procedures for the protection of "Classified Materials and Information" as specified in Article I of this Agreement.
4. Each Party agrees and undertakes to coordinate with the other Party all provisions, instructions, procedures and practices related in any way to the implementation of this Agreement, in general and all contracts between private or public entities or firms engaged by both Parties, in particular.
5. Security experts from each Party shall visit the Defence Facilities located in the other Party's country in order to exchange ideas concerning the activities to be performed according to this Agreement.
6. Each Party will nominate a Security Point of Contact.

CHAPTER VIII

VISITS FROM ONE PARTY'S COUNTRY TO THE OTHER

Article 13

1. Access to "Classified Materials and Information" and to premises where classified projects are carried out, will be granted by one country to any person from the other country if previous permission from the competent Security Authority of the Host Country has been obtained. Such permission will be granted only upon visit applications to persons who have been security cleared and authorized to deal with "Classified Materials and Information" (hereinafter referred to as: "the Visitors").
2. The competent Security Authority of the Originating Country shall notify the competent Security Authority of the Host Country of expected visitors, at least three weeks prior to the planned visit. In case of special needs, Security Authorization of the visit will be granted as soon as possible, subject to prior coordination.
3. Visit applications shall include at least the following data:
 - A. Name of the visitor, date and place of birth, nationality and passport number.
 - B. Official title of the visitor and the name of the entity, plant or organization represented by him.
 - C. Security clearance of the visitor, given by his Security Authorities .
 - D. Planned date of visit.
 - E. Purpose of the visit.
 - F. Name of plants, installations and premises requested to be visited.
 - G. Name of persons in the Host Country to be visited, names of entities, Plants or Organizations.
4. Visit requests shall be delivered via the appropriate channels as shall be agreed upon by the Parties.

5. Upon approval of the competent Security Authority, the visit permission can be granted for a specific period of time, as necessary for a specific project. Multiple visit permissions will be granted for a period not exceeding 12 months. Such permission shall be granted by the relevant Authorities of the Parties.

CHAPTER IX COSTS

Article 14

Any and all costs incurred by one Party in the application of the obligations in this Agreement shall be borne by that Party.

CHAPTER X DISPUTE RESOLUTION

Article 15

1. In the event of any dispute arising between the Parties to this Agreement, whether such dispute shall relate to the interpretation of the Agreement or to the execution of the terms hereof or any matter arising therefrom, the Parties shall, in the first instance, make every reasonable effort to reach an amicable agreement.
2. In the event, however, of the Parties failing to reach such settlement, the Parties agree to submit the dispute to the joint arbitration of the Director of Security for the Israel Defence Establishment and a representative to be nominated by the Director General of FMV, for the Sweden Party. Any decision given or award made pursuant to any such arbitration shall be final and binding on the Parties to this Agreement.
3. During the pending of any dispute, controversy and/or arbitration, both Parties shall continue to fulfill all of their obligations under this Agreement.
4. Under no circumstances will any dispute and/or interpretation of this Agreement be referred to any third country or to any National or International Tribunal or any National or International law.

CHAPTER XI MISCELLANEOUS

Article 16

1. The failure of either Party to insist in any one or more instances upon strict performance of any of the terms of this Agreement or to exercise any rights conferred herein, shall not be construed as a Waiver to any extent of either Party's rights to assert or rely upon any such terms or rights on any future occasion.
2. The title headings of the Articles hereof are intended solely for convenience of reference and are not intended and shall not be construed for any purpose whatever as in any way limiting or extending the language of the provisions to which the caption refer.
3. Neither Party shall have the right to assign or otherwise transfer its rights and obligations under this Agreement without the written consent of the other Party.
4. Each party shall assist the other Party's personnel performing services and/or exercising rights in accordance with the provisions of this Agreement in the opposite Party's country.

CHAPTER XII NOTICES

Article 17

1. Any notice or communication required or permitted to be given under this Agreement shall be forwarded to the following addresses, subject to security restrictions.
2. All communication generated by either Party to this Agreement shall be in writing in English.
3. All notices as above mentioned shall be effected as follows:

IMOD

The Ministry of Defense of the State of Israel
Deputy Director of Security for the Defense Establishment
Hakiria, Tel-Aviv, Israel

FMV

Head of Security-FMV
S-115 88 Stockholm, Sweden

CHAPTER XIII IMPLEMENTATION, AMENDMENT AND TERMINATION

Article 18

This Agreement enters into force on the date of the last signature.

This Agreement shall remain in force for an unlimited period of time. However, each Party has the right to terminate the Agreement six months after a written notice of termination has been received by the other Party.

Each Party shall promptly notify the other Party of any changes to its laws and regulations that would effect the protection of Classified Information and Materials under this Agreement. In such case, the Parties shall consult to consider possible changes to this Agreement. In the interim, Classified Information and Materials shall continue to be protected as described herein, unless requested otherwise in writing by the Releasing Party.

Notwithstanding the termination of this Agreement, all Classified Information and Materials provided pursuant to this Agreement shall continue to be protected in accordance with the provisions set forth herein. Each Party shall, upon first written request from the other Party, return any and all Classified Information and Materials received directly or indirectly from that Party.

Signed in duplicate in Nov. 27th 2002 Tel Aviv on Tel Aviv in the English language.

FOR

FOR

DIRECTORATE OF SECURITY FOR FÖRSVARETS MATERIELVERK

ELI PINCU
DEPUTY DIRECTOR &
DIRECTOR OF INFORMATION SECURITY
D.S.D.E

10

Bilaga 3

Date
2006-08-17
Unit
VO KomTjänst

FMV Document ID
41914/2006
Subject Code
10 770

Page 1(1)

Director Security for the Defense
Establishment
Ministry of Defense
Hakiria
Tel-Aviv Israel

Your reference
Mr. Lior Peled
Our reference
Security, Inga-Lill Boman

Your date

Your file code

Our previous date

Our previous file code

NOTICE

In connection with the Invitation to tender Swedish classified information had to be released to Electro-Optics Industries Ltd. In 2000 MALMAB and FMV signed an "Agreement concerning security measures for the protection of classified information and materials on JAS-39 Reconnaissance Pod program", dated 28th of November 2000.

FMV Air and Space Systems has reported that there is no classified contract at Electro-Optics Industries Ltd. and that there is no longer a need for this specific Agreement.

Referring to Article 18 in the Agreement FMV suggests that the Agreement will be terminated six month from this notice has been received.

FÖRSVARETS MATERIELVERK

Sincerely,

Pär Landby
Deputy Director Security

Cc:
FMV Air and Space Systems
RegK

Defence Materiel Administration

Mailing address	Visitor address	Telephone	Telefax	Internet
SE-115 88 Stockholm Sweden	Banérgratan 62 (T-Karlslan)	08 - 782 40 00 + 46 8 782 40 00	08 - 667 57 99 + 46 8 667 57 99	www.fmv.se e-mail: registrator@fmv.se

Bilaga A2.5.3 Promemoria från Försvarsdepartementet 2007-03-15

REGERINGSKANSLIET

2007-03-15

SB2007/903

Statsrådsberedningen**Konstitutionsutskottet**

Rättschefen

Riksdagen

Konstitutionsutskottet

Ink 2007 -03- 15

Dnr 050-4580-2005/06

Konstitutionsutskottets granskningsärende 2006/07:16 Det svensk-israeliska militära samarbetet

Härmed överlämnas en promemoria från Försvarsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditons- och rättschefen Helena Lindberg, tfn 08-405 25 52.

Christina Weihe

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2007-03-12

Försvarsdepartementet

**Skrivelse med anledning av Konstitutionsutskottets frågor i
granskningsärende 2006/07:16 Det svensk-israeliska militära samarbetet**

I konstitutionsutskottets granskningsärende 2006/07:16 Det svensk-israeliska militära samarbetet har utskottet tagit del av den promemoria från Regeringskansliet som överlämnats med en skrivelse av den 15 februari 2007 (SB2007/903).

Konstitutionsutskottet beslutade den 27 februari 2007 att genom en skrivelse till Regeringskansliet begära svar på ytterligare en fråga. I det följande lämnas Försvarsdepartementets underlag i ärendet.

F.d. statsrådet Leni Björklund (statsråd 2002-2006) har informerats om innehållet i detta underlag.

1) Utskottet begär genom en särskild skrivelse till Regeringskansliet svar på frågan om det finns någon särskild, för Regeringskansliet känd instruktion, tjänstebeskrivning e.d. som avgränsar uppgifterna för den i Tel Aviv placerade försvarsattachén så att de inte omfattar materielsamarbete.

I enlighet med den redogörelse som tidigare lämnats till KU i skrivelse av den 15 februari 2007, bevakades utvecklingen i Mellanöstern ursprungligen av försvarsattachén i Ankara, som tidigare varit sidoackrediterad till Tel Aviv. Utvecklingen i regionen, bl.a. mot bakgrund av Irakkriget, gjorde dock arbetsbördan orimlig för en försvarsattaché.

Försvarsmakten anger i budgetunderlag av den 27 februari 2004 följande motiv för att inrätta befattningen i Israel "en resident attaché i området kan bidra med viktig information. Försvarsmakten föreslår därför att en permanent försvarsavdelning inrättas i Israel 2005, viktig regional aktör som spelar en framträdande roll i närområdet, centralt placerad i förhållande till aktuella konfliktområden". Det var mot denna bakgrund regeringen beslutade om att förordna en attaché till Israel.

Då försvarsattachéerna är anställda och utsända av Försvarsmakten görs den närmare inriktningen av deras uppgifter av Försvarsmakten. I samtal med försvarsminister Björklund inför tillträddandet av befattningen som försvarsattaché i Israel klargjorde vederbörande att han inte avsåg hantera materielfrågor. Detta bekräftades även av ÖB i samtal med försvarsminister Björklund. Försvarsmakten har därefter även givit samma bekräftelse till tjänstemän i Försvarsdepartementet.

I fråga om de administrativa föreskrifter som gäller för beskickningen lyder försvarsavdelningen under beskickningschefen, dvs. ambassadören. En attaché ska hålla beskickningschefen underrättad om sin verksamhet och följa dennes anvisningar i frågor på vilka politiska synpunkter kan läggas. Innan en attaché vidtar åtgärder som kan vara av intresse för beskickningschefen skall denne underrättas om den tilltänkta åtgärden.

Bilaga A2.6.1 Granskningsanmälan 2006-09-15

MILJÖPARTIET DE GRÖNA
Riksdagen
100 12 Stockholm

Gustav Fridolin
Riksdagsledamot

08-786 44 82
08-786 53 75 (fax)

gustav.fridolin@riksdagen.se
www.mp.se

fredag den 15 september 2006

Konstitutionsutskottet

Ink 2006 -09- 15

Dnr 050-4579-2005/06

Till Konstitutionsutskottet

ANMÄLAN FÖR GRANSKNING AV JUSTITIEMINISTERNS AGERANDE I SAMBAND MED SVERIGES FÖRSLAG TILL RAMBESLUT OM LAGRING AV TRAFIKDATA INOM DEN EUROPEISKA UNIONEN

Vi anmäler härmed justitieminister Thomas Bodströms agerande i riksdagen och EU för granskning av konstitutionsutskottet. Vi hävdar att justitieministern undanhållit information från riksdagen och att ministern inte följt nämndens ställningstaganden. Detta strider mot utskottets tidigare ställningstaganden, enligt vilka Sveriges position i EU-förhandlingar skall återge den parlamentariska majoriteten och inte en enskild ministers eller ens regeringens åsikter.

BANKGRUND

I riksdagen utgör EU-nämnden det parlamentariskt sammansatta organ, som berörda ministrar har att förankra regeringens förda EU-politik, inom. EU-nämnden skall således meddela berörd minister vilken inställning Sverige skall ha i ministerrådet i berörda frågor och ministern har att självmant inhämta nämndens godkännande.

Frågan om lagring av trafikdata aktualiserades första gången i EU-nämnden den 18 mars 2006. Detta inför ett rådsmöte med EU:s justitieministrar den 19 mars. Justitieministern berör dock inte att det är han själv som initierat frågan om datalagring.

I det förslag till direktiv som sedermera presenteras av Sverige tillsammans med Frankrike, Irland och Storbritannien ingår lagring av telefoni, MMS, SMS och liknande tjänster samt uppgifter på internet som genereras av tjänster inom följande protokoll: Internetprotokoll, inklusive e-post, protokoll för rösttjänster över Internet, webben, protokoll för filöverföring, protokoll för nätöverföring, protokoll för överföring av hypertext, rösttjänster för bredband och undersekvenser av internetprotokollnummer- nätadressöversättningsuppgifter. De uppgifter som skall lagras rör vem som mottog, tidpunkt, vem som sände, fysisk plats det sändes från och vilken typ av kommunikation det rör.

fredag den 15 september 2006
sid 2 av 2

Den 26 november 2005 behandlas i EU-nämnden frågan om datalagring. Företrädare för moderaterna och folkpartiet begär att av ministern få besked om exakt vilka uppgifter som skall lagras. Ministern svarar inte på frågor om detta utan uppger att mötet inte skall handla om vilka uppgifter som skall lagras utan om man skall ha tvingande minimiregler för vilka data som skall lagras. Han berättar inte då för nämnden hur det förslag till direktiv ser ut som finns i rådet.

Vid sammanträde den 25 maj 2006, inför beslut av rådet den 2-3 juni 2006, kommer ånyo frågan upp. Justitieministern får av företrädare för moderaterna, folkpartiet, vänsterpartiet, miljöpartiet och kristdemokraterna, frågor om exakt vilka uppgifter som skall lagras. Ministern svarar att det jämfört med vad som gäller i Sverige i dag inte skall ske någon utvidgning av något område över huvud taget.

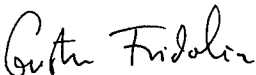
Vid nämndens sammanträde den 7 oktober 2006 finns ärendet uppe ånyo. Inför nämnden framför ministern att kravet på lagring av chattdata inte längre ingår. Ministern uppger dock inte för nämnden att Sverige, tillsammans med Belgien, Danmark och Litauen, motsatt sig borttagande av detta lagringskrav. Uppgifterna om vilka länder som gjort detta är nämligen sekretessbelagda även för nämndens ledamöter. Genom detta förfarande bibringas nämndens ledamöter uppfattningen att ministern själv stödjer borttagandet av chatt- och hemsidesbesöksdata. Detta är felaktigt.

Vid frågor från nämndens ledamöter framför justitieministern att datalagringen bara skall kunna användas för grova brott, sådana där minimistrafket är två års fängelse. Samtidigt vet han att lagrade data redan i svensk lagstiftning är tillåtna för undersökning av brott med ett lägsta straff om sex månaders fängelse, samt för vissa andra brott med lägre straffvärden. Ministern uppger inte i sina svar till nämndens ledamöter samtliga de fall när lagrad data kan komma att få användas.

Lagrade av uppgifter om exempelvis ip-nummer, omfattas av datalagringsdirektivet och uppgifter om dessa kan komma att utlämnas för brott där påföljden blir betydligt lägre än två års fängelse. Exempelvis rör detta olika upphovsrättsbrott.

Vi begär därför att konstitutionsutskottet skall granska justitieminister Thomas Bodströms agerande inom EU-nämnden och i ministerrådet (EU) rörande införandet av det så kallade datalagringsdirektivet.

Stockholm den 15 september 2006

Gustav Fridolin (mp)

Leif Björnlof (mp)

miljöpartiet de gröna

Bilaga A2.6.2 Promemoria från Justitiedepartementet 2007-03-08

REGERINGSKANSLIET

2007-03-08

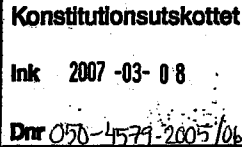
SB2007/1607

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottet

Riksdagen

Rättschefen

**Konstitutionsutskottets granskningsärende 2006/07:15 Justitieminister
Thomas Bodströms agerande inom EU-nämnden och i ministerrådet**

Härmed överlämnas en promemoria från Justitiedepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är departementsrådet
Kristina Svahn Starrsjö, tfn 08-405 46 56.

Christina Weihe

Postadress
103 33 Stockholm
Besöksadress
Rosenbad 4

Telefondirekt
08-405 10 00
Telefax
08-723 11 71

E-post: registrator@prime.minister.ministry.se

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2007-03-01

Justitiedepartementet

Statsrådsberedningen inför svar till
Sveriges riksdag, konstitutionsutskottet*Enheten för brottmålsärenden och
internationellt rättsligt samarbete (BIRS)**Kansliråd**Carina Bring Sjögren**Telefon 08-405 43 75**Mobil 070-247 06 44**Telefax 08-405 46 76**E-post carina.bring-sjogren@justice.ministry.se*

**Konstitutionsutskottets granskningsärende 2006/07:15: F.d.
justitieministern Thomas Bodströms agerande inför EU-nämnden och i
ministerrådet gällande förhandlingarna i EU avseende en rättsakt
(rambeslut eller direktiv) om lagring av trafikuppgifter**

Granskningsärendet

Konstitutionsutskottet har den 15 februari 2007 inkommit med en skrivelse till Regeringskansliet angående f.d. justitieministern Thomas Bodströms agerande i riksdagen och EU gällande förhandlingarna om en rättsakt inom EU om lagring av trafikuppgifter. Till skrivelsen finns anmälan till konstitutionsutskottet bifogad, liksom EU-nämndens stenografiska uppteckningar vid de relevanta mötena i EU-nämnden. Konstitutionsutskottet begär i sin skrivelse till Regeringskansliet kommentarer till ett antal uppgifter från anmälarnas sida, samt övriga kommentarer som anmälan kan föranleda.

Bakgrund

Efter bombattentaten i Madrid den 11 mars 2004 fick rådet för rättsliga och inrikes frågor i uppdrag av Europeiska rådet att snarast anta åtgärder om lagring av trafikuppgifter. Ett antal länder, däribland Sverige, utarbetade ett förslag till ett rambeslut (inom tredje pelaren) som presenterades under sommaren 2004 och som förhandlades under 2004 och 2005. I slutet av förhandlingarna återstod en diskussion om rättsakten istället borde ges formen av ett direktiv (inom första pelaren). Arbetet avslutades med att rådet och Europaparlamentet, efter förslag från kommissionen, antog ett direktiv den 15 mars 2006 (direktiv 2006/24/EG, EUT L 105, 13.4.2006, s. 54).

Under förhandlingarna och inför antagandet intog Sverige en aktiv roll, och det fördes en tät dialog med riksdagen. Justitieutskottet och EU-nämnden informerades inför varje ministermöte, varvid rådspromemoria och aktuellt rådsdokument skickades till de nämnda utskotten. Efter

varje ministermöte skickades en rapport från rådsmötet till riksdagens kammarkansli, med kopia till EU-nämndens kansli. Dessutom informerades en särskild EU-grupp inom justitieutskottet regelbundet om EU-förhandlingarna.

Angående sammanträdet i EU-nämnden den 18 mars 2004

Anmälarna har anfört att Thomas Bodström vid sammanträdet i EU-nämnden den 18 mars 2004 inte nämnde att det var han själv som hade tagit initiativ till frågan om lagring av trafikuppgifter.

Redan innan Madridattentaten ägde rum hade ett antal länder främst under hösten 2003 tentativt diskuterat ett samarbete kring utbyte av sparade trafikdata från telekommunikation. Dessa diskussioner ledde emellertid inte till något konkret och något förslag hade därför inte presenterats före terroristdåden i Madrid. Efter Madridattentaten återupptogs diskussionerna och ett möte med en mindre krets EU-länder, däribland Sverige, hölls i Bryssel den 2 april 2004. Vid mötet framkom att besked önskades om medförslagsställarskap senast den 16 april 2004 och att tanken var att presentera ett förslag till rättsakt vid ministermötet den 29 april 2004.

Den 15 april 2004 informerades justitieutskottets EU-grupp om att ett förslag till rättsakt skulle läggas fram och att det fördes diskussioner i Regeringskansliet om att Sverige skulle bli medförslagsställare. Den 23 april 2004 informerades EU-nämnden om att det vid rådsmötet den 29 april 2004 skulle presenteras ett förslag till rambeslut om lagring av trafikdata och att Sverige tillsammans med Frankrike, Irland och Storbritannien skulle vara medförslagsställare. Den 28 april 2004 undertecknades ett utkast till rambeslut av EU-ambassadörerna från dessa fyra länder och samma dag skickades utkastet till rådet för offentliggörande i Europeiska unionens officiella tidning. Den 29 april 2004 presenterade Storbritannien kort initiativet till rambeslut om lagring av trafikdata på ministermötet och angav vilka länder som var medförslagsställare.

Vid tidpunkten för EU-nämndens sammanträde den 18 mars 2004 fanns sålunda inget initiativ till en specifik rättsakt om lagring av trafikuppgifter inom EU. Något medförslagsställarskap var därmed inte aktuellt från svensk sida. Överväganden kring ett utkast till rambeslut och Sveriges eventuella stöd för detta skedde i Regeringskansliet först i april 2004, vilket ledde fram till ett svenskt medförslagsställarskap till ett utkast till rambeslut som presenterades för rådet i slutet av april 2004.

Angående sammanträdet i EU-nämnden den 26 november 2004

Anmälarna har anfört att Thomas Bodström vid sammanträdet i EU-nämnden den 26 november 2004 undanhöll nämnden information om vilka uppgifter som skulle lagras. Anmälarna menar att Thomas Bodström inte svarade på frågor om exakt vilka uppgifter som skulle

lagras utan att han istället uppgav att mötet inte skulle handla om detta utan om minimiregler för vilka data som skulle lagras.

I underlaget som skickades till EU-nämnden inför sammanträdet den 26 november 2004 framgick att ordförandeskapet på ministermötet ville diskutera lagringskravets omfattning utifrån två generella, alternativa, lösningar. Det första alternativet innebar att lagringskravet skulle utgå ifrån vad operatörerna sparade för egna legitima ändamål. Det andra alternativet innebar att uppgifter som skulle anges i en gemensam förteckning i rättsakten skulle omfattas av en lagringsskyldighet, förutsatt att uppgifterna behandlades eller genererades av operatörerna. Ordförandeskapets förslag var att de fortsatta förhandlingarna skulle utgå ifrån alternativ 2. Den lista som enligt alternativ 2 i så fall skulle finnas i rättsakten var ännu inte framtagen. I samma promemoria förklarades i informativt syfte ett antal tekniska termer i mer allmänna ordalag. Trevande diskussioner om vilka uppgifter som skulle kunna bli föremål för en lagringsskyldighet hade förts på lägre nivå i rådsstrukturen, men hade endast lett till stor splittring mellan länderna och därmed var frågan vid denna tidpunkt inte föremål för ett ställningstagande på ministernivå.

Hur Sverige avsåg att agera vid ministermötet framgick av den rådspromemoria som skickades över till EU-nämnden inför sammanträdet, dvs. att Sverige stödde ordförandeskapets förslag. Thomas Bodströms linje vid sammanträdet i EU-nämnden den 26 november 2004 bejakades vidare i slutet av diskussionen av ledamöter från m och fp, vilket också framgår av de stenografiska uppteckningarna.

I rapporten från ministermötet, som skickades för kännedom till EU-nämndens kansli den 8 december 2004, framgick att flera medlemsstater, däribland Sverige, inte tilläts ta till orda vid mötet. Ordförandeskapet konstaterade istället efter några inlägg att arbetet skulle fortsätta i arbetsgruppen i enlighet med ordförandens förslag, dvs. utifrån alternativ 2, och att diskussionerna om vad listan skulle innehålla skulle föras i arbetsgruppen, som skulle presentera en begränsad sådan lista. Ordförandeskapets slutsatser låg därmed i linje med Sveriges ståndpunkt och det som hade diskuterats i EU-nämnden.

Angående sammanträdet i EU-nämnden den 27 maj 2005

Anmälarna har anfört att Thomas Bodström vid sammanträdet i EU-nämnden den 27 maj 2005 återigen undanhöll nämnden information om vilka uppgifter som skulle lagras och uppgav att det inte skulle ske någon utvidgning av något område jämfört med vad som gällde i Sverige.

Av det rådsdokument som skickades över till EU-nämnden inför sammanträdet den 27 maj 2005 framgick att ministermötet bl.a. skulle diskutera artikel 2 och ett visst förfaringssätt kring den lista på trafikuppgifter som skulle lagras. Förfaringssättet innebar att en teknisk

minimilista skulle fastställas, men att den skulle vara funktionell och innehålla så få specifikationer som möjligt för att undvika ett framtida behov av uppdatering. Det framgick också att det föreslagna förfarings-sättet i allmänhet hade godtagits av delegationerna på lägre förhandlings-nivå, men med förbehåll för att en expertgranskning av de tekniska detaljerna i listan var tvunget att ske i arbetsgruppen senare. Vid tid-punkten för sammanträdet i EU-nämnden den 27 maj 2005 hade sålunda någon detaljerad genomgång av vilka trafikuppgifter som skulle anges i en lista till lagringsskyldigheten ännu inte ägt rum.

Av rådspromemorian som skickades över till EU-nämnden framgick den svenska inställningen till förfaringsättet närmare och av de stenografiska uppteckningarna från mötet framgår att Thomas Bodström vid mötet vid två tillfällen överlämnade till en tjänsteman vid Justitiedepartementet att närmare besvara de juridisk-tekniska frågorna som ställdes under sammanträdet av företrädare för olika partier. Tjänstemannen bemötte de inlägg som hade gjorts av några ledamöter kring listan i artikel 2 och framhöll bl.a. att det fanns olika synpunkter på innehållet i listan.

Av rapporten från ministermötet den 2–3 juni 2005, vilken skickades till EU-nämndens kansli den 16 juni 2005, framgick att Sverige i sitt inlägg bl.a. framförde att den tekniska listan borde vara exemplifierande, inte rättsligt bindande och endast ha formen av en minimilista för att skapa ett visst mått av flexibilitet. Ordförandeskapet sammanfattade diskus-sionen mycket kortfattat med att artikel 2 godkändes i stort och att fortsatta diskussioner om tekniska aspekter skulle ske vid ett informellt ministermötet den 7–9 september 2005. Ordförandeskapets slutsatser ansågs därmed ligga i linje med den svenska ståndpunkten och det som hade diskuterats vid EU-nämndens sammanträde den 27 maj 2005.

Utgångspunkten för förslaget till rambeslut var att på EU-nivå reglera en lagringsskyldighet för operatörerna gällande de trafikuppgifter som dessa idag sparar för sina egna syften, men som i framtiden kommer att raderas, eftersom uppgifterna inte längre i lika stor utsträckning kommer att behövas för operatörernas fakturering gentemot kunderna eller för att reglera samtrafiksavgifter mellan operatörerna. För svenskt vidkommande innebar detta att samma typer av trafikuppgifter som de brottsbekämpande myndigheterna kan få tillgång till idag vid brotts-utredningar enligt svenska nationella bestämmelser, skulle säkerställas även för framtida brottsutredningar.

Angående sammanträdet i EU-nämnden den 7 oktober 2005

Anmälarna har anført att Thomas Bodström vid sammanträdet i EU-nämnden den 7 oktober 2005 dels undanhöll nämnden information om att Sverige tillsammans med flera andra medlemsstater motsatte sig att kravet på lagring av chattdata skulle utgå, dels undanhöll nämnden samtliga fall där lagrad data kunde komma att få användas.

i) Angående borttagandet av kravet på lagring av chattdata

Av den rådspromemoria som skickades över till EU-nämnden inför sammanträdet den 7 oktober 2005 framgick att Sveriges inställning var att det skulle vara mycket värdefullt för brottsbekämpningen om chatt omfattades av lagringskravet men att ett antal medlemsstater inte ville acceptera detta. Det framgick även av det rådsdokument som skickades över till EU-nämnden att Sverige tillsammans med ett antal länder ansåg att chatt borde ingå i lagringskravet och att ordförandeskapet i sitt kompromisspaket föreslog att chatt skulle ingå i listan i artikel 2.

Vid tidpunkten för EU-nämndens sammanträde den 7 oktober 2005 hade vissa förändringar i ordförandeskapets förslag skett till följd av förhandlingar i den s.k. RIF-rådgivarkretsen och i Coreper. I dessa förhandlingar hade Sverige framfört att chatt borde ha ingått i lagringskravet, men att Sverige befann sig i en minoritet och därför kunde, som en kompromiss, acceptera borttagandet av chattdata i lagringskravet. Thomas Bodström nämnde, enligt de stenografiska uppteckningarna, redan inledningsvis vid sammanträdet i EU-nämnden att chatt inte längre omfattades av lagringskravet. En av ledamöterna tog därefter upp att Socialdemokraterna hade drivit att chatt skulle ingå i lagringskravet och frågade om regeringen skulle fortsätta att driva den ståndpunkten eller om det var något som man skulle verka för nationellt. Flera andra ledamöter påtalade att det för dem var viktigt att chatt inte omfattades nu, i jämförelse med det ursprungliga förslaget. Thomas Bodström återkom i frågan och sade bl.a. att han gärna hade önskat att chatt var med, men att man fick avstå från detta eftersom en del länder hade problem. Av anförande 28 framgår dessutom att en ledamot hade uppfattat att önskemålet om avgränsningen mot chatt kom från andra medlemsstater och inte från Sverige samt att det var ett svenskt önskemål att lagring av chatt skulle kunna ske.

Av underlaget till EU-nämndens sammanträde den 7 oktober 2005 och de stenografiska uppteckningarna framgår att det måste ha stått klart att Thomas Bodströms ståndpunkt alltjämt var att Sverige gärna hade sett att chatt ingick i lagringskravet, men att förhandlingar i bl.a. Coreper hade lett till att chattdata inte längre fanns med i lagringskravet, vilket också stöddes av flera ledamöter i EU-nämnden.

ii) Angående frågan om vid vilka fall lagrade trafikuppgifter kan få användas

I svensk lagstiftning uppställs inget krav på att operatörerna skall lagra trafikuppgifter för brottsbekämpningsändamål. Trafikuppgifter skall som huvudregel raderas när kommunikationen avslutats, om inte uppgifterna behövs för operatörernas fakturerings gentemot kunderna, för att reglera samtrafiksavgifter mellan operatörerna eller för att avslöja obehörig användning av näten. Svensk åklagare, polis eller annan brotts-

bekämpande myndighet kan emellertid få tillgång till historiska trafikuppgifter från operatörerna om de finns tillgängliga hos dem, dels efter ett domstolsbeslut om hemlig teleövervakning enligt rättegångsbalken, där det krävs att det finns en person som är misstänkt för brott med ett minimistraff om sex månaders fängelse eller för viss särskilt angiven brottslighet, dels direkt från en operatör genom att den tystnadsplikt som finns för dessa enligt lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation bryts, vilket kräver att brottsutredningen avser ett brott vars minimistraff är två års fängelse. Dessutom finns en motsvarande möjlighet att få ut uppgifter enligt 14 kap. 2 § sekretesslagen (1980:100) när en myndighet bedriver televerksamhet, men detta är sällan praktiskt tillämpligt.

Möjligheten att använda hemlig teleövervakning enligt rättegångsbalken för att få ut historiska trafikuppgifter har funnits sedan den 1 oktober 2004. Av regeringens skrivelse 2006/07:28 Hemlig teleavlyssning, hemlig teleövervakning och hemlig kameraövervakning vid förundersökning i brottmål under år 2005 framgår att 194 tillstånd till enbart hemlig teleövervakning meddelades det nämnda året. Vidare räknas i skrivelsen upp de brottstyper för vilka tillstånd till hemlig teleövervakning lämnades under år 2005, och det är uteslutande fråga om grova brott. Detta skall jämföras med de uppgifter om tillämpningen av lagen om elektronisk kommunikation som t.ex. Beredningen för rättsväsendets utveckling (BRU) lämnade i maj 2005 i sitt delbetänkande Tillgång till elektronisk kommunikation i brottsutredningar m.m. (SOU 2005:38). Exakt statistik saknas om i hur många fall per år som de brottsutredande myndigheterna begär trafikuppgifter från operatörerna enligt lagen om elektronisk kommunikation, men enligt en grov uppskattning kan det röra sig om drygt 4 000 fall årligen. Möjligheten att få ut historiska trafikuppgifter enligt lagen om elektronisk kommunikation torde sålunda vara den mest använda när de brottsutredande myndigheterna vill få tillgång till sådana trafikuppgifter och det krävs i samtliga dessa fall att brottsutredningen avser ett brott vars minimistraff är två års fängelse.

Underlaget som skickades över till EU-nämnden inför sammanträdet den 7 oktober 2005 innehöll ett kortfattat avsnitt om relevanta bestämmelser i lagen om elektronisk kommunikation och polisens möjligheter att få ut trafikuppgifter från operatörerna. Möjligheten för åklagare att utverka ett tillstånd från domstol till hemlig teleövervakning gällande historiska trafikuppgifter omnämndes inte däri. Orsaken härtill är att frågan om tillgången till trafikuppgifterna enligt nationella bestämmelser inte skulle diskuteras vid ministermötet, varför promemorian till EU-nämnden endast behandlade frågan översiktligt.

Det framgår av de stenografiska uppteckningarna från sammanträdet i EU-nämnden den 7 oktober 2005 att två ledamöter berörde frågan under diskussionen och därvid talade om vilka brott som trafikuppgifter kan användas till. Thomas Bodström framförde i anförande 20 bl.a. att

trafikuppgifter kan användas för att utreda barnpornografibrott (vilket enbart kan ske med stöd av bestämmelserna om hemlig teleövervakning i rättegångsbalken) och i anförande 29 att det tvååriga minimikravet regleras i lagen om elektronisk kommunikation och att det bara är för att bekämpa den grova brottsligheten som EU-regleringen sker. Som konstitutionsutskottet påpekar, framgår att frågan även diskuterades vid sammanträdet i EU-nämnden den 27 maj 2005.

Redan när utkastet till rambeslut lades fram i EU av bl.a. Sverige angavs i flera beaktandesatser i förslaget att trafikuppgifter var ett användbart redskap i kampen mot organiserad brottslighet och terrorism. Under förhandlingarnas gång väcktes tidigt frågan för vilka brott lagrings-skyldigheten skulle gälla och flera medlemsstater krävde att rambeslutets lagringskrav skulle begränsas till allvarlig brottslighet. Frågeställningen framgick på olika sätt i de rådsdokument som diskuterades i rådsstrukturen fr.o.m. årsskiftet 2004/2005 och resulterade i att ordförandeskapet fr.o.m. maj 2005 föreslog vissa kompromisser i frågan, främst genom tillägg i beaktandesatserna. Frågan diskuterades emellertid aldrig på ministernivå, utan endast på lägre nivå i rådsstrukturen.

När kommissionen i september 2005 lade fram sitt förslag till direktiv, baserat på innehållet i det rambeslut som då parallellt diskuterades inom rådsstrukturen, angavs direkt i direktivets artikeltexter att tillämpningsområdet och lagringsskyldigheten skulle begränsas till allvarliga brott som terrorism och organiserad brottslighet. Denna fråga kom att bli viktig i ordförandeskapets förhandlingar med Europaparlamentet, vilket bl.a. redovisades till EU-nämnden i ett underlag inför ministermötet den 1-2 december 2005.

I det EG-direktiv som antogs den 15 mars 2006 anges att syftet är att trafikuppgifter skall lagras för att kunna lämnas ut och användas i utredningar om allvarlig brottslighet. Vad som är allvarlig brottslighet är upp till varje medlemsstat att avgöra. Enligt en förklaring till direktivet skall dock hänsyn tas till den lista som finns i artikel 2 i rambeslutet om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna (2002/584/RIF).

I kommittédirektivet Genomförande av EG:s direktiv om lagring av trafikuppgifter (dir. 2006:49), som regeringen beslutade den 18 maj 2006, anges att den särskilde utredaren skall analysera om direktivets hänvisning till Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna bör medföra ändringar i de förutsättningar som gäller för de brottsbekämpande myndigheterna att få tillgång till trafikuppgifter i ett enskilt ärende. Skulle utredaren finna att direktivets fokus på allvarlig brottslighet och den koppling som görs till den lista över brott som finns i ovan nämnda rambeslut motiverar lagändringar i detta avseende, får utredaren föreslå nödvändiga lagändringar.

Man kan därmed se en koppling mellan hur den svenska lagstiftningen om tillgången till de lagrade trafikuppgifterna ser ut och hur den tillämpas i praktiken, hur tankegångarna kring denna fråga gick under EU-förhandlingarna och hur dessa sedan manifesterades i det kommittédirektiv som beslutades av regeringen i maj 2006.

F.d. justitieministern Thomas Bodström har per e-post den 22 februari 2007 tillställts handlingarna i granskningsärendet och kommer att tillställas en kopia av detta svar.

Bilaga A2.7.1 Granskningsanmälan 2006-12-19

ULF HOLM
Riksdagsledamot (mp)

27.

SVERIGES
RIKSDAG

Stockholm 2006-12-19

Konstitutionsutskottet

Ink 2006 -12- 19

Dnr 050-1249-2006/67

**Granskningsärende gällande EU-nämndens samråd med miljöminister
Andreas Carlgren**

Vid EU-nämndens möte den 15 december 2006 skedde samråd inför miljöministerrådets möte den 18 december. Samrådet skedde med miljöminister Andreas Carlgren. På miljörådets dagordningspunkt 4 fanns en punkt om uppföljning av den tolfte konferensen mellan parterna i FN:s ramkonvention om klimatförändringarna. Punkten på dagordningen var en beslutspunkt då rådet skulle fatta beslut om slutsatser. Ordförandeskapet hade även ställt tre frågor som underlag för den diskussion som skulle ske på rådet.

Vid EU-nämndens möte efterfrågades av mig regeringens åsikter och vilka frågor man tänkt lyfta upp. En särskild fråga från mig gällde regeringens åsikter kring förslaget om EU ska minska sina koldioxidutsläpp med 30 procent till 2020 med 1990 som basår och om miljöministern hade för avsikt att stödja detta förslag. Miljöminister gav inga svar på regeringens åsikter om detta. Inte heller fanns något skriftligt underlag till EU-nämnden på svenska positioner i de tre frågor som ordförandeskapet skickat ut i förväg. Detta förfarande fick kritik av undertecknad eftersom jag anser att nämnden, om man ska kunna genomföra ett samråd, ska ha tillgång till dessa.

Måndagen den 18 december skrev miljöminister Andreas Carlgren och statsminister Fredrik Reinfeldt en debattartikel i Dagens Nyheter. I debattartikeln står följande: *"Sverige kommer, när miljöministrarna idag möts i Bryssel, att ge ett klart besked om att stödja Tysklands målsättning"*. Tysklands målsättning framgår av meningen före i debattartikeln och går ut på exakt det som jag lyfte fram vid EU-nämndens samråd, det vill säga att EU ska minska sina koldioxidutsläpp med 30 procent till 2020. Att detta nu blir den svenska ståndpunkten i EU-arbetet ser jag givetvis politiskt sett som mycket positivt och glädjande.

Det som jag anser att KU ska granska är miljöministerns hantering av samrådet med riksdagen före ministerrådsmötet. Miljöminister sade inget om denna nya svenska ståndpunkt vid samrådet med EU-nämnden på fredagen utan väljer istället att presentera regeringens åsikt på DN-debatt samma dag som miljörådet äger rum.

Jag anser att Miljöministerns nonchalanta inställning till riksdagen är mycket oroväckande. Ska samråd ske så krävs att ministrarna presenterar ståndpunkterna och

MOBIL: 0705-76 26 49
E-POST: ulf.holm@riksdagen.se

SVERIGES RIKSDAG • 100 12 STOCKHOLM • TFN 08-786 40 00

SVERIGES
RIKSDAG

inte undanhåller fakta som kan vara viktig för riksdagens ställningstagande. Det är också beklagligt att de svenska ståndpunkterna kring de tre frågorna som ordförandeskapet ville diskutera inte fanns skriftligt före EU-nämndens samråd.

KU bör också granska omständigheterna att ansvarigt fackutskott i riksdagen, miljö- och jordbruksutskottet, som fick dragning inför ministerårsmötet torsdagen den 14 december, inte heller fick information om den nya svenska ståndpunkten.

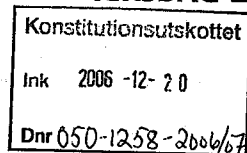
Ulf Holm
Riksdagsledmot (mp)

Bilaga A2.7.2 Granskningsanmälan 2006-12-20

SUSANNE EBERSTEIN
Riksdagsledamot (s)

28

SVERIGES
RIKSDAG

Stockholm 2006-12-19

Begäran hos konstitutionsutskottet om granskning av huruvida regeringen på korrekt sätt underlättat och rådgjort med EU-nämnden.

Fredagen den 15 december var statsrådet Anders Carlgren hos riksdagens EU-nämnd för att dels återrapportera från ministerrådsmötet den 23 oktober dels lämna information och samråd inför ministerrådsmötet den 18 december.

Under mötets gång fick statsrådet ett antal frågor bland annat om Sverige delade det tyska målet för koldioxidutsläpp, en minskning med 30 % till 2020 med 1990 som basår. Statsrådet vägrade svara på frågan utan hänvisade till att han skulle presentera en ståndpunkt på måndag, det vill säga den 18 december.

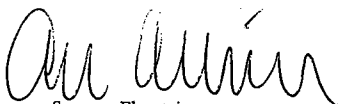
Trots att frågan upprepades vägrade statsrådet att inför EU-nämnden kommentera den tyska målsättningen. På måndag den 18 december hade statsrådet tillsammans med statsministern en stort uppslagen debattartikel där man bekände sig till exakt den tyska målsättningen för koldioxidutsläpp.

Konstitutionsutskottet har tidigare lämnat tydlig vägledning till hur samråd ska ske. I samband med riksdagens behandling av konstitutionsutskottets betänkande 2001/02:KU 20 uttalade utskottet att:

"Samråd inför ministermöten i frågor inom andra och tredje pelarna skall, liksom detta samråd i frågor inom första pelaren, äga rum i EU-nämnden....samråds skyldigheten för regeringen gäller för hela EU-samarbetet."

Denna behandling av det riksdagsorgan som regeringen har att samråda med i EU-frågor är minst sagt häpnadsväckande nonchalant. När regeringens företrädare på detta sätt vägrar samråd i en för riksdagen viktigt fråga är det uppenbart att detta inte är förenligt med samrådsbestämmelsen i riksdagsordningen 10 kap. 5§.

Jag vill därför att konstitutionsutskottet granskar om statsrådet Andreas Carlgrens agerande står i överensstämmelse med riksdagsordningens 10 kap. 5§.

Susanne Eberstein

Bilaga A2.7.3 Pressklipp ur Dagens Nyheter 2006-12-18

DAGENS NYHETER.

En utskrift från Dagens
Nyheters nätupplaga, DN.se.

Uppdaterad 18 dec 2006 01:05

"Utsläppen av växthusgaser ska minska med 30 procent"

Fredrik Reinfeldt och Andreas Carlgren ger besked om miljöpolitiken: Vi kommer att stödja Tysklands tuffa mål för utsläppsnivån år 2020. Utsläppen av växthusgaser, främst koldioxid, ska minska med 30 procent inom EU fram till år 2020. Det är regeringens miljöpolitiska mål som vi ger besked om i Bryssel i dag. Alliansregeringen ställer sig därmed bakom Tysklands tuffa krav i frågan. Vi kan samtidigt säga att vi har för avsikt att med god marginal uppfylla den förra svenska regeringens ambition att minska utsläppen i Sverige med 25 procent under samma tidsperiod. Dessutom jobbar vi med att utöka handeln med utsläppsätter till att även omfatta transportsektorn. Dessa besked ger statsminister Fredrik Reinfeldt och miljöminister Andreas Carlgren i engemensam artikel.

KLIMATFÖRÄNDRINGARNA BERÖR och ställer krav på oss alla. Utmaningen är global. Den snabba ökningen av halten växthusgaser behöver dämpas och stabiliseras på den nivå som inte ger skadliga effekter på människor och natur. Viktiga uppgifter väntar inom politik, näringsliv och vetenskap.

För detta krävs ett politiskt ledarskap, både här hemma och internationellt. En bred samverkan mellan länderna globalt och med hela det svenska samhället är avgörande. Effekterna av dagens politiska beslut kommer att visa sig först om flera decennier. Det behövs därför inte kortsiktiga utspel när klimatfrågan står i fokus, utan en långsiktig kraftfull och ansvarsfull politik för verkliga resultat.

Passiviteten ger allvarliga konsekvenser och det är angeläget även av ekonomiska skäl att agera. Den brittiske rådgivaren till Storbritanniens finansminister, professor Nicholas Stern, konstaterar i sin "Stern-rapport" att klimatförändringarna riskerar att medföra en ekonomisk kris motsvarande 20-talets depression till följd av att jordens förutsättningar för mat, vatten och boende förändras.

De resultat som det politiska arbetet på internationell nivå hittills har nått är långt ifrån tillräckliga. Ländernas överenskommelser om utsläppsminskningar inom Kyotoprotokollet anger i grunden enbart en femprocentig minskning mellan 1990 och 2012.

Endast ett fjrtiotal av totalt knappt 200 länder har ställt sig bakom åtagandena. Dessa länder står för 30 procent av utsläppen. Stora utsläppsländer som USA, Australien och Kina, som står för drygt 40 procent av utsläppen, har inte åtagit sig att göra några reduceringar över huvud taget inom ramen för Kyotoprotokollet. Flera av världens snabbast växande ekonomier kommer inom bara några få år att överträffa USA:s utsläppsnivåer. Det innebär att Kyotoprotokollet i sin nuvarande utformning i bästa fall ger en stabilisering av utsläppen mellan 1990-2010.

Alliansregeringen avser att flytta fram positionerna och höja ambitionen inom miljöpolitiken, inte minst i klimatarbetet. Vi vill att Sverige ska ta ledningen både vad det gäller vad vi gör här hemma och internationellt. Vad Sverige åstadkommer i utsläppsminskningar påverkar samtidigt enbart någon promille av världens utsläpp. En av de viktigaste frågorna under mandatperioden är därför att aktivt arbeta för en verkligt bred och verkningsfull överenskommelse om utsläppsminskningar efter Kyotoprotokollets utgång 2012.

INOM EU PÅGÅR nu diskussionen om Europas roll i det framtida globala klimatarbetet på högsta politiska nivå. Det tillträdande ordförandelandet Tyskland har tagit initiativ till att mobilisera EU för ytterligare klimatpolitisk ambitionshöjning.

Alliansregeringen välkomnar initiativet. Det är avgörande både för arbetet i EU och för den kommande globala klimatstrategin att vi kommer överens om en tillräckligt hög ambitionsnivå för att klara klimatutmaningen.

EU är beredd på ett än mer ansvarsfullt fortsatt klimatarbete efter 2012. Det är en tydlig signal till utvecklingsländerna och till de industrialiserade länder som står utanför det internationella arbetet, till exempel USA. Tillväxt och expansiv näringspolitik går att kombinera med effektivt arbete för klimatet. EU:s ambitiösa åtaganden och ledarskap i de globala förhandlingarna är en förutsättning för bred samling och ambitiösa mål på en global nivå.

Tyskland har föreslagit att EU antar ett ambitionshöjande mål för att minska utsläppen inom EU med 30 procent mellan 1990 och 2020. Sverige kommer, när miljöministrarna i dag möts i Bryssel, att ge ett klart besked om att stödja Tysklands målsättning.

EU:s mål är viktigt för fortsatt ledarskap och för att ingjuta politisk dynamik i de internationella förhandlingarna om en ny klimatregim. Sverige kommer under de kommande tre åren att få en betydande roll i det arbetet. En ny klimatöverenskommelse bör träffas under 2009 för att det inte ska bli ett glapp mellan åtagandeperioderna. Beslutet på klimatkonferensen i Nairobi ligger i linje med detta.

Alliansregeringen kommer att ta sitt ansvar. År 2009 är Sverige ordförandeland för EU. Som ett led i Sveriges arbete för framtida globala klimatåtaganden och för att lösa upp de förhandlingknutar som finns har vi bjudit in miljöministrar från hela världen till ett informellt möte i sommar.

EU:s åtaganden i en framtida klimatöverenskommelse kommer att brytas ned till nationella krav på utsläppsminskningar. En bördefördelning mellan medlemsländerna kommer att bli nödvändig för att ta hänsyn till de skilda förutsättningar som olika länder har för att minska sina utsläpp.

ALLIANSREGERINGEN KOMMER ATT DRIVA PÅ FÖR ATT EU UTÖKAR DET EUROPEISKA SYSTEMET MED HANDEL MED UTSLÄPPSRÄTTER TILL ATT OMFATTA TRANSPORTSEKTORN OCH TILL ATT GÄLLA FLER LÄNDER.

Sverige har gjort en kraftfull omställning från olja till bland annat biobränslen och minskat sina utsläpp av växthusgaser med över 40 procent sedan 1970-talet. Detta samtidigt som tillväxten har ökat med 36 procent. Mellan 1990 och 2005 har utsläppen minskat med drygt sju procent. Från 1999 till 2005 har samtliga utsläpp legat under 1990 års nivå.

Den förra regeringen och riksdagen bedömde så sent som i våras att utsläppen från Sverige för år 2020 bör vara 25 procent lägre än utsläppen 1990. Därtill fastställdes en tidsplan för att pröva målet 2008.

ALLIANSREGERINGEN KOMMER I DET SAMMANHANGET ATT FÖRANKRA MÅLET I BÅDE NATIONELL OCH INTERNATIONELL FORSKNING SAMT GÖRA ANALYSER AV DE SAMHÄLSEKONOMISKA EFFEKTERNA AV OLIKA ÅTGÄRDER. REGERINGEN HAR AMBITIONEN ATT MED GOD MARGINAL HÅLLA DEN FASTSTÄLLDA TIDTABELLEN, DÄR DAGENS BESKED I BRYSSEL ÄR ETT STORT STEG PÅ VÄGEN.

Att genomföra fortsatt stora utsläppsminskningar är nödvändigt, men utifrån den omställning som redan har gjorts, blir uppgiften allt svårare. Utsläppsminskningar måste kombineras med offensiv utveckling som mobiliserar näringslivet i forskning, teknikutveckling, snabb teknikinledning och exportsatsningar. Miljöutmaningarna

skall användas som en ekonomisk hävstång.

Miljöproblemen leder till innovationer hos både småföretagare och den globala industrin. Den tekniska utvecklingen öppnar för nya marknader. Miljöarbetet ska länkas samman med forskning, näringspolitik och industripolitik. En särskild satsning på klimatrelaterad forskning och utveckling ska genomföras, för vilken pengar har anvisats i budgeten. Den klimatmiljard som allianspartierna utlovat ska förverkligas.

Grön teknik kommer att efterfrågas när fler länder ställer om energi- och transportsystemen. När svenska företag installerar brännare för biobränsle i utländska kolkraftverk leder det till minskade koldioxidutsläpp som motsvarar utsläppen från tiotusentals oljepannor i svenska hushåll. Tekniköverföring till utvecklingsländer är därför en viktig miljöåtgärd. Svensk teknikexport är en väsentlig del i att sänka de globala utsläppen.

Alliansregeringen vänder sig till hela det svenska samhället för att göra den förändring som nu förestår. Steg för steg och till olika aktörer kommer inbjudan i konkret form. Vi antar utmaningen att utveckla Sverige till förebild för ett modernt samhälle som är i samklang med jordens klimatvillkor.

FREDRIK REINFELDT
ANDREAS CARLGREN

© Detta material är skyddat enligt lagen om upphovsrätt.

Bilaga A2.7.4 Promemoria från Miljödepartementet 2007-03-07

REGERINGSKANSLIET

Statsrådsberedningen

Rättschefen

Promemoria

2007-03-06

SB2007/1581

Konstitutionsutskottet

Riksdagen

Konstitutionsutskottet

Ink 2007 -03- 07

Dnr 050-1249-158-2006/07

Konstitutionsutskottets granskningsärende Miljöministerns agerande i
EU-nämnden (2006/07:27 och 2006/07:28)

Härmed överlämnas en inom Miljödepartementet upprättad
promemoria.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditions- och
rättschefen Lena Ingvarsson, tfn 08-405 20 48.

Christina Weihe

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2007-02-27

Miljödepartementet

Expeditions- och rättschefen

Lena Ingvarsson

Telefon 08-4052048

Mobil 070-5432859

Telefax 08-4052303

E-post lena.ingvarsson@environment.ministry.se

Statsrådsberedningen

Rättschefen

**KU:s granskningsärenden 2006/07:27 och 2006/07:28 Miljöministrarnas
agerande i EU-nämnden****Inledning**

Konstitutionsutskottet har i granskningsärendena 2006/07:27 och 28 om miljöministrarnas agerande i EU-nämnden begärt svar på vissa frågor enligt vad som anförs i till granskningsärendet bifogad promemoria. Enligt anmälarna har miljöminister Andreas Carlgren i EU-nämnden inför ministerrådsmötet den 18 december 2006 inte svarat på frågan om Sverige delade det tyska målet för koldioxidutsläpp; en minskning med 30 procent till år 2020 med år 1990 som basår.

I denna promemoria lämnas svar på frågorna och vissa kommentarer angående innehållet i granskningsanmälan.

1. Varför gav miljöminister Andreas Carlgren inget svar på frågan om Sverige stödde det tyska förslaget om koldioxidutsläpp vid EU-nämndens sammanträde den 15 december 2006?

Vid rådsmötet skulle ministrarna enligt dagordningen ta ställning till ett förslag till rådsslutsatser rörande uppföljningen av Klimatkonventionens och Kyotoprotokollets partskonferens i Nairobi i november 2006.

Det tyska förslaget om ett EU-mål för utsläppsreduktioner om 30 procent till år 2020 stod inte på miljørådets dagordning för mötet den 18 december 2006. Förslaget hade inte presenterats för EU:s miljöministrar. Det förslaget kom först den 9 januari 2007 från rådssekretariatet i Bryssel inför ministerrådsmötet den 20 februari 2007.

Miljöministern framhöll vid sammanträdet med EU-nämnden den 15 december 2006 att regeringen kommer att arbeta för att Sverige har en ledande roll i EU.

2. Förde Sverige vid ministerrådsmötet den 18 december 2006 fram de synpunkter på utsläpp av koldioxid som bl.a. miljöminister Andreas Carlgren gett uttryck för i den debattartikel som publicerades samma dag?

Vid ministerrådet antogs rådsslutsatser om uppföljningen av novembers partsmöten i Nairobi under Klimatkonventionen och Kyotoprotokollet. Vid sidan om beslutet om rådsslutsatser hölls en offentlig debatt om EU:s roll i de fortsatta diskussionerna om en framtida klimatregim. Miljöminister Andreas Carlgren kommenterade i sitt anförande vid debatten EU:s insats vid klimatkonventionens partsmöte i Nairobi och tog upp vikten av att EU även fortsatt visar ledarskap i klimatfrågan. Storbritannien och Tyskland förde under debatten fram att EU bör formulera ett reduktionsmål för växthusgaser om 30 procent till år 2020, inom ramen för en global klimatregim. Sverige gav sitt stöd till förslaget.

3. Om synpunkterna inte fördes fram vid det tillfället, har de framförts vid något annat tillfälle? I så fall när och i vilket sammanhang?

Vid miljörådsmötet den 20 februari 2007 antog miljöministrarna rådsslutsatser om EU:s roll i de internationella klimatförhandlingarna och vilka element man önskar sig i en framtida klimatregim efter år 2012. I förslaget till rådsslutsatser angavs bl.a. ett mål om en utsläppsreduktion av växthusgaser om 30 procent för EU till år 2020 jämfört med 1990, inom ramen för en global klimatregim. Vid rådsmötet uttalade Sverige stöd till ett åtagande om utsläppsreduktioner för EU motsvarande 30 procent till 2020, inom ramen för en global klimatregim. Vidare ställde sig Sverige bakom rådsslutsatserna som utöver detta mål innehåller ett mål om ett unilateralt reduktionsåtagande för EU på 20 procent till 2020, oaktat en global klimatregim.

4. Om synpunkterna förts fram senare, på vilket sätt har regeringen då samrått med riksdagen?

Inför miljörådsmötet den 20 februari 2007 samrådde miljöminister Andreas Carlgren med EU-nämnden fredagen den 16 februari. Miljöministern samrådde vid det tillfället om en svensk ståndpunkt avseende beslut om rådsslutsatserna om klimat. Miljöministern fick av nämnden mandat för den svenska ståndpunkten att driva ett mål för EU om utsläppsreduktioner avseende växthusgaser.

5. Vilken kommentar i övrigt ger anmälan anledning till?

Miljöministern sätter stort värde på att samråda med EU-nämnden inför rådsmöten. Samrådet leder till att också frågor tas upp som ligger utanför regeringens samrådsplikt med EU-nämnden. Sammanfattningsvis bör dock följande framhållas. Vid tidpunkten för det aktuella EU-nämndssammanträdet reglerades samrådet av då gällande bestämmelser i riksdagsordningen 10 kap. 5 §. Enligt dessa bestämmelser skulle regeringen rådgöra med nämnden om hur förhandlingarna i rådet

skall föras inför beslut som regeringen bedömer som betydelsefulla. Något beslut om det tyska förslaget om 30-procentiga utsläppsreduktioner till år 2020 skulle inte fattas vid rådsmötet den 18 december 2006. Först den 9 januari 2007 kom ett förslag med skrivningar i utkast från rådssekretariatet i Bryssel till rådsslutsatser inför miljörådsmötet den 20 februari 2007. Någon skyldighet att samråda i frågan fanns alltså inte vid EU nämndens sammanträde den 15 december 2006 men väl vid nämndens sammanträde den 16 februari 2007 och då skedde också ett samråd vilket gav miljöministern mandat för den svenska ståndpunkten.

Bilaga A2.8.1 Granskningsanmälan 2006-12-14

25

Stockholm, den 13 december 2006

Till Riksdagens konstitutionsutskott

Granskningsanmälan

Regeringens utformning av budgetpropositionens biståndsanslag

Konstitutionsutskottet

Ink 2006-12-14

Dnr 050-1184-2006/67

Vi anmäler härmed till KU:s granskning regeringens agerande i det att den utformat budgetpropositionen för 2007 på ett sådant sätt att det skapats en dold möjlighet för regeringen att använda anslagena på biståndsmedel för andra ändamål än bistånd.

I årets biståndsbudget har 1,5 miljarder kronor anslagits till skuldavskrivningar. Det är en ny post i Biståndsramen, som inte funnits tidigare. Den utgör 5,7% av Biståndsramen.

De skulder som regeringen menar skall avskrivas är exportkreditgarantier som fallit ut för affärer som svenska företag gjorde i Zaire (nuvarande Demokratiska Republiken Kongo) och Liberia på 70- och 80-talen. Svenska företags fordringar i Kongo uppgick till 1,3 miljarder. När det gällde fordringarna på Liberia uppgick dess till drygt 200 miljarder. Det finns anledning att anta att även dessa fordringar skrivits ner avsevärt. De företag som gjorde dessa affärer har sedan länge fått sina förluster täckta av Exportkreditnämnden (EKN).

Det bör erinras om att EKN helt finansierar sin verksamhet med premier från de företag som gör exportaffärer. EKN fungerar således som ett försäkringsbolag för de företag som bedriver exportaffärer och mottar inte några anslag ur statsbudgeten. Det enda man gjort är att man vid ett tillfälle, lånat pengar ur Riksgälden, under den s.k. Asienkrisen 1997-1998. Detta lån är dock sedan länge återbetalt med ränta till Riksgälden. När nu regeringen föreslår 1,5 miljarder kr för att täcka skulder som andra länder har till Sverige och svenska exportföretag, är det första gången i EKN:s historia som detta sker.

EKN har inte äskat några anslag och är inte i behov av några anslag från regeringen. De premier som företagen betalar till EKN är fullt tillräckliga för att man skall kunna bedriva en väl fungerande verksamhet.

Regeringen har alltså, anslagit medel till en myndighet som inte äskat eller är i behov av några medel från statsbudgeten. Regeringen har inte redovisat vari de skulder på 1,5 miljarder kr som ska skrivas av består eller vilka som är gäldenärer. Genom en bokföringsmässig manöver har regeringen skapat en möjlighet för en stor framtida anslagsbesparing på biståndets bekostnad.

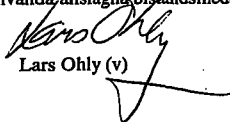
Det måste anses uppseendeväckande att 1 140 miljoner av de 1 200 miljoner som i biståndsbudget aviserats som skuldavskrivningar när det gäller Kongo inte motsvaras av några reellt existerande fordringar. Läger man därtill att nedskrivningar av Liberias skulder sannolikt också gjorts, avlägsnar sig posten Skuldavskrivningar i Biståndsramen ännu mer från de reella fordringar Sverige har.

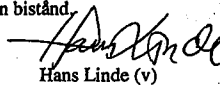
Den 28 november rapporterades i Sveriges Radios nyhetssändningar att skuldavskrivningsmedlen inte skulle utbetalas. I nyhetssändningarna förklarades att "Handläggare på finansdepartementet säger till Ekot att pengarna kan användas fritt till andra saker, till exempel skattesänkningar" (Erik Ridderstolpe, Ekot 05.00, 28.11.06).

Är Ekots rapporter korrekta innebär detta i praktiken att regeringen dragit minst 1,14 miljarder från biståndsbudgeten genom att anslå pengar till avskriver av skulder som i praktiken inte existerar. Re-

geringen har försökt ge sken av att det handlat om bistånd när det egentligen handlat om att skapa en anslagsbesparing, som sedan skall kunna användas till något helt annat. Detta är inget annat än ett försök att föra riksdagen och svenska folket bakom ljuset.

Med hänvisning till det anförda vill vi till KU: granskning anmäla regeringens agerande i det att den utformat budgetpropositionen för 2007 på ett sådant sätt att det skapats en dold möjlighet för regeringen att använda anslagna biståndsmedel för andra ändamål än bistånd.

Lars Ohly (v)

Hans Linde (v)

Bilaga A2.8.2 Promemoria från Utrikesdepartementet 2007-02-22

REGERINGSKANSLIET

2007-02-22

SB2007/1364

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottet

Rättschefen

Riksdagen

Konstitutionsutskottet

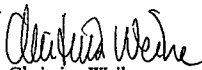
Ink 2007 -02- 22

Dnr 053-1184-2006/07

**Konstitutionsutskottets granskningsärende Regeringens utformning av
budgetpropositionens biståndsanslag m.m. (2006/07:25)**

Härmed överlämnas en inom Utrikesdepartementet upprättad
promemoria.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är departementsrådet Lars
Nilsson, tfn 08-405 56 32.

Christina Weihe

REGERINGSKANSLIET

2007-02-15

Utrikesdepartementet

Statsrådsberedningen

Rättschefen

**KU:s granskningsärende 2006/07:25 Regeringens utformning av
budgetpropositionens biståndsanslag m.m.**

Härmed översänds bifogade promemoria som underlag för svar till
konstitutionsutskottet.

Departementets kontaktperson är departementsrådet Lars Nilsson.

Carl Henrik Ehrenkrona

Kopia till
UD MK
U+U
UD USTYR
UD-MU
Fi-RS
Fi-IA
Fi-BA

Postadress
103 39 Stockholm
Besöksadress
Malmorgsgatan 3

Telefonväxel
08-405 10 00
Telefax
08-723 11 76

E-post: registrator@foreign.ministry.se
Telex
105 90 MINFOR S

Promemoria

2007-02-15

Utrikesdepartementet

KU:s granskningsärende 2006/07:25 Regeringens utformning av budgetpropositionens biståndsanslag m.m.
(1 bilaga)

Konstitutionsutskottet (KU) begär i granskningsärendet 2006/07:25 Regeringens utformning av budgetpropositionens biståndsanslag m.m., genom en skrivelse den 1 februari 2007 till Regeringskansliet svar på ett antal frågor. Regeringskansliet lämnar i det följande svar på utskottets frågor. Regeringskansliet anser dock att det kan vara av värde att inledningsvis lämna viss grundläggande information om några av de förhållanden som aktualiseras i granskningsärendet.

1. Bakgrund

Sverige bidrar, inom ramen för överenskommelser inom den s.k. Parisklubben¹, till skuldlättnad för länder som inte kan betala sina skulder. Det handlar om mycket fattiga länder, som får särskild skuldlättnad inom ramen för det s.k. HIPC-initiativet (Heavily Indebted Poor Countries), ett initiativ som de allra flesta regeringar i världen har ställt sig bakom. I dessa fall beviljas skuldavskrivning eftersom länderna bedöms ha en ohållbar skuldsituation. Det handlar också om länder som är något mindre fattiga men som har en tillfällig form av betalningsproblem. I dessa fall beviljas förlängda återbetalningsperioder.

2. Vad skulderna som skrivs av härrör ifrån

De skulder som blir föremål för avskrivning omfattar krediter som härrör såväl från Exportkreditnämndens (EKN:s) egna garantier som från Sida-garantier administrerade av EKN. Det handlar inte om biståndslån eftersom Sverige på ett tidigt stadium skrev av sådana lån.

Motivet för skuldavskrivningar och därmed också indirekt för kompensation till EKN är helt och hållet biståndspolitiskt och i enlighet med

¹ Parisklubben är en informell sammanslutning av 19 stora fordringsägarländer. Den har som syfte att återvinna så stora delar av fordringarna på enskilda skuldländer som möjligt, under beaktande av internationella överenskommelser om skuldlättnader.

internationella åtaganden för att bidra till utveckling i utvecklingsländer. Trots att det inte handlar om en direkt överföring av resurser kommer den minskade skuldbördan (till nominellt värde inklusive räntekostnader) i mottagarlandet att frigöra budgetutrymme, som kan – och skall – användas för landets egen fattigdomsbekämpning. Eftersom landet i fråga efterlever IMF:s och Världsbankens krav på reformering av ekonomin, inklusive genomförande av en strategi för fattigdomsminskning, finns det en rimlig garanti för att de frigjorda medlen verkligen används till detta ändamål.

Det finns inget motiv som syftar till att stödja svensk export bakom kompensationen till EKN. EKN tar ut premier för sin verksamhet och gör riskavsättningar som skall spegla kreditrisken för projekt i enskilda länder. Samtidigt är det ett faktum att EKN, och dess garantitagare, tvingas se sina fordringar – ibland på krediter som betalas av mottagaren, och t.o.m. i vissa fall på ännu inte fullt utbetalda lån – skrivas av efter biståndspolitiska beslut som den svenska regeringen har varit med och fattat. Det har därför bedömts som rimligt att EKN skall få kompensation motsvarande ett marknadsvärde på sin fordran. Sammanfattningsvis får EKN, enligt fördelningsmodellen, kompensation för det "politiska elementet" i avskrivningen, medan EKN självt får stå för den kommersiella komponenten.

3. Avräkning från biståndsramen

Riksdagen har tillstyrkt regeringens förslag i budgetpropositionen för 2007 om storleken av biståndsanslagen; detta innebär att de skuldavskrivningar som beviljas för de fattigaste länderna under 2007 i sin helhet skall avräknas mot biståndsramen (prop. 2006/07:1, bet. 2006/07:UU2, rskr. 2006/07:56). Detta är helt i enlighet med OECD/DAC:s riktlinjer² kring vad som kan rapporteras som bistånd. T.o.m. år 2006 har endast den andel som utgörs av kompensation till EKN belastat biståndsanlaget medan Sverige till OECD/DAC rapporterat hela de avskrivna beloppen. Detta förfarande innebär att det svenska biståndet, givet fullt utnyttjande och korrekt rapportering, skulle komma att överstiga de volymmål som riksdagen har beslutat om.

Avräkningen som prognostiseras mot biståndsanlaget för 2007 uppgår till ca 1,5 miljarder kronor. De avskrivningar som avses gäller Demokratiska republiken Kongo (ca 1,3 miljarder kronor) och Liberia (ca 200 miljoner kronor), vilka förväntas nå de internationellt uppsatta kriterierna för avskrivning under 2007. Efter att budgetpropositionen för 2007 beslutades har det dock visat sig att vissa belopp hänförliga till bilaterala skuldavskrivningar för Kamerun om ca 450 miljoner kronor och för Malawi om ca 6 miljoner kronor, planerade att ske under 2006, kommer att falla ut under 2007.

² OECD/DAC:s riktlinje: Debt cancellation occurs when there is an agreement between the debtor and the creditor that an outstanding debt no longer needs to be repaid. In DAC statistics, debt cancellation is reported as debt forgiveness, provided that it happens in the framework of a bilateral agreement and that it is implemented for the purpose of promoting development or welfare of the recipient. The agreement may or may not be part of a multilateral Paris Club arrangement. The only exception to this rule is cancellation of military debt, which is not reportable as debt forgiveness, but should be reported as an OOF grant.

4. Kompensation till EKN

I slutet av 1980-talet började allt större andelar av skulderna skrivas av. När avskrivningsgraden ökade ytterligare inleddes diskussioner inom Regeringskansliet rörande den dåvarande fördelningsmodellen³ om hur de ökade kostnaderna skulle fördelas. I avvaktan på en överenskommelse om en ny fördelningsnyckel betalades inte någon ersättning från biståndsanslaget ut till EKN under perioden 1997 – 2005.

Den förra regeringen fattade i februari 2006 beslut om en ny modell för fördelning av kostnaden mellan biståndsanslaget och EKN för skuldavskrivningar för de fattigaste länderna⁴. Fördelningen skall enligt regeringsbeslutet tillämpas såväl retroaktivt och som för framtiden. Under 2006 betalades baserat på modellen ca 421 miljoner kronor till EKN som en retroaktiv kompensation för tidigare beslutade bilaterala skuldavskrivningar.

Eftersom avräkningen skett kommer den kompensation som ska utgå till EKN under 2008 för regeringens förväntade beslut att skriva av lån under 2007 inte att belasta biståndsramen.

5. Biståndsramen och anslagsutveckling

Biståndsramen för 2007 uppgår till 30 139 miljoner kronor vilket motsvarar en procent av beräknad BNI. Från biståndsramen avräknas kostnader för asylsökande från utvecklingsländer, kostnader för det svenska bidraget till den del av EU:s gemensamma bistånd som finansieras över EU:s reguljära budget, administrativa kostnader samt för 2007 den här diskuterade avräkningen för bilaterala skuldavskrivningar om 1,5 miljarder kronor. Riksdagen har i budgetpropositionen för 2007 anslagit 26 230 miljoner kronor som bistånd. Detta är en ökning av biståndet med 810 miljoner kronor jämfört med 2006. Avräkningen leder till att biståndsanslagets ökning blir mindre än vad den skulle ha blivit utan avräkning för skuldavskrivningar, vilket minskar statens utgifter.

Utgiftsutveckling utgiftsområde 7 Internationellt bistånd 2004-2009 (biståndsdelen):

mnkr

Utfall 04	Utfall 05	Anslag 06	Anslag 07	Beräknat 08	Beräknat 09
18 792	21 531	25 420	26 230	29 222	30 713

UO 7 utfall som andel av BNI 1997-2007 enligt OECD/DAC:s redovisningsprinciper:

procent

1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006*	2007*
0,79	0,72	0,70	0,80	0,77	0,83	0,79	0,78	0,92	1	1

*Budgeterad nivå

³ Dvs. att EKN endast stod för de första 33 procent som skrivs av, medan biståndsanslaget stod för resterande avskrivning. Med ökande avskrivningsgrad blev detta ohållbart eftersom den del som finansierades av biståndsanslaget bedömdes bli för stor.

⁴ Regeringens beslut den 9 februari 2006 (UD2006/4028/MU). Enligt beslutet skall EKN få kompensation från biståndsanslaget motsvarande värderingen av fordran enligt EKN:s kvantitativa värderingsmodells värdering, ett närmevärde till ett marknadsvärde.

6. Konstitutionsutskottets frågor

Utskottet begär i sin skrivelse svar på följande frågor.

1. *En redogörelse för vilka skulder som har skrivits av eller avses att skrivas av inom biståndsramen och de aktuella skuldernas uppkomst (exportörer, importörer, typ av produkter eller projekt etc.)*

Vad gäller information om vad skulderna härrör sig från finns information under avsnitt 2 ovan. I bilagan finns en sammanställning från EKN med uppgifter om exportörer, importörer, typ av produkt och projekt.

Information om vilka skulder som planeras skrivas av och avräknas från biståndsramen, landfördelning av skulderna och de ungefärliga totala beloppen per land finns under avsnitt 3 ovan.

2. *En redogörelse för beräkningen av de belopp som har skrivits av eller avses att skrivas av inom biståndsramen.*

Beloppen finns angivna under avsnitt 3 ovan. I avsnitt 4 redogörs för modellen för kompensation till EKN och hur beloppen beräknas.

3. *Försåvitt avskrivningarna avser EKN:s fordringar: En redogörelse för hur dessa avskrivningar förhåller sig till EKN:s verksamhet, i enlighet med vad som redovisats för riksdagen i budgetpropositionen, ska vara självfinansierad och i vad mån EKN i sin garantiverksamhet kompenseras via statsbudgeten för skuldefiertgifterna.*

Under avsnitt 2 ovan finns en redogörelse för hur avskrivningarna förhåller sig till EKN:s verksamhet.

4. *Försåvitt avskrivningarna avser EKN:s fordringar: En redogörelse för vad som skiljer dessa avskrivningar och de avskrivningar som EKN har gjort under föregående år, bl. a. för HIPC-initiativet.*

Under avsnitt 3 ovan redogörs för den principiella förändring som regeringen införde 2007 angående hur bilaterala skuldavskrivningar skall avräknas från biståndsramen.

5. *Försåvitt avskrivningarna avser EKN:s fordringar: En redogörelse för om EKN inför budgetåret 2007 har äskat medel för avskrivningar och om EKN ej har gjort det, skälen till att EKN under 2007 – till skillnad från föregående budgetår – likväl har kompenserats eller avses kompenseras för denna typ av avskrivningar.*

Under avsnitt 4 ovan redogörs för att EKN, i enlighet med den modell som sedan februari 2006 finns för kompensation till EKN, inte har äskat

medel för skuldavskrivningar 2007 och om hur EKN får kompensation för det riskvärderade marknadsvärdet för bilaterala fordringar regeringen beslutar skriva av.

6. En kommentar till uppgifterna i Ekot om att "pengarna" kan användas fritt till andra saker.

Under avsnitt 2 och 5 ovan redogörs för hur avräkningen påverkar statens utgifter, en indirekt effekt av detta är att statens utgifter kommit att minska med ca 1.5 miljarder kronor.

*Bilaga till Utrikesdepartementets promemoria i KU:s granskningsärende
2006/07:25 Regeringens utformning av budgetpropositionens biståndsanslag
m.m.*

Redogörelse för skuldernas uppkomst

Nedan följer en sammanställning över exportör, köpare och typ av produkt eller projekt avseende de garantier som EKN utfärdat till de länder som hänvisas till i avsnitt 7.1 i ovan nämnda promemoria.

Demokratiska Republiken Kongo, DRK (f.d. Zaire)

I mitten av 1970-talet sålde ASEA utrustning till en transmissionslinje i Zaire, som transformerar ström och överför den från ena änden av landet till den andra. Köpare var Société National d'Electricité (SNEL). Projektet gick under namnet Inga-Shaba. EKN utfärdade en garanti för kreditrisken. Zaire betalade aldrig så affären hamnade nästan omgående i Parisklubben. Det blev snabbt många omförhandlingar i Parisklubben av Zaire, totalt 11 stycken. Mönstret var att Zaire betalade första ränteförfallet men sedan ingenting. Därmed växte skulderna.

Liberia

Garantierna på Liberia är från slutet av 1970-talet. Exporten avsåg telefonutrustning, exportör var L M Ericsson och köpare var Liberia Telecommunications Corporation, samt kustbevakningsfartyg, exportör var Karlskronavarvet och köpare var regeringen i Liberia (Denna export klassificerades inte som krigsmateriel). Liberia kunde inte betala och fordran hamnade i Parisklubben.

Kamerun

I slutet av 1970-talet exporterade Asea och dåvarande Sunds Defibrator (numera Metso Paper) maskiner till ett pappersbruk i Kamerun. Köpare var Cellulose du Cameroun (Cellucam). Projektet stötte på problem och betalning uteblev. Skulden har omförhandlats ett flertal gånger i Parisklubben.

Malawi

I slutet av 1990-talet utfärdades en U-kreditgaranti (Sida) administrerad av EKN, till SEB avseende ett lån till Malawis Finansministerium. Exportör var ABB Power Technologies AB och köparen var Electricity Supply Commission of Malawi (ESCOM). Exporten bestod av leverans av ett kontrollsystem för övervakning och styrning av elnätet i Malawi. I samband med Malawis inträde i HIPC-initiativet omfattades det aktuella lånet av omförhandlingen i Parisklubben.

Bilaga A3.1.1 Granskningsanmälan 2006-05-02

STEN TOLGFORS
Riksdagsledamot

5

SVERIGES
RIKSDAG

Riksdagen 2006-04-21

Till Konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet

Ink 2006-05-02

Dnr 050-3114-2005/06

Härmed ber jag att för Konstitutionsutskottets granskning anmäla skolminister Ibrahim Baylan och regeringens användning av förordningsmakten.

Bakgrunden är de av regeringen den 23 mars beslutade förändringarna i bl.a. grundskoleförordningen. Dessa var aviserade och avsedda att ingå i förslaget till ny skollag, men eftersom regeringen inte klarat att förhandla fram en majoritet för detta lagförslag, så väljer den att istället lyfta ut förändringarna till förordning. Detta undantrår riksdagen möjlighet att ta ställning till förslagen.

I utkastet till Lagrådsremiss angående ny skollag skriver regeringen: "En bärande tanke med detta förslag är att de frågor som bedöms som så principiellt viktiga att de bör beslutas av riksdagen skall regleras i lag och inte i förordning." Nu agerar man i direkt strid med detta.

Ur Ekot 23 mars 2006: "De här förändringarna - tillsammans med många andra - fanns i förslaget till ny skollag- som regeringen lagt på is på obestämd tid. Det finns ingen majoritet i riksdagen för lagförslaget. Just de här förändringarna har regeringen kunnat besluta om själv genom ändrade förordningar."

Det är en delvis ny situation att regeringen saknar majoritet i riksdagen för sin politik på ett betydande sakområde. Riksdagen kringgås när användningen av förordningsmakten vidgas. Riksdagens majoritet saknar möjlighet att yttra sig i frågan.

Konstitutionsutskottet bör granska skolministerns och regeringens användning av förordningsmakten, om den är förenlig med grundlagen, samt hur långt en vidgning av förordningsmakten är förenlig med grundlagens intentioner.

Sten Tolgfors

TFN: 08-786 42 82 • MOBIL: 073-914 5000
E-POST: sten.tolgfors@riksdagen.se www.moderat.se/tolgfors

SVERIGES RIKSDAG • 100 12 STOCKHOLM • TFN 08-786 40 00

Bilaga A3.1.2 Promemoria från Utbildningsdepartementet 2007-01-12

REGERINGSKANSLIET

2007-01-12

SB2006/12173

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Rättschefen

Konstitutionsutskottet

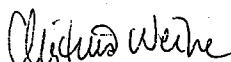
Ink 2007 -01- 12

Dnr 050-3114-2005/06

Konstitutionsutskottets granskningsärende Regeringens användning av
förordningsmakten (2006/07:5)

Härmed överlämnas en inom Utbildningsdepartementet upprättad
promemoria.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är rätts- och
expeditionschefen Nils Cederstierna, tfn 08-405 46 21.

Christina Weihe

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2007-01-08

Utbildningsdepartementet

Expeditions- och rättschefen

Nils Cederstierna

Konstitutionsutskottets granskningsärende 2006/07:5 Regeringens användning av förordningsmakten

Denna promemoria har upprättats med anledning av att riksdagens konstitutionsutskott i en skrivelse till Regeringskansliet har begärt svar på tre frågor. Efter en inledning besvaras frågorna i det följande.

Inledning

Som framgår av konstitutionsutskottets skrivelse har ett omfattande arbete med en ny skollag pågått i Regeringskansliet under lång tid. De nuvarande skolförfattningarna är svåröverskådliga till följd av stora förändringar som har skett inom flera utbildningsområden. Det finns behov av ett nytt förenklat författningssystem på skolområdet där föreskrifter i skollag, skolformsförordningar och läroplaner harmoniseras.

I december 2002 överlämnade 1999 års skollagskommitté betänkandet Skollag för kvalitet och likvärdighet (SOU 2002:121). Betänkandet remissbehandlades. På grund av andra pågående utredningar var kommitténs lagförslag ofullständigt. Det var därför nödvändigt att inom departementet arbeta fram ett komplett förslag till en ny skollag som kunde beredas i den omfattning som behövdes. Arbetet ledde fram till ett utkast till en lagrådsremiss (dnr U2005/5584/S) som remitterades sommaren 2005. I remissen angavs särskilt att utkastet hade utarbetats inom dåvarande Utbildnings- och kulturdepartementet och att regeringen ännu inte hade tagit ställning till innehållet i utkastet.

Mot bakgrund av det parlamentariska läget fann den dåvarande politiska ledningen under den senare delen av mandatperioden att ett förslag till en ny skollag inte skulle läggas fram. Däremot efterfrågades förändringar i gällande skolförfattningar i vissa angelägna frågor. Detta föranledde förordningsändringar när det gällde regleringen om utredning av behovet av särskilt stöd och åtgärdsprogram, kontakter mellan skolan och elevens vårdnadshavare samt ordningsregler. Ändringarna trädde i kraft den 1 juli 2006.

1. Vilket är stödet för att besluta de aktuella bestämmelserna förordningsvis?

Utredning och åtgärdsprogram/kontakter mellan skolan och elevens vårdnadshavare

Genom förordningsändringarna om utredning och åtgärdsprogram förtydligades dels att rektorn skall se till att behovet av särskilda stödåtgärder utreds om det kan befaras att en elev kan ha behov av sådana åtgärder, dels att det av ett åtgärdsprogram skall framgå vilka behoven är, hur de skall tillgodoses samt hur åtgärderna skall följas upp och utvärderas.

Förordningsändringarna om kontakter mellan skolan och elevens vårdnadshavare innebar att rektorn skall se till att en kontakt upprättas mellan skolan och elevens vårdnadshavare, om eleven utan giltig anledning uteblir från skolarbetet.

Förordningsändringarna omfattade grundskolan, obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Förordningsändringarna om utredning och åtgärdsprogram avsåg även fristående skolor.¹ Det bedömdes att gällande författningssystem var så utformat att det inte var lämpligt att bestämmelsen om kontakter mellan skolan och vårdnadshavaren omfattade fristående skolor.

Åtgärdsprogrammet och processen innan ett åtgärdsprogram upprättas utgör en del av bestämmelserna om särskilt stöd. Sådana bestämmelser finns i skollagen (1985:1100), skolformsförordningarna och i läroplanerna, vilka utgör föreskrifter på förordningsnivå. Det finns även en mängd bestämmelser i skollagen och på förordningsnivå om kontakter mellan skolan och hemmet. Merparterna av dessa bestämmelser finns i läroplanerna.

En övergripande bestämmelse i skollagen (1985:1100) är av särskilt intresse här. Enligt 1 kap. 2 § andra stycket skollagen skall utbildningen ge eleverna kunskaper och färdigheter samt, i samarbete med hemmen, främja deras harmoniska utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. Vidare sägs att i utbildningen skall hänsyn tas till elever i behov av särskilt stöd. Bestämmelsen omfattar skolformer inom det offentliga skolväsendet för barn och ungdom. Den blir också tillämplig i fristående skolor enligt grunderna för godkännande av och bidragsrätt till dessa skolor (9 kap. 2, 8 och 8 b §§ skollagen).

Den bedömning som gjordes vid tidpunkten för den politiska ledningens förfrågan var att det var bäst förenligt med dagens författningssystem att de föreslagna ändringarna placerades på förordningsnivå i anslutning till de bestämmelser om åtgärdsprogram och frånvaro som redan fanns där.

¹ SFS 2006:203–209 (sameskolan genom en hänvisning till grundskoleförordningen).

Förordningsändringarna bör ses som förtydliganden av dels den självklara utgångspunkten att en utredning måste ske för att komma fram till om ett åtgärdsprogram behövs eller inte, dels vad ett åtgärdsprogram skall innehålla, dels kontakterna mellan skolan och hemmet. I rättsligt hänseende bör de ifrågasatta förordningsändringarna ses som verkställighetsföreskrifter till lagens bestämmelser om särskilt stöd och samarbete med elevernas hem. Om förordningsändringarna inte skulle betraktas som verkställighetsföreskrifter är de ändå av sådan karaktär att de kan anses falla inom regeringens restkompetens.

Ordningsregler

Förordningsändringarna innebar dels att rektorn skulle ansvara för att det finns ordningsregler för varje skola, dels att ordningsreglerna skulle utarbetas och följas upp under medverkan av lärare och övrig personal samt företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare.

Förordningsändringarna omfattade grundskolan, obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan (vårdnadshavarna omfattades dock inte när det gäller gymnasieskolan och gymnasiesärskolan).² Även här bedömdes att gällande författningssystem var så utformat att det inte var lämpligt att bestämmelsen omfattade fristående skolor.

Förordningsändringen riktar sig till den som anordnar utbildningen och, oavsett hur man bedömer regeringens möjligheter att på egen hand meddela föreskrifter av denna art, kan bemyndigandet i 15 kap. 1 § första stycket skollagen åberopas som stöd för att på förordningsnivå reglera frågan för de skolformer som har en kommunal huvudman. När det gäller de statliga skolformerna får bestämmelser av denna art anses höra till regeringens restkompetens.

2. Finns riksdagsuttalanden som aktualiserar frågan om riksdagsbindning för de aktuella bestämmelserna? I så fall vilka?

Några riksdagsuttalanden som innebär att regeringen var förhindrad att besluta förordningsändringarna utan hörande av riksdagen har inte återfunnits.

I sammanhanget bör nämnas att riksdagen tidigare har gett regeringen tillkänna att om det visar sig att en elev har problem av något slag bör ett utvecklingssamtal mynna ut i ett åtgärdsprogram såsom det beskrevs i den tidigare läroplanen för grundskolan (bet. 1994/95:UbU6, rskr. 1994/95:136).

² SFS 2006:203-208.

Riksdagens tillkännagivande, som avsåg grundskolan, specialskolan och sameskolan, föranledde förordningsbestämmelser om åtgärdsprogram som trädde i kraft den 1 juli 1995. Regeringen beslutade senare att införa bestämmelser om åtgärdsprogram även i övriga skolformsförordningar gällande skolväsendet för barn och ungdom och för fristående skolor.

Riksdagens uttalande utgjorde inte något hinder mot att regeringen kompletterade bestämmelserna om åtgärdsprogram genom de nu ifrågasatta förordningsändringarna.

3. Vilka kommentarer i övrigt ger anmälningen och innehållet i utskottets promemoria anledning till?

Utöver vad som anges i det inledande avsnittet ger anmälningen och innehållet i utskottets promemoria inte anledning till ytterligare kommentarer.

Ibrahim Baylan har tagit del av såväl denna promemoria som konstitutionsutskottets granskningspromemoria.

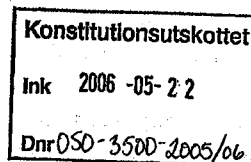
Bilaga A3.2.1 Granskningsanmälan 2006-05-22

TOBIAS KRANTZ
Riksdagsledamot (fp)
Konstitutionsutskottet
EU-nämnden

SVERIGES
RIKSDAG

Stockholm 2006-05-22

Konstitutionsutskottet

Anmälan av statsminister Göran Persson för regeringens utövande av
utnämningssmakten i samband med tillsättning av ny chef för Kammarkollegiet

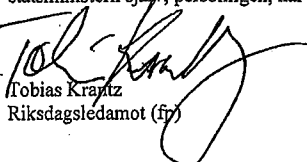
18 maj utnämndes före statssekreteraren i finansdepartementet Claes Ljungh till ny generaldirektör för Kammarkollegiet. Dagens Nyheter pekar (20/5) på en rad märkliga omständigheter kring tillsättningen av Ljungh.

För det första slutade den tidigare chefen för Kammarkollegiet sin tjänst flera månader i förtid. För det andra synes utnämningen vara den sista i en rad av försök under en längre tid från regeringens sida att placera Ljungh på ett statligt toppjobb. För det tredje har Claes Ljunghs chefsegenskaper kraftigt ifrågasatts. För det fjärde, uppger tidningen, är Ljungh en av statsminister Göran Perssons närmaste vänner.

Utnämningen av Ljungh har skapat kraftiga reaktioner. "Sällan har jag blivit så besviken över hur regeringen använder regerings- och utnämningssmakten", säger en anställd på finansdepartementet till tidningen.

Regeringsformen 11 kap 9 § anger att vid tillsättning av statlig tjänst "skall avseende fästas endast vid sakliga grunder, såsom förtjänst och skicklighet." De uppgifter som Dagens Nyheter redovisar är mycket uppseendeväckande. Om de visar sig vara korrekta kan det vara fråga om vänskapskorruption och svägerpolitik i direkt strid med grundlagen.

Konstitutionsutskottet bör, bland annat mot bakgrund av de anmärkningsvärda omständigheterna, granska huruvida utnämningen av Claes Ljungh till ny chef för Kammarkollegiet står i överensstämmelse med regeringsformens bestämmelser. Utskottet bör i sammanhanget också särskilt utreda om, och i så fall på vilket sätt, statsministern själv, personligen, har varit inblandad i tillsättningsprocessen.

Tobias Krantz
Riksdagsledamot (fp)

TFN: 08-786 45 83 • MOBIL: 0707-83 14 64 • FAX: 08-20 98 68
BESÖKSADRESS: Mynttorget 2 • E-POST: Tobias.Krantz@riksdagen.se

SVERIGES RIKSDAG • 100 12 STOCKHOLM • TFN 08-786 40 00

Bilaga A3.2.2 Promemoria från Finansdepartementet 2007-02-09

REGERINGSKANSLIET

2007-02-09

SB2007/643

Statsrådsberedningen

Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen**Konstitutionsutskottet**

Ink 2007-02-09

Dnr 050-3500-2005/06

**Konstitutionsutskottets granskningsärende 2006/07:7 Regeringens
utövande av utnämningssmakten i samband med viss utnämning**

Härmed överlämnas en promemoria från Finansdepartementet.

Göran Persson är underrättad om granskningsärendet och har fått ett exemplar av detta svar till konstitutionsutskottet. Eftersom frågan har handlagts på Finansdepartementet under statsrådet Sven-Eric Österberg, har Göran Persson ingenting ytterligare att tillägga i ärendet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditiöns- och rättschefen Lilian Wiklund, tfn 08-405 16 19.

Christina Weihe

Postadress
103 33 Stockholm
Besöksadress
Rosenbad 4

Telefonväxel
08-405 10 00
Telefax
08-723 11 71

E-post: registrator@primeminister.ministry.se

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2007-01-26

Finansdepartementet

Statsrådsberedningen

KU:s granskningsärende 2006/07:7 Regeringens utövande av utnämningssmakten i samband med viss utnämning

Statsrådsberedningen har begärt underlag med anledning av rubricerade ärende från konstitutionsutskottet.

Utskottet har begärt

1. en redogörelse för förfarandet vid det aktuella tillsättningsärendet
2. att få ta del av kravprofil och de övriga handlingar som hör till regeringsbeslutet av den 18 maj 2006.

1. En redogörelse för förfarandet vid det aktuella tillsättningsärendet

Förordnandet för den dåvarande generaldirektören för Kammarkollegiet skulle löpa ut i oktober 2006. På begäran av den politiska ledningen utarbetades inom Finansdepartementet en kravprofil i slutet av mars 2006.

Efter beredning på politisk nivå fattade regeringen den 18 maj 2006 beslut i ärendet.

2. Att få ta del av kravprofil och de övriga handlingar som hör till regeringsbeslutet

Akten i ärendet innehåller inga andra handlingar än regeringsbeslutet.

Kravprofilen bedömdes inte tillföra ärendet några nya sakuppgifter, varför den ansågs utgöra en minnesanteckning i tryckfrihetsförordningens mening. Den togs därför inte om hand för arkivering.

Bilaga A3.3.1 Granskningsanmälan 2006-06-14

MILJÖPARTIET DE GRÖNA
Riksdagen
100 12 Stockholm

www.mp.se

12

Konstitutionsutskottet

Ink 2006 -06- 14

onsdag den 14 juni 2006

Dnr 050-3762-2005/66

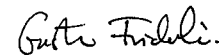
ANMÄLAN OM GRANSKNING RÖRANDE REGERINGENS GRANSKNING AV OSMO VALLO- FALLET

Osmo Vallos död efter ett våldsamt polisingripande den 30 maj 1995 är en av de mest omdebatterade rättsskandalerna i Sveriges moderna historia. Dödsfallet och omständigheterna däromkring har granskats av såväl justitiekanslern som en särskilt tillsatt utredare vars slutsatser presenterades 2002.

Trots detta har kritik framförts grundat i att utredningarna inte haft fullgott underlag eller inte fått tillräckligt vida direktiv. Det underlag från de rättsmedicinska myndigheterna som låg till grund för JK:s slutsatser har kritiserats av senare utredningar. Detta har ändå legat till grund för den utredning som slutfördes 2002 liksom för de direktiv som senare utfärdats för en utredning med uppgift att ta ställning till dess slutsatser.

Propåer till regeringen om att eftergranska JK:s slutsatser och arbete, respektive det rättsmedicinska underlaget, har avvisats. Konstitutionsutskottet bör därför granska om regeringen på fullgott sätt granskat omständigheterna och oklarheterna runt de utredningar som företagits för att bringa klarhet i omständigheterna runt Osmo Vallos död, liksom vad gäller de 16 andra dödsfall vid omhändertagande som JK likaså granskat i sammanhanget.

Leif Björnöd
Riksdagsledamot (mp)

Gustav Fridolin
Riksdagsledamot (mp)

Bilaga A3.3.2 Promemoria från Justitiedepartementet 2007-01-12

REGERINGSKANSLIET

2007-01-12

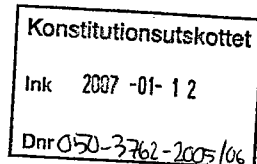
SB2006/12133

Statsrådsberedningen

Rättschefen

Konstitutionsutskottet

Riksdagen

**Konstitutionsutskottets granskningsärende Regeringens granskning av Osmo
Vallo-fallet (2006/07:12)**

Härmed överlämnas en inom Justitiedepartementet upprättad
promemoria.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är departementsrådet
Kristina Svahn Starrsjö, tfn 08-405 46 56.

Christina Weihe

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2007-01-03

Justitiedepartementet

Åklagarenheten
Cecilia Carmier

Konstitutionsutskottets granskningsärende 2006/07:12 Regeringens granskning av Osmo Vallo-fallet

Konstitutionsutskottet har den 7 december 2006, inkommit med en skrivelse till regeringen angående regeringens granskning av Osmo Vallo-fallet. I en till skrivelsen bifogad promemoria återges först i korthet omständigheterna kring omhändertagandet av Osmo Vallo, såsom de beskrivits i ett beslut av Justitiekanslern den 21 juni 2000. Därefter följer en sammanställning av de utredningar som regeringen tillsatt mot bakgrund av omständigheterna kring Osmo Vallos död. Konstitutionsutskottet har i skrivelsen till regeringen begärt svar på följande frågor:

1. Vilka åtgärder i övrigt har från regeringens sida företagits med anledning av utredningarna från JK och även betänkandet SOU 2002:37 när det gäller Osmo Vallos dödsfall och övriga 16 dödsfall som nämns i anmälan?
2. Vilka synpunkter och kommentarer ger anmälan till konstitutionsutskottet anledning till?

Såsom konstitutionsutskottet skriver i sin promemoria har regeringen tillsatt flera utredningar mot bakgrund av omständigheterna kring Osmo Vallos död. Justitiekanslern har på uppdrag av regeringen genomfört en granskning av ordningen för handläggningen av fall där personer som omhändertagits av polis eller annan myndighet hade avlidit och vilka förändringar i rutinerna som kunde anses påkallade med handläggningen av utredningen om Osmo Vallos död som utgångspunkt (Ju1998/4036/PÅ). Justitiekanslern har också i ett beslut prövat vissa klagomål mot utförandet av rättsmedicinska undersökningar m.m. (Ju2000/3087/KRIM).

En anmälan mot den tidigare justitiekanslern som regeringen mottagit från enskild person om att den tidigare justitiekanslern vid utförandet av dessa uppgifter gjort sig skyldig till tjänstefel har regeringen tagit ställning till i ett särskilt beslut (Ju2002/4449/Å, Ju2002/6321/Å).

[delvis]). Regeringen beslutade att ingen åtgärd skulle vidtas i anledning av anmälningen. Skälen för regeringens beslut var att det vid en genomgång av Justitiekanslerns rapport samt beslut i de angivna tillsynsärendena rörande Osmo Vallo inte fanns någonting som tyder på att justitiekanslern i sin granskning av handläggningen av ärendet Osmo Vallo åsidosatt vad som gällt för uppgiften.

Regeringen beslutade den 14 december 2000 om kommittédirektiv till utredningen Granskning vid förfarandet vid brottsutredningen i samband med Osmo Vallos dödsfall (Ju2000/6305/KRIM, dir. 2000:95). Utredningens uppdrag var att göra en sammanhållen och övergripande granskning av förfarandet vid brottsutredningen i samband med Osmo Vallos död. Regeringen beslutade att tillsätta utredningen mot bakgrund av att resultatet av de utredningar som gjorts inte fullt ut hade allmänhetens förtroende och då regeringen ansåg att ytterligare åtgärder, utöver de förändringar som gjorts som resultat av tidigare utredningar, eventuellt behövde vidtas för att de misstag som förekommit i samband med utredningen av Osmo Vallos död inte skulle upprepas.

Den s.k. Osmo Vallo-utredningen pekade på förändringsbehov dels avseende polisens internutredningsverksamhet samt rätten till målsägandebiträde vid dödsfall och allvarlig skada vid polisingripande, dels avseende behovet av en särskild utredning av Rättsmedicinalverkets roll och tillsynen över den rättsmedicinska verksamheten (SOU 2002:37).

Den 14 december 2000 beslutade regeringen även om kommittédirektiv till utredningen Tillsynen över polisen och åklagarväsendet m.m. (Ju2000/6658/PÅ, dir. 2000:101). Förutom att se över den ordinära tillsynen över polisorganisationen och åklagarväsendet skulle kommittén också göra överväganden om polisens internutredningsverksamhet. Utredningen överlämnade sitt betänkande Förstärkt granskning av polis och åklagare (SOU 2003:41) i april 2003. Mot bakgrund av betänkandet beslutade regeringen i december 2005 om vissa ändringar i polisförordningen (1998:1558). Förändringarna innebar bl.a. att en förundersökning mot en anställd inom polisen skall inledas och bedrivas med särskild skyndsamhet (SFS 2005:713).

Mot bakgrund av överväganden kring betänkandet Förstärkt granskning av polis och åklagare samt Osmo Vallo-utredningens påpekanden om polisens internutredningsverksamhet och rätten till målsägandebiträde vid dödsfall och allvarlig skada vid polisingripande tillsatte regeringen den 22 december 2004 den s.k. Internutredningsutredningen (Ju2004/11749/PÅ, dir. 2004:180). Utredningen skall överlämna sitt betänkande senast den 24 januari 2007. Utredaren har fått i uppdrag att analysera regleringen, organisationen och handlägningsrutinerna för brottsanmälningar mot anställda inom polisen och mot åklagare, det s.k. internutredningsförfarandet. Utredaren skall presentera ett förslag till

hur ett från polisen och åklagarväsendet fristående och oberoende utredningsorgan för handläggning av brottsutredningar om anställda inom polisen och om åklagare skulle kunna vara utformat och organiserat. Utredaren skall vidare utreda formerna för ett särskilt obligatoriskt utredningsförfarande för fall där någon skadats allvarligt eller avlidit i samband med ett polisingripande utan att det finns misstanke om brott.

När det gäller frågan om Rättsmedicinalverkets roll och tillsynen över den rättsmedicinska verksamheten gav regeringen den 22 september 2005 Ann-Marie Begler i uppdrag att, med utgångspunkt i Osmo Vallo-utredningens betänkande, genomföra en översyn av den rättsmedicinska verksamheten (Ju2005/8050/Å, dir. 2005:104). Utredningen överlämnade den 13 december 2006 sitt betänkande Översyn av den rättsmedicinska verksamheten, tillsyn, rättsliga rådet och rättsläkarens roll (SOU 2006:103). Utredningen har kommit till slutsatsen att rättsläkarnas arbete är föremål för en omfattande granskning. Överväganden har gjorts om huruvida det ändå finns skäl att inrätta en ordinär, extern tillsyn över den rättsmedicinska verksamheten och utredningen har konstaterat att det med hänsyn till den kontroll som redan finns inte framstår som att det behovet är särskilt påtagligt. Utredningen menar att det dessutom finns befogade invändningar mot att inrätta en sådan tillsyn och föreslår istället att den interna tillsynen förstärks ytterligare och att Rättsmedicinalverket avsätter ytterligare resurser för att öka intensiteten i granskningsarbetet. Utredningen har också granskat rättsläkarnas syn på sin yrkesroll och konstaterar att de stora skillnader som tidigare funnits i det hänseendet inte längre finns kvar. Rättsmedicinalverkets riktlinjer om rättsläkarens roll i rättsprocessen har enligt utredningen spelat en betydande roll för att skapa en större enighet.

Sammanfattningsvis har omständigheterna kring Osmo Vallos död hittills föranlett ett flertal åtgärder från regeringens sida. Resultatet av de åtgärderna kommer sammantaget att utgöra en god grund för regeringens fortsatta överväganden i en rad frågor som har aktualiserats i anledning av Osmo Vallo-fallet.

Förre justitieministern Thomas Bodström har tillställts handlingarna i granskningsärendet och kommer att tillställas en kopia av detta svar.

Bilaga A3.4.1 Granskningsanmälan 2006-12-07

23

Konstitutionsutskottet

Ink 2006 -12- 07

Dnr 050-1102-2006/07

Till Konstitutionsutskottet

Anmälan om granskning av förutvarande regeringens hantering av hyresråden vid de mindre hyresnämnderna i samband med omorganisationen vid årsskiftet 2005/06.

Vid årsskiftet 2005/06 blev de mindre hyresnämnderna i landet administrativt underordnade tingsrätten på respektive kansliort. Detta efter ett riksdagsbeslut om omorganisationen. För de berörda hyresnämndernas chefer var problemet att det redan fanns en chef i tingsrätten. Den förutvarande regeringen avlövdade hyresråden deras tidigare chefskap. Ingen kompensation har utgått till dem. Tvärtom har man minskat deras lön med 2 000 kr per månad och lönemässigt jämfällt dem med landets rådmän.

I en av de propositioner som ligger till grund för ändringen av hyresnämndsorganisationen, och som riksdagen ställt sig bakom, uttalas beträffande chefsfrågan endast att "lagmannen i tingsrätten på kansliorten blir chef även för hyresnämnden" (prop 2004/05:1, utgiftsområde 4). Detta är helt i sin ordning, och står inte på något sätt i strid med bestämmelserna om domares anställningsskydd.

Det torde av flera skäl vara klarlagt att hyresråden i deras egenskap av ordförande i hyresnämnder är att ses som domare. I proposition 1987/88:69 om Europakonventionen och rätten till domstolsprövning i Sverige skriver departementschefen dessutom följande: "Tjänsten som ordförande i hyres- eller arrendenämnd anses jämfälld med en domartjänst."

Organisationsförändringen av hyresnämnderna medför emellertid att regeringen måste ta ställning till frågan om vad som skulle ske med hyresnämndscheferna. Den nya organisationen, där en lagman blir chef för hyresnämnden, medför att det hyresråd som varit chef för hyresnämnden inte längre kommer att vara det. Detta innebär en degradering. Frågan är då om regeringen borde ha tillämpat bestämmelsen i 11 kap 5 § tredje stycket regeringsformen på ett annat sätt än vad som skedde. Paragrafens tredje stycke lyder: "Om det påkallas av organisatoriska skäl, får den som har utnämnts till ordinarie domare förflyttas till annan jämfälld domartjänst." Det kan hävdas att vad som förekommit är en sådan organisatorisk förändring som det talas om i den nu återgivna bestämmelsen. Det är alltså helt i sin ordning att det införs en ny organisation, i vilken en lagman är chef för hyresnämnden. Eftersom befattningarna för de befintliga hyresnämndscheferna då blir helt förändrade kan det hävdas att villkoret är att var och en av de berörda hyresråden erhåller "annan jämfälld domartjänst". Detta är en ren förvaltningsfråga, som regeringen, även i egenskap av arbetsgivare, har att besluta i, och den hör inte hemma i en proposition och skall inte behandlas av riksdagen.

Eftersom frågan regleras i en tvingande lagregel, och därtill en grundlagsbestämmelse kan man inte att åsidosätta den genom en överenskommelse med ett fackförbund.

Konstitutionsutskottet bör granska om det har ålegat den förutvarande regeringen att tillse att de berörda hyresnämndscheferna erhölet "jämfälld domartjänst" enligt vad som föreskrivs i RF 11:5 tredje stycket.

Stockholm den 7 december 2006

Ingvar Svensson, riksdagsledamot (kd)

Bilaga A3.4.2 Promemoria från Justitiedepartementet 2007-03-08

REGERINGSKANSLIET

2007-03-08

SB2007/1608

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Rättschefen

Konstitutionsutskottet

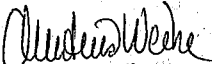
Ink 2007 -03- 08

Dnr 050 -1102-2006/07

Konstitutionsutskottets granskningsärende 2006/07:23
Regeringens hantering av hyresråden vid de mindre hyresnämnderna vid omorganisationen årsskiftet 2005/06

Härmed överlämnas en inom Justitiedepartementet upprättad promemoria.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är departementsrådet Kristina Svahn Starrsjö, tfn 08-405 46 56.

Christina Weihe

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2007-03-01

Justitiedepartementet

Statsrådsberedningen

Enheten för processrätt och domstolsfrågor

Tobias Eriksson

Svar på Konstitutionsutskottets frågor i granskningsärende 2006/07:23 om regeringens hantering av hyresråden vid de mindre hyresnämnderna vid omorganisationen årsskiftet 2005/06

1. En redogörelse för de beslut om anställningsförhållandena för hyresråden i de mindre hyresnämnderna som fattades i samband med organisationsförändringarna den 1 januari 2006. Redogörelsen bör omfatta formen för besluten.

Fram till utgången av år 2005 fanns det tolv hyresnämnder. Det var dels tre större nämnder (Stockholm, Göteborg och Malmö), dels nio mindre nämnder (Västerås, Linköping, Jönköping, Växjö, Örebro, Gävle, Sundsvall, Umeå och Luleå). De mindre nämnderna hade endast ett anställt hyresråd. Den 1 januari 2006 minskades antalet hyresnämnder till åtta genom att verksamheten vid nämnderna i Växjö, Örebro, Gävle och Luleå fördes till övriga nämnder. De kvarvarande fem mindre nämnderna samordnades administrativt med tingsrätten på respektive ort. Detta påverkar inte hyresnämndernas ställning som självständiga förvaltningsmyndigheter (se prop. 2004/05:1, utg. omr. 4 s.140 f., prop. 2005/06:10 s. 44 och bet. 2005/06:JuU4).

Regeringen har föreskrivit följande och fattat följande beslut angående hyresrådets anställningsförhållanden att gälla fr.o.m. den 1 januari 2006.

- I 4 § förordningen (1980:1030) med hyresnämndsinstruktion föreskrivs att chef för annan hyresnämnd än nämnderna i Stockholm, Göteborg och Malmö, skall vara lagmannen i tingsrätten på samma ort som hyresnämnden (SFS 2005:1094).
- I 25 och 26 §§ hyresnämndsinstruktionen föreskrivs att hyresråd skall anställas med fullmakt (SFS 2005:1094).
- Hyresråden anställdes med fullmakt, i den mån de inte tidigare hade den anställningsformen, och vissa hyresråd fick ny anställningsmyndighet (Ju2005/11222/DOM, Ju2005/11225/DOM, Ju2005/11226/DOM, Ju2005/11229/DOM och Ju2006/760/DOM).

2. En redogörelse för anställningsförhållandena för hyresråden i de mindre hyresnämnderna före och efter den 1 januari 2006 och för de rättsliga bedömningar som gjordes inför förändringen av dessa förhållanden. Redogörelsen bör också avse underlaget för bedömningarna.

Anställningsförhållanden för berörda hyresråd

1. Verksamheten vid Hyresnämnden i Västerås berördes av reformen på så sätt att delar av verksamheten vid nämnden i Gävle, liksom delar av verksamheten vid nämnden i Stockholm, fördes dit. *Sune Sandström* är sedan den 1 juni 1981 anställd (med fullmakt) som hyresråd i Hyresnämnden i Västerås. Han var även förordnad som chef för nämnden (dnr 942/81). Vid årsskiftet 2005/06 blev lagmannen i Västmanlands tingsrätt chef för nämnden.

2. Verksamheten vid Hyresnämnden i Linköping berördes av reformen på så sätt att delar av verksamheten vid nämnden i Örebro fördes dit. *Christer Grönevall* var sedan den 1 mars 1999 anställd (utan fullmakt) som hyresråd i nämnden (dnr Ju1999/337). Den 15 december 2005 utnämnde regeringen *Christer Grönevall* genom fullmakt att vara hyresråd i Hyresnämnden i Linköping fr.o.m. den 1 januari 2006 (Ju2005/11222/DOM). Vid årsskiftet 2005/06 blev lagmannen i Linköpings tingsrätt chef för nämnden.

3. Verksamheten vid Hyresnämnden i Jönköping berördes av reformen på så sätt att delar av verksamheten vid nämnden i Växjö fördes dit. *Bo Nilsson* var sedan den 15 augusti 1983 anställd (med fullmakt) som hyresråd i nämnden och även förordnad som chef för nämnden (dnr 1555-83). Han avgick med pension den 30 september 2005. Den 6 oktober 2005 utnämnde regeringen *Carl Olof Nilsson Öhrnell* genom fullmakt att vara hyresråd i Hyresnämnden i Jönköping fr.o.m. den 1 november 2005 (Ju2005/7558/DOM). Vid årsskiftet 2005/06 blev lagmannen i Jönköpings tingsrätt chef för nämnden.

4. Verksamheten vid Hyresnämnden i Växjö fördes genom reformen till nämnderna i Jönköping och Malmö. *Erik Gerleman* var sedan den 1 maj 1988 anställd (med fullmakt) som hyresråd i nämnden och även förordnad som chef för nämnden (dnr 88-777). *Erik Gerleman* övergick vid årsskiftet 2005/06 genom särskilt avtal med Domstolsverket till att stå till disposition för tillfälligt förstärkningsarbete dels vid de kvarvarande nämnderna, dels i tvistemål vid landets tingsrätter. Regeringen beslutade den 15 december 2005 att Växjö tingsrätt skulle överta Hyresnämndens i Växjö skyldigheter och befogenheter i anställningsförhållandet med *Erik Gerleman* fr.o.m. den 1 januari 2006 (Ju2005/11229/DOM).

5. Verksamheten vid Hyresnämnden i Örebro fördes genom reformen till nämnderna i Linköping och Göteborg. *Krister Tornberg* förordnades den 8 mars 1990 att tills vidare, dock längst t.o.m. den 31 augusti 1990,

inneha ett vikariat som hyresråd i nämnden och förordnades även att under samma tid vara chef för nämndens kansli (dnr 90-346). Vikariatet som hyresråd, tillika chef för nämndens kansli förlängdes sedan att gälla längst till dess tjänsten hade tillträtts av ordinarie innehavare (dnr 90-2045). Krister Tornberg blev den 29 november 1990 anställd (med fullmakt) som hyresråd i nämnden (dnr 90-2714). För närvarande diskuterar Domstolsverket och Krister Tornberg formerna för den senares framtida arbete. Parterna är överens om att Krister Tornberg skall fortsätta arbeta från Örebro och ett regeringsbeslut om ändring av anställningsmyndighet avvaktar en träffad överenskommelse.

6. Verksamheten vid Hyresnämnden i Gävle fördes genom reformen till nämnderna i Sundsvall och Västerås. Sten Adebäck var sedan den 1 oktober 1981 anställd (med fullmakt) som hyresråd i nämnden och även förordnad som chef för nämnden (dnr 1848-81). Sten Adebäck följde vid årsskiftet 2005/06 med verksamheten till Hyresnämnden i Västerås och regeringen beslutade den 2 februari 2006 att den nämnden skulle överta Hyresnämndens i Gävle skyldigheter och befogenheter i anställningsförhållandet med Sten Adebäck fr.o.m. den 1 januari 2006 (Ju2006/760/DOM). Han avgick med pension från sin anställning den 1 februari 2007.

7. Verksamheten vid Hyresnämnden i Sundsvall berördes genom reformen på så sätt att delar av verksamheten vid nämnden i Gävle fördes dit. Carl Rydeman var sedan den 1 juni 1995 anställd (utan fullmakt) som hyresråd i nämnden och även förordnad som chef för nämnden (Ju1995/1356). Han utnämndes den 15 december 2005 genom fullmakt att vara hyresråd i Hyresnämnden i Sundsvall fr.o.m. den 1 januari 2006 (Ju2005/11225/DOM). Carl Rydeman var tjänstledig från en anställning som rådman i Sundsvalls tingsrätt. Denna anställning upphörde genom anställningsbeslutet i december 2005 (jfr 11 § lagen [1994:260] om offentlig anställning). Vid årsskiftet 2005/06 blev lagmannen i Sundsvalls tingsrätt chef för nämnden.

8-9. Verksamheten vid Hyresnämnden i Luleå fördes till Hyresnämnden i Umeå. Göran Rosell var sedan den 1 augusti 1996 anställd (utan fullmakt) som hyresråd i såväl nämnden i Luleå som nämnden i Umeå och även förordnad som chef för båda nämnderna (Ju1996/1133). Göran Rosell utnämndes den 15 december 2005 genom fullmakt att vara hyresråd i Hyresnämnden i Umeå fr.o.m. den 1 januari 2006 (Ju2005/11226/DOM). Göran Rosell var tjänstledig från en anställning som rådman i Hedemora tingsrätt. Denna anställning upphörde genom anställningsbeslutet i december 2005 (jfr 11 § lagen om offentlig anställning). Vid årsskiftet 2005/06 blev lagmannen i Umeå tingsrätt chef för nämnden.

I Domstolsverkets promemoria – Organisation för vissa hyres- och arrendenämnder (2002), som utgjorde underlag för ställningstagandena om organisationsförändringarna, anfördes följande.

Hyresråd som är anställda med fullmakt får enligt 8 § lagen om fullmaktansättning förflyttas till en annan statlig anställning med fullmakt. En förflyttning till en anställning hos en annan myndighet får dock bara ske om arbetsuppgifterna är likartade eller om arbetstagaren med hänsyn till sin utbildning är lämpad för anställningen. För de hyresråd som inte är anställda med fullmakt gäller enligt 6 b § lagen om anställningsskydd att de har rätt att följa med till en ny organisation (s. 39)

Promemorian remissbehandlades (remissyttrandena finns i ärendet Ju2002/5022/DOM). Regeringens ställningstaganden om organisationsförändringarna gjordes i prop. 2004/05:1, utg. omr. 4 s.140 f.

Den 10 mars 2005 gav regeringen Domstolsverket samt berörda lagmän och chefer för hyresnämnder i uppdrag att vidta de åtgärder som krävdes för att genomföra organisationsförändringarna (Ju2005/2236/DOM, Ju2005/2238/DOM, Ju2005/2239/DOM, Ju2005/2240/DOM, Ju2005/2242/DOM, Ju2005/2244/DOM och Ju2005/2247/DOM). Uppdragen slutredovisades i juni 2006 (Ju2006/5170/DOM).

Chef för hyresnämnd

Före den 1 juli 1996 föreskrevs i 4 § hyresnämndsinstruktion att chef för hyresnämnden i administrativt hänseende är det hyresråd som har utnämnts eller förordnats till det. De förordnanden som beslutades fram till den tidpunkten har inte varit en del av berörda hyresråds fullmaktansättningar.

Från och med den 1 juli 1996 föreskrevs i samma bestämmelse att i hyresnämnder med endast ett hyresråd är det hyresrådet tillika administrativ chef för hyresnämnden (SFS 1996:386).

Sedan den 1 januari 2006 föreskrivs att chef för annan hyresnämnd än hyresnämnden i Stockholm, Göteborg respektive Malmö är lagmannen i tingsrätten på samma ort som hyresnämnden (SFS 2005:1094).

Den senaste ändringen var ett led i den administrativa samordningen mellan de mindre hyresnämnderna och tingsrätterna på samma ort. Samordningen innebär bl.a. att tingsrätten och nämnden sambrukar funktionerna för administration.

Fullmaktansättning för hyresråd

Regeringens ställningstagande till formen för anställning av hyresråd kommer till uttryck i hyresnämndsinstruktionen. I instruktionerna angavs under åren 1969 till 1994 att hyresråd tillsattes av regeringen (se 18 § Kungl. Maj:ts Hyresnämndsinstruktion [1968:507], som ersattes av 20 § Kungl. Maj:ts instruktion [1971:698] för arrendenämnderna och

hyresnämnderna som ersattes av 24 och 25 §§ förordning [1975:519] med hyresnämndsinstruktion som ersattes av 25 och 26 §§ förordning (1980:1030) med hyresnämndsinstruktion). Från och med den 1 juli 1994, i samband med att lagen (1994:261) om fullmaktsanställning trädde i kraft, föreskrevs att hyresråd *anställs genom beslut av regeringen* (se 25 och 26 §§ förordningen [1994:921] om ändring i [1980:1030] med hyresnämndsinstruktion. Från och med den 1 januari 2006 föreskrivs att hyresråd *anställs med fullmakt genom beslut av regeringen* (se 25 och 26 §§ förordningen [2005:1094] om ändring i förordningen [1980:1030] med hyresnämndsinstruktion).

Efter de genomförda förändringarna av hyresnämndsorganisationen finns för de mindre nämnderna en starkare koppling till tingsrätten på orten. Ett syfte med den administrativa samordningen har också varit att förbättra förutsättningarna för ett arbetsutbyte mellan tingsrätterna och hyresnämnderna. Mot denna bakgrund gjorde regeringen med stöd av 3 § andra stycket lagen om fullmaktsanställning bedömningen att hyresråden fortsättningsvis skall anställas med fullmakt.

3. Uppgift om vilka eller vilken typ av domaranställningar som regeringen har bestämt skall vara ordinarie samt om vilken form dessa beslut har.

Domarkategorier

Domare kan delas in i olika kategorier. Vid domstolarna finns såväl lagfarna domare som icke lagfarna domare. En lagfaren domare är en s.k. juristdomare som har avlagt behörighet till domarämbete föreskrivna kunskapsprov. Med icke lagfarna domare avses bl.a. särskilda ledamöter, intresserepresentanter, nämndemän och jurymän (de uppräknade är inte anställda i domstolarna). De lagfarna domarna kan vara ordinarie domare (se nedan) eller icke ordinarie domare (t.ex. assessorer och fiskaler). Även den som inte är lagfaren kan emellertid vara ordinarie domare, t.ex. fastighetsråd och miljöråd (se nedan).

I såväl lagar som förordningar framgår närmare vilka kategorier domare och andra som är anställda i domstolarna eller på annat sätt deltar i den dömande verksamheten i domstolarna samt formerna för deras anställning eller förordnande (se t.ex. 1–3 kap. RB samt 10 och 15 §§ lagen [1971:289] om allmänna förvaltningsdomstolar).

Anställningsform

Av 11 kap. 1 § RF framgår att domarna i Högsta domstolen och Regeringsrätten skall vara ordinarie samt att det i övriga domstolar skall finnas ordinarie domare, dock att undantag får göras för domstol som har inrättats för handläggning av en viss bestämd grupp eller vissa bestämda grupper av mål. Enligt 3 § första stycket lagen om fullmaktsanställning skall ordinarie domare utnämnas med fullmakt och det är

regeringen som bestämmer vilka domaranställningar som skall vara ordinarie.

Ordinarie domare finns i alla svenska domstolar, med undantag för Arbetsdomstolen och Marknadsdomstolen. Regeringen har föreskrivit att vissa kategorier domare skall anställas med fullmakt i viss domstol och regeringen har därigenom bestämt att de domare som får en sådan anställning skall vara ordinarie. Vilka domare det är framgår av domstolsinstruktionerna enligt följande.

Allmän domstol

- Tingsrätt: Lagmän, chefsrådmän, rådmän, fastighetsråd och miljöråd (1, 38 och 39 §§ förordningen [1996:381] med tingsrättsinstruktion).
- Hovrätt: Hovrättspresidenter, hovrättslagmän, hovrättsråd tillika vice ordförande på avdelning, hovrättsråd, fastighetsråd och miljöråd (1, 36 och 37 §§ förordningen [1996:379] med hovrättsinstruktion).
- Högsta domstolen: Justitieråd (1 och 25 §§ förordningen [1996:377] med instruktion för Högsta domstolen).

Allmän förvaltningsdomstol

- Länsrätt: Lagmän, chefsrådmän och rådmän (1, 35 och 36 §§ förordningen [1996:382] med länsrättsinstruktion).
- Kammarrätt: Kammarrättspresidenter, kammarrättslagmän, kammarrättsråd tillika vice ordförande på avdelning samt kammarrättsråd (1, 36 och 37 §§ förordningen [1996:380] med kammarrättsinstruktion).
- Regeringsrätten: Regeringsråd (1 och 24 §§ förordningen [1996:378] med instruktion för Regeringsrätten).

Specialdomstol

- Patentbesvärsrätten: Patenträttsråd (18 § förordningen [1988:346] med instruktion för Patentbesvärsrätten).

F.d. justitieministern Thomas Bodström har tillställts handlingarna i granskningsärendet och kommer att tillställas en kopia av detta svar.

Bilaga A3.4.3 Promemoria från Justitiedepartementet 2007-03-21

REGERINGSKANSLIET

2007-03-21

SB2007/1608

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottet

Rättschefen

Riksdagen

Konstitutionsutskottet

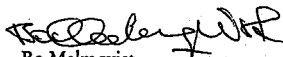
Ink 2007-03-21

Dnr 03-1102-2006/07

Konstitutionsutskottets granskningsärende 2006/07:23
Regeringens hantering av hyresråden vid de mindre hyresnämnderna vid omorganisationen årsskiftet 2005/06

Härmed överlämnas en inom Justitiedepartementet upprättad promemoria.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är departementsrådet Kristina Svahn Starrsjö, tfn 08-405 46 56.

Bo Malmqvist

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2007-03-20

Justitiedepartementet

Statsrådsberedningen

Enheten för processrätt och domstolsfrågor

Tobias Eriksson

**Kompletterande svar till Konstitutionsutskottet i granskningsärende
2006/07:23 om regeringens hantering av hyresråden vid de mindre
hyresnämnderna vid omorganisationen årsskiftet 2005/06**

Konstitutionsutskottet har begärt vissa förtydliganden och kompletteringar av tidigare lämnade uppgifter i granskningsärendet. Nedanstående svar innehåller i tydliggörande syfte även en redovisning av hyresnämndernas och hyresrådets ställning.

1. Att kopplingen mellan föreskriften om anställning med fullmakt och definitionen av ställning som ordinarie domare utvecklas närmare.

Ordinarie domare

Regeringsformen uppställer med något undantag krav på att det i *domstol* skall finnas ordinarie domare (11 kap. 1 § regeringsformen [RF]). I förarbetena till RF uttalas att ingen annan *domare* än den som är anställd under sådana former att han åtnjuter det anställningsskydd som 11 kap. 5 § RF tillerkänner ordinarie domare kan räknas som ordinarie domare i grundlagens mening (prop. 1973:90 s. 390 f.).

Ordinarie domare skall utnämnas (anställas) med fullmakt. Vad regeringen enligt 3 § första stycket lagen (1994:261) om fullmaktsanställning har att bestämma är vilka *domaranställningar* som skall vara ordinarie.

En ordinarie domare är således en i domstol (a) fast anställd domare (b) som har fullmakt (c).

a) Domstol

För rättskipning finns domstolar och för den offentliga förvaltningen statliga och kommunala förvaltningsmyndigheter (1 kap. 8 § RF). I 11 kap. 1 § RF anges att Högsta domstolen är högsta allmänna domstol och Regeringsrätten högsta förvaltningsdomstol samt att andra domstolar än dessa inrättas med stöd av lag.

Vilka domstolar finns det i Sverige?

1. Allmänna domstolar är tingsrätter (1 kap. 1 § rättegångsbalken, RB), hovrätter (2 kap. 1 och 2 §§) och Högsta domstolen (11 kap. 1 § RF och 3 kap. 1–3 §§ RB).

2. Allmänna förvaltningsdomstolar är länsrätter (1 § lagen [1971:289] om allmänna förvaltningsdomstolar, LAFD), kammarrätter (1 § LAFD) och Regeringsrätten (11 kap. 1 § RF och 1 § LAFD).

3. Särskilda domstolar är fastighetsdomstolar (1 § lagen [1969:246] om domstolar i fastighetsmål), miljödomstolar och Miljööverdomstolen (20 kap. miljöbalken) samt migrationsdomstolar och Migrationsöverdomstolen (16 kap. utlänningslagen [2005:716]). (Dessa är inte organisatoriskt självständiga domstolar utan särskilt utvalda allmänna domstolar respektive allmänna förvaltningsdomstolar.)

4. Specialdomstolar är Marknadsdomstolen (1 § lagen [1970:417] om marknadsdomstol m.m.), Arbetsdomstolen (2 kap. 1 och 3 §§ lagen [1974:371] om rättegången i arbetstvister) och Patentbesvärsrätten (1 § lagen [1977:729] om patentbesvärsrätten).

Hyresnämndernas ställning

Hyresnämnderna är och har alltid varit förvaltningsmyndigheter och inte domstolar. Detta uttalades redan vid inrättandet av hyresnämnderna (prop. 1967:171 s. 45) och bekräftades i samband med tillkomsten av förvaltningslagen (prop. 1971:30 s. 607). Vid tillkomsten av lagen (1973:188) om arrendenämnd och hyresnämnd uttalades att avsikten var att hyresnämnderna skulle behålla sin nuvarande ställning som förvaltningsmyndigheter (prop. 1973:23 s. 199). HD konstaterade i rättsfallet NJA 1976 s. 378 att hyresnämnderna, i enlighet med uttalanden i skilda lagstiftningsärenden på hyresrättens område, var att anse som förvaltningsmyndigheter och detta förhållande har vidhållits i en mängd utredningar och förarbeten genom åren (se t.ex. SOU 1981:77 s. 272, Ds 1992:38 s. 141, Ds 1993:34 s. 81 och 104, SOU 1999:15 s. 139, SOU 2000:106 s. 231 och DV-rapport 2002 s. 5 och 31).

Vid 2006 års hyresnämndsreform, där de kvarvarande mindre nämnderna administrativt samordnades med tingsrätten på respektive ort, betonade dåvarande regeringen att detta inte förändrade det faktum att varje nämnd är en självständig förvaltningsmyndighet (se prop. 2004/05:1, utg. omr. 4 s.140 f. och prop. 2005/06:10 s. 44). Justitieutskottet uttalade vidare att "[g]enom att bibehålla nämndernas ställning som förvaltningsmyndighet kan den värdefulla verksamhet som nämnderna bedriver, med bl.a. inslag av medling och upplysningsverksamhet, behållas fullt ut. Det är enligt utskottet för närvarande inte lämpligt att föra in dessa verksamheter i domstol" (bet. 2005/06:JuU4).

Domstolsliknande nämnders ställning

Europadomstolen har uttalat att termen domstol (eng. *tribunal*) i art. 6 i Europakonventionen inte skall tolkas så att den endast avser domstol av traditionellt slag, som ingår i ett lands domstolsorganisation (dvs. vad som betecknas som domstolar enligt ett lands interna rättsordning). Kravet på rätt till domstolsprövning kan vara uppfyllt även när tvisten prövats av ett annat organ som vid sin prövning erbjuder de rättssäkerhetsgarantier som krävs enligt konventionen.

Europadomstolen har med detta synsätt ansett att Brottskadenämnden är att anse som en domstol i konventionens mening (Rolf Gustafson mot Sverige, 1997-07-01, 113/19945/709). I nationell domstol har samma bedömning gjorts vad gäller bl.a. Presstödsnämnden (RÅ 2004 ref 122 och NJA 2002 s. 288) samt Resegarantinämnden (RÅ 2002 ref. 104).

Att en s.k. domstolsliknande nämnd är att anse som en domstol i Europakonventionens mening innebär alltså inte att det är en domstol enligt Sveriges interna rättsordning (jfr prop. 1973:90 s 386 f.).

b) Domare

Verksam i domstol som anställd eller förordnad

En domare är en person som utför dömande uppgifter i en domstol och som där antingen är anställd eller förordnad för viss tid att utföra dessa uppgifter.

Som anfördes i svar på utskottets tidigare ställda fråga 3 kan domare delas in i olika kategorier (t.ex. lagfarna och icke lagfarna domare samt ordinarie och icke ordinarie domare).

Anställda domare i de allmänna domstolarna är

- Tingsrätt: Lagmän, chefsrådmän, rådmän, fastighetsråd, miljöråd och tingsfiskaler (1 kap. 2 § RB, 3 och 5 §§ lagen om domstolar i fastighetsmål, 20 kap. 4 och 6 §§ miljöbalken och 1 § förordningen [1996:381] med tingsrättsinstruktion).
- Hovrätt: Hovrättspresidenter, hovrättslagmän, hovrättsråd tillika vice ordförande på avdelning, hovrättsråd, fastighetsråd, miljöråd, hovrättsassessorer och hovrättsfiskaler (2 kap. 3 § RB, 13 och 14 §§ lagen om domstolar i fastighetsmål, 20 kap. 11 § miljöbalken och 1 § förordningen [1996:379] med hovrättsinstruktion).
- Högsta domstolen: Justitieråd (3 kap. 4 § RB och 1 § förordningen [1996:377] med instruktion för Högsta domstolen).

Anställda domare i de allmänna förvaltningsdomstolarna är

- Länsrätt: Lagmän, chefsrådmän, rådmän, assessorer och länsrättsfiskaler (15 § lagen LAFD och 1 § förordningen [1996:382] med länsrättsinstruktion).

- Kammarrätt: Kammarrättspresidenter, kammarrättslagmän, kammarrättsråd tillika vice ordförande på avdelning, kammarrättsråd, kammarrättsassessorer och kammarrättsfiskaler (10 § LAFD och 1 § förordningen [1996:380] med kammarrättsinstruktion).
- Regeringsrätten: Regeringsråd (3 § LAFD och 1 § förordningen [1996:378] med instruktion för Regeringsrätten).

Anställda domare finns också i en av specialdomstolarna

- Patentbesvärsrätten: Patenträttsråd (2 § lagen om patentbesvärsrätten).

Därutöver finns det i de olika domstolarna ett antal kategorier domare som inte är fast anställda i domstolarna utan i stället är förordnade att vara domare på viss tid eller för visst mål. Det gäller bl.a.

- Ordförande, vice ordförande och intresseledamöter/experters i Arbetsdomstolen och i Marknadsdomstolen,
- Nämndemän och jurymän
- Ekonomiska experter i tingsrätt i mål enligt konkurrenslagen och marknadsföringslagen samt i tingsrätt och hovrätt i mål enligt rättegångsbalken,
- Värderingstekniska ledamöter i länsrätt och särskilda ledamöter i kammarrätt i mål om fastighetstaxering,
- Tekniskt sakkunniga ledamöter i patentmål och
- Sakkunniga ledamöter i miljömål.

Tingsnotarier och länsrättsnotarier samt beredningsjurister är anställda i domstol men utför dömande uppgifter endast efter särskilt förordnande. En hovrätt eller kammarrätt får vidare som adjungerande ledamot förordna bl.a. en åklagare, en lagfaren professor eller en advokat (se 44 § i respektive domstols instruktion). I tingsrätt kan bl.a. ett hyresråd förordnas som ledamot i rätten vid avgörande av ett mål (se 22 och 23 §§ tingsrättsinstruktionen).

Verksam i domstolsliknande nämnd som förordnad ordförande

Att det i författning uppställs krav på att en ordförande i en s.k. domstolsliknande nämnd är eller har varit ordinarie domare innebär inte att någon anställs som ordinarie domare i nämnden. I stället är det fråga om att en person, som är eller har varit anställd i domstol som ordinarie domare, förordnas på viss tid som ordförande i nämnden. Den förordnande har sedan, beroende på ordförandeskapets omfattning och art, antingen begära tjänstledigt från sin domaranställning eller utföra sitt nämnduppdrag vid sidan om den ordinarie anställningen (en bisyssla). Det bör i sammanhanget noteras att det för hyresnämnder inte uppställs ett sådant krav på ordföranden (se prop. 1967:171 s. 15 och 46 f.).

c) Fullmakt

Ordinarie domare

(se även svar på utskottets tidigare ställda fråga 3)

Bestämmelsen i 11 kap. 1 § RF ställer krav på att det i domstolarna, med något undantag, skall finnas ordinarie domare. Enligt 3 § första stycket lagen om fullmaktsanställning skall ordinarie domare utnämnas med fullmakt och det är regeringen som bestämmer vilka domaranställningar som skall vara ordinarie.

Regeringen har föreskrivit att vissa kategorier domare skall anställas med fullmakt i viss domstol och regeringen har därigenom bestämt att de domare som får en sådan anställning skall vara ordinarie. Vilka domare det är framgår av domstolsinstruktionerna enligt följande.

1. Allmän domstol

- Tingsrätt: Lagmän, chefsrådmän, rådmän, fastighetsråd och miljöråd (1, 38 och 39 §§ förordningen [1996:381] med tingsrättsinstruktion).
- Hovrätt: Hovrättspresidenter, hovrättslagmän, hovrättsråd tillika vice ordförande på avdelning, hovrättsråd, fastighetsråd och miljöråd (1, 36 och 37 §§ förordningen [1996:379] med hovrättsinstruktion).
- Högsta domstolen: Justitieråd (1 och 25 §§ förordningen [1996:377] med instruktion för Högsta domstolen).

2. Allmän förvaltningsdomstol

- Länsrätt: Lagmän, chefsrådmän och rådmän (1, 35 och 36 §§ förordningen [1996:382] med länsrättsinstruktion).
- Kammarrätt: Kammarrättspresidenter, kammarrättslagmän, kammarrättsråd tillika vice ordförande på avdelning samt kammarrättsråd (1, 36 och 37 §§ förordningen [1996:380] med kammarrättsinstruktion).
- Regeringsrätten: Regeringsråd (1 och 24 §§ förordningen [1996:378] med instruktion för Regeringsrätten).

3. Specialdomstol

- Patentbesvärsrätten: Patenträttsråd (18 § förordningen [1988:346] med instruktion för Patentbesvärsrätten).

Hyresråden

Enligt 3 § lagen om fullmaktsanställning kan såväl ordinarie domare (första stycket) som andra ordinarie befattningshavare (andra stycket) anställas med fullmakt. För ordinarie domare är det dock ett krav på att denna anställningsform används. Hyresråden var från hyresnämndernas inrättande anställda med fullmakt. Vid tillkomsten av lagen om fullmaktsanställning år 1994 utmönstrades dock denna anställningsform för ett antal tjänster, däribland för hyresråden. Hyresråden har därefter

under drygt ett decennium anstälts utan fullmakt, vilket alltså inte hade varit möjligt om de hade varit ordinarie domare.

Att hyresråd av lagstiftaren inte anses vara ordinarie domare framgår vidare t.ex. genom reglerna om tjänstgöringsskyldighet. För ordinarie domare regleras denna skyldighet i 14 § lagen om fullmaktsanställning. Regler om hyresrådets tjänstgöringsskyldighet finns däremot i 31 § hyresnämndsinstruktionen.

2. Att uppgiften i anmälan om att hyresråden avlövs sina tidigare chefskap och vidkänts lönesänkning kommenteras med hänsyn till föreskriften i 11 kap. 5 § regeringsformen.

Hyresråd anställs sedan den 1 januari 2006 (och före den 1 juli 1994) med fullmakt och har fast anställning i en hyresnämnd. Som redovisats ovan är nämnderna emellertid inte domstolar och hyresråden har inte anställning som domare. Hyresråden är således inte ordinarie domare.

I förarbetena till RF uttalas att ingen annan domare än den som är anställd under sådana former att han åtnjuter det anställningsskydd som 11 kap. 5 § RF tillerkänner ordinarie domare kan räknas som ordinarie domare i grundlagens mening (prop. 1973:90 s. 390 f.). Eftersom hyresråden inte är ordinarie domare är bestämmelserna i 11 kap. 5 § RF inte tillämpliga på dem.

Att det i förarbetena till den tidigare lagen (1988:205) om rättsprövning av vissa förvaltningsbeslut uttalats att tjänsten som ordförande i hyresnämnd anses jämställd med en domartjänst (prop. 1987/88:69 s. 36) föranleder ingen annan bedömning. Propositionsuttalet bör läsas i ljuset av att hyresnämnderna undantogs från möjligheten till rättsprövning trots att det inte är föreskrivet att ordförande i nämnderna skall vara en ordinarie domare och att nämnderna därför inte är s.k. domstolsliknande nämnder. Detta utvecklas närmare i propositionen (se a. prop. s. 22, jfr även prop. 1973:90 s. 386 f.).

Hyresråden i de mindre nämnderna hade förordnanden att vara chef för respektive nämnd. Som en följd av den omorganisation som beslutades upphörde dessa förordnanden att gälla den 1 januari 2006. Domstolsverket har som en konsekvens därav tagit bort de lönetillägg som följde på förordnandena. Det har inte funnits förutsättningar för regeringen att låta ett hyresråd behålla sitt chefsförordnande när lagmannen på tingsrätten på samma ort som hyresnämnden i hyresnämndsinstruktionen tilldelats denna uppgift. Förordnandena som chef har inte omfattats av berörda hyresråds fullmakt och det har inte funnits någon skyldighet att ge dessa råd en motsvarande anställning som chef på annat håll.

Bilaga A3.5.1 Granskningsanmälan 2006-10-30

Bilaga 1

Marianne Berg
Riksdagsledamot (V)
Josefin Brink
Riksdagsledamot (V)

KU

Konstitutionsutskottet

Ink 2006 -10- 30

Dnr 050-403-2006/07

Stockholm 2006-10-27

Begäran hos konstitutionsutskottet om granskning av regeringens beredning av förslaget om förändrade regler för A-kassorna.

Konstitutionsutskottet bör utreda huruvida regeringen brutit mot, i första hand Regeringsformen 7 kap. 2§, i andra hand något annat lagrum i grundlagarna, när de begärde in yttranden från myndigheter och organisationer i frågan om förändringar inom A-kassorna. De berörda fick en orimligt kort tid på sig att hinna bereda ärendet och uttala sig till regeringen.

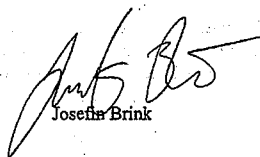
I en så allvarig fråga, där utgången av ett förändrat försäkringssystem för arbetslösa kan innebära en så betydande ekonomisk förändring för många människor, är det anmärkningsvärt att regeringen inte gav tid åt organisationer och myndigheter att bereda ärendet på ett noggrant och metodiskt sätt.

Vi anser att konstitutionsutskottet bör granska regeringens beredning av detta ärende.

Stockholm 061027

Marianne Berg

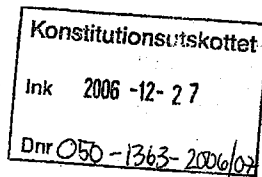

Josefin Brink

Bilaga A3.5.2 Granskningsanmälan 2006-12-27

SVEN-ERIK ÖSTERBERG
Riksdagsledamot (s)

SVERIGES
RIKSDAG

Stockholm 2006-12-27

Begäran hos konstitutionsutskottet om granskning av regeringens beredning av ärenden rörande förändringar i arbetslöshetsförsäkringen.

Ett bärande inslag i regeringens budgetförslag har varit de försämringar av villkoren i arbetslöshetsförsäkringen som ska genomföras. Det har varit bråttom för den tillträdande regeringen att genomföra dessa försämringar och förslagen har därför hastats fram under stor tidspress. Detta har gjort att den normala beredningsprocessen som föregår den här typen av förslag har frångåtts och i vissa fall helt lämnats åt sidan.

Det är en dramatisk omläggning av såväl politiken som systemen som regeringen nu genomför. Förändringarna i arbetslöshetsförsäkringen är de mest omfattande i försäkringens historia. Arbetslöshetsförsäkringen och dess finansiering bygger på ett komplicerat regelverk. Ett mycket stort antal personer omfattas av försäkringen: 3,8 miljoner människor är medlemmar i kassorna och drygt 600 000 personer får ersättning varje år. Regeringen visar ingen respekt för vare sig remissinstanser eller de myndigheter och organisationer som ska genomföra förändringarna.

Förändringar av detta slag bör genomföras efter ett remissförfarande där inte bara de berörda utan även utomstående juridiska instanser får en praktisk möjlighet att analysera förslagen och dess konsekvenser och sedan lägga fram sina synpunkter. En veckas remisstid är anmärkningsvärt kort i sammanhanget.

Regeringen bär ett mycket stort ansvar om den forcerade beredningen leder till problem i den praktiska hanteringen efter ikraftträdandet vid årsskiftet, något som i slutänden drabbar enskilda personer.

Vi socialdemokrater har det bestämda intrycket att regeringen inte vill ge sig in i en sakdiskussion om själva försäkringen och konsekvenserna av förslagen. Man hänvisar i stället mest till sina svagt grundade men högt ställda förväntningar om att försämringarna ska leda till ökad sysselsättning.

I remissvaren över propositionen framkommer en förödande kritik. Sveriges Kommuner och Landsting anser att regeringen inte har uppfyllt beredningsskyldigheten. LO kritiserar den starkt begränsade remisstiden och TCO är mycket kritiskt mot den extremt korta remisstiden. Statskontoret anser att det är svårt att bedöma förslagen utan någon samlad föregående utredning och konsekvensbeskrivning.

Även Lagrådet konstaterar i sitt yttrande:

"De nu remitterade förslagen till ändringar i lagen om arbetslöshetskassor inte är särskilt omfattande men kommer att beröra ett stort antal personer och är, med den lagtekniska lösning

SVERIGES
RIKSDAG

som valts, inte okomplicerade. Förslagen har i Regeringskansliet beretts under en mycket kort tid, och remissinstanserna har haft endast en vecka att yttra sig över utkastet till lagrådsremiss."

Lagrådet skriver också:

"Reformen framstår som ett provisorium i avvaktan på förslag om införande av en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring, som förutsickats i budgetpropositionen för år 2007."

Samordningen av dagar med arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd leder också till omfattande och komplicerad administration, vilket Försäkringskassan påpekade vid utskottets hearing. Endast dataprogrammeringen tar minst elva veckor att genomföra.

För att det inte ska råda någon tvekan om hur regeringen sett på beredningen vill vi visa på att det förekommit ett otal tillfällen då möjligheterna för regeringen (och för den skull för den borgerliga majoriteten i arbetsmarknadsutskottet i riksdagen) att förbättra beslutsunderlaget så att det når upp till en för lagstiftning acceptabel nivå.

En beskrivning av de olika tillfällen då vi socialdemokrater i riksdagen, inför statsråd eller ansvariga borgerliga politiker i arbetsmarknadsutskottet, påtalat behovet av ytterligare beredning av ärendet följer här nedan. Självfallet har det också förekommit otaliga tillfällen då vi påtalat de formella bristerna i förslaget och ett ytterligare antal tillfällen då vi påtalat de politiska bristerna i förslagen. Att försämringarna i arbetslöshetsförsäkringen är politiskt usla är dock inte något som konstitutionsutskottet, utan väljarna ska pröva.

Den 16 oktober presenterades budgetpropositionen med däri ingående förslag till försämringar i arbetslöshetsförsäkringen. Redan i de första kommentarerna kring förslagen insåg vi socialdemokrater att de var mycket långtgående och omfattande. Konsekvenserna av förändringarna var dåligt beskrivna och de praktiska svårigheterna att genomföra förslaget uppenbara.

Den 19 oktober på riksdagens frågestund frågade undertecknad utbildningsminister Lars Leijonborg om beredningen av förslagen till försämringar i arbetslöshetsförsäkringen verkligen av regeringen upplevdes som tillfyllest. Utbildningsminister Leijonborg avslutade sitt svar med orden *"Vi tänker se till att detta beslut fattas under höstriktsdagen, men vi kommer självfallet att uppfylla alla beredningskrav."*

Den 26 oktober på riksdagens frågestund frågade Marita Ulvskog, (s), arbetsmarknadsminister Sven-Otto Littorin om konsekvenserna för kommunernas socialbidragskostnader med anledning av de olika förslagen.

Den 10 november hölls en särskild debatt i riksdagen på initiativ av oss socialdemokrater kring försämringarna i arbetslöshetsförsäkringen. Här påtalades för ansvarigt statsråd Sven-Otto Littorin att beredningen av ärendet var synnerligen bristfällig. Svaret från statsrådet var tydligt både i sak och i inställning till beredningsprocessen: *"Vi sade före valet vad vi skulle göra, och nu gör vi det som vi har sagt."* Så talar maktens arrogans.

Den 16 november anmälades särpropositionen kring arbetslöshetsförsäkringen (2006/07:15) för kammaren för bordläggning och då begärdes en särskild bordläggningsdebatt av de socialdemokratiska ledamöterna.

Där sade undertecknad bland annat följande kring beredningen av ärendet:

"Först och främst gäller det beredningen, som vi också har talat om tidigare. Det är ett omfattande förslag till förändring i arbetslöshetsförsäkringen. Jag skulle vilja påstå att det är det största någonsin i försäkringsens historia.

Hade detta varit ett normalt beredningsärende, hade det föregåtts av utredning. Det hade varit en remisstid på tre månader för berörda parter att kunna tycka till om ett förslag som ska läggas fram, beredas och så småningom bli proposition.

Nu handlar det om en veckas remisstid i två omgångar för de olika förslagen. Men för propositionens del var det en veckas varsel där man hade möjlighet att komma in med synpunkter på förslaget i sig. Därefter hade man en muntlig hearing, lagrådsremiss och sedan proposition.

Det är under all kritik. Det är mot alla regler för hur ärenden ska beredas när stora förändringar ska ske och beslut fattas i Sveriges riksdag. Detta är inte rimligt på något sätt."

Den 21 november hölls en hearing på initiativ av oss. Denna finns dokumenterad och där framgår tydligt hur många av de inbjudna talarna flaggade för att de snabbt påkomna förändringarna inte kommer att fungera - detta utan att ansvarigt statsråd tog till sig synpunkterna.

Den 23 november på riksdagens frågestund frågade Marita Ulvskog, (s), arbetsmarknadsminister Sven-Otto Littorin om konsekvenserna av förslagen om försäkringar i arbetslöshetsförsäkringen gällande villkoren för delårsarbetande.

Den 30 november lade de socialdemokratiska ledamöterna i arbetsmarknadsutskottet en kommittémotion där bland annat beredningen kritiserades.

Samma dag på riksdagens frågestund frågade undertecknad finansministern Anders E Borg om konsekvenserna för Sveriges kommuner och landsting till följd av förändringarna i arbetslöshetsförsäkringen.

Sammanlagt åtta interpellationer har under november och december månad lagts med frågor kring a-kassan, där en del av frågan och/eller debatten har handlat om bristfällig beredning.

Sammanlagt elva skriftliga frågor har under november och december månad lagts med frågor kring a-kassan, där en del av frågan har handlat om bristfällig beredning.

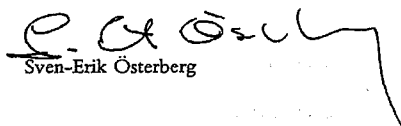
Riksdagens utskott har vid två tillfällen fått rycka in med utskottsinitiativ för att rädda regeringens förslag, bägge gångerna som en följd av otillräcklig beredning. Den första gången gällde det möjligheten att förhandsinbetala avgiften till a-kassan där skatteutskottet tog ett initiativ över dagen för att stoppa det. Den andra gången gällde det arbetsmarknadsutskottet som sköt upp ikraftträdandet av sänkningen av ersättningsnivåerna. Initiativet i arbetsmarknadsutskottet stred dock mot budgetlagen eftersom ingen finansiering fanns anvisad. Ställda inför detta faktum ordnade utskottet fram en finansiering två dagar senare.

Som en sista åtgärd för att få frågan bättre beredd återförvisade vi ärendet från kammaren den 20 december 2006. Ingen ytterligare beredning tillkom efter detta. Därmed hade vi uttömt alla möjligheter som riksdagsordningen ger för att få ärenden väl beredda.

SVERIGES
RIKSDAG

Regeringens svar på kritiken har hela tiden varit att förslagen varit kända och att väljarna vill ha dem. Sanningshalten i dessa påståenden kan diskuteras, men inget av argumenten är skäl för att frångå grundlagen och de krav på beredning av ärenden som där ställs. Vi kan tyvärr konstatera att regeringen i arrogans och av prestige mot bättre vetande bundit upp sig för att driva frågan genom riksdagen till vilket pris som helst.

Vi vill mot bakgrund av ovanstående att konstitutionsutskottet granskar om regeringens beredning av försäkringarna i arbetslöshetsförsäkringen har varit i överensstämmelse med bestämmelserna för beredning i regeringsformen.

Sven-Erik Österberg

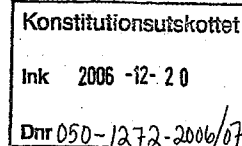
Bilaga A3.5.3 Granskningsanmälan 2006-12-20

MARGARETA PERSSON
Riksdagsledamot (s)

KARL GUSTAV ABRAMSSON
Riksdagsledamot (s)

SVERIGES
RIKSDAG

Stockholm 2006-12-20

Begäran hos konstitutionsutskottet om granskning av beredningen av förslag om förändringar i lagstiftning rörande skattefrågor

I samband med att den nyttillträdde regeringen den 16 oktober överlämnade budgetpropositionen till riksdagen överlämnades också en del i budgeten ingående lagförslag för granskning av lagrådet. En av de delar som lagrådet granskade rörde följande lagändringar och lagförslag:

- Förslaget (avsnitt 3.8) till lag om ändring i lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt.
- Förslaget (avsnitt 3.17) till lag om ändring i lagen (2004:126) om skattereduktion för förmögenhetsskatt.
- Förslaget (avsnitt 3.25) till lag om fastighetsskatt i vissa fall vid 2007-2009 års taxeringar.
- Förslaget (avsnitt 3.11) till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229) såvitt avser 39 kap. 25 och 26 §§.

Den 2 november 2006 avgav lagrådet sitt yttrande. Under rubriken "Allmänna synpunkter" säger lagrådet följande:

"Ett viktigt inslag i Lagrådets granskning av remitterade förslag är om lagstiftningsärendet beretts på det sätt som föreskrivs i 7 kap. 2 § regeringsformen. Enligt nämnda lagrum skall i sådana ärenden behövliga upplysningar och yttranden inhämtas från berörda myndigheter. Vidare skall, i den omfattning det behövs, sammanslutningar och enskilda lämnas tillfälle att yttra sig. En sådan beredning är av väsentlig betydelse, bl.a. för att påvisa eventuella oklarheter och tillämpningssvårigheter som kan vara förknippade med lagförslaget.

De nu remitterade lagförslagen har, enligt vad som uppgetts vid föredragningen, beretts endast på det sättet att ett utkast till allmänna motiveringar och lagtexter under hand tillställs Skatteverket för synpunkter och att Skatteverkets synpunkter i vissa frågor inhämtats löpande under arbetets gång. Det har uppgetts att Skatteverkets synpunkter på lagförslagen har beaktats samt att Skatteverket förklarat sig kunna hantera den praktiska tillämpningen av lagstiftningen. Någon dokumentation från denna beredning finns inte tillgänglig i lagstiftningsärendet. Särskilt vid sådana tillfällen då ett allmänt val lett till regeringsbyte har den då nyttillträdde regeringen synnerligen kort tid på sig för att utarbeta budgetpropositionen, som skall lämnas till riksdagen inom tio dagar efter det att den nya regeringen har tillträtt. Samtidigt finns det ett intresse, från rent politiska utgångspunkter, av att valresultatet så snart som möjligt får genomslag i den förda politiken. Sådana strävanden får emellertid inte leda till att grundläggande bestämmelser om beredningen av lagstiftningsärenden sätts åsido. Vilka krav som skall ställas på beredningen i ett konkret lagstiftningsärende beror bl.a. på lagstiftningsens vikt, tillämpningsområde, omfattning och komplexitet. De nu remitterade förslagen till ändringar i skattelagstiftningen är inte särskilt omfattande men rör ett stort antal

SVERIGES
RIKSDAG

skattekyldiga och är, med de lagtekniska lösningar som valts, inte okomplicerade. Med detta beaktat anser Lagrådet att den beredning som förekommit i ärendet inte motsvarar de krav som ställs i 7 kap. 2 § regeringsformen, särskilt som det inte heller finns någon dokumentation rörande den mycket begränsade beredning som skett. Trots den knapphet på tid som rått borde det ha varit möjligt att bredda remissförfarandet.

En annan fråga knyter an till Lagrådets uppgift att granska vilka problem som kan uppstå vid tillämpningen av en föreslagen lagstiftning. I detta ärende är den allmänna motiveringen mycket kortfattad och någon kommentar till de enskilda lagrummen, som annars regelmässigt ges, finns överhuvudtaget inte. Vad som framkommit under föredragningen visar, enligt Lagrådets mening, att det beträffande ett antal paragrafer hade varit väl motiverat med en författningskommentar till ledning för rättstillämpningen."

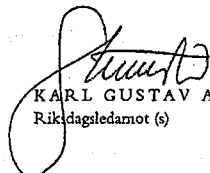
I riksdagens skatteutskott behandlades frågan vid ett flertal tillfällen. Vid utskottssammanträdet den 7 november fick skatteutskottet del av lagrådets yttrande. Även Skatteverket medverkade vid detta sammanträde och lämnade muntlig information. Vid nästa utskottssammanträde den 14 november fanns ett skriftligt yttrande från Skatteverket där drygt två av fem sidor ägandes åt problem med fatighetskatteförslaget ur verkets synpunkt. I tre olika delar av förslaget såg verket svåra praktiska problem men också problem i tillämpningen av förslagen och i rättssäkerheten för enskilda. Verket hade också förslag till förändringar för att åtminstone delvis komma till rätta med problemen.

I skatteutskottets fortsatta hantering av ärendet ledde varken Lagrådets eller Skatteverkets synpunkter till någon reaktion från varken regeringen eller skatteutskottet, som ju kunnat ta ett utskottsinitiativ.

Situationen är nu sådan att det underlag regeringen presenterat för riksdagen i detta ärende av Lagrådet dömts ut som "inte motsvarande de krav som ställs i 7 kap. 2 § regeringsformen." Detta borde självfallet ha uppfattats som en signal till regeringen om att dra tillbaka ärendet för ytterligare beredning. Nu var det uppenbarligen viktigare med en skyndsam än korrekt behandling av ärendet eftersom förslaget efter Lagrådets och Skatteverkets yttrande inte förbättrats på något sätt.

Mot bakgrund av detta vill vi att konstitutionsutskottet granskar om regeringens beredning av ovanstående lagförslag stått i överensstämmelse med de bestämmelser som finns i regeringsformen. Justitiedepartementet har en särskild roll som ansvarigt departement för att regeringsformens krav på beredning av regeringsärenden skall vara uppfyllda. Därför vill vi att konstitutionsutskottet särskilt granskar statsrådet Beatrice Asks ansvar i ärendeberedningen samt om förfarings sättet motsvarar regeringsformens krav på beredning.

MARGARETA PERSSON
Riksdagsledamot (s)

KARL GUSTAV ABRAMSSON
Riksdagsledamot (s)

Bilaga A3.5.4 Granskningsanmälan 2007-01-03

LARS JOHANSSON
Riksdagsledamot (s)

SVERIGES
RIKSDAG

Konstitutionsutskottet

Ink 2007 -01- 03

Dnr 050-1361-2006/07

Stockholm 2007-01-02

Begäran om granskning av konstitutionsutskottet

Undertecknad begär att riksdagens konstitutionsutskott granskar regeringens inblandning i skatteutskottets betänkande 2006/07:SkU8, avlämnat den 7 december 2006. Syftet med betänkandet är att förhindra förhandsinbetalningar av fackföreningsavgift och avgift till arbetslöshetskassa som därmed skulle bli avdragsgilla. Betänkandet blev återförvisat av riksdagen 13 december för förnyad beredning i skatteutskottet. Betänkandet återkom sedan till kammaren i förändrad utformning. Kammaren fattade slutgiltigt beslut i frågan den 19 december.

Bakgrunden till min anmälan är att betänkandet bygger på ett s.k. utskottsinitiativ enligt bestämmelserna i riksdagsordningens 3 kap. 7§. Utskottsinitiativet har dock uppenbarligen tillkommit efter beställning från statsrådet Sven-Otto Littorin (m).

I nyhetsprogrammet Rapport i SvT den 5 december kl. 19.30 uttalade statsrådet Littorin följande kring möjligheten att förhandsinbetala fackföreningsavgifter: *"Det ska inte gå och det kommer inte att gå.... Skulle det finnas någon tveksamhet kommer vi att lägga till den."*

Skatteutskottets ordförande Lennart Hedqvist (m) medgav också i en TT intervju den 7 december att betänkandet tillkommit "i samråd med regeringskansliet".

När lagstiftningen om utskottsinitiativ kom till var det mycket tydligt uttalat att denna möjlighet skulle användas med varsamhet och att politisk enighet borde eftersträvas i de fall initiativ kom i fråga (KU 1970:27 s.7).

Konstitutionsutskottet har under 1990- och 2000-talen flera gånger behandlat motioner om utskottsinitiativ och då vidhållit både varsamhets- och enighetstanken. Utskotten har förutsatts vara restriktiva med att själva arbeta fram mer omfattande förslag utan beredning inom regeringskansliet (KU betänkande 2004/05:KU20 del 1 s. 32). Ett utbrett bruk av denna möjlighet kan leda till bristande sammanhållning och konsekvens i lagtexterna.

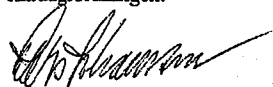
Enligt riksdagsordningens 3 kap 1§ lämnar regeringen förslag till riksdagen genom en proposition. Regeringen kan också lämna information till riksdagen genom en skrivelse eller muntligen genom ett statsråd vid sammanträde med kammaren.

SVERIGES
RIKSDAG

När regeringen avlämnar en proposition eller en skrivelse med någon typ av förslag följer med den motionsrätt för riksdagens ledamöter. Skälen till regeringens förslag och eventuella konsekvenser för annan lagstiftning belyses också. Möjligheten att motionera i ärendet har regeringen genom sin beställning av ett utskottsinitiativ hos skatteutskottet förvägrat riksdagens ledamöter.

Riksdagsordningens föreskrifter om hur regeringen ska väcka ärenden har i detta fall uppenbarligen kringgåts av en minister som närmast verkar handla i panik.

Jag vill därför att konstitutionsutskottet granskar regeringens sätt att via riksdagen väcka frågan om att förhindra förhandsinbetalningar av fackföreningsavgift och avgift till arbetslöshetskassa, som därmed skulle bli avdragsgilla, står i överensstämmelse med riksdagsordningen.

Lars Johansson (s)

Bilaga A3.5.5 Granskningsanmälan 2006-12-19

HELENA LEANDER
Riksdagsledamot (mp)

SVERIGES
RIKSDAG

Stockholm 2006-12-19

Begäran hos konstitutionsutskottet om granskning av regeringens beredning av förslaget om nedläggning av Djurskyddsmyndigheten

I budgetpropositionen aviserade regeringen att man avsåg lägga ned Djurskyddsmyndigheten från 1/7 2007. Hur nedläggningen skulle hanteras och vad som skulle hända med de frågor som Djurskyddsmyndigheten idag hanterar skulle utredas genom en särskild "snabbanalys". Denna snabbanalys presenterades först 13/12, vilket innebar att Miljö- och jordbruksutskottet helt saknade möjlighet att beakta denna då man justerade sitt betänkande.

Förvisso bestämmer regeringen själv hur man vill lägga upp myndighetsorganisationen, men då man samtidigt stryper anslagen till Djurskyddsmyndigheten från halvårsskiftet utan att överföra pengarna till något annat anslag innebär det i praktiken att riksdagen beslutar om nedläggning. Att besluta om nedläggning av en myndighet utan något utförligare beslutsunderlag än några rader om att regeringen önskar effektivisera den statliga administrationen och därför avser lägga ned Djurskyddsmyndigheten och inordna verksamhetsområdet djurskydd under Jordbruksverket kan svårigen anses uppfylla kraven på tillräcklig beredning.

Efter att ha läst snabbanalysen kan jag också konstatera att nedläggningen och den fortsatta verksamheten under Jordbruksverket bedöms kosta en del, något som regeringen inte tagit hänsyn till i förslaget och som Miljö- och jordbruksutskottet p.g.a. den bristfälliga beredningen inte heller haft möjlighet att ta hänsyn till. Jag anser därför att Konstitutionsutskottet bör granska beredningen av detta ärende.

Helena Leander
Riksdagsledamot (mp)

MOBIL: 070-264 30 99
E-POST: helena.leander@riksdagen.se

SVERIGES RIKSDAG • 100 12 STOCKHOLM • TFN 08-786 40 00

Bilaga A3.5.6 Granskningsanmälan 2007-02-01

RAIMO PÄRSSINEN
Riksdagsledamot (s)

SVERIGES
RIKSDAG

Konstitutionsutskottet

Ink 2007-02-01

Dnr 050-1677-2006/07

Stockholm 2007-02-01

Begäran om granskning av regeringens beredning av nedläggningen av Arbetslivsinstitutet

I samband med att budgetpropositionen beslutades föreslog regeringen att Arbetslivsinstitutet skulle läggas ned. Detta blev också senare Riksdagens beslut. Själva sakfrågan är alltså avgjord och resultatet är att Sverige nu, tillsammans med Portugal, är de enda länderna i EU utan ett arbetslivsinstitut.

Motiven för nedläggningsförslagen var

"Regeringen föreslår flera åtgärder för att effektivisera den statliga administrationen bl. a. avser regeringen att föreslå sammanslagningar av flera myndigheter för att arbetet skall bedrivas effektivare och kraftfullare. Som ett led i minskningen av den statliga byråkratin, föreslås att anslaget till Arbetsmiljöverket minskas. Vidare föreslås att Arbetslivsinstitutet avvecklas."
(Prop 2006/07:1 UO14, sid. 24)

Regeringsföreträdare har senare vid flera tillfällen uttalat en önskan om att verksamheten vid Arbetslivsinstitutet, d.v.s. den forskning som där bedrivs ska fortleva. Det har dock inte funnits någon samlad idé om hur detta ska gå till utan det är mer allmänna uttalanden inför Riksdagen, t. ex. Lars Leijonborg i interpellationsdebatt den 23 januari 2007:

"Arbetslivsinstitutets avveckling bygger på uppfattningen att forskning inte ska detaljstyras politiskt utan utvecklas bäst i konkurrens, och att därmed forskare inom arbetslivsområdet, i likhet med vad som gäller för andra forskningsområden, får söka medel i konkurrens."

Samtidigt har regeringen genom ett särskilt beslut stoppat den utvärdering av Arbetslivsinstitutets verksamhet som Statskontoret fick 2005 och som skulle redovisas 15 januari 2007. I regeringsbeslutet anges inga motiv för att stoppa utvärderingen.

Någon annan beredning av förslaget om nedläggning av Arbetslivsinstitutet finns inte redovisat för Riksdagen. Det finns heller inte redovisat någonstans hur forskningen som hittills bedrivits inom ramen för arbetslivsinstitutet nu ska kunna "bedrivas effektivare och kraftfullare". Tankarna kring att forskningen ska fortsätta i konkurrens innebär tvärtom att genom de ansökningsförfaranden som nu måste till blir det ett automatiskt stopp för forskningen. Detta i väntan på de processer som finns för att på detta sätt bevilja forskningsanslag, som kan ta upp till ett år. Regeringens sätt att hantera frågan leder alltså på kort sikt till raka motsatsen till vad som angavs som motiv för Riksdagen. Vad som händer på längre sikt är svårt att sia om, men att ett

panikstopp av forskningen skulle leda till att den blir effektivare och kraftfullare återstår för regeringen att visa.

Jag vill därför att konstitutionsutskottet granskar om regeringens beredning av ärendet om nedläggning av Arbetslivsinstitutet står i överensstämmelse med beredningstvånget i regeringsformen.

Raimo Pärssinen

Bilaga A3.5.7 Promemoria från Arbetsmarknadsdepartementet 2007-03-07

REGERINGSKANSLIET

2007-03-06

SB2007/1585

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Rättschefen

Konstitutionsutskottet

Ink 2007-03-07

403
1248
1272
Dnr 050 - 1363 - 2006/07
1677

Konstitutionsutskottets granskningsärenden 2006/07:21, 26, 29, 32 och
39 Regeringens beredning av ärenden

Härmed överlämnas fem promemior, två från Arbetsmarknads-
departementet, en från Jordbruksdepartementet och två från
Finansdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i dessa granskningsärenden är
departementsrådet Bo Malmqvist, Statsrådsberedningen, tfn 08-
405 45 47.

Christina Weihe

Postadress
103 33 Stockholm
Besöksadress
Rosenbad 4

Telefonväxel
08-405 10 00
Telefax
08-723 11 71

E-post: registrator@primeminister.ministry.se

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2007-02-26

Arbetsmarknadsdepartementet

Granskningsärende 2006/07:G21, G26, G29, G32, G33 och G39
Regeringens beredning av ärenden m.m.

Konstitutionsutskottet har i skrivelse den 13 februari 2007 begärt att regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet) skall svara på frågor gällande regeringens beredning av vissa ärenden hösten 2006.

1. Har regeringens ambition att få ett snabbt genomslag för sin politik inverkat på beredningsinstanserna i de aktuella ärendena, och i så fall på vilket sätt?

Arbetsmarknadsdepartementet vill hänvisa till vad statsrådet Sven Otto Littorin svarat i riksdagen.

Promemoriorna Finansiering av arbetslöshetsförsäkringen och En arbetslöshetsförsäkring för arbete remitterades den 16 respektive den 23 oktober 2006. Remissmöten hölls den 23 och den 30 oktober 2006, dvs. en vecka efter att respektive promemoria skickats på remiss. Genom att tillämpa detta förfarande fick samtliga remissinstanser tillfälle och möjlighet att lämna såväl skriftliga som muntliga synpunkter på innehållet i respektive promemoria. Remisstiden för promemoriorna var visserligen kort och avvek från vad som normalt är gällande men regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet) ansåg att det var motiverat med avsteg från denna rutin i dessa ärenden.

Ett av de främsta skälen för att tillämpa en kortare remisstid var angelägenheten att få genomslag för den nytilträdde regeringens politik. Vid tillfällen där ett allmänt val lett till ett regeringsskifte finns det ett stort intresse av att valresultatet får ett snabbt genomslag i politiken. Ett antal remissinstanser har haft synpunkter på remiss- och beredningstiden. En vecka är en kort tid i förhållande till de tre månader som normalt tillämpas. Arbetsmarknadsdepartementet vill dock påtala att stora delar av de förändringar som genomförts genom proposition 2006/07:15 En arbetslöshetsförsäkring för arbete inte var några obekanta frågor utan sådana frågor som Alliansen gått till val på. Arbetsmarknadsdepartementet gjorde bedömningen att samtliga remissinstanser skulle

klara av att lämna konkreta synpunkter på promemoriornas innehåll inom ramen av en vecka. Utgången hade sannolikt inte blivit annorlunda om de normalt gällande beredningsreglerna hade tillämpats. Dels för att remissinstanserna beretts möjlighet att lämna såväl muntliga som skriftliga synpunkter på respektive promemoria och dels för att Regeringskansliet haft en god dialog med berörda organisationer bl.a. Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) och Arbetslöshetskassornas Samorganisation (SO)¹, två av de viktigare parterna för att verksamheten på arbetslöshetskassorna skall fungera. Arbetsmarknadsdepartementet är medvetet om att ambitionen att få en snar effekt i politiken påverkat vissa remissinstanser bl.a. genom en ökad arbetsbelastning. Exakt hur den ökade arbetsbelastningen påverkat respektive remissinstans kan Arbetsmarknadsdepartementet inte precist bedöma. Departementet anser dock inte att arbetsbelastning torde ha varit så omfattande att remissinstanserna inte kunna lämna konkreta och nödvändiga synpunkter på respektive promemoria.

3. Föranleder TCO:s anmälan till Europeiska kommissionen några särskilda åtgärder från regeringens sida? Om ja, i så fall vilka?

Regeringen har i propositionen En arbetslöshetsförsäkring för arbete gjort bedömningen att de lagförslag som lades fram är förenliga med såväl EG-rätten som den nationella diskrimineringslagstiftningen. Regeringens politik sammantaget, som syftar till en ökad sysselsättning och till att den som är arbetslös snabbt skall komma åter i arbete, innebär också att både män och kvinnor på sikt gynnas av regeringens förslag (prop. 2006/07:15 s. 45-46). Riksdagen delade regeringens bedömning och konstaterade att det ytterst är EG-domstolen som i ett enskilt fall avgör om det är fråga om otillåten indirekt diskriminering (bet. 2006/07:AU3, bet. 2006/07:AU4, rskr.2006/07:86). Regeringen vill också betona att jämställdhet och arbete mot diskriminering är prioriterade frågor för regeringen.

Om kommissionen begär att Sverige skall yttra sig i ärendet kommer regeringen självfallet att lämna en förklaring.

6. Vilka kommentarer i övrigt ger anmälningarna anledning till?

Regeringen beslutade genom lagrådsremiss den 2 november 2006 att inhämta Lagrådets yttrande avseende förändringarna i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor. Av Lagrådets yttrande framgår att beredningen av promemorian Finansiering av arbetslöshetsförsäkringen var godtagbar med undantag för vissa punkter som saknar betydelse här.

¹ Arbetslöshetskassornas Samorganisation är en service- och intresseorganisation för arbetslöshetskassorna. SO har bland annat i uppgift att företräda arbetslöshetskassorna vid behov av gemensamt agerande, exempelvis genom att besvara remisser.

Av Lagrådets yttrande framgår även att kretsen av remissinstanser var vid och tillsynes väl avvägd. Arbetsmarknadsdepartementet vill här påpeka att samma remissinstanser användes vid remitteringen av promemorian **En arbetslöshetsförsäkring för arbete.**

Bilaga A3.5.8 Promemoria från Arbetsmarknadsdepartementet 2007-03-07

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2007-02-26

Arbetsmarknadsdepartementet

Enheten för arbetsrätt och arbetsmiljö

Underlag för svar till KU angående avveckling av Arbetslivsinstitutet

Konstitutionsutskottet har begärt svar på ett antal frågor som rör regeringens beredning av bl.a. ärendet att avveckla Arbetslivsinstitutet.

1. Har regeringens ambition att få ett snabbt genomslag för sin politik inverkat på beredningsinsatserna i de nu aktuella ärendena, och i så fall på vilket sätt?

Arbetsmarknadsdepartementet vill i denna del hänvisa till vad Beatrice Ask har anfört i riksdagen.

5. Hur bereddes regeringens förslag när det gäller nedläggning av Arbetslivsinstitutet?

Myndigheten Arbetslivsinstitutet grundades 1995. Arbetslivsinstitutets uppdrag har enligt instruktionen varit att bedriva och främja forskning, utbildning och utvecklingsprojekt som rör arbetsliv, arbetsmiljö och relationerna på arbetsmarknaden.

När riksdagen 1995 tog ställning till förslag om att inrätta Arbetslivsinstitutet var riksdagen inte enig. Under den förra mandatperioden motionerades även i frågan. Av riksdagsskrivelsen 2005/06:370 framgår att oppositionens förslag (M, FP, Kd och C), går emot regeringens förslag att anvisa ett ramanslag på 378,1 miljoner kronor för budgetåret 2006, utg. omr. 14. Man föreslog en avveckling av Arbetslivsinstitutet.

Budgetåret 2006 disponerade Arbetslivsinstitutet 376 mnkr i ramanslag. I ramanslaget ingick anslag för forskning och utveckling, kunskapsförmedling, företagshälsovårdsutbildning samt försöksverksamhet för arbetstidsförkortning. I ramanslaget ingick även transfereringsmedel till särskilda utbildningsinsatser, så kallade partsmedel.

Riksdagen har i enlighet med regeringens förslag i budgetpropositionen 2006/07:1 godkänt att Arbetslivsinstitutet avvecklas per den 1 juli 2007. Beslutet skall ses som en del av effektiviseringen av statsförvaltningen och minskningen av den statliga byråkratin. Regeringen bedömer att forskning inom arbetslivsområdet är fortsatt viktig, men för att säkra kvaliteten skall forskning med sådan inriktning fortsättningsvis bedömas av forskningsfinansiärer i konkurrens på sedvanligt sätt.

I budgetpropositionen framgår att regeringen under 2007 avser återkomma till riksdagen med ytterligare anslagskonsekvenser samt i det fall vissa uppgifter på Arbetslivsinstitutet skall föras över till annan myndighet.

Analysarbetet har bedrivits inom Regeringskansliet, i en från linjeorganisationen fristående arbetsgrupp, under ledning av departementsrådet Stefan Hult, Arbetsmarknadsdepartementet. En promemoria "Analys av anslagskonsekvenser m.m. med anledning av avveckling av Arbetslivsinstitutet" presenterades den 29 januari 2007. Förslagen i promemorian skulle utgöra underlag inför regeringens kommande beslut med anledning av Arbetslivsinstitutets avveckling.

Den 19 december anordnade Arbetsmarknadsdepartementet en hearing där berörda departement inom regeringskansliet gavs möjlighet att lämna synpunkter på promemorian.

Den 21 december 2006 togs regeringsbeslut om Arbetslivsinstitutets regleringsbrev för 2007 i vilket bl.a. framgick att för att underlätta för enskilda forskare och doktorander får Arbetslivsinstitutet använda högst 60 miljoner kronor för att lämna bidrag till annan organisation för sådan forskningsverksamhet som bedrivs vid institutet. Arbetslivsinstitutet, som har en regional spridning av sin verksamhet, för diskussioner med universitet och högskolor på bl.a. de berörda orterna.

I 2007 års regleringsbrev för Arbetslivsinstitutet gavs institutet den 25 januari i uppdrag beträffande *Kriterieverksamhet* (forskning) att i samverkan med Arbetsmiljöverket förbereda för att verket skall kunna bedriva sådan toxikologiskt inriktad kriterieverksamhet som Arbetslivsinstitutet i Stockholm bedriver för att ta fram hygieniska gränsvärden.

Vidare föreslog regeringen att riksdagen bemyndigar Arbetslivsinstitutet att under 2007 finansiera flytten av Arbetslivsbibliotekets samlingar till Stockholms universitet med 3 miljoner kronor (TB 1).

Den 15 februari togs ett regeringsbeslut om Kommittédirektiv Utredning av det framtida huvudmannaskapet för företagshälsövers utbildningen m.m. (Dir.2007:19) som innebär att en kommitté inrättas med uppdrag att utreda och lämna förslag beträffande

det framtida huvudmannskapet och bedrivandet av företagshälsovårdsutbildningen samt att, till dess annan huvudman kan överta uppgiften, svara för att pågående och planerad företagshälsovårdsutbildning kan fortgå. Förslag som gäller det framtida huvudmannskapet och bedrivandet av utbildningen skall lämnas till regeringen senast den 14 december 2007.

6. Vilka kommentarer i övrigt ger anmälningarna anledning till?

Regeringens utgångspunkt är att forskning inom arbetslivsområdet är viktigt. Regeringen menar dock att forskningen fortsättningsvis skall utföras vid universitet och högskolor och bedömas av forskningsfinansiärer i konkurrens på sedvanligt sätt.

Bilaga A3.5.9 Promemoria från Jordbruksdepartementet 2007-03-07

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2007-02-27

Jordbruksdepartementet

Expeditions- och rättschefen

Anders Perklev

Statsrådsberedningen

Underlag för svar till KU angående avveckling av Djurskyddsmyndigheten

1. Har regeringens ambition att få ett snabbt genomslag för sin politik inverkat på beredningsinsatserna i de nu aktuella ärendena, och i så fall på vilket sätt?

Jordbruksdepartementet vill i denna del hänvisa till vad Beatrice Ask har anfört i riksdagen.

5. Hur bereddes regeringens förslag när det gäller nedläggning av Djurskyddsmyndigheten.

Djurskyddsmyndigheten inrättades den 1 januari 2004. Djurskyddsmyndigheten övertog då Statens jordbruksverks samtliga arbetsuppgifter avseende djurskydd enligt djurskyddslagen (1988: 534) samt Centrala försöksdjursnämndens uppgifter om bl.a. etisk prövning av djurförsök och stöd till forskning om alternativa metoder till djurförsök.

När riksdagen 2003 tog ställning till de lagförslag som föranleddes av bildandet av Djurskyddsmyndigheten var riksdagen inte enig. Centerpartiet och Moderata samlingspartiet reserverade sig mot beslutet. Under den förra mandatperioden motionerades även i frågan. Ansvar för djurskyddsfrågorna debatterades också under valrörelsen inför 2006 års riksdagsval med den uttalade ambitionen, från företrädare från partier som nu ingår i regeringen, att Djurskyddsmyndigheten skulle läggas ner och att frågorna åter skulle inordnas i Jordbruksverkets verksamheter.

När regeringen tillträdde den 6 oktober 2006 förelåg ett poliskt ställningstagande att Djurskyddsmyndigheten skall avvecklas. Frågan bereddes internt i Regeringskansliet inför beslut om budgetproposition för 2007.

I budgetpropositionen för 2007 föreslår regeringen att riksdagen för budgetåret 2007 anvisar anslag för Djurskyddsmyndigheten. I propositionen anförts (prop. 2006/07:1, utgiftsområde 23, s. 50, avsnitt

4.8.6 Djurskyddsmyndigheten) under rubriken "Regeringens överväganden" att regeringen föreslår flera åtgärder för att effektivisera den statliga administrationen och avser föreslå nedläggningar och sammanslagningar av vissa myndigheter för att arbetet skall bedrivas mer kostnadseffektivt. Det aviseras att som ett led i denna process skall Djurskyddsmyndigheten avvecklas fr.o.m. den 1 juli 2007. Det uppges vidare att för att uppfylla målet ett gott djurskydd med bibehållen hög kvalitet kommer verksamhetsområdet djurskydd att inordnas under Jordbruksverket. Regeringen anför vidare att en extern snabbanalys kommer att göras för att se över formen för överflyttningen till Jordbruksverket.

Miljö- och jordbruksutskottet har efter behandlingen av frågan, bet 2006/07: MJU2, föreslagit att riksdagen skall bifalla regeringens förslag om medelsanvisning på anslagen. Utskottet tillstyrkte även vad regeringen anför om avveckling av Djurskyddsmyndigheten.

Något formellt beslut om avveckling av Djurskyddsmyndigheten har inte fattats genom regeringens beslut om budgetproposition eller vid riksdagens behandling av denna. För att en avveckling skall ske krävs dels att regeringen fattar beslut som reglerar hur verksamheten fortsättningsvis skall bedrivas, dels att riksdagen beslutar om ändring i djurskyddslagen. Några sådana beslut har ännu inte fattats.

Som ett led i den fortsatta beredningen av frågan beslutande Jordbruksdepartementet den 1 november 2006 att ge förre generaldirektören för Livsmedelsverket Bertil Norbelie i uppdrag att biträda i departementet genom att göra en analys av hur en avveckling av Djurskyddsmyndigheten och en överföring av verksamheten till Jordbruksverket bör genomföras (dnr Jo2006/3084).

Bertil Norbelie redovisade sitt uppdrag den 14 december 2006 i promemorian Djurskydd med helhetssyn (dnr Jo2006/3300).

Inom departementet har därefter utarbetats ett förslag till konsekvensändringar i djurskyddslagen och i lagen (2000:537) om märkning och registrering av hundar som ett genomförande av förslagen i promemorian skulle föranleda.

Promemorian och förslagen till lagändringar har sänts ut till drygt 40 myndigheter och organisationer.

Den 17 januari 2007 anordnade Jordbruksdepartementet en hearing där berörda myndigheter och organisationer gavs möjlighet att lämna synpunkter på promemorian och lagförslagen. Departementet inbjöd även till att lämna skriftliga synpunkter fram till den 2 februari 2007. Vid hearingen deltog 43 myndigheter och organisationer. Skriftliga synpunkter har lämnats av 29 instanser. En utskrift av vad som förekom

vid hearingen samt en sammanställning av de synpunkter som har inkommit vid hearingen och genom de skriftliga synpunkterna finns tillgängliga i Jordbruksdepartementet (dnr Jo2006/3300).

De formella beslut som krävs för att en avveckling av Djurskyddsmyndigheten och överföring av verksamheten till annan myndighet skall ske bereds fortfarande i Regeringskansliet på grundval av det underlag som nu har redovisats.

Vid bedömning av beredningskravets omfattning såvitt avser nu aktuell fråga bör beaktas att Djurskyddsmyndigheten varit verksam i endast drygt tre år och att huvuddelen av ansvaret för djurskyddsverksamheten dessförinnan var placerat hos Jordbruksverket. En överföring av Djurskyddsmyndighetens verksamhet till Jordbruksverket innebär således i huvudsak att verksamheten återförs till den myndighet som tidigare har ansvaret för den.

6. Vilka kommentarer i övrigt ger anmälningarna anledning till?
Jordbruksdepartementet har inga kommentarer i övrigt.

Bilaga A3.5.10 Promemoria från Finansdepartementet 2007-03-07

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2007-02-27

Finansdepartementet

Statsrådsberedningen

**Underlag i granskningsärende 2006/07:G21, G26;G29,G32, G33 och G39
Regeringens beredning av ärenden m.m. såvitt gäller ändringar av
fastighets- och förmögenhetsskatt**

Jag får härmed överlämna underlag till svar till konstitutionsutskottet i rubricerade granskningsärenden, såvitt gäller förslag om ändringar i fastighets- och förmögenhetsskatt.

Fråga 1

Konstitutionsutskottet har frågat om regeringens ambition att få ett snabbt genomslag för sin politik har inverkat på beredningen i de nu aktuella ärenden, och i så fall på vilket sätt?

Beredningen av förslagen om fastighets- och förmögenhetsskatt har inte skiljt sig i några väsentliga delar från vad som har varit brukligt när det gäller skatteförslag av motsvarande omfattning och karaktär i budgetpropositioner de senaste tio åren.

Den skillnad som dock kunnat iakttas har bestått i att den tid som tjänstemännen haft på sig för att ta fram förslagen varit ovanligt kort. Det orsakades av att det var först när den nya regeringen tillträdde som den politiska inriktningen på förslagen kunde bli helt klar. Även om arbetet med förslagen på tjänstemannanivå kunde börja förberedas i viss utsträckning när valresultatet blev klart, så var tiden mellan beslut om den politiska inriktningen på förslagen och den tidpunkt då förslagen i alla delar skulle vara på plats i budgetpropositionen osedvanligt kort.

Det var självklart angeläget att de ändringar av fastighets- och förmögenhetsbeskattningen som allianspartierna gått till val på skulle få genomslag så snart som möjligt efter det att den nya regeringen tillträdde. Den ambitionen påverkade emellertid inte beredningen av förslagen, på något annat sätt än att övriga delar av Regeringskansliet och Skatteverket fick något kortare tid på sig än brukligt för att lämna synpunkter. Till följd av det blev beredningen något mer personalkrävande än vanligt.

Under de senaste tio åren har skatteförslag av motsvarande omfattning och karaktär flera gånger lämnats i budgetpropositionen. Förslagen har då beretts inom Regeringskansliet och under hand med berörda myndigheter, i första hand Skatteverket. Riksdagen har inte haft några invändningar mot att förslagen beretts på ett sådant sätt. Lagrådet har vid flera tillfällen hört av utskottet utan att ha något att erinra mot en dylik beredning av förslagen, se t.ex. bet. 1998/99:FiU1, bet. 1999/2000:FiU1 och bet 2000/01:FiU1. (Viss kritik anfördes dock beträffande budgetpropositionen för 1998, se bet. 1997/98:FiU1.)

Förslagen om ändringar i fastighets- och förmögenhetsskatten har enligt min bedömning varken varit mer omfattande eller av annan karaktär än att beredningen av dem varit i enlighet med den praxis som bildats beträffande beredning av sådana förslag i budgetpropositionen. Även om regeringen således varit angelägen om att snabbt få genomslag för sin politik har det inte påverkat beredningen av förslagen på annat sätt än att tjänstemännen haft kortare tid på sig att ta fram förslagen och att övriga delar av Regeringskansliet och Skatteverket fått något kortare tid på sig att lämna synpunkter på förslagen. Synpunkterna på förslagen har beaktats utifrån samma kriterier som är brukligt vid den typen av beredning.

Att regeringen är mån om att iaktta kraven på beredning visas också genom att flera angelägna förändringar inte föreslogs i budgetpropositionen. I stället aviserade regeringen endast förslagen med upplysning om att den skulle återkomma till riksdagen med förslag efter det att förslagen beretts i enlighet med regeringsformens krav. Det gäller t.ex. beträffande förmögenhetsskattens avveckling.

Fråga 2

Konstitutionsutskottet har frågat vilka skälen är till att Lagrådets yttrande har inhämtats över lagförslagen med ändringar i arbetslöshetsförsäkringen men inte när det gäller ändringarna i skattelagstiftningen.

Budgetpropositionen innehöll en rad ändringar av olika delar av skattelagstiftningen, vilka utgjorde delar av en sammanhållen helhet. Det var önskvärt att dessa olika ändringar i största möjliga utsträckning hanterades och presenterades samlat i budgetpropositionen. Till detta kommer det faktum att den närmare utformningen av delar av skattelagstiftningen var föremål för budgetöverläggningar ända in i ett mycket sent skede.

Det var varken lämpligt eller av tidsskäl möjligt att inhämta Lagrådets yttrande över de berörda skatteförslagen innan budgetpropositionen skulle överlämnas till riksdagen. I valet mellan att å ena sidan bryta ut vissa delar av skatteförslaget och återkomma till riksdagen i en senare proposition och å andra sidan låta skatteutskottet inhämta Lagrådets

synpunkter under riksdagsbehandlingen av förslagen, bedömdes det senare förfarandet som något lämpligare med hänsyn till önskemålet att hålla ihop skatteförslagen. I propositionen förutsattes också att Lagrådets synpunkter på berörda delar av lagförslagen skulle komma att inhämtas under riksdagsbehandlingen (prop. 2006/07:1 s. 136), vilket också skedde.

Fråga 6

Konstitutionsutskottet har frågat vilka kommentarer som anmälningarna i övrigt ger anledning till.

Det här var första gången med nuvarande budgetordning med snäva tidsramar som en nytilträdd regering med en annan politisk inriktning lägger en budgetproposition.

Beredningskravet är inte statiskt utan får anpassas efter omständigheterna. För att citera Lagrådet i det av anmälarna åberopade yttrandet: "Vilka krav som skall ställas på beredningen i ett konkret lagstiftningsärende beror, som kan utläsas av den aktuella bestämmelsen i regeringsformen, bl.a. på lagstiftningens vikt, tillämpningsområde, omfattning och komplexitet". Det kan härvid anmärkas att i de två yttranden från Lagrådet rörande andra förslag i budgetpropositionen som anmälarna inte berör har Lagrådet i ett av yttrandena sagt att det är tveksamt om beredningen uppfyllt kraven och i det andra yttrandet inte kommenterat beredningskvaliteten alls. Det går inte att utläsa av yttrandena vilka skillnader i förslagen som medfört att Lagrådet kommit till dessa olika bedömningar.

Påståendet från anmälarna att lagförslaget "efter Lagrådets och Skatteverkets yttrande inte förbättrats på något sätt" är direkt felaktigt. Det skedde flera justeringar av lagförslagen mot bakgrund av vad Lagrådet och Skatteverket hade anfört.

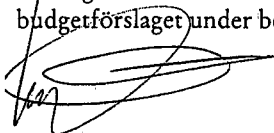
Att regeringen inte inhämtar Lagrådets synpunkter på förslag i budgetpropositionen är inget ovanligt. Som exempel kan nämnas budgetpropositionen för 1998 (se prop. 1997/98:1 s. 159), budgetpropositionen för 1999 (se prop. 1998/99:1 s. 137), budgetpropositionen för 2000 (se prop. 1999/2000:1 s. 187 – 188) och budgetpropositionen för 2001 (se prop. 2000/01:1 s. 208). Av särskilt intresse i nu aktuellt fall är budgetpropositionen för 2000 där det ansågs vara "av synnerlig vikt" att en lindring av fastighetsskatten kunde börja tillämpas snarast möjligt. Yttrande från Lagrådet inhämtades inte med motiveringen att "Lagrådets hörande skulle fördröja lagstiftningsfrågans behandling". De nu aktuella fastighetsskatteåtgärderna utgör också lindringar av fastighetsskatten.

Att en regering gått vidare med lagförslag trots kritik från Lagrådet beträffande beredningen är heller inget nytt. Exempel på sådana lag-

förslag är följdlagstiftning med anledning av inrättandet av den statliga Försäkringskassan (se prop. 2003/04:152 s. 237), arvs- och gåvoskattens avskaffande (se prop. 2004/05:25 s. 22) och den "tillfälliga asyllagen" hösten 2005 (se bet. 2005/06:SfU5 s. 13).

Att beredningsprocessen kan fortgå i riksdagen har förutsetts i samband med tillkomsten av den nuvarande budgetordningen – se förs.

1993/94:TK2 s. 32: "Med de tidsfrister som gäller är förutsättningarna för att en ny regering skall hinna sätta sin prägel på det första budgetförslaget små. Är handlingsberedskapen god kan den förmodligen hinna med att i budgetpropositionen föra in något eller några förslag som är tekniskt enkla att utforma. Dessutom kan regeringspartiets företrädare i riksdagen motionsvis eller genom initiativ i de olika utskotten ändra i budgetförslaget under beredningens gång."

Ingemar Hansson

Bilaga A3.5.11 Promemoria från Finansdepartementet 2007-03-07

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2007-03-01

Finansdepartementet

Statsrådsberedningen

Underlag i granskningsärendet 2006/07:G21, G26, G29, G32, G33 och G39
Regeringens beredning av ärenden m.m. såvitt gäller förslaget att slopa
skattereduktionerna för avgift till fackförening och arbetslöshetskassa

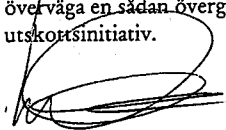
Jag får härmed överlämna underlag till svar till konstitutionsutskottet i rubricerade granskningsärenden, såvitt gäller förslaget att slopa skattereduktionerna för avgift till fackförening och arbetslöshetskassa.

Fråga 4

Konstitutionsutskottet har frågat av vilket skäl innehåller inte regeringens lagförslag om skattereduktionen för avgifterna en sådan övergångsbestämmelse som senare infördes efter utskottsinitiativ.

Enligt rättspraxis har en skattskyldig som i förskott betalat utgifter för resor mellan bostaden och arbetsplatsen genom inköp av årskort inte fått göra avdrag för kostnaderna för det beskattningsår betalningen gjordes utan först för det beskattningsår resorna företagits (se Regeringsrättens refererade avgörande RÅ85 1:3).

Mot denna bakgrund bedömde regeringen att det inte förelåg någon rätt till skattereduktion för avgifter till fackförening och arbetslöshetskassa som hänförde sig till senare beskattningsår. Det fanns därför inte skäl att överväga en sådan övergångsbestämmelse som senare infördes genom utskottsinitiativ.

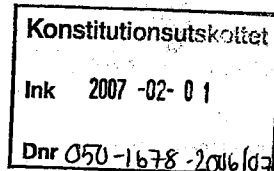
Ingemar Hansson

Bilaga A3.6.1 Granskningsanmälan 2006-12-08

MAURICIO ROJAS
Riksdagsledamot

SVERIGES
RIKSDAG

Stockholm 2007-02-01

Stockholm, 1 februari 2007

**Begäran om granskning av f d statsråd Leif Pagrotsky angående
hanteringen av Europeiska kommissionens meddelande om en kommande
formell granskning av det svenska presstödet**

Våren 2006 beslutade riksdagen om förändringar i presstödet. Enligt riksdagens beslut skulle de ändrade reglerna träda i kraft den 1 januari 2007. I propositionen anförde regeringen att den avsåg att anmäla förändringarna till Europeiska kommissionen och att de förutsatte ett godkännande från kommissionen. Om kommissionens behandling av ärendet skulle innebära att tidpunkten för ikraftträdandet behövde ändras avsåg regeringen att återkomma till riksdagen. Det gjorde den nya regeringen i budgetpropositionen för 2007.

I budgetpropositionen för 2007 föreslog regeringen att riksdagen skulle godkänna att ändringarna i reglerna om driftstöd till dagstidningar enligt riksdagens beslut inte skulle träda i kraft den 1 januari 2007 utan vid en senare tidpunkt som regeringen skulle bestämma. Som skäl för förslaget anförde regeringen kommissionens meddelade att en fördjupad granskning skulle komma att inledas av om det svenska presstödet är förenligt med bestämmelserna om statsstöd i EG-fördraget. Granskningen uppgavs kunna ta stora delar av 2007 i anspråk och att genomföra ändringarna i driftstödet innan denna process är slutförd skulle medföra en risk att tidningsföretagen blev skyldiga att återbetala det ytterligare driftstöd som genom de nya reglerna skulle tas emot under 2007.

Bakgrunden till detta var följande. Under sommaren notifierade regeringen kommissionen om riksdagens beslut. Kommissionen inledde en preliminär granskning och den 20 september fick den avgående regeringen ett muntligt besked – det är normalt förfarande i dessa fall – från kommissionen där, enligt anteckningarna i dagboksbladet, det meddelades att kommissionens Legal Service "kan ej godkänna det svenska presstödet p g a generellt driftstöd". Vidare meddelades att "två parallella

SVERIGES
RIKSDAG

procedurer är därför att vänta om ej notifieringen dras tillbaka." Med dessa två procedurer menas en granskning av det svenska presstödsystemet i sig och av de ändringar som riksdagen fattade beslut om våren 2006.

I debatten kring den nya regeringens beslut att senarelägga ikraftträdande av riksdagsbeslutet har det framkommit att dåvarande kultur- och utbildningsminister och nuvarande riksdagsledamot Leif Pagrotsky inte blev informerad om det viktiga meddelandet som regeringen fick den 20 september från kommissionen angående den kommande formella granskningen av det svenska presstödet om inte notifieringen drogs tillbaka. Så sa Leif Pagrotsky den 21 november 2006 i en interpellationsdebatt med nuvarande kulturminister Lena Adelsohn-Liljeroth:

"Vi vet nu att telefonsamtalet kom den 20 september. Då var jag kulturminister. Jag var kulturminister fram till fredagen den 6 oktober kl. 12, fick jag lära mig. Under hela den tiden var det ingen i min omgivning som uppfattade detta telefonsamtal som så allvarligt att de behövde informera ministern. Jag fick aldrig veta något om telefonsamtalet. Den slutsats som jag drar i efterhand är att organisationen inte uppfattade detta som så särskilt allvarligt."

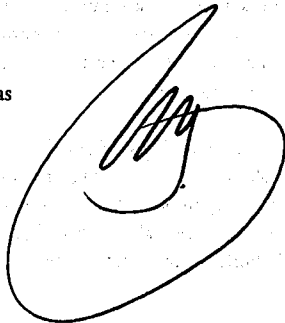
Detta är ett ytterst anmärkningsvärt påstående. Att ingen i ministrernas omgivning uppfattade, enligt Pagrotsky egen utsaga, ett sådant meddelande som "särskilt allvarligt" och viktigt nog för att ens informera ministern är svårförklarligt med tanke på att den aviserade proceduren skulle i förlängningen kunna rubba hela det svenska presstödsystemet och tvinga tidningsföretagen att återbetala det ytterligare driftstöd som genom de nya reglerna skulle tas emot under 2007. Men Leif Pagrotsky gör ändå bedömningen att ingenting av detta var särskilt allvarligt eftersom han verkar vara helt nöjd med faktumet att ingen i hans omgivning gjorde en sådan bedömning. Han verkar inte vara förvånad och antyder inte heller att någon tjänsteman gjorde fel när ministern inte informerades. Han uttrycker t o m stor förvåning över att den nya regeringen blev både informerad och drog den enda slutsatsen som då kunde dras, att återkalla notifieringen. Så säger Pagrotsky i den ovan anförda interpellationsdebatten:

"Fredag kl. 12 var detta telefonsamtal inte viktigt nog för att informera ministern. Det var inte ens tillräckligt viktigt för att informera statssekreteraren. Måndag är det mycket nog för att vända upp och ned på ett beslut som en nästan enig riksdag har fattat."

Den minister som inte informerades är i detta fall Leif Pagrotsky själv. Inte ens hans statssekreterare informerades enligt den f d ministrernas påstående. Pagrotsky ställer inte i denna debatt eller senare den självklara frågan om sitt eget ansvar som minister för de rutiner som rådde i departementet och de bedömningar som departementets tjänstemän gjorde i ett detta ärende. Han ställer sig inte frågan om hur det var möjligt att någon i departementet inte uppfattade ett så avgörande meddelande som "särskilt allvarligt" eller "viktigt". Lika anmärkningsvärd är att f d statsrådet själv verkar dela den uppfattning, d v s att kommissionens meddelande inte var särskilt viktigt eller allvarligt.

Med anledning av dessa utsagor och de omständigheter som här redovisas begär jag att konstitutionsutskottet granskar f d kultur- och utbildningsminister Leif Pagrotskys tjänsteutövning avseende hanteringen av kommissionens meddelande. Det gäller i första hand de instruktioner som ministern gav om hanteringen av detta ärende och bedömningen av dess betydelse inom departementet och rutinerna i detta och liknande fall om när ministern och statssekreteraren skulle informeras.

Mauricio Rojas

Bilaga A3.6.2 Promemoria från Kulturdepartementet 2007-03-06

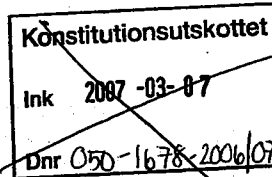
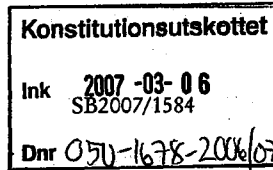
REGERINGSKANSLIET

Statsrådsberedningen

Rättschefen

2007-03-06

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

**Konstitutionsutskottets granskningsärende 2006/07:40 F.d. statsrådet Leif
Pagrotsky's hantering av Europeiska kommissionens meddelande om en
kommande formell granskning av presstödet**

Härmed överlämnas en promemoria från Kulturdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditions- och
rättschefen Knut Weibull, tfn 08-405 35 66.

Christina Weihe

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2007-02-28

Kulturdepartementet

Expeditions- och rättschefen

Knut Weibull

KU:s granskningsärende 2006/07:40 F.d. statsrådet Leif Pagrotsky's hantering av Europeiska kommissionens meddelande om en kommande formell granskning av presstödet**Ärendet**

Konstitutionsutskottet (KU) har i en skrivelse den 13 februari 2007 till Regeringskansliet begärt svar på vissa frågor om f.d. statsrådet Leif Pagrotsky's hantering av Europeiska kommissionens meddelande om en kommande formell granskning av presstödet. Som svar på frågorna vill Kulturdepartementet framföra följande.

Inledningsvis kan följande nämnas.

I propositionen Morgondagens nyheter – nya villkor för driftsstödet till dagstidningar (prop. 2005/06:201) informerade regeringen riksdagen om att förändringarna av presstödet och ikraftträdandet var beroende av kommissionens godkännande. I propositionen angav regeringen också att den avsåg att återkomma till riksdagen, om kommissionens behandling skulle innebära att ikraftträdandet behövde ändras.

I Statsrådsberedningens riktlinje En expeditonsministär's befogenhet (1990:1) anges att en expeditonsministär utan stöd av en riksdagsmajoritet i praktiken har begränsade handlingsmöjligheter och att den endast bör avgöra ärenden av löpande eller brådskande karaktär. Denna riktlinje är inte bindande, men torde i praktiken ha följts.

Fråga 1

Mellan den 20 juni 2006 och till dess att regeringen entledigades informerades statssekreteraren Claes Ånstrand en gång om kommissionens hantering av notifieringen. Det skedde den 17 augusti och han informerades då om den skrivelse med begäran om ytterligare upplysningar om presstödsförordningen som kommissionen skickade till

Regeringskansliet den 14 juli och det svar som Regeringskansliet avsåg att lämna till kommissionen. Claes Ånstrand gav klartecken till att skicka svaret till kommissionen. Svaret skickades den 22 augusti.

Statsrådet Leif Pagrotsky informerades inte. Skälet var att svaret avsåg upplysningar om sakförhållanden och inte krävde något ställningstagande från hans sida.

Fråga 2 och 3

Rutinerna i den nu aktuella delen av Utbildnings- och kulturdepartementet var att beredning med Claes Ånstrand skedde på torsdagar och med Leif Pagrotsky, som regel, på måndagar och tisdagar. Med såväl statssekreterare som statsråd tas vid dessa tillfällen upp ärenden där det krävs ställningstaganden av statssekreteraren resp. statsrådet. Det rör i första hand ärenden som man planerar att ta upp på det kommande regeringssammanträdet, men även ärenden där det krävs ställningstaganden i ett tidigare skede av beredningen, t.ex. när det gäller inriktningen på planerade propositioner. Vid dessa tillfällen informeras också om sådant som statssekreteraren resp. statsrådet bedöms behöva känna till och det behöver inte vara kopplat till ärenden som skall leda till beslut av regeringen eller statsrådet. Vid beredningen med statssekreteraren bestäms vad som skall tas upp vid den kommande beredningen med statsrådet.

Den beskrivna ordningen för beredning gäller också i statsstödsärenden, som det nu aktuella. Några särskilda instruktioner hade inte getts av den politiska ledningen när det gäller hanteringen av notifieringen av presstödet och det torde heller inte ha varit påkallat.

Efter valet den 17 september 2006 minskade beredningarna betydligt i omfattning och efter torsdagen den 21 september förekom inga beredningar med vare sig Claes Ånstrand eller Leif Pagrotsky. Det fanns helt enkelt inte behov av det.

Tisdagen den 3 oktober underrättades Utbildnings- och kulturdepartementet om att kommissionen meddelat att den inte kunde godkänna det notifierade stödet. Onsdagen den 4 oktober var frågan om vilka åtgärder som borde vidtas med anledning av detta färdigberedd på tjänstemannanivå i Utbildnings- och kulturdepartementet. Tjänstemännens rekommendation var att regeringen – i enlighet med vad som sagts i propositionen – skulle återkomma till riksdagen på snabbast möjliga sätt, dvs. i budgetpropositionen, med förslag om att de tidigare beslutade ändringarna i presstödsförordningen skulle träda i kraft senare samt att notifieringen skulle återkallas. Ställningstagandet i dessa två frågor behövde göras i ett sammanhang. Budgetpropositionen skulle beslutas av den tillträdande regeringen och det ankom på den tillträdande

kulturministern att ta ställning till om notifieringen skulle återkallas. Det var således inte en uppgift för den avgående regeringen eller den avgående kulturministern att fatta några beslut med anledning av kommissionens meddelande. Claes Ånstrand planerade inte att vara på plats i departementet efter den 4 oktober och Leif Pagrotsky skulle entledigas som statsråd två dygn senare. Mot denna bakgrund gjordes bedömningen att det inte fanns anledning att informera vare sig Claes Ånstrand eller Leif Pagrotsky om kommissionens meddelande.

Om Utbildnings- och kulturdepartementet fått informationen om kommissionens meddelande i ett tidigare skede hade sannolikt först Claes Ånstrand och därefter Leif Pagrotsky informerats om detta, men inte om vilka förslag till åtgärder som avsågs att föreslås den tillträdande kulturministern och regeringen. Det torde alltså inte haft någon betydelse för den fortsatta hanteringen av det aktuella ärendet om departementet fått informationen tidigare.

I enlighet med vad konstitutionsutskottet uttalat i betänkandet 2005/06:KU8 torde departementschefen och andra statsråd ha ett ansvar för att ordningen i departementet för beredning av ärenden med dem och informationsgivningen är ändamålsenlig. Under statsrådet har statssekreteraren också ett ansvar för att så är fallet. I det aktuella fallet har informationsgivningen – med hänsyn till omständigheterna – skett på ett korrekt sätt. Det finns därför inte anledning att gå närmare in på statsrådets och statssekreterarens åligganden i dessa avseenden.

Leif Pagrotsky är informerad om innehållet i detta svar.

Bilaga A3.6.3 Granskningsanmälan 2006-12-08

MORGAN JOHANSSON
HELENE PETERSSON
Riksdagsledamöter (s)

SVERIGES
RIKSDAG

Stockholm 2006-12-07

24

Konstitutionsutskottet

Ink 2006 -12- 08

Dnr 050-1109-2006/07

Begäran om granskning av regeringens handläggning av presstödet

Våren 2006 beslutade riksdagen om förändringar i presstödet. Beslutet stöddes av en bred blocköverskridande majoritet, bestående av alla partier utom moderaterna och folkpartiet.

I enlighet med de regler som gäller för statsstöd, anmälde förändringen till EU-kommissionen. Under sommaren hörde kommissionen av sig och ville ha svar på ytterligare frågor om stödet, men det fanns inga tecken på att kommissionen skulle försöka stoppa förslaget.

Men omedelbart efter regeringsskiftet i höstas började problemen. Fredagen den 6 oktober lämnade den socialdemokratiska regeringen lokalerna vid Rosenbad. Måndagen den 9 oktober beslutade den nya kulturministern, Cecilia Stegö-Chiló (m), att dra tillbaka anmälan om presstödsförändringen till EU. Riksdagen kördes således över, utan att det ens skett något samråd. Enligt uppgift fattade statsrådet Stegö-Chiló dessutom beslutet på egen hand. Det var således inget regeringsbeslut.

Riksdagen fick inte vetskap om detta förrän när budgetpropositionen kom, 16 oktober. Där framgår följande rörande presstödet:

"Kommissionen har i oktober 2006 meddelat att en fördjupad granskning kommer att inledas av om det svenska presstödet är förenligt med bestämmelserna om statsstöd i EG-fördraget. Granskningen kan ta stora delar av 2007 i anspråk. Att genomföra ändringarna i driftstödet innan denna process är slutförd medför en risk att tidningsföretagen blir skyldiga att återbetala det ytterligare driftstöd som genom de nya reglerna tas emot under 2007. Med hänsyn till detta anser regeringen att de förändrade reglerna om driftstöd inte bör träda i kraft den 1 januari 2007. Regeringen föreslår därför att ändringarna i presstödsförordningen skall träda i kraft vid en senare tidpunkt som regeringen bestämmer"

Detta kom som en överraskning för alla i Riksdagen som varit med och fattat det tidigare beslutet. Konstitutionsutskottet, som handlägger presstödet i Riksdagen, begärde då mer information i ärendet från ansvarig minister. Cecilia Stegö-Chiló (m) hade då ersatts av Lena Adelsohn-Liljeroth (m).

Torsdagen den 9 november kom ett antal tjänstemän från kulturdepartementet och en politiskt sakkunnig från näringsdepartementet till utskottet för att lämna information. Eftersom ingen politiskt ansvarig från kulturdepartementet var närvarande väckte emellertid besöket fler frågor än det gav svar.

Från både socialdemokratiskt och kristdemokratiskt håll efterfrågade vi underlag för påståendet att EU-kommissionen ingripit. Det besked vi först fick var att det enda underlag som fanns var ett telefonsamtal (!) från en tjänsteman på EU-kommissionen till en tjänsteman på näringsdepartementet.

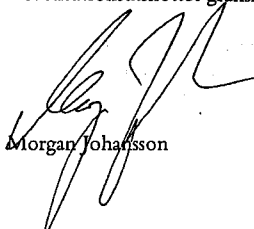
Det beslut som statsrådet Stegö-Chiló fattade har således detta telefonsamtal som enda underlag. Någon formell, skriftlig begäran från EU-kommissionen om att häva Riksdagens beslut fanns inte, ej heller något underlag där det framgick på vilka grunder EU-kommissionen ifrågasatte presstödet, eller vem som fattat beslutet att låta granska Sveriges presstöd. Något sådant underlag efterfrågades inte heller av regeringen, utan statsrådet Stegö-Chiló bara fogade sig i vad som sades ha sagts av en tjänsteman på EU-kommissionen per telefon. Agerandet från statsrådet kan knappast stämma med den i Regeringsformens 7 kap. 2§ angivna ordningen för beredning av regeringsärenden.

Efter en interpellationsdebatt med Lena Adelsohn-Liljeroth den 21 november, där vi än en gång frågade efter underlag från EU-kommissionen som klargjorde varför man försökte stoppa presstödsreformen, offentliggjorde EU-kommissionen så ett skriftligt uttalande från talesmannen i konkurrensfrågor, Jonathan Todd. Där hävdades, tvärtmot vad Adelsohn-Liljeroth sagt i debatten, att Sverige fogat sig i kommissionens kritik, och förmodades inkomma med ett nytt lagförslag till kommissionen.

Om det är sant, har regeringen alltså backat hela vägen inför EU-kommissionen, kört över en bred riksdagsmajoritet och skänkt EU bestämmanderätt i en central demokratifråga. Detta utan att ansvariga statsråd vare sig på ett korrekt sätt lämnat information till Riksdagen eller korrekt berett ärendet innan beslut fattades att dra tillbaka notifieringen.

På begäran av KU kom så kulturminister Lena Adelsohn-Liljeroth (m) till utskottet, den 28 november. Där fick hon och hennes medarbetare medge att det faktiskt inte fanns någon formell framställan från EU-kommissionen om att dra tillbaka lagförslaget, att regeringen inte heller krävt det, utan att regeringen agerat på eget bevåg med telefonsamtalet som enda underlag. Hon bestred Todds påstående om att regeringen nu skulle återkomma med lagförslag som tillgodosåg EU-kommissionen. Någon sådan beredning förekommer inte i regeringskansliet, berättade hon.

Beredningen av verkställandet av riksdagens beslut angående presstödet och de oklarheter som sedan förekommit i redovisningen av de av regeringen vidtagna åtgärderna för kammaren kan inte anses tillfredsställande. Vi vill därför att konstitutionsutskottet granskar regeringens agerande i denna fråga.

Morgan Johansson

Helene Petersson

Bilaga A3.6.4 Promemoria från Kulturdepartementet 2007-02-15

REGERINGSKANSLIET

2007-02-15

SB2007/905

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Rättschefen

Konstitutionsutskottet

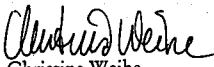
Ink 2007 -02- 15

Dnr

Konstitutionsutskottets granskningsärende 2006/07:24 Regeringens
handläggning av presstödet

Härmed överlämnas en promemoria från Kulturdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditions- och
rättschefen Knut Weibull, tfn 08-405 35 66.

Christina Weihe

Postadress
103 33 Stockholm
Besöksadress
Rosenbad 4

Telefonväxel
08-405 10 00
Telefax
08-723 11 71

E-post: registrator@primeminister.ministry.se

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2007-02-09

Kulturdepartementet*Expeditions- och rättschefen**Knut Weibull***KU:s granskningsärende 2006/07:24 Regeringens handläggning av presstödet**

Ärendet

Konstitutionsutskottet (KU) har i en skrivelse den 25 januari 2007 till Regeringskansliet begärt svar på vissa frågor om regeringens handläggning av presstödet. Som svar på KU:s frågor vill Kulturdepartementet framföra följande.

Fråga 1

Kommissionens meddelande kom den 20 september per telefon till Näringsdepartementet, vilket framgår av anteckningen på dagboksbladet i akten i ärendet. Den 3 oktober underrättades Utbildnings- och kulturdepartementet av Näringsdepartementet om vad kommissionen meddelat, men då upplystes inte om tidpunkten för meddelandet. Detta är bakgrunden till att det i budgetpropositionen för 2007 angavs att kommissionens meddelande kom i oktober 2006. Först efter det att budgetpropositionen gått till tryck fick Utbildnings- och kulturdepartementet kännedom om tidpunkten för meddelandet.

Fråga 2

Kulturministern fattade beslutet om att återkalla notifieringen och rättschefen i Näringsdepartementet undertecknade brevet om återkallelsen till kommissionen. De enheter som var inblandade i beslutet var medieenheten och rättssekretariatet (i dåvarande Utbildnings- och kulturdepartementet) och näringslivsenheten (Näringsdepartementet).

Vad som utgjorde stöd för kulturministerns beslutsbefogenhet framgår av följande bestämmelser.

Enligt 20 § p. 6 förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet skall Regeringskansliet anmäla förslag till författningar

i enlighet med informationsförfaranden som följer av Sveriges medlemskap i unionen eller av andra internationella överenskommelser samt besluta om svenska svar och kommentarer inom dessa förfaranden. Att återkalla en notifiering måste anses ligga inom ramen för denna beslutsbefogenhet. Enligt 30 § andra stycket anges att ärenden som inte behöver avgöras av Regeringskansliets chef får avgöras av chefen för ett departement, av ett annat statsråd eller av en tjänsteman eller en grupp av tjänstemän i Regeringskansliet. Hur detta skall ske anges i en arbetsordning för myndigheten eller i särskilda beslut. Enligt 32 § skall Regeringskansliet besluta de ytterligare föreskrifter som behövs för dess organisation och formerna för dess verksamhet. Sådana föreskrifter kan tas in i en arbetsordning för myndigheten eller i arbetsordningar för departementen.

Av 3 § p. 7 i Regeringskansliets föreskrifter (RKF 1998:1) med arbetsordning för Regeringskansliet framgår att chefen för ett departement får på Regeringskansliets vägnar inom departementets verksamhetsområde anmäla förslag till författningar i enlighet med informationsförfaranden som följer av Sveriges medlemskap i unionen eller av andra internationella överenskommelser samt avge svenska svar och kommentarer inom dessa förfaranden. Av 13 § framgår att chefen för ett departement får överlåta sin beslutanderätt enligt 2–7 b §§ till ett annat statsråd eller till en tjänsteman i Regeringskansliet.

Vad gäller verkställandet av fattade beslut gäller enligt 22 § första stycket i Regeringskansliets föreskrifter (RKF 2006:3) med arbetsordning för Näringsdepartementet att en av rättscheferna har till uppgift att inom Regeringskansliet samordna anmälningar och rapportering av statsstöd och därtill knutna uppgifter inom ramen för Europeiska gemenskapernas regler om statligt stöd, utom såvitt avser sådana frågor inom Jordbruksdepartementets ansvarsområde. Vidare sägs i Regeringskansliets riktlinjer för beredning i Regeringskansliet av ärenden som rör Europeiska gemenskapens statsstödsregler (cirkulär 11) att näringslivsenheten vid Näringsdepartementet administrerar denna samordning och att skrivelser till kommissionen i statsstödsärenden skrivs under av rättschefen vid Näringsdepartementet.

Fråga 3

Utbildnings- och kulturdepartementet (medieenheten) informerade Cecilia Stegö Chilò om meddelandet vid två möten, den 6 och 8 oktober 2006, i samband med beredning av aktuella frågor inför budgetpropositionen för 2007. Vid mötet den 6 oktober gav Cecilia Stegö Chilò klartecken till att i budgetpropositionen lägga in en text med förslaget att ikraftträdandet av de nya villkoren för driftsstödet skulle skjutas upp till en senare tidpunkt som regeringen bestämmer. Vid mötet den 8 oktober gav Cecilia Stegö Chilò klartecken till att meddela

Näringsdepartementet att ett brev med innebörden att återkalla notifieringen skulle skickas till kommissionen. Den 9 oktober skickades detta brev undertecknat av rättschefen i Näringsdepartementet (se bilaga 9). I vecka 41 (dvs. mellan den 9 och 11 oktober) delades budgetpropositionen inom Regeringskansliet. Budgetpropositionen beslutades därefter av regeringen den 12 oktober.

Fråga 4

Varken den avgående eller den tillträdande näringsministern informerades eftersom förvaltningsärenden som gäller dagspressen tillhör Utbildnings- och kulturdepartementets¹ verksamhetsområden, enligt 12 § och bilagan till förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet.

Enligt Regeringskansliets riktlinjer för beredning i Regeringskansliet av ärenden som rör Europeiska gemenskapens statsstödsregler (cirkulär 11) samordnar näringslivsenheten vid Näringsdepartementet ärenden som rör EG:s statsstödsregler. I detta arbete ingår administrationen av svenska anmälningssärenden till kommissionen, men inte ansvaret för beredning av ärenden som rör stödåtgärder inom andra departements verksamhetsområden.

Fråga 5

Beslutet att återkalla notifieringen fattades muntligen av kulturministern vid en beredning med tjänstemän i Utbildnings- och kulturdepartementet den 8 oktober 2006. Beslutet fattades efter en muntlig föredragning. Den 9 oktober 2006 verkställdes detta beslut genom ett brev till kommissionen undertecknat av rättschefen i Näringsdepartementet (se bilaga 9).

Fråga 6

Se bilagorna 1–9.

Fråga 7

Den interna promemoria som omnämns i pressmeddelandet av den 22 november och uttalandet av den 16 november är samma dokument.

¹ Kulturdepartementet fr.o.m. 1 januari 2007.

Benämningen i pressmeddelandet har sin bakgrund i att det vid tillfället rådde tveksamhet kring om dokumentet var avsett att spridas utanför kommissionen. Regeringskansliet fick kännedom om dokumentet den 22 november genom ett e-postmeddelande från kommissionens representation i Stockholm. Av e-postmeddelandet framgår att det rör sig om ett klagande från generaldirektoratet för konkurrens som begärts in från representationen i Stockholm. Det har dock senare kommit till Regeringskansliets kännedom att det rör sig om ett uttalande.

Fråga 8

Det finns ingen formell förfrågan utan beslutet att låta göra en ekonomisk analys av presstödet har fattats i Regeringskansliet. Beslutet baseras på Regeringskansliets tolkning av den nya rättspraxis som följer av dels kommissionens handlingsplan för statligt stöd för åren 2005–2009 (KOM(2005)107), dels rättsfallen C25/04 Digital TV Berlin-Brandenburg och N284/05 Metropolitan Area Networks. Enligt dessa dokument skall kommissionens bedömning grunda sig på såväl juridiska som ekonomiska faktorer.

Fråga 9

Efter förslag i prop. 2005/06:201 (s. 24) godkände riksdagen bl.a. att ändringarna i reglerna om driftsstöd till dagstidningar skulle börja gälla den 1 januari 2007. Samtidigt informerade regeringen riksdagen om att ändringarna och ikraftträdandet var beroende av kommissionens godkännande. I propositionen angav regeringen också att den avsåg att återkomma till riksdagen, om kommissionens behandling skulle innebära att ikraftträdandet behövde ändras.

Den fråga som på detta sätt blev riksdagsbunden gällde tidpunkten för ikraftträdandet och inte hur regeringen skulle sköta sina kontakter med kommissionen i saken.

När det sedan visade sig att kommissionens behandling innebar att ikraftträdandet behövde ändras, återkom regeringen till riksdagen så snart som det var möjligt. Det skedde genom att regeringen i budgetpropositionen föreslog att ikraftträdandet skulle skjutas upp och redovisade skälen för det.

Åtgärden att återkalla notifieringen står alltså inte i konflikt med riksdagens beslut.

Fråga 10

Varje statsstödsärende är unikt. Det är därför mycket svårt att i förväg bedöma hur lång tid ett ärende kommer att ta att handlägga i kommissionen.

I rådets förordning 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 i fördraget finns vissa angivna tidsfrister. Enligt artikel 4.5 skall kommissionen slutföra sin preliminära granskning av anmält stöd inom två månader efter mottagandet av en fullständig anmälan. Det kan dock ta betydligt längre tid än två månader innan kommissionen anser att den fått all information som den kan bedöma att den behöver. Att ett halvår har förflutit innan kommissionen anser att den fått all information är inte ovanligt.

I alla de fall där kommissionen, till följd av den preliminära granskningen, inte kan anse att stödet är förenligt med den gemensamma marknaden skall enligt artikel 4.4 det formella granskningsförfarandet inledas. I detta förfarande skall kommissionen enligt artiklarna 5.1 och 6.1 samla alla de upplysningar den behöver för att bedöma stödets förenlighet och ge intresserade parter tillfälle att inkomma med synpunkter. Detta innebär i praktiken att ärendet skall publiceras i Europeiska unionens officiella tidning och att samtliga medlemsstater och berörda parter bereds tillfälle att yttra sig i frågan.

Kommissionen skall enligt artikel 7.6 fatta beslut så snart tveksamhet inte längre föreligger och i möjligaste mån sträva efter att anta ett beslut inom 18 månader efter det att förfarandet har inletts. Denna tidsfrist kan förlängas i samförstånd mellan kommissionen och den berörda medlemsstaten. När tidsfristen löpt ut, och den berörda medlemsstaten begär detta, skall kommissionen enligt artikel 7.7 inom två månader fatta beslut på grundval av de upplysningar som den har tillgång till. I förekommande fall skall kommissionen, när de tillgängliga upplysningarna inte är tillräckliga för att fastställa förenlighet, fatta ett negativt beslut. Detta innebär i praktiken att medlemsstaterna får finna sig i kommissionens sätt att sköta ärendena och att det är svårt att pressa på för att korta ner handläggningstiderna.

För svensk del har antalet ärenden som lett till formellt granskningsförfarande varit relativt få. Ett exempel på ett granskningsförfarande som har tagit relativt kort tid är "Åtgärder för att förbättra inomhusmiljön" vilket tog sex månader. Ärendet "Införande av digital mark-TV" tog betydligt längre tid, knappt 2 ½ år. Ett annat ärende är "Nedsättning av socialavgifter i norra Sverige". Ärendet

inleddes 1997 genom att kommissionen uppmanade Sverige att vidta de lämpliga åtgärder som kommissionen föreskrivit. Efter diskussioner mellan Sverige och kommissionen anmälde Sverige i oktober 1999 förändrade villkor för systemet. I mars 2000 beslutade kommissionen att inleda ett formellt granskningsförfarande vilket avslutades i december 2000 med ett negativt beslut (enligt artikel 7.5).

Fråga 11

På 2000-talet har notifieringar återkallats vid fyra tillfällen:

- I oktober 2005 återkallades notifieringen av vissa stödåtgärder med anledning av skador som vållats av stormen Gudrun i januari 2005 (se närmare beskrivning nedan).
- I maj 2006 återkallades anmälan om statligt stöd för funktionstest av lantbrukssprutor som hade anmälts till kommissionen i april 2006. Efter underhandskontakter på tjänstemannanivå framkom att det anmälda stödet inte skulle komma att godkännas. Ärendet föredrogs för jordbruksministern som beslutade att ansökan skulle återkallas. Efter gemensam beredning med andra berörda departement gjordes en skriftlig återkallelse. Återkallelsen skrevs under av chefen för rättssekretariatet på Jordbruksdepartementet.
- Riksdagen beslutade i juni 2006 på förslag från den tidigare regeringen att genom en lag införa en skatt på flygresor (prop. 2005/06:190, bet. 2005/06: SkU34, rskr. 2005/06:354) och att reglerna skulle träda i kraft den dag regeringen bestämmer. På förslag från den nuvarande regeringen i budgetpropositionen för 2007 beslutade dock riksdagen i december 2006 att skatten skall utgå (prop. 2006/07:1, bet. 2006/07:FiU1, rskr. 2006/07:9). Notifieringen av lagen återkallades av Näringsdepartementet enligt instruktioner från Finansdepartementet.
- I oktober 2006 återkallades notifieringen som avsåg förändringar i presstödet.

Närmare om stödåtgärderna efter stormen Gudrun

Under våren 2005 förhandlade den dåvarande regeringen med sina samarbetspartier om ett stödpaket med anledning av de skador som stormen Gudrun hade vållat. Paketet innehöll en rad åtgärder och kostnaderna för dessa bedömdes uppgå till ca 2,8 miljarder kronor. Merparten av kostnaderna, ca 2,5 miljarder kronor, bedömdes utgöra statligt stöd enligt artikel 87 i fördraget. Med anledning av detta notifierades fem av stödpaketets åtgärder till kommissionen i juni 2005.

Under hela 2005 hölls ett antal möten mellan tjänstemän från Näringsdepartementet, representationen i Bryssel och kommissionen. Kontakt hölls även regelbundet via telefon och e-post. Under dessa möten och kontakter framkom det tidigt att en del av de föreslagna åtgärderna var tveksamma ur statsstödssynpunkt. Då stormen Gudrun var att betrakta som en naturkatastrof skulle emellertid åtgärderna kunna godkännas, men för detta krävde kommissionen omfattande ytterligare information för att förvissa sig om att det endast var de primärt skadedrabbade, dvs. skogsägarna, som fick del av stöden samt att dessa inte överkompenserades.

Två av de fem åtgärder inom stödpaketet som anmälades till kommissionen krävde riksdagsbeslut under 2005 medan övriga åtgärder kunde beslutas av regeringen. För att underlätta kommissionens granskning av de åtgärder som krävde riksdagsbeslut, och därigenom erhålla ett positivt beslut i tid för riksdagens behandling, återkallades anmälan av de tre övriga åtgärderna i oktober 2005. Kommissionen godkände i december 2005 de åtgärder som krävde riksdagsbeslut. Beslutet att återkalla delar av notifieringen fattades av statsrådet Ulrica Messing efter det att kommissionens tjänstemän tydligt påtalat att behandlingen skulle underlättas om delar av notifieringen återtogs.

De avanmälda åtgärderna notifierades på nytt i januari 2006, varefter kommissionen återupptog sin granskning. Efter att Näringsdepartementet försett kommissionen med ytterligare information under våren 2006 fattades slutligen ett beslut om att godkänna samtliga åtgärder i augusti 2006. Det slutliga beslutet föregicks av ett flertal kontakter, även på hög nivå (mellan statsråd och kommissionär).

Bilagor

1. Anmälan enligt EG-fördragets artikel 88.3 rörande ny stödordning; förordning om ändring i presstödsförordningen (regeringen, 2006-06-15)
2. Bekräftelse på mottagandet av regeringens skrivelse (kommissionen, 2006-06-20)
3. Begäran om ytterligare upplysningar om stödordningen (kommissionen, 2006-07-14)
4. Begäran om förlängd tid för att lämna svar på frågor (Regeringskansliet, 2006-07-19)
5. Meddelande om att tidsfristen för att svara på kommissionens frågor har förlängts (kommissionen, 2006-07-20)

6. Skrivelse med kompletterande upplysningar om stödordningen (Regeringskansliet, 2006-08-22)
7. Bekräftelse på mottagandet av regeringens skrivelse (kommissionen, 2006-08-24)
8. Skriftväxling via e-post mellan Regeringskansliet och kommissionen angående information kring stödordningens utformning m.m. (2006-09-11 – 2006-09-18, registrerad på dnr N2006/4857/NL)
9. Meddelande om att notifieringen återkallas (regeringen, 2006-10-09)
10. Regeringskansliets föreskrifter (RKF 1998:1) med arbetsordning för Regeringskansliet
11. Regeringskansliets föreskrifter (RKF 2006:3) med arbetsordning för Näringsdepartementet (utan bilagor)

REGERINGSKANSLIET

2006-06-15

N2006/4857/NL

Näringsdepartementet

Näringslivsenheten

Ellen Hausel Heldahl

Telefon 08-405 58 27

E-post ellen.hausel-heldahl@industry.ministry.se

Europeiska kommissionen

Generalsekretariatet

JS Anmälan enligt EG-fördragets artikel 88.3 rörande ny stödordning;
förordning om ändring i presstödsförordningen

För kommissionens prövning enligt Europeiska Gemenskapernas regler om statligt stöd anmäler regeringen härmed rubricerat ärende.

Bilaga 1 till denna skrivelse innehåller de närmare upplysningar som skall lämnas i enlighet med relevanta formulär såsom anges i kommissionens förordning (EG) nr 794/2004 av den 21 april 2004 om genomförande av rådets förordning (EG) nr 659/1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 i EG-fördraget.

Kompletterande information om det planerade stödet framgår dels av bifogad promemoria, bilaga 2, dels av bifogat förslag till förordning om ändring i presstödsförordningen (1990:524), bilaga 3.

Med vänlig hälsning

Dan Sandberg
rättschef

Postadress
103 33 Stockholm
Besöksadress
Jakobsgatan 26

Telefonväxel
08-405 10 00
Telefax
08-411 36 16

E-post: registrator@industry.ministry.se

State Aid Notifications Interactive • Notifications List

Provisional Number: 143

Validation date:

Validator: Revellus, Mattias

Last update: 20/06/2006 16:27

STATUS OF THE NOTIFICATION

Does the information transmitted on this form concern :

notification pursuant to Article 88 (3) EC Treaty?

1. Identification of the aid grantor

1.1. Member State concerned:

Sweden

1.2. Region(s) concerned (if applicable)

1.3. Responsible contact person:

Name	Address	Tel	Fax	Email
Ellen Hausel Heldahl	Näringsdepartementet	+46 8 405 5827	+46 8 20 45 86	ellen.hausel- heldahl@industry.ministry.se

1.4. Responsible contact person at the Permanent Representation:

Name	Tel	Fax	Email
Mattias Revellus			mattias.revellus@foreign.ministry.se

1.5. If you wish that a copy of the official correspondence sent by the Commission to the Member State should be forwarded to other national authorities, please indicate here their name and address:

Name	Address
Martin Persson	Utbildnings- och kulturdepartementet 103 33 STOCKHOLM

1.6. Indicate Member State reference you wish to be included in the correspondence from the Commission:

2. Identification of the aid

2.1. Title of the Aid :

Driftsstöd till dagstidningar

2.2. Brief description of the objective of the aid.

Please indicate primary objective and, if applicable, secondary objective(s):

Primary objective:

Culture

Secondary objective(s):

Culture

2.3. Scheme - Individual aid

2.3.1. Does the notification relate to an aid scheme ?

Yes

- If yes, does the scheme amend an existing aid scheme ?

Yes

- If yes, are the condition laid down for the simplified notification procedure pursuant to Article 4(2) of the Implementation Regulation (EC) N° (...) of (...) fulfilled ?

No

- If no, please continue with this form and specify whether the original scheme which is being amended was notified to the Commission.

No

2.3.2. Does the notification relate to individual aid ?

No

2.3.3. Does the notification relate to an individual aid or scheme notified pursuant to an exemption regulation ?

No

3. National Legal Basis

3.1. Please list the national legal basis including the implementing provisions and their respective sources of references:

Title:

Förordning om ändring i preststödsförordningen (1990:524)

Reference (where applicable):

3.2. Please indicate the document(s) enclosed with this notification:A copy of the relevant extracts of the final text(s) of the legal basis☒ Yes (and a web link, if possible) se bilagaA copy of the relevant extracts of the draft text(s) of the legal basis☐ No (and a web link, if possible)**3.3. In case of a final text, does the final text contain a clause whereby the aid granting body can only grant after the Commission has cleared the aid (stand still clause) ?**

Yes

4. Beneficiaries**4.1. Location of the beneficiary(ies):**

mixed (specify)

4.2. Sector(s) of the beneficiary(ies):

NACE code

DE2212 - Publishing of newspapers

Nace other:

4.4. In case of an aid scheme:Type of beneficiaries:

All firms

the following beneficiaries:

Estimated number of beneficiaries:

From 51 to 100

5. Amount of aid / Annual expenditure

In case of a scheme, indicate the annual amount of the budget planned and the overall amount (in million national currency):

Annual amount: 550.00 Overall amount: 550.00

For tax measures, please indicate the estimated annual and overall revenue losses due to tax concessions for the period covered by the notification:

If the budget is not adopted annually, please specify what period it covers (year of expiry):

If the notification concerns changes to an existing scheme, please give the budgetary effects of the notified changes to the scheme:

550 annually untill further notice.

6. Form of the aid and means of funding

Specify the form of the aid made available to the beneficiary (where appropriate, for each measure):

Direct grant

For each instrument of aid, please give a precise description of its rules and conditions of application, including in particular the rate of award, its tax treatment and whether the aid is accorded automatically once certain objective criteria are fulfilled (if so, please mention the criteria) or whether there is an element of discretion by the awarding authorities:

Se bilaga 3 nedan.

Specify the financing of the aid: If the aid is not financed through the general budget of the State/region/municipality, please explain its way of financing:

Other (please specify).

Finserad genom staten

7. Duration**7.2. In the case of a scheme:**Indicate the date from which on the aid may be granted:

01/01/2007

Indicate the last date until which aid may be granted:

01/01/2012

If the duration exceeds six years, please demonstrate that a longer time period is indispensable to achieve the objective(s) of the scheme:

Möjligheten att ge presstödd gäller tillvidare. Stödet är inte förknippat med någon av EU utformad riktlinje, varför de tidsramar som är förknippade med riktlinjerna inte gäller i detta fall.

8. Cumulation of different types of aid

Can the aid be cumulated with aid received from other local, regional, national or Community schemes to cover the same eligible costs?

No

If so, describe the mechanisms put in place in order to ensure that the cumulation rules are respected:

State Aid Notifications Interactive > Notifications List

Sida 3 av 3

9. Professional Confidentiality

Does the notification contain confidential information which should not be disclosed to third parties?

No

If so, please indicate which parts are confidential and explain why:

If no, the Commission will publish its decision without asking the Member State.

10. Compatibility of the aid

Please identify which of the existing Regulations, frameworks, guidelines and other texts applicable to State aid provide an explicit legal basis for the authorisation of the aid (where appropriate please specify for each measure) and complete the relevant supplementary information sheet(s) in part III

None

Where the existing Regulations, frameworks, guidelines or other texts applicable to State aid do not provide an explicit basis for the approval of any of the aid covered by this form, please provide a fully reasoned justification as to why the aid could be considered as compatible with the EC Treaty, referring to the applicable exemption clause of the EC Treaty (Article 86(2), Article 87(2) (a) or (b), Article 87(3) (a), (b), (c) or (d)) as well as other specific provisions relating to Agriculture and Transport.

☒ Yes12. Other Information

Please indicate here any other information you consider relevant to the assessment of the measure(s) concerned under State aid rules:

13. Attachments

Please list here all documents which are attached to the notification and provide paper copies or direct Internet links to the documents concerned.

Document(s)	Last upload
 Presstödsförordningen 1990 524.pdf	15/06/2006 14:12
 Ändring i presstödsförordningen.doc	15/06/2006 14:12
 Text om driftsstödet till notifiering.doc	15/06/2006 14:12
 missiv presstöd.doc	20/06/2006 16:16

14. Declaration

I certify that to the best of my knowledge the information provided on this form, its annexes and its attachments is accurate and complete.

Date and (place) of signature: 20/06/2006 (Industry Ministry Jakobsgatan 26 SE-103 33 STOCKHOLM)

Signature and (position): EC\$heldell (Principal Administrative Officer)

Name of person signing: Hausel Heldahl, Ellen

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2006-05-24

Utbildnings- och kulturdepartementet*Enheten för mediefrågor**Martin Persson**Telefon 08-405 57 67**Mobil 070-200 95 60**Telefax 08-405 13 00**E-post martin.persson@educult.ministry.se***Text om driftsstödet till notifiering**

Presstödet består av två delar: driftsstödet som är ett direkt stöd till vissa dagstidningars produktion och distributionsstödet som lämnas för samverkan inom tidningsdistribution förutsatt att minst två tidningar deltar. Nu anmälda förordningsändringar gäller endast *driftsstödet*.

Ansökningsförfarande

Tidningsföretag ansöker om driftsstöd för ett kalenderår i taget. Bedömningen av om en tidning uppfyller kraven för driftsstöd görs med utgångspunkt i förhållandena under det kalenderår som föregår det år för vilket bidrag söks. Stöd för t.ex. år 2006 grundas på förhållandena år 2005. Ansökningarna administreras av Presstödsnämnden som är en statlig myndighet.

Villkor för att berättiga till driftsstöd

Dagstidningar som uppfyller ett antal objektiva och automatiskt verkande kriterier i presstödsförordningen (1990:524) är berättigade till driftsstöd. De viktigaste kriterierna är:

- Dagstidningen skall ha ett innehåll som i huvudsak är skrivet på svenska och i huvudsak distribueras inom Sverige.
- Den skall komma ut med minst ett nummer per vecka.
- Den skall ha en abonnerad upplaga på minst 1 500 exemplar.
- Dess totalupplaga skall i huvudsak vara abonnerad.
- Dess abonnemangspris får inte vara uppenbart lägre än vad som i allmänhet tillämpas av tidningar i motsvarande kategori.
- Dess täckningsgrad får inte överstiga 30 procent (med täckningsgrad menas tidningens procentuella spridning bland hushållen på utgivningsorten).
- Den skall ha en viss mängd redaktionellt innehåll, mätt i spaltmeter.
- Andelen betalda annonser får inte överstiga 50 procent av tidningens totala innehåll.

Driftsstödets nivå och dess andel av den svenska dagspressens samlade intäkter

Presstödsnämnden beslutar om att bevilja driftsstöd för ett kalenderår i taget. Driftsstödet betalas ut månadsvis i förskott. I

presstödsförordningen definieras tre tidningskategorier som – beroende på upplaga och utgivningsfrekvens – kan få följande belopp i driftsstöd enligt de förordningsändringar som föreslås:

- Lågfrekventa dagstidningar (dvs. dagstidningar som ges ut en eller två dagar per vecka): 1,7–6,3 miljoner SEK.
- Hög- och medelfrekventa dagstidningar (dvs. dagstidningar som ges ut tre–sju dagar per vecka) vars utgivningsort inte är Stockholm, Göteborg eller Malmö: 2,0–16,8 miljoner SEK.
- Storstadstidningar (dvs. hög- och medelfrekventa dagstidningar vars utgivningsort är Stockholm, Göteborg eller Malmö): maximalt 61,4 miljoner SEK.

År 2005 fick 74 dagstidningar driftsstöd till ett sammanlagt belopp av 417,3 miljoner SEK. Av dessa tidningar var 50 lågfrekventa och 24 hög- eller medelfrekventa, varav tvåorstadstidningar. Totalt finns ca 170 dagstidningar i Sverige med sammanlagda intäkter på ca 18 miljarder SEK. Detta innebär att driftsstödets andel av den svenska dagspressens samlade intäkter ligger på 2–3 procent.

Skattefrågor

Driftsstödet är inte skattepliktigt.

Svensk författningssamling

**Förordning
om ändring i presstödsförordningen (1990:524);**

SFS.

Utkom från trycket
den

utfärdad den dd mm 2006.

Regeringen föreskriver¹ i fråga om presstödsförordningen (1990:524)²
dels att 2 kap. 6–6 a och 9 §§ skall upphöra att gälla,
dels att 1 kap. 6–7 §§, 2 kap. 1–5, 10 och 15 §§ skall ha följande lydelse.

1 kap.

6 §³ I denna förordning används följande uttryck med nedan angiven
betydelse.

Uttryck	Betydelse
Dagstidning	En allmän nyhetstidning eller publikation av dagspresskaraktär med reguljär nyhetsförmedling eller allmänpolitisk opinionsbildning. Den skall normalt komma ut med minst ett nummer per vecka och ha ett innehåll som i huvudsak är skrivet på svenska samt i huvudsak distribueras inom landet. Den skall vidare komma ut under ett eget namn och dess egna redaktionella innehåll skall utgöra minst 55 % av dess totala redaktionella innehåll. Med dagstidning avses inte en tidning som normalt kommer ut med ett eller två nummer per vecka och vars redaktionella innehåll till övervägande del är inriktat på

¹ Jfr prop. 2005/06:201, bet. 2005/06:KU40, rskr. 2005/06:xxx.

² Senaste lydelse av
2 kap. 6 § 2001:611
2 kap. 6 a § 2001:611
2 kap. 9 § 1993:1458.

³ Senaste lydelse 1996:1607. Ändringen innebär bl.a. att ordet "riktsspridning" tagits bort ur förteckningen.

SFS

	avgränsade intresseområden eller delar av samhället såsom näringsliv och affärsverksamhet, konsumentpolitik, miljöfrågor, idrott, friluftsliv eller frågor med anknytning till kyrkoliv och religion.
Högfrekvent dagstidning	En dagstidning som normalt utkommer med sex eller sju nummer per vecka.
Medelfrekvent dagstidning	En dagstidning som normalt utkommer med tre till fem nummer per vecka.
Lågfrekvent dagstidning	En dagstidning som normalt utkommer med ett eller två nummer per vecka.
Utgivningsort	Den kommun där tidningens huvudredaktion är belägen.
Storstadstidning	En dagstidning som har Stockholm, Göteborg eller Malmö som utgivningsort och som under det senaste kalenderåret före det år som stödet avser hade ett redaktionellt innehåll som omfattade minst 30 000 spaltmeter.
Blockregion	Geografiskt område som framgår av bilaga till förordningen.
Upplaga	En tidnings medelnettopplaga.
Totalupplaga	En tidnings totala distribuerade upplaga med avdrag för lösnnummerreturer och fasta arbetsexemplar.
Veckovolym	Tidningens upplaga multiplicerad med det antal nummer som normalt ges ut per vecka.
Annonssandel	Andelen betalt utrymme av hela tidningsutrymmet under ett kalenderår.
Andel egna annonser	Andelen utrymme av hela tidningsutrymmet under ett år som används för direkt marknadsföring av den egna tidningsutgivande verksamheten.
Redaktionellt innehåll	Hela tidningsinnehållet, mätt i spaltmeter, under ett kalenderår med undantag av annonsandelen och andelen egna annonser.
Täckningsgrad	En tidnings genomsnittliga procentuella spridning bland hushållen på utgivningsorten under

de tre senaste kalenderåren. Presstödsnämnden får bestämma att en tidnings täckningsgrad skall beräknas för en del av utgivningsorten eller för ett annat område än utgivningsorten, om det med hänsyn till verksamhetens inriktning är uppenbart att utgivningsorten inte är tidningens egentliga spridningsområde. Uppstår ett decimaltal när täckningsgraden beräknas, skall detta avrundas till närmaste hela tal.

7 §⁴ Om det är uppenbart att flera publikationer är att anse som en och samma publikation trots att de uppfyller kravet på minst 55 % eget redaktionellt innehåll samt kommer ut under olika namn skall Presstödsnämnden vid tillämpning av denna förordning betrakta publikationen som en.

2 kap.

1 §⁵ En hög- eller medelfrekvent dagstidning berättigar till allmänt driftsstöd om samtliga nedanstående förutsättningar är uppfyllda:

1. Den skall ha en abonnerad upplaga på minst 1 500 exemplar.
2. Dess totalupplaga skall i huvudsak vara abonnerad.
3. Dess abonnemangspris får inte vara uppenbart lägre än vad som i allmänhet tillämpas av tidningar i motsvarande kategori.
4. Dess täckningsgrad får inte överstiga 30 %.

Om det med hänsyn till förhållandena inom tidningens hela spridningsområde är uppenbart att täckningsgraden ger en missvisande bild av tidningens konkurrensförmåga på annonsmarknaden, kan tidningen uteslutas från stöd eller få stödet nedsatt till ett lägre belopp än vad som annars skulle lämnas.

2 §⁶ För en högfrekvent storstadstidning beräknas det årliga allmänna driftsstödet genom att tidningens veckovolym, uttryckt i tusental exemplar, multipliceras med 297 000 kr (bidragssats). Det sammanlagda årliga allmänna driftsstödet får dock inte överstiga 63 908 000 kr för år 2007, 62 408 000 kr för år 2008 och 60 908 000 kr för år 2009 och för åren därefter (maximibelopp).

För övriga högfrekventa tidningar och för medelfrekventa tidningar beräknas det allmänna driftsstödet på motsvarande sätt, men för dessa tidningar är bidragssatsen 235 000 kr och maximibeloppet 16 861 000 kr.

⁴ Senaste lydelse 1996:1607.

⁵ Senaste lydelse 1999:1074.

⁶ Senaste lydelse 2001:611.

SFS

Om det allmänna driftsstöd som en hög- eller medelfrekvent tidning är berättigad till enligt andra stycket, understiger det driftsstöd som en lågfrekvent dagstidning som kommer ut två gånger per vecka vid motsvarande upplaga är berättigad till enligt 5 §, skall istället detta belopp lämnas till den hög- eller medelfrekventa tidningen.

3 § En lågfrekvent dagstidning berättigar till allmänt driftsstöd om samtliga nedanstående förutsättningar är uppfyllda:

1. Den skall ha en abonnerad upplaga på minst 1 500 exemplar.
 2. Dess totalupplaga skall till övervägande del vara abonnerad.
 3. Den skall ha ett abonnemangspris som för helår inte understiger ett av Presstödsnämnden fastställt lägsta pris.
 4. Den skall ha minst 1 000 spaltmeter redaktionellt innehåll per kalenderår.
 5. Den får inte ha en betald annonsandel som överstiger 50 % av dess hela tidningsutrymme under ett kalenderår.
 6. Den får inte ha en täckningsgrad som överstiger 30 %.
- Vid bedömningen av första stycket 2 skall bortses från spridning i marknadsföringssyfte, som görs för en och samma tidningstitel och som sker vid högst fem tillfällen per kalenderår i det område där dagstidningen har sin huvudsakliga andel abonnenter.

4 §⁷ För en tidning som kommer ut en gång per vecka lämnas årligt allmänt driftsstöd med

- 5 260 000 kr, om den abonnerade upplagan är minst 9 000 exemplar,
 - 4 701 000 kr, om den abonnerade upplagan är minst 8 000 exemplar,
 - 4 141 000 kr, om den abonnerade upplagan är minst 7 000 exemplar,
 - 3 582 000 kr, om den abonnerade upplagan är minst 5 000 exemplar,
 - 2 910 000 kr, om den abonnerade upplagan är minst 3 000 exemplar,
 - 2 239 000 kr, om den abonnerade upplagan är minst 2 000 exemplar,
- eller
- 1 679 000 kr, om den abonnerade upplagan är minst 1 500 exemplar.

5 §⁸ För en tidning som kommer ut två gånger per vecka lämnas årligt allmänt driftsstöd med

- 6 313 000 kr, om den abonnerade upplagan är minst 9 000 exemplar,
 - 5 641 000 kr, om den abonnerade upplagan är minst 8 000 exemplar,
 - 4 969 000 kr, om den abonnerade upplagan är minst 7 000 exemplar,
 - 4 298 000 kr, om den abonnerade upplagan är minst 5 000 exemplar,
 - 3 492 000 kr, om den abonnerade upplagan är minst 3 000 exemplar,
 - 2 686 000 kr, om den abonnerade upplagan är minst 2 000 exemplar,
- eller
- 2 015 000 kr, om den abonnerade upplagan är minst 1 500 exemplar.

⁷ Senaste lydelse 2001:611.

⁸ Senaste lydelse 2001:611.

SFS

10 §⁹ För en tidning som har rätt till begränsat driftsstöd enligt 7 och 8 §§ lämnas stöd med belopp som motsvarar vad en lågfrekvent dagstidning enligt 4 § är berättigad till. Stödet får dock högst uppgå till 2 239 000 kr.

15 § En dagstidning som inte längre är berättigad till oreducerat driftsstöd på grund av att den överskrider kravet på högsta hushållsläckning berättigar under det första året efter det att sådan rätt upphörde till tre fjärdedelar av det stödbelopp som lämnades det senaste år som den berättigade till oreducerat driftsstöd. Under de därpå följande två åren berättigar tidningen, om den inte åter har rätt till oreducerat driftsstöd, till hälften respektive en fjärdedel av det stödbelopp som lämnades det senaste år som stödet var oreducerat.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2007.

På regeringens vägnar

LEIF PAGROTSKY

Knut Weibull
(Utbildnings- och
kulturdepartementet)

⁹ Senaste lydelse 2001:611.

EUROPEISKA KOMMISSIONEN
GD Konkurrens

Statligt stöd
Registreringsenheten

REGERINGSKANSLIET	
Näringsdepartementet	
Registratör	
Ink.	2006 -06- 20
IM	
Dnr.	N 2006 / 4857 / N

Bryssel, den 20.06.2006*D/55114

Sveriges Ständiga Representation
vid Europeiska Union
Square de Meeûs, 30
1000 BRYSEL

Ärende: HT831 - N386/06 - Driftsstöd till dagstidningar

Generaldirektoratet för konkurrens bekräftar härmed mottagandet av Er skrivelse av den 20.06.2006 med anmälan av ovannämnda stödprogram.

Tidsfristen på två månader för granskning av detta program började löpa den 21.06.2006, dagen efter den dag då kommissionen mottog anmälan.

Om det efter en inledande granskning visar sig att anmälan är ofullständig kommer Er regering att underrättas. I sådant fall börjar tidsfristen för granskningen inte att löpa förrän kommissionen har mottagit de kompletterande uppgifter som krävs för att bedöma den anmälda åtgärden.

Med vänlig hälsning

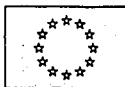
(signed)

Martine Ben Kaida
Registreringsenheten

Comp(2006)/SANI 143 – 20.06.2006 – agri - ac

Var vänlig ange ärendets nummer och namn i all korrespondens.

European Commission, Competition DG, State Aid Greffe, B-1049 Bruxelles/Brussel - Belgien
Kontor: SPA 3 – 6/5 Telefon: direktanknytning (32-2) 295.36.10 Telefon: (32-2) 299.11.11 Fax: (32-2) 296.12.42
E-post: stateaidgreffe@cec.eu

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

GD Konkurrens

Statligt stöd II: Nätindustrier, avreglerade marknader samt tjänster

Telekommunikationer och medier
Enhetschefen

REGERINGSKANSLIET	
Näringsdepartementet	
Registratör	
Ink.	2006 -07- 20
1. A	N 2006 4857/
Dnr.	

Bryssel den 14/07/2006*D/55950

DG COMP/H3/ES/bs D213(2006)

Sveriges ständiga representation

vid Europeiska unionen

Mattias Revelius

Square de Meets 30

1000 Bryssel

Angående ärende N 386/2006 – Driftsstöd till dagstidningar, Sverige

Bäste Mattias Revelius,

Genom en skrivelse av den 15 juni 2006 (registrerad den 20 juni 2006) anmälde den svenska regeringen till Europeiska kommissionen en ändring av en befintlig stödordning för distribution av tidningar i Sverige.

Efter att ha gjort en inledande granskning av stödordningen anser kommissionen att den behöver ytterligare upplysningar innan den kan dra några slutsatser om huruvida stödordningen är förenlig med artikel 87 i EG-fördraget.

I avsnitt 2.2 i anmälningsformuläret anges att stödordningens syfte är kultur. Det bör noteras att kommissionen i tidigare beslut har förklarat att en medlemsstats behov inom området för utbildning och demokrati skall betraktas som skilda från kulturområdet och att undantaget i artikel 87.3 d i EG-fördraget endast är tillämpligt på varor och/eller tjänster vars kulturella art är strikt definierad och särskilt avsedd att främja kultur och kulturellt innehåll¹. När det gäller vissa typer av stöd till tryckta medier, som inte är stöd för att främja specifik kultur och specifikt kulturellt innehåll, har kommissionen i vissa beslut ansett att det mer generella undantaget i artikel 87.3 c i EG-fördraget kan vara tillämpligt i stället, dvs. "stöd för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter eller vissa regioner, när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset". I sådana fall måste det dock först visas att stödet är nödvändigt och proportionerligt och i synnerhet att följande villkor är uppfyllda:

- (1) Utvecklingen av verksamheten i fråga skall uppfylla ett mål av gemensamt intresse. I detta syfte ombeds ni att beskriva stödordningens syfte.

¹ Se t.ex. ärende NN 88/98 – Finansiering av en reklamfri nyhetskanal med dygnetrunktsändningar inom BBC med licensavgifter, EGT C 78, 18.3.2000, s. 6 och ärende NN 70/98 - Statligt stöd till de allmänna kanalerna *Kinderkanal* och *Phoenix*, EGT C 238, 21.8.1999, s. 3.

Det noteras att med undantag för tidningar som är tryckta på ett främmande språk och vänder sig till språkliga minoriteter i Sverige, är det endast tidningar på svenska språket som omfattas av stödordningen. Vänligen förklara varför utländska tidningar som finns tillgängliga genom prenumeration i Sverige inte är berättigade till stöd enligt presstödsförordningen (1990:524) ("förordningen").

- (2) Stödordningen skall vara väl utformad, dvs. den skall vara ett lämpligt verktyg för att uppnå målet, den skall vara ägnad att ändra stödmottagarnas beteende (incitamenteffekt) och den får inte leda till onödiga snedvridningar av konkurrensen. I detta hänseende skulle kommissionen vilja veta följande:

- (a) Är presstödsnämnden en offentlig myndighet som är självständig gentemot stödmottagarna? Kan dess beslut överklagas?
- (b) I de kompletterande anmärkningarna till anmälningsformuläret (s. 2) anges att anmälan avser ändringar av "driftsstödet". Vänligen ange de stödberättigande kostnaderna för stödordningen.

Det bör noteras att driftsstöd, till skillnad från investeringsstöd, anses mindre väl ägnat att underlätta utvecklingen av en näringsverksamhet. Om stödordningen avser beviljande av driftsstöd, vänligen förklara varför detta anses vara ett lämpligt instrument och på vilket sätt det ger incitament åt stödmottagarna.

- (c) I 2 kap. 1 § i förordningen anges vilka förutsättningar som skall vara uppfyllda för att hög- eller medelfrekventa dagstidningar skall vara berättigade till "allmänt driftsstöd". Vänligen förklara följande i samband med dessa förutsättningar:

- När det gäller punkt 1, avser kravet på en abonnerad upplaga på minst 2 000 (1 500 enligt stödordningen) en dags-, vecko-, månads- eller årsupplaga?
- När det gäller punkt 2, vad innebär uttrycket "till övervägande del vara abonnerad"? Finns det något referenstal i procent?
- I fråga om punkt 3, vilka är skälen för kravet på att abonnemangspriset inte får vara uppenbart lägre än vad som i allmänhet tillämpas av tidningar i motsvarande kategori? Att undanta billiga tidningar från stödordningen förefaller medföra en onödig snedvridning av konkurrensen. Vänligen kommentera detta.
- I fråga om punkt 4, varför får täckningsgraden inte överstiga 30 %?
- I 1 § anges att om täckningsgraden ger en missvisande bild av tidningens konkurrensförmåga på annonsmarknaden, kan tidningen uteslutas från stöd eller få stödet nedsatt. Hur mäts detta, och av vem?

- (d) I 2 kap. 2 § i förordningen anges att "högfrekventa storstadstidningar" är berättigade till högre stödbelopp än andra högfrekventa tidningar. Vad är grunden för denna särbehandling?

- (e) I 2 kap. 3 § i förordningen anges vilka förutsättningar lågfrekventa dagstidningar måste uppfylla för att vara berättigade till "allmänt driftsstöd". Vänligen förklara följande i samband med dessa förutsättningar:

- Såsom anges i fråga 2(c) ovan i samband med punkt 1, gäller kravet på en abonnerad upplaga på minst 2 000 (1 500 enligt stödordningen) en dags-, vecko-, månads- eller årsupplaga?
 - Såsom anges i fråga 2(c) ovan, vad avses med "i huvudsak vara abonnerad"? Finns det något referenstal i procent?
 - I punkt 3 anges att denna typ av tidningar endast kan omfattas av stödordningen om deras pris inte understiger ett av Presstödsnämnden fastställt lägsta pris. Vad är skälet för detta krav? Att undanta billigare tidningar från stödordningen förefaller medföra en onödig snedvridning av konkurrensen. Vänligen kommentera detta.
 - När det gäller punkt 5, avser gränsen på en annonsandel på 50 % den mängd annonser tidningen får ha varje dag eller är gränsen beräknad på en vecko-, månads eller årsbasis?
- (3) Stödet får inte påverka handelsvillkoren i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset och fördelarna med stödet skall uppväga eventuella snedvridningar av konkurrensen.
- (a) I 2 kap. 9 § i förordningen anges att stöd kan lämnas för en tidning som distribueras utomlands. Vilka är skälen till att dessa typer av tidningar kan få driftsstöd? Påverkar detta enligt er mening konkurrensen i det främmande land där tidningen säljs eller handeln mellan EU:s medlemsstater? Vänligen lämna uppgifter om hur stor upplaga som distribueras utomlands och specificera om möjligt vilka uppgifter som gäller de länder där spridningen av svenska tidningar är störst.
- (b) Förklara om den sammanlagda stödnivån för ordningen skiljer sig från stödnivån enligt den nuvarande ordningen, förordning 1990:524, efter ändringar. Vänligen ange skälen för eventuella ökning eller sänkning av stödnivån.

Om de upplysningar ni ger in som svar på ovanstående frågor innehåller konfidentiell information, ombuds ni att i ert svar ange vilken information som är konfidentiell och förklara varför.

Jag vill be er att inkomma med de begärda upplysningarna inom 20 arbetsdagar från mottagandet av denna skrivelse. Om ni har några frågor kan ni vända er till Eileonora Soares (+32 2 296 14 24).

Med vänlig hälsning

Eric VAN GINDERACHTER
Enhetschef

REGERINGSKANSLIET

2006-07-19

N2006/4857/NL

Näringsdepartementet

Näringslivsenheten
Johnny Kjellström
Telefon 08-405 25 49
Mobil 070-308 98 84
Telefax 08-20 45 86

Europeiska kommissionen
Generaldirektoratet för konkurrens
200, rue de la Loi
B-1049 BRYSEL
BELGIEN

Beträffande statsstödsärende N 386/2006 – Begäran om förlängd tid för att lämna svar på frågor

Kommissionen har den 14 juli 2006 i skrivelse med dnr D/55950 ställt ett antal frågor rörande statsstödsärende N 386/2006 – Driftsstöd till dagstidningar.

De begärda uppgifterna skall vara kommissionen tillhanda inom 20 arbetsdagar från den 14 juli. Emellertid sammanfaller detta med redan planerad semester för berörda handläggare i Regeringskansliet, varför vi finner svårigheter i att lämna de begärda uppgifterna i tid.

Med anledning av detta anhåller vi om att få inkomma med svar senast fredagen den 8 september.

Med vänlig hälsning

Johnny Kjellström
Konkurrens- och statstödsguppen

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

GD Konkurrens

Statligt stöd II: nätverksindustrier, avreglerade sektorer och tjänster
Telekommunikationer och medierBryssel den 20/07/2006*D/56278
COMP H3/ES/bs D227(2006)Sveriges ständiga representation
vid Europeiska unionen
Mattias Revelius
Square de Meeûs 30
1000 Bryssel**Ärende: N386/2006 – Driftsstöd till dagstidningar, Sverige**

Med anledning av brevet från Johnny Kjellström vid Näringsdepartementet daterat den 19 juli 2006, har tidsfristen för insändande av ett svar på kommissionens skrivelse av den 14 juli 2006 förlängts till den 8 september 2006.

Med vänlig hälsning,

Eric VAN GINDERACHTER
Enhetschef

Commission européenne, B-1049 Bruxelles / Europese Commissie, B-1049 Brussel - Belgien. Telefon: (32-2) 299 11 11.
Office: J-70 4/159. Telephone: direct line (32-2) 296.14.24. Fax: (32-2) 296.12.42

E-mail: stateaidgreffe@ec.europa.eu

REGERINGSKANSLIET

2006-08-22

N2006/4857/NL

Näringsdepartementet

Näringslivsenheten

Ellen Hausel Heldahl

Telefon 08-405 58 27

E-post ellen.hausel-heldahl@industry.ministry.se

Europeiska kommissionen

Generalsekretariatet

Angående N386/06 – Driftsstöd till dagstidningar

Översänder härmed kompletterande upplysningar i ovan nämnda ärende med anledning av skrivelse från kommissionen daterad 2006-07-14.

För ytterligare klargöranden finns presstödsnämndens föreskrifter om presstödet, KRFS 1997:13, bifogad.

Med vänlig hälsning

Dan Sandberg
rättschef

Postadress
103 33 Stockholm
Besöksadress
Jukobsgatan 26

Telefonväxel
08-405 10 00
Telefax
08-411 36 16

E-post: registrator@industry.ministry.se

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2006-08-16

N2006/4857/NL

Näringsdepartementet

Europeiska kommissionen
Generaldirektoratet för konkurrens
200, Rue de la Loi
B-1049 BRYSEL
BELGIEN

**Beträffande statsstödsärende N 386/2006 – Kompletterande upplysningar
till Kommissionen**

Kommissionen har den 14 juli 2006 i skrivelse med dnr D/55950 ställt ett antal frågor rörande statsstödsärende N 386/2006 – Driftsstöd till dagstidningar, Sverige. I denna skrivelse avser Regeringskansliet att lämna de ytterligare upplysningar som efterfrågas av Kommissionen.

(1) Stödordningens syfte

Den abonnerade morgontidningen fyller en mycket viktig funktion i det svenska samhället. Trots ökande konkurrens på mediemarknaden är dagspressen fortfarande av avgörande betydelse när det gäller medborgarnas möjligheter att hålla sig informerade om omvärlden och delta i diskussionen kring frågor av betydelse för samhällslivet. Varje dag läser 81 procent av den svenska befolkningen en dagstidning, en andel som har varit tämligen konstant de senaste 25 åren.

I en internationell jämförelse har den svenska dagspressen en mycket stark ställning såväl vad gäller utbud av tidningstitlar som antal läsare. Inget annat land har, i förhållande till sin befolkning, så många orter med två konkurrerande allmänt inriktade nyhetstidningar. Samtidigt är konkurrensen på annonsmarknaden hård, vilket gör andratidningarna, dvs. de tidningar som har en upplagemässigt större konkurrent på utgivningsorten, ekonomiskt sårbara.

Den publicistiska mångfalden är vital för demokratin och det offentliga samtalet och är därför viktig att slå vakt om. Syftet med presstödet är just att stärka mångfalden inom pressen. Genom statligt stöd till andratidningarna blir dessa mindre beroende av annonskonjunkturen och därmed skapas förutsättningar för fortsatt utgivning av dessa tidningar. På senare tid har ett ökat antal andratidningar lagts ned eller köpts upp av förstатidningar, vilket föranleder Sveriges regering och riksdag att stärka presstödet, vilket är syftet med föreliggande förslag till ändringar i presstödsförordningen (1990:524).

Utländska abonnerade tidningar

Som nämndes i föregående stycke har dagstidningen en mycket stark ställning i Sverige. Detta gäller framför allt tidningar som skrivs på svenska. Tidningar som vänder sig till språkliga minoriteter i Sverige har förvisso en mindre spridning, men är mycket viktiga källor till information och debatt för specifika minoritetsgrupper. Utländska dagstidningar och tidskrifter har en mycket liten läsekrets i Sverige och kommer därför inte i närheten av svenska dagstidningars upplaga och räckvidd.

Syftet med presstödet är som nämnts att stärka mångfalden av pressröster som är vitala för det svenska offentliga samtalet. Utländska dagstidningar har en begränsad upplaga i Sverige och riktar sig innehållsmässigt inte primärt till den svenska publiken. Sveriges regering och riksdag bedömer därför att utländska tidningar endast spelar en marginell roll för det offentliga samtalet och bör därför inte ha rätt till presstöd.

Driftsstödsberättigade dagstidningar får distribuera maximalt 10 procent av sin upplaga utanför Sverige. Samtidigt gör det faktum att svenskan är ett litet språk internationellt sätt att efterfrågan på svenskspråkiga tidningar torde vara mycket liten i andra europeiska länder. Sammantaget innebär detta att presstödet har en obetydlig inverkan på europeiska konkurrensförhållanden. Att ge utländska tidningar rätt till presstöd i Sverige skulle däremot vara problematiskt ur ett konkurrensperspektiv. Svenska offentliga medel skulle då bidra till att ge ekonomiska fördelar till tidningar som har en stark ställning på den europeiska mediemarknaden. Detta ligger naturligtvis inte i Sveriges intresse.

(2) Stödordningens utformning

- (a) Presstödsnämnden är en offentlig statlig myndighet som är självständig gentemot stödmottagarna. Dess beslut får enligt presstödsförordningen (1990:524) inte överklagas. Enligt ett avgörande från Regeringsrätten anses Presstödsnämnden som en domstol i Europakonventionens mening (RÅ 2004 ref 122).
- (b) Varje år utgår ca 500 miljoner SEK i presstöd, varav huvuddelen går till driftsstödet. Under 2005 fick 74 dagstidningar driftsstöd till ett sammanlagt belopp av 417,3 miljoner SEK. Resterande del går till distributionsstödet, vilket lämnas för samverkan inom tidningsdistribution förutsatt att minst två tidningar deltar.

Presstödsförordningen innehåller bestämmelser om driftsstödet och distributionsstödet. Föreliggande förordningsändringar gäller endast driftsstödet, som – vilket har beskrivits ovan – syftar till att ge andratidningar incitament till fortsatt utgivning. Systemet innehåller även mekanismer som ger tidningsföretagen högre stöd

vid ökad upplaga och utgivningsfrekvens.

(c) Hög- eller medelfrekventa dagstidningar (2 kap. 1 §)

- Genom de föreslagna ändringarna i presstödsförordningen sänks kravet på lägsta upplaga från 2 000 till 1 500 abonnerade exemplar. För att beräkna en tidnings upplaga görs löpande mätningar av ett statistikföretag varefter ett genomsnitt på årsbasis tas fram. Mätningarna år 1 ligger till grund för Presstödsnämndens beslut om stöd för år 2.
- En hög- eller medelfrekvent dagstidning är i huvudsak abonnerad om minst 70 procent av totalupplagan är abonnerad. Detta anges i 10 § Presstödsnämndens föreskrifter om presstöd (KRFS 1997:13) (bifogas).
- Enligt 11 § Presstödsnämndens föreskrifter om presstöd får tidningens abonnemangspris vara högst 25 procent lägre än det pris som i allmänhet tillämpas av tidningar i motsvarande kategori, dvs. inom samma region eller inom samma spridningsområde. Denna bestämmelse är en spärr mot att stödmottagande tidningar kraftigt sänker sitt abonnemangspris i syfte att öka upplagan. Om priset ligger på en sådan nivå att det inte kan anses som enbart symboliskt får staten en bekräftelse på att en stödmottagande tidning verkligen tillgodoser ett informationsbehov hos läsarna.

Vid tillämpningen av bestämmelsen görs en jämförelse mellan tidningar som har dels samma utgivningsfrekvens, dels samma spridningsområde. Den svenska tidningsmarknaden är uppdelad i ett flertal mindre marknader av lokal karaktär. Detta får till följd att jämförelsen i praktiken görs mellan två tidningar med samma utgivningsort och samma begränsade spridningsområde, varav en är stödberättigad. Med tanke på hur den lokala prisbildningen brukar se ut i en marknadsekonomi är utrymmet mycket litet för en aktör att bjuda ut sin vara till ett pris som skiljer sig alltför mycket från konkurrenternas. Skulle en tidning kraftigt sänka sitt abonnemangspris är sannolikheten stor att den lokala konkurrenten följer efter, med minskade vinstmarginaler som följd. Det är därför mer troligt att en tidning efter en marknadsmässig bedömning gör mindre justeringar av abonnemangspriset, vilka sannolikt ryms inom ramen för den prisskillnad på 25 procent som bestämmelsen tillåter. Mot bakgrund härav torde den aktuella bestämmelsen inte snedvrida konkurrensen i någon nämnvärd utsträckning.

- Begreppet täckningsgrad anger hur många hushåll på utgivningsorten som nås av tidningen och är ett mått på hur stark tidningens ställning är hos abonnenterna och i förlängningen hos annonsörerna. En förstатidning har hög täckningsgrad medan en andratidning har lägre. Eftersom presstödet syftar till att stärka andratidningarna har en maxgräns för täckningsgraden införts. Ekonomiska beräkningar visar att 30 procent är en rimlig högsta nivå.
- I normalfallet används tidningens utgivningsort som bas för beräkningen av täckningsgraden. Det har dock funnits fall där företag väljer att ge ut sin tidning från en ort på vilken täckningsgraden är betydligt lägre än den ort som annars hade varit tidningens naturliga utgivningsort. Syftet med sådana skenkonstruktioner kan vara att kringgå systemet för att få presstöd, vilket denna bestämmelse syftar till att motverka. Om det finns en uppenbar misstanke om missbruk gör Presstödsnämnden en helhetsbedömning av tidningens styrka inom hela spridningsområdet och beslutar på grundval av denna om en eventuell nedjustering eller indragning av stödet.

(d) Högfrekventa storstadstidningar (2 kap. 2 §)

De högfrekventa storstadstidningarna – med utgivning i Sveriges tre största städer Stockholm, Göteborg och Malmö – har betydligt större upplaga och spridning än övriga abonnerade dagstidningar. De är mycket tyngre pressröster i det offentliga samtalet eftersom de hörs såväl lokalt som regionalt och nationellt. I linje med syftet att slå vakt om den publicistiska mångfalden anser Sveriges regering och riksdag att storstadstidningarna bör få högre stödbelopp än övriga tidningar. I praktiken har särbehandlingen liten betydelse då storstadstidningarna främst konkurrerar med varandra och inte med övriga abonnerade dagstidningar.

(e) Lågfrekventa dagstidningar (2 kap. 3 §)

- Se punkt 1 under 2 (c)
- En lågfrekvent dagstidning är till övervägande del abonnerad om minst 51 procent av totalupplagan är abonnerad. Detta anges i 13 § Presstödsnämndens föreskrifter om presstöd. Procentsatsen är lägre för lågfrekventa tidningar än för övriga tidningskategorier för att ge denna kategori ett större utrymme att sälja lösnummer i marknadsföringssyfte. Denna möjlighet anses vara viktigare för lågfrekventa tidningar som i allmänhet lever under hårdare ekonomiska villkor än hög-

och medelfrekventa tidningar.

- Lägsta pris för helårsabonnemang för en lågfrekvent dagstidning skall enligt 13 § Presstödsnämndens föreskrifter om presstöd vara 250 SEK. Denna bestämmelse hänvisar – till skillnad från motsvarande för hög- och medelfrekventa dagstidningar – till ett fast belopp. Detta för att förenkla regeltolkningen för de lågfrekventa tidningarna. Tidningarna i denna kategori visar upp en större bredd vad gäller upplaga, spridning och utgivningsfrekvens, vilket gör en jämförelse av abonnemangspriser mindre relevant. En analys av abonnemangspriserna i denna tidningskategori visar att de allra flesta ligger betydligt högre än lägstanivån 250 SEK. Sammantaget torde denna bestämmelse – i likhet med motsvarande för hög- och medelfrekventa tidningar – inte ha några nämnvärda konkurrensmässiga effekter.

För skälen till införandet av en lägstanivå och fler kommentarer kring konkurrensfrågan, se vidare punkt 3 under 2 (c).

- För att beräkna en tidnings annonsandel gör ett statistikföretag löpande mätningar varefter ett genomsnitt på årsbasis tas fram. Mätningarna år 1 ligger till grund för Presstödsnämndens beslut om stöd för år 2.

(3) Stödets påverkan på handelsvillkoren

- (a) Denna bestämmelse tillkom på 1970-talet med syfte att ge svenskar som under kortare eller längre tid bor och arbetar utomlands en möjlighet att hålla sig underrättade om vad som sker i Sverige. I dag finns det större möjligheter att hålla sig à jour med vad som sker i hemlandet, t.ex. via Internet. Detta har gjort bestämmelsen överflödigt och den föreslås därför upphävas i och med föreliggande förordningsändringar. Det kan tilläggas att det i dagsläget inte finns någon dagstidning som är stödberättigad enligt denna bestämmelse. Detta innebär att konkurrensen med tidningar i andra länder inte påverkas.
- (b) Som beskrevs under fråga 1 har ett ökat antal andratidningar lagts ned eller köpts upp av förstaidningar på senare tid. Detta gäller framför allt hög-, medel- och lågfrekventa dagstidningar utanför storstäderna och beror på ekonomiska problem, orsakade av dels en hårdnande konkurrens på reklam- och publikmarknaden, dels kraftiga löneökningar för redaktionspersonal. Därför höjer Sveriges regering och riksdag genom föreliggande förslag till förordningsändringar driftsstödet för dessa tidningskategorier med

10 procent. Storstadstidningarna har dock haft en mer positiv utveckling på senare år, och därför sänks driftsstödet till denna tidningskategori något i syfte att omfördela resurser inom presstödssystemet. Övriga ändringar ger endast mindre ekonomiska konsekvenser. Sammantaget ger de föreslagna förordningsändringarna en höjning av stödnivån med ca 60 miljoner SEK, vilket medför att totalt ca 560 miljoner SEK utgår till presstödet efter ikraftträdandet.

Statens kulturråds författningssamling

ISSN 0347-8548

KRFS 1997:13

Presstödsnämndens föreskrifter om presstödet

Utkom från trycket
den 15 januari 1998

beslutade den 12 november 1997

Presstödsnämnden föreskriver följande med stöd av 5 kap. 5 § presstödsförordningen (1990:524).

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter tillämpas på sådant direkt stöd till dagstidningar som avses i presstödsförordningen (1990:524).

Begrepp och definitioner

1 kap. 6 § presstödsförordningen

Dagstidningar

2 § En allmän nyhetstidning och publikation av dagspresskaraktär är en dagstidning förutsatt att den reguljära allmänna nyhetsförmedlingen är tidningens primära uppgift. Nyhetsförmedlingen skall med kontinuitet gälla händelser och skeenden i anslutning till tidningens periodicitet och aktualiteten skall motivera och förutsätta periodiciteten. Nyhetsförmedlingen får inte ämnesmässigt begränsas annat än av tidningens geografiska spridningsområde och av händelser och skeendens aktualitet. Nyhetsförmedlingen kan ske i skilda former t.ex. genom notiser, artiklar, reportage, text och bilder. En allmän nyhetstidning kan framställas i olika format och med olika tryckmetoder. Kraven att tidningen i huvudsak skall vara skriven på svenska samt att tidningen i huvudsak distribueras inom landet innebär att innehållet till 90 % skall vara skrivet på svenska samt att tidningen till 90 % skall distribueras inom landet.

Inställd utgivning

3 § Endagstidningar och tvådagartidningar får, utan att det påverkar rätten till eller beräkningen av driftsstöd, under högst två veckor per kalenderår ställa in utgivningen. Ett tidningsföretag får vidare en gång per år ersätta två veckoutgivningar med ett dubbelnummer, förutsatt att detta nummer har minst 50 % större sidantal än ett normalnummer av utgåvan. Fyradagartidningar får ställa in utgivningen på en vardag som normalt är utgivningsdag om utgivningen i stället sker på en annan vardag i samma vecka eller veckan före eller efter.

Spaltmeter

4 § Vid beräkning av antalet spaltmeter tillämpar Presstödsnämnden en spaltbredd om 45 mm.

Riksspridning

5 § Kravet att huvuddelen av upplagan skall avsättas i minst hälften av blockregionerna utanför utgivningsregionen och i olika delar av landet innebär att minst 70 % av den skall avsättas på sådant sätt. Minst 50 exemplar skall avsättas i respektive blockregion.

Upplaga

6 § Upplagan utgörs av summan av abonnerade exemplar och sålda lösnummer som är

1. fullt betalda exemplar,
2. med högst 25 % rabatt betalda exemplar samt
3. med 25-50 % rabatt under högst tre månader betalda exemplar.

I upplagan inräknas också friexemplar som dock får utgöra högst 5 % av den betalda upplagan. Med friexemplar förstås exemplar som utan kostnad distribueras regelbundet utgåva för utgåva till samma registrerade mottagare under minst tre månader. Som friexemplar räknas inte arbets- eller arkivexemplar, provexemplar och tillfälliga ackquisitionsexemplar samt exemplar på vilka gjorts kreditförluster utöver 3 % av beräknade intäkter.

Medelnettopplagan för en dagstidning med söndagsutgivning skall beräknas på grundval av ett vägt genomsnitt av tidningens vardags- och söndagsupplagor.

Totalupplaga

7 § Med en tidnings totala distribuerade upplaga avses den upplaga som skickas ut från tidningshuset eller tryckeriet. Med lösnummerreturer avses exemplar som av återförsäljaren redovisats som osålda. Med fasta arbetsexemplar avses de exemplar som inte skickas ut från tidningshuset eller tryckeriet.

Annonssandel

8 § Med annonsandel menas den efter mätning framräknade andelen annonsutrymme minskat med 3 %. Denna andel om 3 % skall föras över till och anses som redaktionellt innehåll. I fråga om tidningar som ges ut i två editioner – varmed förstås tidningar som utkommer under samma vinjett som huvudtidningen och där det redaktionella innehållet i viss utsträckning skiljer sig från huvudtidningens – fördelas det sålunda överförda utrymmet till eget respektive gemensamt redaktionellt innehåll i proportion till faktiskt mätta volymer eget och gemensamt redaktionellt innehåll.

Egna annonser hänförs inte till vare sig redaktionellt innehåll eller annonsandel.

Redaktionellt innehåll

9 § Vid mätning av redaktionellt innehåll får Tidningsstatistik AB öka den mätta volymen eget redaktionellt innehåll med 0,5 %. Tidningens egna redaktionella innehåll skall därefter utgöra minst 51 %. Två editioner av samma tidning skall vardera ha minst 51 % eget redaktionellt innehåll. Såsom eget redaktionellt innehåll anses inte redaktionellt material som efter bearbetning av det redaktionella innehållet i en annan tidning återges i olika versioner i editionerna eller tidningarna.

2 kap. 1 § presstödsförordningen

Abonnerad upplaga

10 § Abonnemang sker genom att mottagaren genom individuell beställning och betalning efterfrågar tidningen. Kortaste abonnemangsperiod är en månad.

Som abonnerade exemplar räknas exemplar betalda

1. till ordinarie pris,

2. med högst 25 % rabatt samt
3. med 25-50 % rabatt under högst tre månader.

Är abonnemangsperioden kortare än en månad räknas exemplaren som sålda lösnnummer.

Som abonnemang räknas sådana abonnemang beträffande vilka mottagaren eller konsumenten själv valt sin tidning och själv betalat abonnemanget. Om en fysisk person gett en eller flera andra fysiska personer flera abonnemang som gåva räknas inte sådana abonnemang till ett högre antal än fem. Exemplar som arbetsgivare betalat för egen arbetstagare räknas som abonnemang om arbetstagaren haft frihet att välja annan tidning. Om han inte haft sådan frihet betraktas abonnemanget som styrt och medräknas bland friexemplaren.

Kravet att en tidnings totalupplaga skall i huvudsak vara abonnerad innebär att den till minst 70 % skall vara abonnerad.

Med blockabonnemang avses två eller flera

1. fullt betalda abonnemang,
2. med högst 25 % rabatt betalda abonnemang samt
3. med 25-50 % rabatt under högst tre månader betalda abonnemang som betalas av och distribueras till en och samma mottagare.

Sådana abonnemang får medräknas i upplagan förutsatt att antalet abonnemang står i rimlig proportion till och konsumeras i abonnentens verksamhet samt att blockabonnemangen utgör en begränsad del av tidningens upplaga.

Abonnemangspris

11 § En hög- eller medelfrekvent dagstidnings abonnemangspris får vara högst 25 % lägre än det pris som i allmänhet tillämpas av tidningar i motsvarande kategori, dvs. inom samma region eller inom samma spridningsområde.

2 kap. 2 § presstödsförordningen

12 § Veckovolymen uttryckt i tusental exemplar skall anges med en decimal.

2 kap. 3 § presstödsförordningen

13 § Innebörden av uttrycket abonnerad upplaga framgår av 10 §. Kravet att en lågfrekvent dagstidnings totalupplaga skall till övervägande del vara abonnerad innebär att den till minst 51 % skall vara abonnerad. Lägsta pris för helårsabonnemang för lågfrekvent dagstidning skall vara 250 kr.

2 kap. 4-6 §§ presstödsförordningen

14 § Innebörden av uttrycken riksspridning och abonnerad upplaga framgår av 5 respektive 10 §.

2 kap. 12 § 1 st presstödsförordningen

15 § De förhållanden som skall ligga till grund för prövningen av en ansökan om driftsstöd skall avse minst de sex första månaderna av det kalenderår som föregår det år för vilket bidrag söks. Följande uppgifter skall dock grunda sig på en bedömning av hela kalenderåret

- uppgifter om uppehåll i utgivningen,
- uppgifter om eget redaktionellt innehåll,
- uppgifter om spaltmeter.

Ansökan

Driftsstöd

16§ Till ansökan om driftsstöd enligt 2 kap. presstödsförordningen (1990:524) skall sökanden bifoga

1. uppgift om det tidningsutgivande företags inregistrerade firma och organisationsnummer,
2. handling som visar vem som tecknar företags firma,
3. uppgift om det postgirokonto eller bankgirokonto som innehas av det tidningsutgivande företaget och till vilket driftsstödet skall utbetalas,
4. intyg från Tidningsstatistik AB om upplaga, täckningsgrad m.m. enligt av Presstödsnämnden fastställt formulär,
5. försäkrar om huruvida tidningens egna redaktionella innehåll, under det kalenderår som föregår det år för vilket bidrag söks, utgjorde minst 51 % av dess totala redaktionella innehåll; tidning som utgör edition av annan tidning skall dessutom ange hur stor andelen eget redaktionellt innehåll utgör av tidningens totala redaktionella innehåll,
6. utgivningsbevis,
7. tidningsföretag som söker begränsat driftsstöd enligt 7 och 8 §§ presstödsförordningen (1990:524) skall, utöver vad som framgår av ovan ingivna uppgifter och handlingar, lämna en särskild motivering till det belopp som begärs samt
8. försäkrar, såvitt avser storstadstidning, om huruvida tidningen under det kalenderår som föregår det år som stödet avser hade ett redaktionellt innehåll som omfattade minst 30 000 spaltmeter.

Presstödsnämnden kan när det behövs begära kontrollmätning av en tidnings egna redaktionella innehåll och detta innehålls förhållande till det totala redaktionella innehållet

Distributionsstöd

17 § Till ansökan om distributionsstöd enligt 4 kap. presstödsförordningen (1990:524) skall sökande bifoga

1. uppgift om det tidningsutgivande företags, distributionsföretags eller postbefordringsföretags inregistrerade firma och organisationsnummer,
2. handling som visar vem som tecknar respektive företags firma,
3. uppgift om det postgirokonto eller bankgirokonto som innehas av det tidningsutgivande företaget eller distributionsföretaget eller postbefordringsföretaget och till vilket distributionsstödet skall utbetalas,
4. förbindelse enligt 4 kap. 2 § första stycket 1 och 2 presstödsförordningen (1990:524),
5. förbindelse enligt 4 kap. 5 § presstödsförordningen (1990:524).

Denna författning träder i kraft den 1 februari 1998, då föreskrifter som tidigare beslutats av Presstödsnämnden upphör att gälla.

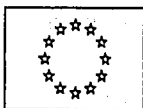
Äldre föreskrifter gäller i fråga om stöd som har beviljats före den 31 januari 1998.

Presstödsnämnden

GUNNEL WENNERBERG

Kurt Hedman

Denna utgivning av KRFS sammanställdes 1997-11-19

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

GD Konkurrens

Statligt stöd
Registreringsenheten

Bryssel, den 24/08/06*D/57269

Sveriges Ständiga Representation
vid Europeiska Union
Square de Meeûs, 30
1000 BRYSEL**Ärende: N386/06 - Presstödd**

Generaldirektoratet för konkurrens bekräftar härmed mottagandet av Er skrivelse av den 22/08/06.

Den nya tidsfristen på två månader började löpa den 23/08/06, dagen efter den dag då kommissionen mottog de kompletterande uppgifterna.

Med vänlig hälsning

Christophe Haerrel
Registreringsenheten
(signed)

COMP/A/36621 (22/08/06) h3

Var vänlig ange ärendets nummer och namn i all korrespondens.

European Commission, Competition DG, State Aid Greffe, B-1049 Bruxelles/Brussel - Belgium

Kontor: SPA 3 - 06/05 Telefon: direktanknytning (32-2) 299.67.29 Telefon: (32-2) 299.11.11 Fax: (32-2) 296.12.42

E-mail: stateaidgreffe@cec.eu

<Elleonora.SOARES@cec.eu.int>

2006-09-11 19:08

Till: <ellen.hausel-heldahl@industry.ministry.se>

Kopia:

Blank:

Ärende: Ärende N388/2006

Historik:

Meddelandet har vidarebefordrats.

Hej Ellen,

Jag sitter och går igenom regeringen anmälan och svar på våra frågor i ovan nämnda ärende. Skulle du snabbt kunna förklara det följande:

(i) vad är den totala årliga stödintensiteten? I anmälan står det "60" och jag vet inte vad denna siffra refererar till - 60% av "eligible costs"??

(ii) det verkar som att det totala årliga stödet kommer att ökas, varför? Kommer detta att påverka stödintensiteten, mao kommer den att vara högre/lägre eller samma som förut?

(iii) kanske orealistiskt, men skulle utlandsägda tidningar som ges ut på svenska för distribution i Sverige kunna få stöd under presstödsförordningen?

Tack så jättemycket för hjälpen!

MvH

Elleonora

Martin Persson
2006-09-14 13:18
UTBILDNING ME

Till: Ellen Heusel Heldahl /INDUSTRY/MINISTRY @RK
Kopia: Distributionslista med 2 mottagare
Blank:
Ärende: Ang. Vb: Ärende N386/2006

Historik: Meddelandet har vidarebefordrats.

Hej Ellen!

Längre ner följer vårt svar på de frågor som KOM ställde i tisdags. Jag hade redan skrivit ihop svar på alla tre punkterna, så gör vad du vill med våra svar under ii och iii.

Angående den senaste frågan så utser regeringen ordföranden, ledamöter och suppleanter i Presstödsnämnden. Ordförande och två vice ordföranden nomineras av regeringen, medan riksdagspartierna nominerar övriga ledamöter och suppleanter. Till Presstödsnämnden finns ett kansli, vars chef tillsätts av regeringen efter anmälan av ordföranden. Övriga medarbetare på kansliet tillsätts av nämnden.

Presstödsnämnden är en statlig myndighet som är självständig från såväl regeringen som mediabranschen. Dess beslut om presstöd får inte överklagas. Regeringen får enligt lag inte i något fall styra över hur en myndighet ska tillämpa en lag eller besluta i ett enskilt ärende som rör myndighetsutövning.

(i)

Presstödsförordningen anger ingen maximal nivå på stöddensiteten. Tidningarna får driftsstöd om ett antal objektiva kriterier är uppfyllda, och den exakta nivån på driftsstödet bestäms (enligt 2 kap. presstödsförordningen) av upplaga och antalet utgivningsdagar per vecka. I viss mån spelar även utgivningsorten roll, men det gäller endast de två storstadstidningar som får stöd enligt 2 kap. 2 § 1 st.

En analys av de stödmottagande tidningsföretagens ekonomi visar att stöddensiteten minskar i takt med ökande upplaga och utgivningsfrekvens. Ju större intäkter från abonnemang och annonser, desto mindre blir följaktligen stöddensiteten. Den genomsnittliga stöddensiteten inberäknat samtliga företag som får driftsstöd ligger på 36 procent. Om man endast räknar tidningar som kommer ut 3-7 dagar per vecka hamnar man på 18 procent. Högst stöddensitet, 78 procent, har en tidning med mycket liten omsättning och få abonnenter vilken kommer ut en dag per vecka.

Det är svårt att avgöra varifrån siffran "60" kommer ifrån. Den siffran nämns på ett enda ställe i anmälan, mer specifikt i punkt 3 b i Sveriges svar på KOM:s kompletterande frågor. Då handlar det om hur mycket den årliga kostnaden beräknas öka per år efter att de föreslagna ändringarna i presstödsförordningen trätt i kraft.

(ii)

Det är sannolikt så att den föreslagna höjningen av driftsstödet kommer att öka stöddensiteten, åtminstone på kort sikt, eftersom intäkterna från det statliga stödet höjs för alla tidningar utom storstadstidningarna. På längre sikt är det dock troligt att tidningarna med ökat stöd kan utveckla sina produkter och på så sätt locka fler abonnenter och annonsörer och därmed öka sina kommersiella intäkter. I takt med en sådan utveckling kommer stöddensiteten återigen att minska.

Skälen till varför det totala årliga stödet kommer att ökas finns i Sveriges svar på KOM:s kompletterande frågor, punkterna 1 och 3 b.

(iii)

Det finns inget hinder i presstödsförordningen mot att ge driftsstöd till tidningar med utländska ägare. Däremot finns det krav på att tidningens innehåll till 90 procent ska vara skrivet på svenska samt att tidningen till 90 procent ska distribueras inom Sverige. Dessa krav innebär, vilket har beskrivits i punkt 1 i Sveriges svar till KOM, att det svenska presstödet har en obetydlig inverkan på europeiska konkurrensförhållanden.

I ett europeiskt perspektiv är den svenska tidningsmarknaden liten, med totala intäkter på knappt 19 miljarder SEK. Av denna summa står de driftsstödmottagande tidningarna för intäkter på ca 2 miljarder SEK, varav drygt 400 miljoner SEK är statligt driftsstöd. Det är därför osannolikt att möjligheten att få driftsstöd skulle spela någon väsentlig roll i utländska mediekoncerners beslut att köpa svenska tidningar. I det fall ett köp har ägt rum torde

driftsstödet utgöra en mycket liten andel av mediekoncernens totala intäkter och därför ha en närmast obefintlig påverkan på europeiska konkurrensförhållanden.

I dagsläget finns endast fyra utländska ägare på den svenska dagspressmarknaden. Endast en, norska Schibsted, äger en tidning som får driftsstöd (Svenska Dagbladet). I de fyra svenska mediekoncerner som har ägarandelar i utländsk dagspress, främst Bonnier (Dagens Industri) och Stenbeck (Metro), ingår inga driftsstödsberättigade tidningar.

Hoppas att detta är vad KOM vill ha. Hör av er igen annars!

Mvh
/Martin

Martin Persson
Enheten för mediefrågor
Utbildnings- och kulturdepartementet
103 33 Stockholm
Tel: 08-405 57 67
Mobil: 070-200 95 60
martin.persson@educult.ministry.se

Ellen Hausel Heldahl

Ellen Hausel Heldahl
2006-09-13 07:29

Till: Martin Persson /EDUCULT/MINISTRY@RK
Kopia:
Ärende: Vb: Ärende N386/2006

Hej Martin

Kan du hjälpa till med dessa frågor?

MVH

Ellen

----- Vidarebefordrat av Ellen Hausel Heldahl/INDUSTRY/MINISTRY 2006-09-13 07:28 -----

<Elleonora.SOARES@cec.eu.int>

2006-09-11 19:08

Till: <ellen.hausel-heldahl@industry.ministry.se>

Kopia:

Ärende: Ärende N386/2006

Hej Ellen,

Jag sitter och går igenom regeringen anmälan och svar på våra frågor i ovan nämnda ärende. Skulle du snabbt kunna förklara det följande:

(i) vad är den totala årliga stödintensiteten? I anmälan står det "60" och jag vet inte vad denna siffra refererar till - 60% av "eligible costs"??

(ii) det verkar som att det total årliga stödet kommer att ökas, varför? Kommer detta att påverka stödintensiteten, mao kommer den att vara högre/lägre eller samma som förut?

(iii) kanske orealistiskt, men skulle utlandsägda tidningar som ges ut på svenska för distribution i Sverige kunna få stöd under presstödsförordningen?

Tack så jättemycket för hjälpen!

MvH
Elleonora

<Elleonora.SOARES@cec.eu.int>

Till: <ellen.hausel-heldahl@industry.ministry.se>

Kopia:

Blank:

2006-09-14 17:16

Ärende: RE: Ang. Vb: Ärende N386/2006

Historik:

Meddelandet har vidarebefordrats.

Tack så jättemycket!

En fråga till: jag har jämfört beloppen i anmälan med dem i den föreslagna lagtexten och jag är inte riktigt säker på att siffran för storstadstidningarna stämmer överens med siffran i förslaget. Så som jag har uppfattat det så står det i förslaget att högfrekventa storstadstidningar kan få max 63,908 miljoner år 2007, sedan minskar det ner till 60,908 miljoner år 2009 etc. På sidan 2 i bilagan till anmälan så står det att högfrekventa (och medelfrekventa!! - hittar inte detta i förslaget) storstadstidningar kan få max 61,4 miljoner. Jag har säkert missat något - kan du hjälpa?

Elleonora

-----Original Message-----

From: ellen.hausel-heldahl@industry.ministry.se [mailto:ellen.hausel-heldahl@industry.ministry.se]

Sent: Thursday, September 14, 2006 1:56 PM

To: SOARES Elleonora (COMP)

Subject: Vb: Ang. Vb: Ärende N386/2006

Hej Elleonora:

Här kommer svaren från Utbild/Kulturdep.

Bästa hälsningar

Ellen

----- Vidarebefordrat av Ellen Hausel Heldahl/INDUSTRY/MINISTRY 2006-09-14 13:55 -----

Martin Persson

Till: Ellen Hausel Heldahl/INDUSTRY/MINISTRY@RK

2006-09-14 13:18

Kirsten Glansberg/EDUCULT/MINISTRY@RK

UTBILDNING ME

Kerstin Persdotter/EDUCULT/MINISTRY@RK

Ärende: Ang. Vb: Ärende N386/2006

Hej Ellen!

Längre ner följer vårt svar på de frågor som KOM ställde i tisdags. Jag hade redan skrivit ihop svar på alla tre punkterna, så gör vad du vill med våra svar under ii och iii.

Angående den senaste frågan så utser regeringen ordföranden, ledamöter och suppleanter i Presstödsnämnden. Ordförande och två vice ordföranden nomineras av regeringen, medan riksdagspartierna nominerar övriga ledamöter och suppleanter. Till Presstödsnämnden finns ett kansli, vars chef tillsätts av regeringen efter anmälan av ordföranden. Övriga medarbetare på kansliet tillsätts av nämnden.

Presstödsnämnden är en statlig myndighet som är självständig från såväl regeringen som mediabranschen. Dess beslut om presstöd får inte överklagas. Regeringen får enligt lag inte i något fall styra över hur en myndighet ska tillämpa en lag eller besluta i ett enskilt ärende som rör myndighetsutövning.

(i)

Presstödsförordningen anger ingen maximal nivå på stödintensiteten. Tidningarna får driftsstöd om ett antal objektiva kriterier är uppfyllda, och den exakta nivån på driftsstödet bestäms (enligt 2 kap. presstödsförordningen) av upplaga och antalet utgivningsdagar per vecka. I viss mån spelar även utgivningsorten roll, men det gäller endast de två storstadstidningar som får stöd enligt 2 kap. 2 § 1 st.

En analys av de stödmottagande tidningsföretagens ekonomi visar att stödintensiteten minskar i takt med ökande upplaga och utgivningsfrekvens. Ju större intäkter från abonnemang och annonser, desto mindre blir följaktligen stödintensiteten. Den genomsnittliga stödintensiteten inberäknat samtliga företag som får driftsstöd ligger på 36 procent. Om man endast räknar tidningar som kommer ut 3-7 dagar per vecka hamnar man på 18 procent. Högst stödintensitet, 78 procent, har en tidning med mycket liten omsättning och få abonnenter vilken kommer ut en dag per vecka.

Det är svårt att avgöra varifrån siffran "60" kommer ifrån. Den siffran nämns på ett enda ställe i anmälan, mer specifikt i punkt 3 b i Sveriges svar på KOM:s kompletterande frågor. Då handlar det om hur mycket den årliga kostnaden beräknas öka per år efter att de föreslagna ändringarna i presstödsförordningen trätt i kraft.

(ii)

Det är sannolikt så att den föreslagna höjningen av driftsstödet kommer att öka stödintensiteten, åtminstone på kort sikt, eftersom intäkterna från det statliga stödet höjs för alla tidningar utom storstadstidningarna. På längre sikt är det dock troligt att tidningarna med ökat stöd kan utveckla sina produkter och på så sätt locka fler abonnenter och annonsörer och därmed öka sina kommersiella intäkter. I takt med en sådan utveckling kommer stödintensiteten återigen att minska.

Skälen till varför det totala årliga stödet kommer att ökas finns i Sveriges svar på KOM:s kompletterande frågor, punkterna 1 och 3 b.

(iii)

Det finns inget hinder i presstödsförordningen mot att ge driftsstöd till tidningar med utländska ägare. Däremot finns det krav på att tidningens innehåll till 90 procent ska skrivet på svenska samt att tidningen till 90 procent ska distribueras inom Sverige. Dessa krav innebär, vilket har beskrivits i punkt 1 i Sveriges svar till KOM, att det svenska presstödet har en obetydlig inverkan på europeiska konkurrensförhållanden.

I ett europeiskt perspektiv är den svenska tidningsmarknaden liten, med totala intäkter på knappt 19 miljarder SEK. Av denna summa står de driftsstödmottagande tidningarna för intäkter på ca 2 miljarder SEK, varav drygt 400 miljoner SEK är statligt driftsstöd. Det är därför osannolikt att möjligheten att få driftsstöd skulle spela någon väsentlig roll i utländska mediekoncerners beslut att köpa svenska tidningar. I det fall ett köp har ägt rum torde driftsstödet utgöra en mycket liten andel av mediekoncernens totala intäkter och därför ha en närmast obefintlig påverkan på europeiska konkurrensförhållanden.

I dagsläget finns endast fyra utländska ägare på den svenska dagspressmarknaden. Endast en, norska Schibsted, äger en tidning som får driftsstöd (Svenska Dagbladet). I de fyra svenska mediekoncerner som har ägarandelar i utländsk dagspress, främst Bonnier (Dagens Industri) och Stenbeck (Metro), ingår inga driftsstödsberättigade tidningar.

Hoppas att detta är vad KOM vill ha. Hör av er igen annars!

Mvh

/Martin

Martin Persson
Enheten för mediefrågor
Utbildnings- och kulturdepartementet
103 33 Stockholm
Tel: 08-405 57 67
Mobil: 070-200 95 60
martin.persson@educult.ministry.se

Ellen Hausel Heldahl

Till: Martin Persson/EDUCULT/MINISTRY@RK

2006-09-13 07:29

Kopia:

Ärende: Vb: Ärende N386/2006

Hej Martin

Kan du hjälpa till med dessa frågor?

MVH

Ellen

— Vidarebefordrat av Ellen Hausel Heldahl/INDUSTRY/MINISTRY 2006-09-13 07:28 —

<Eleonora.SOARES@cec.eu.int>

Till: <ellen.hausel-heldahl@industry.ministry.se>

2006-09-11 19:08

Kopia:

Ärende: Ärende N386/2006

Hej Ellen,

Jag sitter och går igenom regeringen anmälan och svar på våra frågor i ovan nämnda ärende. Skulle du snabbt kunna förklara det följande:

(i) vad är den totala årliga stödintensiteten? I anmälan står det "60" och jag vet inte vad denna siffra refererar till - 60% av "eligible costs"??

(ii) det verkar som att det total årliga stödet kommer att ökas, varför? Kommer detta att påverka stödintensiteten, mao kommer den att vara högre/lägre eller samma som förrut?

(iii) kanske orealistiskt, men skulle utlandsägda tidningar som ges

ut på svenska för distribution i Sverige kunna få stöd under
presstödsförordningen?

Tack så jättemycket för hjälpen!

MvH

Elleonora

Martin Persson
2006-09-15 08:58
UTBILDNING ME

Till: Ellen Hausel Heldahl /INDUSTRY/MINISTRY@RK
Kopia: Kirsten Glansberg /EDUCULT/MINISTRY@RK
Blank:
Ärende: Ang. Vb: RE: Ang. Vb: Ärende N386/2006

Historik:

Meddelandet har vidarebefordrats.

Hej,

De belopp som anges i lagtexten är de korrekta. Rätt siffror för stödet till högfrekventa storstadstidningar är 63 908 000 SEK för år 2007, 62 408 000 SEK för år 2008 och 60 908 000 SEK för år 2009 och framåt. För övriga högfrekventa tidningar och för medelfrekventa tidningar är det högsta beloppet 16 861 000 SEK. Anledningen till att det förekommer andra siffror i bilagan till anmälan är att riksdagen ändrade regeringens förslag, och att denna process inte var helt klar när bilagan skrevs.

Mvh
/Martin

Martin Persson
Enheten för mediefrågor
Utbildnings- och kulturdepartementet
103 33 Stockholm
Tel: 08-405 57 67
Mobil: 070-200 95 60
martin.persson@educult.ministry.se

Ellen Hausel Heldahl

Ellen Hausel Heldahl
2006-09-15 07:25

Till: Martin Persson /EDUCULT/MINISTRY@RK
Kopia:
Ärende: Vb: RE: Ang. Vb: Ärende N386/2006

— Vidarebefordrat av Ellen Hausel Heldahl/INDUSTRY/MINISTRY 2006-09-15 07:25 —

<Elleonora.SOARES@cec.eu.int>
2006-09-14 17:16

Till: <ellen.hausel-heldahl@industry.ministry.se>
Kopia:
Ärende: RE: Ang. Vb: Ärende N386/2006

Tack så jättemycket!

En fråga till: jag har jämfört beloppen i anmälan med dem i den föreslagna lagtexten och jag är inte riktigt säker på att siffran för storstadstidningarna stämmer överens med siffran i förslaget. Så som jag har uppfattat det så står det i förslaget att högfrekventa storstadstidningar kan få max 63,908 miljoner år 2007, sedan minskar det ner till 60,908 miljoner år 2009 etc. På sidan 2 i bilagan till anmälan så står det att högfrekventa (och medelfrekventa!! - hittar inte detta i förslaget) storstadstidningar kan få max 61,4 miljoner. Jag har säkert missat något - kan du hjälpa?

Elleonora

-----Original Message-----

From: ellen.hausel-heldahl@industry.ministry.se [mailto:ellen.hausel-heldahl@industry.ministry.se]
Sent: Thursday, September 14, 2006 1:56 PM
To: SOARES Elleonora (COMP)
Subject: Vb: Ang. Vb: Ärende N386/2006

Hej Elleonora

Här kommer svaren från Utbild/Kulturdep.

Bästa hälsningar
Ellen

— Vidarebefordrat av Ellen Hausel Heldahl/INDUSTRY/MINISTRY 2006-09-14 13:55 —

Martin Persson

Till: Ellen Hausel Heldahl/INDUSTRY/MINISTRY@RK

2006-09-14 13:18
UTBILDNING ME

Kirsten Glansberg /EDUCULT/MINISTRY@RK
Kerstin Persdotter /EDUCULT/MINISTRY@RK

Ärende: Ang. Vb: Ärende N386/2006

Hej Ellen!

Längre ner följer vårt svar på de frågor som KOM ställde i tisdags. Jag hade redan skrivit ihop svar på alla tre punkterna, så gör vad du vill med våra svar under ii och iii.

Angående den senaste frågan så utser regeringen ordföranden, ledamöter och suppleanter i Presstödsnämnden. Ordförande och två vice ordföranden nomineras av regeringen, medan riksdagspartierna nominerar övriga ledamöter och suppleanter. Till Presstödsnämnden finns ett kansli, vars chef tillsätts av regeringen efter anmälan av ordföranden. Övriga medarbetare på kansliet tillsätts av nämnden.

Presstödsnämnden är en statlig myndighet som är självständig från såväl regeringen som mediabranschen. Dess beslut om presstöd får inte överklagas. Regeringen får enligt lag inte i något fall styra över hur en myndighet ska tillämpa en lag eller besluta i ett enskilt ärende som rör myndighetsutövning.

(i)

Presstödsförordningen anger ingen maximal nivå på stödintensiteten. Tidningarna får driftsstöd om ett antal objektiva kriterier är uppfyllda, och den exakta nivån på driftsstödet bestäms (enligt 2 kap. presstödsförordningen) av upplaga och antalet utgivningsdagar per vecka. I viss mån spelar även utgivningsorten roll, men det gäller endast de två storstadstidningar som får stöd enligt 2 kap. 2 § 1 st.

En analys av de stödmottagande tidningsföretagens ekonomi visar att stödintensiteten minskar i takt med ökande upplaga och utgivningsfrekvens. Ju större intäkter från abonnemang och annonser, desto mindre blir följaktligen stödintensiteten. Den genomsnittliga stödintensiteten inberäknat samtliga företag som får driftsstöd ligger på 36 procent. Om man endast räknar tidningar som kommer ut 3-7 dagar per vecka hamnar man på 18 procent. Högst stödintensitet, 78 procent, har en tidning med mycket liten omsättning och få abonnenter vilken kommer ut en dag per vecka.

Det är svårt att avgöra varifrån siffran "60" kommer ifrån. Den siffran nämns på ett enda ställe i anmälan, mer specifikt i punkt 3 b i Sveriges svar på KOM:s kompletterande frågor. Då handlar det om hur mycket den årliga kostnaden beräknas öka per år efter att de föreslagna ändringarna i presstödsförordningen trätt i kraft.

(ii)

Det är sannolikt så att den föreslagna höjningen av driftsstödet kommer att öka

stödintensiteten, åtminstone på kort sikt, eftersom intäkterna från det statliga stödet höjs för alla tidningar utom storstadstidningarna. På längre sikt är det dock troligt att tidningarna med ökat stöd kan utveckla sina produkter och på så sätt locka fler abonnenter och annonsörer och därmed öka sina kommersiella intäkter. I takt med en sådan utveckling kommer stödintensiteten återigen att minska.

Skälen till varför det totala årliga stödet kommer att ökas finns i Sveriges svar på KOM:s kompletterande frågor, punkterna 1 och 3 b.

(iii)

Det finns inget hinder i presstödsförordningen mot att ge driftsstöd till tidningar med utländska ägare. Däremot finns det krav på att tidningens innehåll till 90 procent ska vara skrivet på svenska samt att tidningen till 90 procent ska distribueras inom Sverige. Dessa krav innebär, vilket har beskrivits i punkt 1 i Sveriges svar till KOM, att det svenska presstödet har en obetydlig inverkan på europeiska konkurrensförhållanden.

I ett europeiskt perspektiv är den svenska tidningsmarknaden liten, med totala intäkter på knappt 19 miljarder SEK. Av denna summa står de driftstödsförmottagande tidningarna för intäkter på ca 2 miljarder SEK, varav drygt 400 miljoner SEK är statligt driftsstöd. Det är därför osannolikt att möjligheten att få driftsstöd skulle spela någon väsentlig roll i utländska mediekoncerners beslut att köpa svenska tidningar. I det fall ett köp har ägt rum torde driftstödet utgöra en mycket liten andel av mediekoncernens totala intäkter och därför ha en närmast obefintlig påverkan på europeiska konkurrensförhållanden.

I dagsläget finns endast fyra utländska ägare på den svenska dagspressmarknaden. Endast en, norska Schibsted, äger en tidning som får driftsstöd (Svenska Dagbladet). I de fyra svenska mediekoncerner som har ägarandelar i utländsk dagspress, främst Bonnier (Dagens Industri) och Stenbeck (Metro), ingår inga driftstödsberättigade tidningar.

Hoppas att detta är vad KOM vill ha. Hör av er igen annars!

Mvh

/Martin

Martin Persson
Enheten för mediefrågor
Utbildnings- och kulturdepartementet
103 33 Stockholm
Tel: 08-405 57 67
Mobil: 070-200 95 60
martin.persson@educult.ministry.se

Ellen Hausel Heldahl

Till: Martin Persson /EDUCULT/MINISTRY@RK

2006-09-13 07:29

Kopia:

Ärende: Vb: Ärende N386/2006

Hej Martin

Kan du hjälpa till med dessa frågor?

MVH

Ellen

— Vidarebefordrat av Ellen Hausel Heldahl/INDUSTRY/MINISTRY 2006-09-13 07:28 —

<Elleonora.SOARES@csc.eu.int>

Till: <ellen.hausel-heldahl@industry.ministry.se>

2006-09-11 19:08

Kopia:

Ärende: Ärende N386/2006

Hej Ellen,

Jag sitter och går igenom regeringen anmälan och svar på våra frågor i ovan nämnda ärende. Skulle du snabbt kunna förklara det följande:

(i) vad är den totala årliga stödintensiteten? I anmälan står det "60" och jag vet inte vad denna siffra refererar till - 60% av "eligible costs"??

(ii) det verkar som att det total årliga stödet kommer att ökas, varför? Kommer detta att påverka stödintensiteten, mao kommer den att vara högre/lägre eller samma som förrut?

(iii) kanske orealistiskt, men skulle utlandsägda tidningar som ges ut på svenska för distribution i Sverige kunna få stöd under presstödsförordningen?

Tack så jättemycket för hjälpen!

MvH

Elleonora

Elleonora.SOARES@cec.eu.int

Till: ellen.hausel-heldahl@industry.ministry.se

t

Kopia:

2006-09-15 10:18

Blank:

Ärende: RE: Ang. Vb: RE: Ang. Vb: Ärende N386/2006

Historik:

Meddelandet har vidarebefordrats.

Hej Ellen,

Tack för det!

Kan du ge exempel på kostnader som täcks av driftsstödet? Pratar vi löner, maskiner, papper etc?

Elleonora

-----Original Message-----

From: ellen.hausel-heldahl@industry.ministry.se [mailto:ellen.hausel-heldahl@industry.ministry.se]

Sent: Friday, September 15, 2006 10:11 AM

To: SOARES Elleonora (COMP)

Subject: Vb: Ang. Vb: RE: Ang. Vb: Ärende N386/2006

Hej Elleonora

De belopp som anges i lagtexten är de korrekta. Rätt siffror för stödet till högfrekventa storstadstidningar är 63 908 000 SEK för år 2007, 62 408 000 SEK för år 2008 och 60 908 000 SEK för år 2009 och framåt. För övriga högfrekventa tidningar och för medelfrekventa tidningar är det högsta beloppet 16 861 000 SEK. Anledningen till att det förekommer andra siffror i bilagan till anmälan är att riksdagen ändrade regeringens förslag, och att denna process inte var helt klar när bilagan skrevs.

Mvh

/Martin och Ellen

<Elleonora.SOARES@cec.eu.i

nt>

2006-09-15 18:35

Till: <ellen.hausel-heldahl@industry.ministry.se>

Kopia:

Blank:

Ärende: RE: Ang. Vb: RE: Ang. Vb: RE: Ang. Vb: Ärende
N386/2006

Historik:

Meddelandet har besvarats.

Hej Ellen,

En sista fråga: har ni någonsin registrera/informerat kommissionen om Presstödsförordningen?

Elleonora

-----Original Message-----

From: ellen.hausel-heldahl@industry.ministry.se [mailto:ellen.hausel-heldahl@industry.ministry.se]**Sent:** Friday, September 15, 2006 11:03 AM**To:** SOARES Elleonora (COMP)**Subject:** Vb: Ang. Vb: RE: Ang. Vb: RE: Ang. Vb: Ärende N386/2006

Hej igen

Driftsstödet går direkt till tidningsföretagen och är inte villkorat på så sätt att det ska täcka vissa specifika kostnader. Det kan, som hon anar, gå till många olika utgifter som är förknippade med tidningsproduktionen, t.ex. löner, pappersinköp och maskiner.

Mvh

/Martin och Ellen

Historik:

<Eleonora.SOARES@cec.eu.int>

2006-09-18 10:25

Till: <ellen.hausel-heldahl@industry.ministry.se>

Kopia:

Blank:

Ärende: Ärende N386/2006

Meddelandet har besvarats.

Hej Ellen,

Skulle du kunna ringa mig när du har tid. Jag behöver veta mer om detta.

Eleonora

-----Original Message-----

From: ellen.hausel-heldahl@industry.ministry.se [mailto:ellen.hausel-heldahl@industry.ministry.se]**Sent:** Monday, September 18, 2006 9:40 AM**To:** SOARES Eleonora (COMP)**Subject:** Ang. RE: Ang. Vb: RE: Ang. Vb: RE: Ang. Vb: Ärende N386/2006

Hej Eleonora

Nja, den upptogs i lista som befintligt stöd när vi gick med i EES.

Med vänliga hälsningar

Ellen Heldahl

REGERINGSKANSLIET

2006-10-09

N2006/4857/NL

Näringsdepartementet

Generalsekretariatet
Europeiska kommissionen

Näringslivsenheten

Ellen Hausel Heldahl

Telefon 08-405 58 27

E-post ellen.hausel-heldahl@industry.ministry.se

N 386/2006 - Driftstöd till dagstidningar, Sverige

Den svenska regeringen återkallar härmed notifieringen från den 20 juni 2006, förordning om ändring i presstödsförordningen.

Med vänliga hälsningar

Dan Sandberg
rättschefPostadress
103 33 Stockholm
Besöksadress
Isakhnatan 26Telefonväxel
08-405 10 00
Telefax
08-411 36 16E-post: registrator@industry.ministry.se

Bilaga A3.6.5 Promemoria från Kulturdepartementet 2007-03-13

REGERINGSKANSLIET

2007-03-13

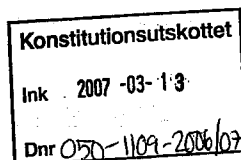
SB2007/905

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottet

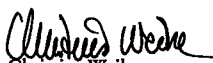
Rättschefen

Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 2006/07:24 Regeringens
handläggning av presstödet

Härmed överlämnas en promemoria från Kulturdepartementet.

Christina Weihe

Postadress
103 33 Stockholm
Besöksadress
Rosenbad 4

Telefondirekt
08-405 10 00
Telefax
08-723 11 71

E-post: registrator@primeminister.ministry.se

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2007-03-06

Kulturdepartementet

Expeditions- och rättschefen

Knut Weibull

Granskningsärende 2006/07:24 Regeringens handläggning av presstödet**Ärendet**

Konstitutionsutskottet (KU) har i en skrivelse den 25 januari 2007 till Regeringskansliet begärt svar på vissa frågor om regeringens handläggning av presstödet. Regeringskansliet överlämnade den 15 februari 2007 en promemoria med svar på KU:s frågor.

KU har i en skrivelse den 21 februari 2007 ställt vissa ytterligare frågor om regeringens handläggning av presstödet. Kulturdepartementet lämnar härmed följande underlag till svar.

Fråga 1

Det förekom telefonkontakt mellan de inblandade tjänstemännen vid ett tillfälle mellan den 18 och 20 september 2006. Vid detta tillfälle bad tjänstemannen i kommissionen om att få en bekräftelse på att presstödsförordningen fanns upptagen på den lista över statliga stöd som notifierades till EFTA:s övervakningsmyndighet i samband med att Sverige ingick EES-avtalet 1994. Tjänstemannen i Näringsdepartementet bekräftade att så var fallet.

Fråga 2

Kommissionens meddelande kom den 20 september 2006 per telefon till Näringsdepartementet. Den 3 oktober 2006 underrättades Utbildnings- och kulturdepartementet av Näringsdepartementet om vad kommissionen meddelat.

Anledningen till att Utbildnings- och kulturdepartementet inte omedelbart fick besked om meddelandet var att de berörda tjänstemännen på respektive departement inte lyckades etablera kontakt med varandra på grund av hög arbetsbelastning och tjänsteresor till utlandet.

Av Regeringskansliets svarspromemoria i KU:s granskningsärende 2006/07:40 framgår att det inte var en uppgift för den avgående regeringen eller den avgående kulturministern att fatta några beslut med anledning av kommissionens meddelande, utan detta var istället en uppgift för den nya regeringen och den nya kulturministern som tillträdde den 6 oktober 2006. Utbildnings- och kulturdepartementet behövde därför inte underrättas skyndsamt.

Fråga 3

Regeringskansliet fick någon av dagarna efter den 22 november 2006 – genom informella kontakter med kommissionens representation i Stockholm – kännedom om att kommissionens dokument av den 16 november 2006 var ett uttalande.

Enligt uppgift från kommissionens representation i Stockholm är det aktuella uttalandet ingen formell rättsakt utan endast en redogörelse av faktiska omständigheter beträffande en notifiering från Sverige.

Fråga 4

Kommissionen meddelade Sverige den 20 september 2006 att den efter en preliminär granskning inte kunde godkänna den anmälda stödordningen eftersom det förelåg tveksamhet i fråga om dess förenlighet med den gemensamma marknaden. I enlighet med artikel 4.4 i rådets förordning nr 659/1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 (numera 88) i fördraget skulle kommissionen inleda ett formellt granskningsförfarande avseende den anmälda stödordningen.

Av meddelandet framgick även att även den befintliga stödordningen, dvs. presstödsförordningen, hade granskats och att kommissionens preliminära uppfattning var att den inte är förenlig med den gemensamma marknaden.

Konsekvensen av kommissionens ställningstagande var att två parallella procedurer väntade, dels ett formellt granskningsförfarande avseende den anmälda stödordningen, dvs. ändringarna i driftsstödet, dels ett förfarande som kan leda till att kommissionen enligt artikel 18 utfärdar en rekommendation med förslag till lämpliga åtgärder avseende den befintliga stödordningen. Mot bakgrund av detta och i syfte att koncentrera arbetet på att få acceptans för den befintliga stödordningen beslutade kulturministern att anmälan av ändringarna i stödordningen skulle återkallas.

Följden av kulturministerns åtgärd är att det aviserade formella granskningsförfarandet avseende de anmälda ändringarna i presstödsförordningen inte har inletts och att det följaktligen inte har skett några offentliggöranden i Europeiska gemenskapernas officiella tidning, EGT.

Förfarandet avseende det befintliga presstödet återstår emellertid. För närvarande arbetar Regeringskansliet med att ta fram fakta om presstödet och dess konsekvenser på tidningsmarknaden. Ett viktigt led i detta arbete är den ekonomiska analys som har utförts av professor Karl Erik Gustafsson. Underlaget kommer att ligga till grund för den dialog om det befintliga presstödet på informell nivå med kommissionen som inleddes i mars 2007. Dialogen kan resultera i att kommissionen enligt artikel 18 mot bakgrund av de upplysningar som Sverige har lämnat utfärdar en rekommendation med förslag till lämpliga åtgärder avseende det befintliga presstödet. Först i detta skede skulle det svenska presstödet i formell mening bli ett ärende hos kommissionen.

Fråga 5

Bestämmelsen i 20 § p. 6 förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet har tolkats och tillämpats på så sätt att den innefattar beslutsbefogenhet för Regeringskansliet att såväl anmäla förslag till författningar till kommissionen som att återkalla en notifiering. Som en jämförelse kan nämnas reglerna om rättegångsfullmakt som medför behörighet för ett ombud att såväl väcka talan som att återkalla talan (se Peter Fitger, Rättegångsbalken, En kommentar, vid 12 kap. 14 §).

Fråga 6

Det är regeringen som styr riket och som företräder Sverige i EU. Det ligger således inom regeringens kompetens att anmäla och återkalla stödatgärder till kommissionen.

Som framgått av svarspromemorian har emellertid beslutanderätten i enlighet med förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet och Regeringskansliets föreskrifter (RKF 1998:1) med arbetsordning för Regeringskansliet delegerats, i detta fall, till kulturministern som har befogenhet att såväl anmäla förslag till stödatgärder som att återkalla en notifiering.

Av Regeringskansliets riktlinjer för beredning i Regeringskansliet av ärenden som rör Europeiska gemenskapens statsstödsregler (cirkulär 11) framgår att det är näringslivsenheten vid Näringsdepartementet som svarar för utformningen av det särskilda brev enligt vilken begäran sker om kommissionens prövning enligt EG-fördragets artikel 88.3.

I anmälningar av detta slag anges att det är regeringen som anmäler (jfr bilaga 1 till svarspromemorian). Såväl anmälan som återkallande av anmälningar har regelmässigt utformats med angivande av att det är regeringen som vidtar respektive åtgärd trots att det inte har föregåtts av ett regeringsbeslut.

Anmälan och brevet med återkallelsen har alltså utformats enligt den praxis som föreligger i Regeringskansliet. Uppgifter om vem som fattade

beslutet och när är inte uppgifter som brukar anges i dessa typer av skrivelser.

Fråga 7

Enligt artikel 5.1 i rådets förordning nr 659/1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 (numera 88) i fördraget skall kommissionen, om den anser att de upplysningar som lämnas av den berörda medlemsstaten beträffande en anmäld stödåtgärd är ofullständiga, begära alla nödvändiga ytterligare upplysningar. Av cirkulär 11 framgår att det i detta sammanhang även förekommer direkta kontakter mellan tjänstemän på kommissionen och ansvarigt departement i Regeringskansliet. Dessa direkta kontakter är vanligt förekommande och är ett viktigt verktyg för såväl kommissionen som Regeringskansliet att få bekräftelse på att kommissionen – t.ex. mot bakgrund av översättningsproblem – har förstått ärendets natur och för att förvissa sig om att den information som har lämnats är fullständig och relevant.

I det aktuella fallet rörde frågorna sakupplysningar om presstödet. Eftersom svaren inte krävde några politiska ställningstaganden gjordes i Regeringskansliet bedömningen att frågorna kunde besvaras på tjänstemannanivå.

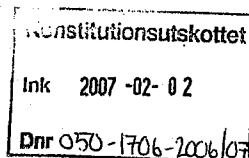
Fråga 8

Notifieringen av flygskatten återkallades den 19 oktober 2006. Riksdagens beslut om att lagen (2006:909) om skatt på flygresor skulle utgå fattades den 6 december 2006 (prop. 2006/07:1, bet. 2006/07:FiU1, rskr. 2006/07:9). Notifieringen återkallades alltså före riksdagens beslut.

Bilaga A3.7.1 Granskningsanmälan 2007-02-02

HANS HOFF
Riksdagsledamot (s)

SVERIGES
RIKSDAG

Stockholm 2007-02-02

**Begäran om granskning av upphandling av informationstjänster kring
"nystartsjobb"**

Den 27 december 2006 publicerade Dagens Media nyheten att reklambyrån Storåkers fått ett uppdrag att göra PR för regeringens "nystartsjobb". Enligt tidningen föregicks inte uppdraget av en sedvanlig upphandling från ansvarig myndighet AMS, utan genom en s.k. direktupphandling. Upphandlingen var som det beskrivs i artikeln "ett resultat av ett regeringsuppdrag med kort respit. Det ger AMS en möjlighet att förbigå en offentlig upphandling som i det här fallet skulle ta för lång tid."

Kring denna beskrivning finns mycket att fundera på. Man kan för det första fråga sig om regeringen kan förbigå lagen om offentlig upphandling (LOU). Visserligen finns det möjligheter till undantag från LOU i olika situationer, men grunden ska alltid vara att all upphandling ska ske i konkurrens. Regeringen skyller i detta fall uppenbarligen på tidsbrist, vilket ju har varit det mantra med vilket regeringen velat urskulda många hafsverk som bland annat lagts på riksdagens bord.

I många fall gäller speciella regler för hur regeringen kan hantera sin verksamhet, dock inte när det gäller upphandling. Konstitutionsutskottet har tidigare titta på frågor som rör regeringens upphandlingar, bland annat i betänkandet från 1999/2000:KU20. Där utfrågades den dåvarande chefsjuristen Hans Sylén vid Nämnden för offentlig upphandling, varvid bl.a. följande redovisades:

"Direktupphandling kan sägas vara en undantagsform som används t.ex. vid mycket låga värden. Man kan också använda sig av direktupphandling om det finns synnerliga skäl - som synnerlig brådska. Det gäller alltså i en nödsituation då det inte finns tid att göra på något annat sätt. Men nödsituationen skall inte vara förorsakad av den upphandlande enheten själv. Man kan alltså inte skapa nödsituationen själv genom dålig planering eller liknande, utan det är mer utifrån kommande omständigheter och händelser som man inte råder över som kan använda sig av s.k. direktupphandling. Det görs alldeles för många direktupphandlingar. Man har ofta relationer till gamla leverantörer. Det finns oändligt många argument för att bara vända sig till en leverantör."

E-POST: hans.hoff@riksdagen.se

SVERIGES RIKSDAG • 100 12 STOCKHOLM • TFN 08-786 40 00

I samma betänkande sägs under rubriken "Utskottets bedömning" bland annat följande:

"Utskottet vill starkt understryka vikten av att upphandlingslagens bestämmelser följs inom Regeringskansliet och att detta görs med god marginal till de olika gränser som sätts i lagen. Regeringskansliets roll som föredöme för andra myndigheter gör detta särskilt viktigt. Om man inom Regeringskansliet inte klart och otvetydigt hanterar upphandlingarna med utgångspunkt i de gränser som ges i lagen riskeras att upphandlingslagens regler urholkas inte bara inom Regeringskansliet utan också inom andra myndigheter. De ekonomiska vinster som kan uppnås genom att använda också förfaranden som kan uppfattas som mindre enkla riskerar dessutom att gå förlorade.

Granskeningen har visat att brådska i flera fall åberopats som skäl för att använda regler som egentligen kan ses som undantagsregler. De skäl för brådska som åberopats har som grund omständigheter som Regeringskansliet i princip borde ha kunnat förfoga över om planeringen varit bättre."

Slutligen riktar utskottet kritik mot den då sittande regeringens handläggning av ärenden rörande upphandling.

I det nu föreliggande fallet är det ingen tvekan om att brådskan är orsakad av regeringen själv och inte av yttre omständigheter. Mot bakgrund av det konstitutionsutskottet yttrat tidigare i ärendet finns det också anledning att fundera över på vilket sätt den nuvarande regeringen tar tillvara de signaler som riksdagens kontrollerande organ sänder till den.

Det "fribrev" att slippa upphandling som regeringen här delat ut är självklart klandervärt. Extra fundersam blir man när uppdraget sedan går till samma reklambyrå som gjorde valkampanjerna för både moderaterna och allians för Sverige. Det råder heller ingen brist på reklambyråer i Stockholmsområdet. En enkel sökning på nätet ger 100-tals exempel på byråer som kanske velat vara med och lämna anbud, men som nu förvägrats detta genom regeringens förfarande.

Det finns alltså anledning för konstitutionsutskottet att granska hur upphandlingen av konsulttjänster rörande PR för "nystartsjobb" har gått till och i sammanhanget reda ut ansvarsfrågorna kring ärendet. Särskilt bör granskas hur regeringen tagit till vara de tidigare uttalanden som konstitutionsutskottet gjort.

Hans Höff

Bilaga A3.7.2 Promemoria från Arbetsmarknadsdepartementet 2007-03-08

REGERINGSKANSLIET

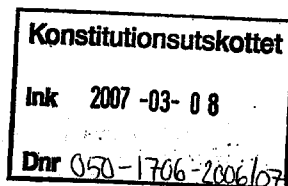
2007-03-08

SB2007/1609

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Rättschefen

**Konstitutionsutskottets granskningsärende 2006/07:42 Upphandlingen av
informationstjänster om nystartsjobb**

Härmed överlämnas en promemoria från Arbetsmarknadsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditjons- och
rättschefen Karin Renman, tfn 08-405 31 55.

Christina Weihe

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2007-03-08

Arbetsmarknadsdepartementet

Granskningsärende 2006/07:42 Upphandlingen av informationstjänster om nystartsjobb

Konstitutionsutskottet har i skrivelse den 15 februari 2007 begärt att Regeringskansliet skall svara på frågor gällande regeringens beredning av vissa ärenden hösten 2006.

1 Förmedlades från regeringens sida till AMS att informationsinsatserna var mycket brådskanande eller att direktupphandling kunde ske på grund av brådskan?

Till de bärande principerna i den tillträdande regeringens politik hör en omfokusering från arbetsmarknadspolitiska program till riktade ekonomiska efterfrågestimulanser. Därmed var de organisatoriska lösningarna för nystartsjobben inte självklara. Flera möjliga alternativ för huvudansvarig myndighet undersöktes och övervägdes. När valet av ansvarig myndighet slutligen blev AMS var tiden för genomförande kort. Detta var uppenbart för alla inblandade och inget särskilt informationsutbyte förekom i frågan.

2 Förekom det någon diskussion mellan företrädare för regeringen och AMS beträffande behovet av externa informationstjänster?

Tillträdande regering avskaffade tre former av subventionerade anställningar och inrättade en ny form. Nivåer och regelverk förändrades radikalt. Subventionerade anställningar är en frivillig stimulans för arbetsgivare. Om politiska avsikter skall nås, förutsätter det att arbetsgivare har god kännedom om det regelverk som gäller så de kan värdera om de skall ansöka om en subvention eller om de skall avstå. Chefstjänstemän i RK och AMS diskuterade detta informationsbehov och man blev överens om att det mot bakgrund av de stora förändringarna fanns behov av en betydande informationssatsning.

3 Hur förhåller sig regeringsbeslutet den 30 november 2006 till uppdraget i regleringsbrevet den 21 december 2006?

Regleringsbrevet tar upp uppgifter för myndigheten där tidpunkt och karaktär gör att de kan skötas inom den strukturerade rutin som regleringsbreven ger. I möjligaste mån bör denna struktur användas då detta underlättar överblick över myndighetens uppgifter samt uppföljning och utvärdering. Uppdraget i regleringsbrevet låg rätt i tid och är avsett att styra intern uppbyggnad av kompetens inom AMS för att handlägga nystartsjobben. Det fanns inte heller anledning att tilldela AMS särskilda medel för att klara uppgiften. Det kunde därmed med fördel ges inom regleringsbrevens struktur.

Därutöver fanns som nämnts ovan ett externt informationsbehov främst riktat till gamla och nya grupper av arbetsgivare. Detta kunde AMS inte genomföra på ett bra sätt självt utan det måste till största delen göras med hjälp av externa aktörer. Uppdraget hade därmed en karaktär som gjorde att det passade bättre som ett särskilt regeringsuppdrag med ett separat regeringsbeslut.

4 Vad är skälet till att beslutet den 30 november 2006 inkom först den 11 december till AMS?

Regeringen fattade beslut i ärendet den 30 november 2006. Därefter justerades konceptet till regeringsbeslut av handläggare, huvudman och expeditionschef. Efter detta omvandlades konceptet till ett original, som skrevs under av statsrådet och handläggaren. Till denna handläggning krävdes fem arbetsdagar. Beslutet expedierades fredagen den 8 december 2006.

5 Vilka kommentarer i övrigt föranleder anmälningen?

Tack vare satsningarna internt inom de fyra berörda myndigheterna och regeringsuppdragets externa satsning utvecklas nystartsjobben väl. Volymtillväxten är tillfredställande. Den externa informationssatsningen har just inletts och ännu finns ingen uppföljning om hur nya grupper av arbetsgivare tillämpar de nya stödmöjligheterna. Redan nu är det känt att nyanlända invandrare och unga får en betydande del av nystartsjobben.

Bilaga A3.7.3 Promemoria från Arbetsmarknadsdepartementet 2007-04-12

REGERINGSKANSLIET

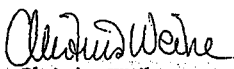
2007-04-12

SB2007/1609

Statsrådsberedningen**Konstitutionsutskottet***Rättschefen***Riksdagen****Konstitutionsutskottet****Ink 2007-04-12****Dnr 050-1706-2006/07**

**Konstitutionsutskottets granskningsärende 2006/07:42 Upphandlingen av
Informationstjänster om nystartsjobb**

Härmed överlämnas en promemoria från Arbetsmarknadsdepartementet.

Christina Weihe

Postadress
103 33 Stockholm
Besöksadress
Rosenbad 4

Telefonväxel
08-405 10 00
Telefax
08-723 11 71

E-post: registrator@primeminister.ministry.se

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2007-04-05

Arbetsmarknadsdepartementet

Konstitutionsutskottet

Granskningsärende 2006/07:42 Upphandlingen av informationstjänster om nystartsjobb

Konstitutionsutskottet begärde i skrivelse den 15 februari 2007 att Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet) skulle svara på frågor gällande regeringens beredning av vissa ärenden hösten 2006. Regeringskansliet besvarade frågorna i promemoria den 8 mars 2007. Konstitutionsutskottet har nu i skrivelse den 22 mars 2007 begärt svar på ytterligare frågor.

1. Gjordes i samband med förarbetet inför regeringens uppdrag till AMS några bedömningar av behovet av att följa upphandlingslagens tidsfrister och dess huvudregel att upphandling skall göras med utnyttjande av de konkurrensmöjligheter som finns (1 kap. 4§)? Gjordes några särskilda bedömningar med hänsyn till den ovan redovisade domen från EG-domstolen år 2005 och i så fall vilka?

Nystartsjobben är en frivillig stimulans för arbetsgivare att anställa dem som är utanför arbetslivet. För att insatsen skall fungera som avsett krävs att arbetsgivare har god kännedom om insatsen. Chefstjänstemän vid Regeringskansliet och AMS diskuterade detta informationsbehov så fort det var klart att det var AMS som skulle bli den myndighet som i huvudsak administrerar nystartsjobben. Alla bedömningar av informationssatsningarnas utformning, tidsåtgång och eventuella upphandlingsförfarande överläts åt AMS.

Inga bedömningar gjordes inom Regeringskansliet utifrån den av Konstitutionsutskottet redovisade domen från EU-domstolen.

2 Gjordes från regeringens sida i förväg bedömningar om det utrymme upphandlingslagen ger för snabba upphandlingar och i så fall vilka? Tillfrågades AMS om vilka bedömningar som där gjordes?

Den bärande principen för styrning av myndigheter är målstyrning. I regeringsbeslutet om informationsinsatserna angavs endast vad som skulle åstadkommas. Regeringsbeslutet angav inte att en upphandling

skulle göras, än mindre hur denna skulle gå till. Flera lösningar var möjliga eftersom även kommuner, Migrationsverket, Försäkringskassan och Skatteverket har ansvar för delar av nystartsjobbets genomförande. Regeringskansliet förutsätter att gällande regelverk följs, oavsett vilken lösning AMS eller andra myndigheter väljer för att genomföra uppdrag. Eftersom chefstjänstemän vid Regeringskansliet och AMS diskuterade informationsbehovet var det dock känt i Regeringskansliet att informationsinsatserna kunde bli föremål för upphandling. Diskussioner om regelverket för upphandlingar förekom inte.

3 Gjordes från regeringen sida mer detaljerade bedömningar – utöver vad som angavs i regeringsbeslutet – om när informationsinsatserna borde genomföras? Vidarebefordrades i så fall bedömningarna till AMS?

Den pressade tidsplanen för informationsinsatserna stod klar och började diskuteras med AMS i mitten av oktober 2006. Planerat ikraftträdande för nystartsjobben och ett stort externt tryck på information från Regeringskansliet och AMS talade för att informationsinsatser borde göras så tidigt som möjligt. Inga satsningar gjordes dock under hösten. Att tiden var för knapp var bara ett skäl till detta. Ett viktigare skäl var att förordningen om nystartsjobb (SFS 2006:1481) inte kunde beslutas av regeringen före riksdagens beslut om berörda utgiftsområden i budgetpropositionen för år 2007. Först när förordningen om nystartsjobb publicerats kunde informationsinsatserna från AMS starta. Webbplatsen www.nystartsjobb.se var förberedd och driftsattes i början på januari 2007.

4 Inhämtades från regeringens sida uppgifter från AMS om det förekom ett ramavtal som AMS kunde avropa de aktuella tjänsterna från?

Som framgått ovan framstod en upphandling som rimlig, men ingen styrning till upphandling skedde i regeringsbeslutet. Ingen information om vilka ramavtal AMS har för informationssatsningar inhämtades av regeringen.

Bilaga A4.1.1 Granskningsanmälan 2006-10-19

EVA-LENA JANSSON
Riksdagsledamot

SVERIGES
RIKSDAG

19.

Konstitutionsutskottet

Ink 2006 -10- 19

Dnr 050-233-2006/67

Stockholm 2006-10-18

Begäran hos konstitutionsutskottet om granskning av statsminister
Fredrik Reinfeldt

Efter att det uppdagats att ett flertal ministrar av ideologiska skäl inte betalat sin Tv-avgift till Radiotjänst och Radiotjänst därför polisanmält dem gjorde statsministern i Sveriges Radios Eko-utsändningar den 17 oktober följande uttalande.

"-Är det verkligen så, menar Radiotjänst, att varenda person som hör av sig villig att göra rätt för sig, betala och som inte bestrider att de har gjort fel, av Radiotjänst polisanmäls? Är det så? Det tycker jag är en intressant fråga."

Eko-inslaget fortsätter sedan: "Frågan han ställer till Radiotjänst går dock inte att besvara just nu, säger Radiotjänsts vd, Lars Lindberg.

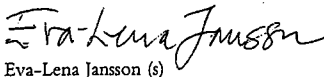
- Nej, idag finns det inget svar utan vi avvaktar domslutet på de här tre polisanmälningarna som har kommit, säger han. Vi vill ha domstolens prövning. Det är ju olika karaktör på de här tre anmälningarna. En är 16 år, en är tio år och en är bara två månader. Vi vill ha en prövning i domstol av om det är någon skillnad på de här fallen innan vi sedan fattar beslut, säger Lars Lindberg på Radiotjänst."

Enligt regeringsformens 11 kap 2§ får enskilda statsråd eller regeringen inte påverka hur domstolar ska döma i enskilda fall och enligt regeringsformens 11 kap 7 § får enskilda statsråd eller regeringen inte blanda sig myndighetsutövning eller tillämpning av lag.

Radiotjänst är i sin verksamhet styrd av lagen om TV-avgift (1989:41) och där framgår det tydligt i 17§ att påförandet av avgift skall anses som beslut av förvaltningsmyndighet.

Statsministerns uttalande kan knappast tolkas på annat sätt än att han dels ifrågasätter Radiotjänst beslut rörande myndighetsutövning mot enskilda och hur man i detta fall tillämpat lagen om TV-avgift, dels som ett försök att hävda att de av honom utsedda ministrarna blivit särbehandlade och därigenom söka påverka den förevarande rättsprocessen.

Jag vill därför att konstitutionsutskottet granskar om statsministerns uttalande ovan står i strid med regeringsformens 11 kap 2 och 7 §§.

Eva-Lena Jansson (s)

Bilaga A4.1.2 Promemoria från Statsrådsberedningen 2007-03-08

REGERINGSKANSLIET

2007-03-08

SB2007/1605

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottet

Riksdagen

Rättschefen

Konstitutionsutskottet

Ink 2007 -03- 08

Dnr 080-233-2006/07

**Konstitutionsutskottets granskningsärende 2006/07:19 Statsministerns
uttalande angående Radiotjänsts polisanmälningar av statsråd**

Härmed överlämnas en inom Statsrådsberedningen upprättad
promemoria.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är undertecknad,
tfn 08-405 48 49.

Christina Weihe

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2007-03-08

Statsrådsberedningen**Granskningsärende 2006/07:19 Statsministerns uttalande angående
Radiotjänsts polisanmälningar av statsråd**

Regeringskansliet vill ge följande kommentar.

Det uttalande av statsministern som ärendet gäller var svar på en fråga från en journalist. Uttalandet var inte avsett att påverka någon myndighet eller något bolag i dess beslutsfattande.

Bilaga A4.1.3 Skrivelse från Lars Lindberg 2007-04-01

Datum:
2007-04-04

Sveriges riksdag
Konstitutionsutskottet
Att: Bertil Wennberg
100 12 Stockholm

Konstitutionsutskottet

Ink 2007 -04- 01

Dnr 070-233-2006/07

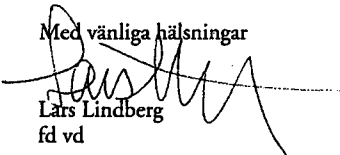
Konstitutionsutskottets granskningsärende 2006/07:19 Statsministerns uttalande
angående Radiotjänsts polisanmälningar av statsråd

Det har inte förekommit kontakter mellan Regeringskansliet och Radiotjänst i Kiruna AB med anledning av statsministerns uttalande den 18 oktober 2006.

Radiotjänst i Kiruna AB har inte ändrat rutinerna till följd av statsministerns uttalande.

Jag noterade statsministerns uttalande som ett bland många i den allmänna debatt som pågick vid tillfället.

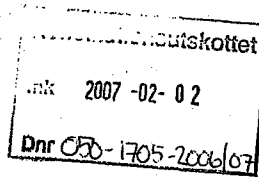
Med vänliga hälsningar

Lars Lindberg
fd vd

Bilaga A4.2.1 Granskningsanmälan 2007-02-02

KENT HÄRSTEDT
Riksdagsledamot (s)

SVERIGES
RIKSDAG

Stockholm 2007-02-01

Begäran om granskning av finansministerns agerande i fråga om skatteuttag för svenska sjömän anställda på danska färjor.

När Danmark år 2000 öppnade sitt danska internationella skibsregister (DIS) och ändrade reglerna så att färjor under DIS-flagg kan segla mellan två länder infördes ett statligt stöd som sänker kostnaderna drastiskt för danska redare och ger dem stora konkurrensfördelar gentemot svenska redare. På exempelvis linjen Helsingborg-Helsingör är redan i dag fyra av fem stora färjor danskflaggade.

DIS minskar lönekostnaden för en färja med 30-40 procent. Mycket bra för alla utom de svenskar som har jobb på färjorna. Under sommaren och hösten 2000 drevs därför en intensiv kamp för att ändra de svenska villkoren så att de svenska jobben skulle kunna räddas kvar.

Sveriges regering och riksdag beslöt då att införa en undantagslag som innebar att de hundratalet svenskar som då var anställda på de DIS-flaggade färjorna till nettolöner skulle få skattebefrielse i Sverige. Men detta skulle enbart gälla dem som hade anställning på färjorna i januari 2001. Regeringens inställning var att detta enbart skulle handla om en tillfällig undantagslag för dessa hundratalet svenskt sjöfolk som var anställda just vid en övergångsfas. Från svenskt håll ville man finna en långsiktig lösning mellan Sverige och Danmark och helst en samsyn på nordisk nivå som skulle lösa dessa snedvridna konkurrensvillkor.

Regeringen lät därför tillsätta en utredning med Anders Lindström som särskild utredare. Hösten 2003 avslutades utredningen med beskedet att han misslyckats.

Det fanns ingen möjlighet att få tillstånd en nordisk överenskommelse.

I stället för att lagen har ersatts med en permanent lösning har undantagslagen år efter år förlängts men enbart för dem som var anställda just i januari 2001. Nu har situationen kommit att bli akut för de personer som genom åren anställts på dessa DIS-flaggade passagerartrafiken mellan Sverige och Danmark eftersom svenska skattemyndigheter kommer med eftertaxeringskrav på mycket stora belopp. Förlorarna är svenska arbetstagare.

Därför drevs ett kampanjarbete från svenska sjöfackliga organisationer för att få tillstånd en förändring. Den 26 november 2006 uttalade finansminister Anders Borg (m) sig om situationen på följande sätt:

"- De färjeanställda som fått skattekrav kan riva dem. Regeringen genomför nu en retroaktiv lagändring som innebär att de som drabbats av efterkraven slipper betala. Det är naturligtvis inte rimligt att svenska sjömän, som fått betalt i dansk nettolön, ska beskattas en extra gång i Sverige på sina inkomster."

Detta var ett positivt besked som mottogs med glädje av de inblandade. Sedan dess har inget hänt. Som svar på en fråga i Riksdagen den 31 januari om när skattebefrielsen skulle komma fick jag följande svar av finansministern:

"Kent Härstedt har frågat mig när jag avser att lägga fram förslag om skattefrihet för sjömän som arbetar på danska så kallade DIS-fartyg samt om förslaget ska gälla framåt i tiden. Frågorna ställs mot bakgrund av situationen för vissa sjömän som arbetar på danske registrerade färjor i till exempel Öresund. Under hösten 2006 erhöll en arbetsgrupp inom Regeringskansliet i tilläggsuppdrag att göra en översyn av reglerna för beskattning av svenska sjömän som arbetar på nordiska fartyg, bland annat för att lösa den situation som frågeställaren beskriver. Arbetsgruppen är i slutfasen av sitt arbete och dess förslag beräknas kunna skickas ut på remiss senast under februari 2007. Jag vill inte föregripa arbetsgruppens arbete och vad som kan komma fram under remissomgången."

Den situationen har nu alltså uppkommit att ministern inte alls vill kännas vid det tidigare uttalandet om att "triva skattekrav". Han vill inte alls uttala någon åsikt i denna fråga längre. Formellt är detta också det enda rätta sättet att hantera saken på. Finansministern har genom sitt uttalande den 26 november lagt sig i skatteverkets myndighetsutövning mot enskilda och föregripit riksdagens lagstiftningsprocess. Även om jag delar den uppfattning i sakfrågan som han stod för i november, att svenska sjömän inte ska dubbelbeskattas på det sätt som nu sker, måste en avveckling av denna beskattning ske på ett korrekt sätt. Vanliga svenska sjömän blir nu klämda mellan skatteverkets krav som följer den gällande lagstiftningen och finansministerns uttalande, som de inte haft anledning att tvivla på och som många säkert inrättat sin privatekonomi efter.

Det är för att undvika situationer liknande denna som vi i Sverige har regler som förhindrar s.k. "ministerstyre". Detta fall är särskilt allvarligt eftersom det direkt drabbar privatekonomin hos ett stort antal svenskar.

Jag vill därför be konstitutionsutskottet granska huruvida finansministerns agerande står i överensstämmelse med de bestämmelser som finns i regeringsformen.

Kent Härstedt

Kent Härstedt

Bilaga A4.2.2 Promemoria från Finansdepartementet 2007-03-08

REGERINGSKANSLIET

2007-03-08

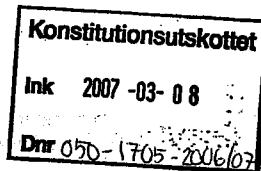
SB2007/1606

Statsrådsberedningen

Rättschefen

Konstitutionsutskottet

Riksdagen

**Konstitutionsutskottets granskningsärende 2006/07:41 Finansminister
Anders Borgs uttalande om skattevillkor för svenska sjömän på s.k. DIS-
fartyg**

Härmed överlämnas en promemoria från Finansdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är finansrådet Anita Saldén
Enérus, tfn 08-405 17 10.

Christina Weihe

Postadress
103 33 Stockholm
Besöksadress
Rosenbad 4

Telefonväxel
08-405 10 00
Telefax
08-723 11 71

E-post: registrator@primeminister.ministry.se

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2007-02-27

Finansdepartementet

Statsrådsberedningen

KU:s granskningsärende 2006/07:41 Finansminister Anders Borgs uttalande om skattevillkor för svenska sjömän på s.k. DIS-fartyg**6 bilagor**

Jag får härmed överlämna underlag till svar till konstitutionsutskottet i rubricerade granskningsärende.

Bakgrund

Den faktiska situationen med avseende på beskattning av sjömän som är obegränsat skattskyldiga i Sverige och som arbetar på danska fartyg registrerade i det danska internationella skeppsregistret (det så kallade DIS-registret) har beskrivits i utskottets promemoria.

Den 22 maj 2006 bjöd riksdagsmannen Kent Härstedt in till presskonferens under rubriken "Unga sjömän riskerar att bli utblottade" (se bilaga 1).

Samma dag skickade Kent Härstedt ett brev till dåvarande finansminister Nuder med en beskrivning av situationen för de svenska sjömän som hade anställts på DIS-färjorna i Öresund senare än januari 2001 (bilaga 2). Kent Härstedt uppger i brevet att vare sig den danska arbetsgivaren eller det danska facket har informerat om att inkomsten är skattepliktig och att informationen från Skatteverket har varit motsägelsefull eller felaktig. Kent Härstedt hävdar i brevet att det finns en moralisk förpliktelse att ställa upp för dessa företrädesvis unga sjömän och ber finansministern att agera skyndsamt, endera genom att justera undantagslagstiftningen för dessa sjömän så att den även gäller för senare anställda eller genom att initiera samtal med rederierna.

Finansminister Nuder svarade på Kent Härstedts brev den 15 augusti 2006 (se bilaga 3). I brevet informerar ministern bl.a. om att han i ett brev bitt sin danske kollega att verka för att informationen från rederier och det danska facket blir tydligare. Vidare informerade finansminister Nuder om att han hade för avsikt att be den arbetsgrupp som hade i uppdrag att se över den svenska sjöinkomstbeskattningen ur ett EU-per-

spektiv att ta fram ytterligare underlag beträffande sjömän som är anställda på ett DIS-fartyg som trafikerar Öresund och då särskilt frågan om retroaktiv tillämpning.

Arbetsgruppen skulle ursprungligen redovisa sitt uppdrag den 1 november men fick, bland annat på grund av tilläggsuppdraget, förlängd tid till den 15 januari 2007 (se bilaga 4).

Den 19 november 2006 publicerade Kent Härstedt tillsammans med fackliga företrädare en artikel i Dagens Nyheter med rubriken "Svenska färjesjöfarten på väg att försvinna" (se bilaga 5). Artikelns satte på nytt ljuset på situationen för de svenska sjömän anställda på DIS-färjor som trafikerar Öresund. I artikeln frågar författarna bl.a. vad regeringen är beredd att göra för att rädda dessa hundratals anställda från personlig konkurs och arbetslöshet.

I anslutning till artikeln blev finansminister Borg intervjuad av bland annat TT.

Granskningsanmälan

Enligt anmälan har statsrådet Borg genom ett uttalande den 26 november 2006, i vilket statsrådet utlovade skattefrihet för svenska färjeanställda vid danska fartyg i linjetrafik mellan en svensk och dansk hamn, föregripit riksdagens lagstiftningsprocess samt försatt de svenska sjömännen i ett rättsligt osäkert läge.

Konstitutionsutskottet har frågat vilka kommentarer anmälan och innehållet i utskottets promemoria ger anledning till.

Kommentarer till anmälan och utskottets promemoria

Utskottets beskrivning av gällande ordning och finansdepartementets ändringsförslag föranleder inte några kommentarer.

Som framgår av bakgrundsbeskrivningen har bland andra anmälaren själv medverkat till en avsevärd osäkerhet och oro om de ekonomiska villkoren för sjömän som är obegränsat skattskyldiga i Sverige och som arbetar på DIS-fartyg som går i linjetrafik i Öresund. En oro som bland annat gjorde sig till känna genom ett mycket stort antal kontakter från allmänheten med Finansdepartementet. Det var väl känt – bland annat genom brevet till Kent Härstedt – att dåvarande finansminister Nuder hänskjutit frågan till en arbetsgrupp inom Regeringskansliet och att arbetsgruppens uppdrag omfattade att lämna underlag för en retroaktiv lösning på problemet.

Mot bakgrund av den oro som spridits fanns det skäl för finansminister Borg att på frågor av bland annat TT i anledning av anmälarens artikel i Dagens Nyheter redogöra lite närmare för innebörden av de förslag som

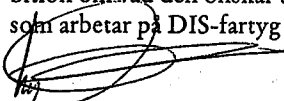
arbetsgruppen arbetade med. Denna redogörelse avsåg således det pågående arbetet inom en arbetsgrupp i finansministerns departement och var inte på något sätt ägnad att påverka Skatteverket i dess arbete. Av TT:s referat (se utskottet promemoria s. 2, vid not 2) framgår också tydligt att finansminister Borg "lovat att lägga fram ett förslag om skattefrihet för de svenska sjömännen och att det skall gälla retroaktivt". En rimlig tolkning av uttalandet är regeringen avser att lämna ett förslag till riksdagen med denna innebörd.

I anmälan refereras till en artikel i Sydsvenska Dagbladet den 26 november 2006 (se bilaga 6). I meningen innan det citerade avsnittet sägs att "Finansdepartementet har efter påtryckningar av Sjöfolksfacket snabbt rätt frågan och föreslår nu en retroaktiv lagändring". Därefter följer de mer tillspetsade formuleringar som lagts i finansminister Borgs mun. Även vid detta tillfälle beskrev finansministern arbetet i arbetsgruppen och de förslag som gruppen diskuterade.

Avsikten med finansminister Borgs uttalanden har således inte varit att vare sig påverka Skatteverkets beslut i enskilda ärenden eller att föregripa lagstiftningsprocessen utan endast att informera en orolig allmänhet om hur långt arbetet i den egna arbetsgruppen framskridit och de förslag som kunde förväntas.

Vad därefter gäller uttalandenas förhållande till regeringsformen har finansministerns uttalanden av departementet inte uppfattats som att dessa avsett någon myndighets eller domstols myndighetsutövning i enskilda ärenden utan avsett innebörden av kommande förslag. Det är departementets uppfattning att ministern endast uttalat sig om hur långt arbetet inom departementet fortskridit, liksom om naturen av de förslag som arbetas fram.

En konsekvens av förslagen som finansminister Borg arbetade för att regeringen skulle lägga fram till riksdagen, skulle vara –om de antas av riksdagen– att de skattekrav som Skatteverket riktat mot de aktuella sjömännen skulle återtas. Ett uttalande om effekterna av ett förslag som diskuteras bör naturligtvis varken ses ett ingrepp i en förvaltningsmyndighet självständighet eller som ett föregripande av riksdagens lagstiftningsprocess, utan som en redogörelse för en av de effekter som ett kommande förslag kan föra med sig. Behovet av ett sådant uttalande gör sig särskilt gällande i situationer som i förvarande fall, när delar av allmänheten upplever en osäkerhet om vad som kan förväntas av regeringen. Uttalanden bör alltså ses som ett klagörande av regeringens ambition om vad den önskar åstadkomma när det gäller svenska sjömän som arbetar på DIS-fartyg i Öresund.

Ingemar Hansson

Bilaga 1

HELSINGBORG - 060522**Unga sjömän riskerar att bli utblottade**

Härmed inbjuds till presskonferens idag den 22 maj klockan 10.30 på Hotell Mollberg.

Sommaren och hösten agerade jag tillsammans med företrädare för facket och Scandlines för att vi skulle få tillstånd en undantagslag för de sjömän som kom att bli anställda i DIS - dansk internationellt skibsregister. Detta för att vi skulle kunna ha villkor som gjorde att vi skulle kunna ha svenskar anställda på dessa fartyg som trafikerar Helsingborg-Helsingör. Agerandet lyckades och i januari 2001 kom en undantagslag på plats.

Lagen fick en utformning av att vara just en undantags-/övergångslagstiftning. Lagen kom att gälla just dem som var anställda i januari 2001, ca 100 talet anställda. Eftersom de i DIS var anställda till nettolöner så gav lagen dem skattebefrielse.

Samtidigt gav man beskedet att lagen skulle ersättas med en ny lagstiftning. Man tillsatte en utredning, med Anders Lindström som utredare, med målsättningen att få tillstånd en samsyn inom bla Norden. Hösten 2003 avslutades utredningen - med bekedet att han misslyckats. Det fanns ingen möjlighet att få tillstånd en samsyn. Istället för att ersättas med en permanent lösning har undantagslagen år för år förlängts.

Men verkligheten har förändrats. Av de som var anställda i januari 2001 är ett fåtal kvar istället har (företrädesvis unga) nyanställda tagit vid. Dessa riskerar nu en skattesmäll då en Skatteverket nu går igenom de första fallen.

Men efter dialog med Skatteverket och Finansdepartementet är vår bild av läget skrämmande tydlig. De kommer med all sannolikhet att åka på ordentliga skattesmällar. De har anställts på samma villkor som de tidigare men omfattas inte av undantagslagen.

Vi, Kent Härstedt, riksdagsmen och anställda vid HH Ferrys bjuder nu gemensam presskonferens för att berätta om situationen och hur vi kommer att agera nu.

Från Kent Härstedts hemsida:

<http://www.kent.harstedt.pp.se/politik/pressmeddelande/press-060522.htm>

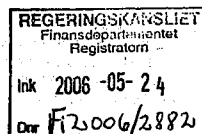
KENT HÄRSTEDT
Riksdagsledamot

SVERIGES
RIKSDAG

Bilaga 2

Helsingborg 2006-05-22

Finansminister Per Nuder
Finansdepartementet
Regeringskansliet, 103 33 Stockholm

Bäste Per,

Sommaren och hösten år 2000 agerade jag tillsammans med företrädare för SEKO Sjöfolk och Scandlines AB för att vi skulle få till stånd en undantagslag för de sjömän som kom att bli anställda i DIS - dansk internationellt skibsregister. Detta för att vi skulle kunna ha villkor som gjorde att vi skulle kunna ha svenskar anställda på dessa fartyg som trafikerar Helsingborg-Helsingör. Agerandet lyckades och i januari 2001 kom en undantagslag på plats.

Lagen fick en utformning av att vara just en undantags-/övergångslagstiftning. Lagen kom att gälla just dem som var anställda i januari 2001, ca 100-talet anställda. Eftersom de i DIS var anställda till nettolöner så gav lagen dem skattebefrielse.

Samtidigt gav man beskedet att regeringen hade målsättningen att den snarast skulle ersättas med en gränsöverskridande överenskommelse. Man tillsatte en utredning, med Anders Lindström som särskild utredare, med målsättningen att få tillstånd en samsyn inom bla Norden. Hösten 2003 avslutades utredningen - med beskedet att han misslyckats. Det fanns ingen möjlighet att få tillstånd en samsyn. Istället för att undantagslagen har ersätts med en permanent lösning, har undantagslagen år för år förlängts.

Men verkligheten har förändrats. Av dem som var anställda i januari 2001 är uppskattningsvis 20 procent av dem fortfarande i tjänst. Istället har rader av unga människor tagit arbete på färjorna. Några började så tidigt som i mars 2001.

De är anställda av lokala danska arbetsgivare även om rederiet (HH Ferrys) under de år som gått köpts upp av Stena Line. Några arbetar också på Scandlines (på färjan Tycko Brahe) också detta ägs av Stena Line.

Under de år som gått så har de nyanställda i god tro tagit anställning på dessa färjor till nettolöner. Idag är de ca 70 stycken. Inför sommaren väntas ytterligare 20 personer att bli anställda. Vare sig den danska arbetsgivaren eller det danska facket har informerat dem om risken att åka på skattebakslag. Själv har flera av dem sökt information hos Skatteverket men nåtts av muntliga och skriftliga motsägelserfulla

TFN: 08-7865647 • MOBIL: 0708-673990 • FAX: 08-7866136
BESÖKSADRESS: Riksgatan 1 • E-POST: kent.harstedt@riksdagen.se

SVERIGES RIKSDAG • 100 12 STOCKHOLM • TFN 08-786 40 00

SVERIGES
RIKSDAG

eller felaktiga besked.

Man skall ha i åtanke att de förutom låga löner också har begränsade socialt trygghetsnät med mera. Man får exempelvis mindre pensionsunderlag, kortare föräldraledighet, man får inte dra av för fackföreningsavgiften - vilken är betydligt högre i Danmark. Köper man hus eller lägenhet, har man inte rätt att dra av ränta osv.

Dessa ca 70 personer riskerar nu att vid en granskning av Skatteverket att åka på rejäla restskatter. De första fallen är nu under granskning och enligt den information jag inhämtat från Skatteverket och Finansdepartementet så är undantagslagen glasklar. Den gäller endast för dem som var anställda i januari 2001. Inte för några andra.

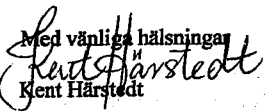
För en vanlig anställd med ca 12000 danska kronor i lön motsvarande 15 000 kronor i månaden så handlar det om att betala in ca 4000 i månaden retroaktivt. För exempelvis Peter som är proviantör och nu under granskning handlar det om en inbetalning på 248 000 kronor plus ränta och ev. tilläggs katt.

När undantagslagen infördes i januari 2001 så var det som tidigare nämnts också med en ambition om att denna undantagslag skulle ersättas med en godtagbar permanent lösning på nordisk eller europeisk nivå. Denna strävan misslyckades.

Därför tycker jag att det finns en moralisk förpliktelse att ställa upp för dessa unga företrädesvis kvinnor som inte förtjänat att hamna i denna skuldfälla - för att de i god tro tagit ett arbete. Därför ber jag finansministern att agera skyndsamt. Antingen bör man retroaktivt justera undantagslagen så att den omfattar dessa 70 unga människor och/eller så bör finansministern initiera samtal med Stena Line så att denna situation klaras ut.

Jag ser fram emot Din snara respons.

Med vänliga hälsningar

Kent Hårstedt

REGERINGSKANSLIET

2006-08-15

Fi2006/2882

Bilaga 3

Finansdepartementet

Kent Härstedt

Finansministern

Bäste Kent!

Tack för Ditt brev om den ekonomiska situationen för de svenskar som är anställda på danska båtar som trafikerar Öresund.

Den grundprincip som sedan mycket lång tid gällt och fortfarande gäller i Sverige är personer som bor i Sverige ska beskattas för alla sina inkomster oavsett om inkomsterna kommer från Sverige eller något annat land. De som betalat skatt utomlands får dock räkna av den skatten och betalar därför i gengäld lägre svensk skatt. Så fungerar det oavsett vilken inkomst man har och oavsett vilken skattesats som råder i landet där inkomsten tjänats in.

Att i stället ha en ordning som innebär att den svenska beskattningen är beroende av skatte- och/eller lönenivåer i andra länder är naturligtvis orimligt, eftersom vi då inte själva kan bestämma våra skatter. Dessutom skulle en sådan ordning i praktiken vara omöjlig för myndigheterna att tillämpa.

Den särskilda lagstiftning som avser de personer som var anställda på danska färjor i januari 2001 utgör dock ett undantag från den här ordningen. Bakgrunden är att Danmark då gick över från ett bruttolönesystem till ett nettolönesystem. Utan den här särskilda lagstiftningen hade de redan anställda svenskarna i ett slag fått kraftigt försämrade villkor. När riksdagen beslutade om lagstiftningen gjordes det mycket tydligt att den endast skulle gälla de redan anställda och inte personer som senare fick anställning på färjorna. Argumentationen var att det är skillnad på i all hast förändrade villkor för de redan anställda och eventuella nyanställda som tar arbete under de villkor som gäller.

Denna särskilda lag gällde således bara dem som var anställda i januari 2001, men det tycks som om informationen om detta inte har nått alla

Postadress
103 33 Stockholm
Besöksadress
Drottninggatan 21

Telefonväxel
08-405 10 00
Telefax
08-21 73 86

E-post: registretor@finance.ministry.se
Teleax
117 41 FINANS S

berörda. Det är mycket olyckligt. Jag kommer därför att ge Skatteverket i uppdrag att utöka sin information om vilka skatteregler som gäller. Jag har även skrivit brev till min danske kollega för att be honom verka för att informationen från rederier och danska facket till de anställda blir tydligare. Jag har dessutom erfarit att företrädare för de svenska och danska skattemyndigheterna i nästa vecka ska träffas för att bland annat diskutera informationsspridningen.

En av orsakerna till att problemen uppstått är som Du vet att Danmark valt att införa ett nettolönesystem på båtar i utrikestrafik. Samtidigt har vi i Sverige ett särskilt sjöinkomstavdrag för anställda på svenska båtar i utomskärstrafik. Sedan en tid finns en arbetsgrupp på finansdepartementet som ser över den svenska sjöinkomstbeskattningen ur ett EU-perspektiv. Ett av alternativen som studeras är att utvidga sjöinkomstavdraget till att även gälla anställda på europeiska båtar. I november kommer arbetsgruppen att redovisa sitt arbete.

Av Ditt brev framgår att du anser att man retroaktivt bör justera undantagslagen så att den även omfattar även de 70 personer som nu är direkt berörda. Att ändra en skattelag retroaktivt är ytterst ovanligt. Jag kommer ändå att be departementets arbetsgrupp att ta fram ytterligare underlag även i den här frågan. Det handlar till exempel om en sådan åtgärd kan vara i linje med likabehandlingsprincipen

De olika systemen för sjöfartsstöd bland de nordiska länderna ger inte bara upphov till problem för de anställda - det påverkar även konkurrensen länderna emellan. Jag avser därför att ta upp och diskutera den problematiken på det nordiska finansministermötet i oktober. Där kommer jag även lyfta frågan om ett nordiskt preliminärskatteavtal. Ett sådant avtal skulle underlätta skatteinbetalningarna för de anställda på Öresundsfärjorna.

Med vänliga hälsningar

Pär Nuder

REGERINGSKANSLIET

Utdrag
Protokoll

§ 1

2006-12-12

Bilaga 4

Finansdepartementet

**Förlängd tid för arbetsgruppen för en översyn av vissa skatteregler för
sjöinkomst****1 bilaga**

Genom ett regeringskanslibeslut den 15 maj 2006 tillsattes en arbetsgrupp för en översyn av reglerna för beskattning av sjöinkomst. Arbetsgruppens arbete skulle vara avslutat senast den 1 november 2006.

Chefen för Finansdepartementet, statsrådet Borg, beslutar nu att arbetsgruppens arbete skall vara avslutat och slutredovisat senast den 15 januari 2007.

Den närmare bakgrunden och arbetsgruppen arbetsuppgifter framgår av bilagan.

Utdrag till

Näringsdepartementet

Postadress
103 33 Stockholm
Besöksadress
Drottninggatan 21

Telefonväxel
08-405 10 00
Telefax
08-21 73 86

E-post: registrator@finance.ministry.se
Telex
117 41 FINANS S

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2006-12-11

Finansdepartementet

Skatte- och tullavdelningen

Enheten för personbeskattning och socialavgifter

Mikael Holmgren

Telefon 08 - 405 57 18

Telefax 08 - 405 14 66

E-post mikael.holmgren@finance.ministry.se

Förlängd tid arbetsgruppen angående inkomstskatteregler för sjöinkomst

Den 15 maj 2006 beslöt dåvarande chefen för Finansdepartementet, statsrådet Nuder, att tillsätta en arbetsgrupp för en översyn av reglerna för inkomstbeskattning av sjömän. Bakgrunden till beslutet var främst att Kommissionen ifrågasatt reglernas förenlighet med EG-rätten. Arbetsgruppen, som skulle bemannas med representanter från finansdepartementets skatte- och budgetavdelningar samt näringsdepartementet hade att redovisa sitt uppdrag senast den 1 november 2006.

dc / ~~na~~
Under sommaren 2007 fick arbetsgruppen sina arbetsuppgifter utvidgade till att särskilt se över situationen för de svenska sjömän som arbetar på danska färjor i trafik mellan Sverige och Danmark och då särskilt sådana färjor som registrerats i det danska internationella skeppsregistret.

Arbetsgruppen har uttryckt att de behöver ytterligare tid för att klargöra de administrativa förändringar som kan krävas, särskilt med avseende på Skatteverkets klassificering av fartyg, men också med avseende på den retroaktivitet som kan bli aktuell för tillämpningen av de nya reglerna för beskattning av sjömännen på danska färjor.

Arbetsgruppen beräknar kunna avsluta sitt arbete senast den 15 januari 2007.

DN

Sida 1 av 3

Bilagab

DAGENS NYHETER.En utskrift från Dagens
Nyheters nätupplaga, DN.se.

Uppdaterad 19 nov 2006 01:05

"Svenska färjesjöfarten på väg att försvinna"

Riksdagsledamoten Kent Härstedt: Danska subventioner hotar tusentals svenska jobb. Den danska statens stöd till rederierna håller på att slå ut svensk färjetrafik. Tusentals arbetstillfällen från Trelleborg till Göteborg kan gå förlorade. Samtidigt lever svenska anställda på de danska färjorna i en juridisk gråzon. Hundratalet hotas av personlig konkurs och arbetslöshet. Regeringen måste ingripa för att rädda dem och svensk sjöfart, skriver den socialdemokratiska riksdagsledamoten Kent Härstedt, Kenny Reinhold, ordförande i Seko sjöfolk, Christer Lindvall, vd i Sveriges fartygsbefälsförening och Leif Palm, ombudsman i Sjöbefälsförbundet.

NÄR DANMARK ÅR 2000 öppnade sitt danska internationella skibsregister (DIS) och ändrade reglerna så att färjor under DIS-flagg kan segla mellan två länder infördes ett statligt stöd som sänker kostnaderna drastiskt för danska redare och ger dem stora konkurrensfördelar gentemot svenska redare. På exempelvis linjen Helsingborg-Helsingör är redan i dag fyra av fem stora färjor danskflaggade.

Med möjligheten att registrera danska färjor under DIS kan alltså danska redare styra prissättningen för både passagerare, bilar och gods som de vill. Anställda på färjor registrerade i DIS är skattebefriade, men befrielsen kommer arbetsgivaren till godo genom att lönerna sänks till vad som motsvarar nuvarande nettolön. I förarbeten till lagen sägs klart och tydligt bland annat "att stödet är EU-anpassat, en åtgärd för att möta det stöd tyskarna har infört och en kompensation för att färjorna miste taxfreeförsäljningen..."

DIS minskar lönekostnaden för en färja med 30-40 procent. Mycket bra för alla utom de svenskar som har jobb på färjorna. Under sommaren och hösten 2000 drevs därför en intensiv kamp för att ändra de svenska villkoren så att de svenska jobben skulle kunna räddas kvar.

Sveriges regering och riksdag beslöt då att införa en undantagslag som innebar att de hundratalet svenskar som då var anställda på de DIS-flaggade färjorna till nettolöner skulle få skattebefrielse i Sverige. Men detta skulle enbart gälla dem som hade anställning på färjorna i januari 2001. Regeringens inställning var att detta enbart skulle handla om en tillfällig undantagslag för dessa hundratalet svenskt sjöfolk som var anställda just vid en övergångsfas. Från svenskt håll ville man finna en långsiktig lösning mellan Sverige och Danmark och helst en samsyn på nordisk nivå som skulle lösa dessa snedvridna konkurrensvillkor.

Regeringen lät därför tillsätta en utredning med Anders Lindström som särskild utredare. Hösten 2003 avslutades utredningen med beskedet att han misslyckats.

Det fanns ingen möjlighet att få tillstånd en nordisk överenskommelse.

I stället för att lagen har ersatts med en permanent lösning har undantagslagen år efter år förlängts men enbart för dem som var anställda just i januari 2001. Nu drygt fem år senare har situationen kommit att bli akut för de personer som genom åren anställts på dessa DIS-flaggade passagerartrafiken mellan Sverige och Danmark.

GÖRS INGENTING så riskerar vi att i förlängningen tappa tusentals arbetstillfällen. För de svenskar som är anställda på DIS-flaggade färjor har situationen kommit att bli ohållbar. Av dem som var anställda då, arbetar uppskattningsvis bara 20 procent kvar. I

stället har rader av unga personer tagit anställning på färjorna. Några började så tidigt som i mars 2001, de senaste anställdes så sent som för några veckor sedan.

De är anställda i Danmark och är medlemmar i danska fackföreningar. Under de år som gått har de i god tro tagit anställning på färjorna och blivit informerade om de danska villkoren (där det enligt dansk lag är okej att vara anställd under nettolöner). De har deklarerat i Sverige och flera har också sökt information hos Skatteverket men nåts av muntliga och skriftliga motsägelserfulla besked om vad som verkligen gäller vid denna form av anställning.

Man skall ha i åtanke att de förutom låga löner också har ett begränsat socialt trygghetsnät med mera. Man får exempelvis mindre pensionsunderlag, kortare föräldraledighet, köper man hus eller bostadsrätt så får man inte dra av för ränta och så vidare. Dessa 200-300 personer som på kortare eller längre tid varit anställda under dessa villkor riskerar nu rejäla skattesmällar.

Peter Bergman anställd som proviantör på HH Ferrys, blev i våras den förste som blev kontaktad av skattemyndigheten. Han anställdes i maj 2001 och får nu restskatt på den tid som han varit anställd. Peter har 14 000 danska kronor i månaden motsvarande 16 800 svenska kronor. På detta skall han betala cirka 1 200 kronor till det danska facket. Han har nu fått inbetalningskort för två av de år som förflutit sedan 2001 och de är på 70 000 respektive 81 153 kronor. Nu fortsätter utredningen med de andra åren. Peter kan vänta sig ytterligare tre inbetalningskort.

Under början av hösten har ytterligare sjömän fått inbetalningskort och frågor från skattemyndigheten. Det säger sig självt att om inte villkoren förändras finns inget annat alternativ än att dessa personer lämnar sina arbeten och blir arbetslösa. I morgon, måndag, klockan 10.00 kommer därför hundratals sjömän att anmäla sig som arbetssökande vid Sjöarbetsförmedlingen i Helsingborg.

Med detta som utgångspunkt är svensk passagerartrafik i fara. I dag är HH Ferrys inflaggat i DIS, två av de tre Scandlines Fartyg som trafikerar Helsingborg-Helsingör är nu inflaggade i DIS och det tredje rederiet Sundsbussarna har också diskuterat överflaggning i DIS. I förlängningen hotas tusentals arbetstillfällen från Trelleborg till Göteborg.

De nuvarande anställda kommer med stor sannolikhet att mista sina jobb, för konkurrensvillkoren kommer att vara sådana att svenska redare i praktiken inte kommer att ha något annat val än att registrera sina färjor i DIS för att fortleva - det finns ju än så länge inget svenskt alternativ. I de flesta hamnstäder på västkusten, men även på sydkusten, kommer nu danska redare att bli ett reellt hot mot den svenska färjesjöfart som finns.

Den förändring Danmark gjort av DIS kombinerad med gällande dubbelbeskattningsavtal skapar en situation som strider helt emot den integrationstanke som tidigare varit gällande. Svenskar som arbetar på danskflaggade färjor kan flytta till Danmark, men är det rimligt? Det kan ju inte vara meningen med integrationstanken. Det är ju också orimligt att just sjöfolk skall behandlas sämre än övriga medborgare.

NU BEHÖVS EN konsekvent och framtidsinriktad sjöfartspolitik som ser till att hela sjöfartsnäringen kan fortleva. Det krävs att Sveriges rege-ring skapar en hållbar lösning inom ramen för det beslut som EU fattat om stöd till sjöfarten. Svensk sjöfart behöver åtgärder som jämnar ut konkurrensläget gentemot fartyg i andra register med särskilda skattelättnader.

I augusti uttalade sig dåvarande finansminister Pär Nuder i ett brev rörande situationen för sjöfolken som befinner sig i knipa och för frågan om sjöfartsstöd i stort att han gav

DN

Sida 3 av 3

ett tilläggsuppdrag till den arbetsgrupp med tjänstemän som arbetar på finansdepartementet och som ser över frågan om sjöinkomstbeskattningen ur ett EU-perspektiv att ta fram ett underlag i frågan.

Nuder tillstod också att de olika systemen för sjöfartsstöd i de nordiska länderna ger upphov till problem för de anställda men också för konkurrensen länderna emellan. Det är därför angeläget att denna översyn fortsätter.

Vad kommer den svenska regeringen att göra för att bemöta den danska regeringens åtgärd att möjliggöra registrering av färjor i DIS som snedvrider konkurrensen och i praktiken omöjliggör färjetrafik med svensklagade färjor?

Regeringen har uttalat en målsättning att få människor i arbete. Vad är man beredd att göra för att rädda dessa hundratal anställda från personlig konkurs och arbetslöshet och vad tänker man göra för att rädda den svenska sjöfarten och i förlängningen tusentals ytterligare arbetslösa?

Tiden är knapp och vi är många som väntar på handling!

KENT HÅRSTEDT
KENNY REINHOLD
CHRISTER LINDVALL
LEIF PALM

© Detta material är skyddat enligt lagen om upphovsrätt.

Anställda på färjor slipper skattekrav - Sydsvenskan - Nyheter dygnet runt

Sida 1 av 1

Sydsvenskan.se

Bilaga 6

EKONOMI

Anställda på färjor slipper skattekrav

Av Niclas Ericson

Senast uppdaterad 26 november 2006 00:25

Svenska sjömän anställda på danska färjor har fått efterkrav på obetalda inkomstskatter från Skatteverket. Enligt Sjöfolksfacket handlar det om efterkrav på hundratalsentals skattekronor i flera enskilda fall.

Skattekraven beror på att svenska sjömän ombord på danska färjor betalas med dansk nettolön. De danska färjeanställda slipper skatt, medan svenska skattemyndigheter anser att svenskarna ska betala.

Finansdepartementet har efter påtryckningar av Sjöfolksfacket snabbt utrett frågan och föreslår nu en retroaktiv lagändring.

- De färjeanställda som fått skattekrav kan riva dem. Regeringen genomför nu en retroaktiv lagändring som innebär att de som drabbats av efterkraven slipper betala. Det är naturligtvis inte rimligt att svenska sjömän, som fått betalt i dansk nettolön, ska beskattas en extra gång i Sverige på sina inkomster, säger finansminister Anders Borg.

Hittills har Skatteverket gett anstånd till dem som var anställda på danska färjor i januari 2001. Året innan hade Danmark infört ett nytt statligt rederistöd för att locka fler rederier att flagga danskt och då beslöt den dåvarande svenska regeringen att införa en undantagslag om tillfällig skattebefrielse för svenskar med nettolön.

De som anställdes efter januari månad 2001 omfattades därmed inte av skattebefrielsen och har därför fått efterkrav från Skatteverket.

Sidan är utskriven från: sydsvenskan.se

© Sydsvenska Dagbladet

Materialet är skyddat av lagen om upphovsrätt.

Eftertryck eller annan kopiering förbjuden

Bilaga A5.1.1 Granskningsanmälan 2006-04-19

ANNE-MARIE PÅLSSON
Riksdagsledamot

SVERIGES
RIKSDAG

Stockholm 2006-04-19

Till Konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet

Ink 2006-04-19

Dnr 050-3061/2005/06

Det statliga bolaget Posten AB har, för att stärka sin internationella konkurrenskraft, lagt ett bud på det börsnoterade bolaget Strålfors AB. Budet uppgår totalt till ca 2 mdr SEK och innehåller en premie på ca 30-35 procent. I kronor räknat motsvarar premien ca 600 miljoner kronor, varav merparten eller ca 400 miljoner tillfaller Strålfors huvudägare familjen Parkander.

Posten är ett statligt bolag och ägs därför gemensamt av de svenska medborgarna. Enligt regeringsformen (9 kap 9§) är det Riksdagens uppgift att besluta hur statens egendom skall förvaltas. Riksdagen har emellertid inte beretts möjlighet att yttra sig om budet. Insynen i affären har begränsats till näringsdepartementet via ägarförvaltningens representant i bolagets styrelse. Jag vill att KU granskar om det är förenligt med riksdagsordningen och regeringsformen att de förvärv som statliga bolag gör, kan ske utan att Riksdagen ges möjlighet till insyn och påverkan? Detta i synnerhet då förvärven, som detta, är omfattande.

Postens förvärv – i det fall det fullföljs – innebär också en väsentlig förändring i Postens verksamhetsinriktning – internationell expansion. Jag vill att KU granskar om det är förenligt med den svenska grundlagen att sådan förändring sker utan Riksdagens godkännande?

Budet innehåller en substantiell premie – 600 miljoner. Premien betyder att Posten är villig att betala ett pris som överstiger det pris som marknaden (eller alla andra investerare) är villiga att betala. Jag vill att KU granskar om det är det förenligt med svensk lag att förvärv av privata tillgångar kan ske till ett högre pris än marknadspriset utan att Riksdagen godkänner detta.

Posten har två uppdrag: public service uppdraget att tillhanda post- och kassaservice samt att förse meddelandemarknaden med tjänster på rent kommersiella grunder. Men då båda uppdragen bedrivs inom ramen för samma juridiska person – Posten AB – finns en risk att de båda

SVERIGES
RIKSDAG

uppdragen inte kan hållas tillräckligt ekonomiskt åtskilda. Jag vill att KU
granskar vilka åtgärder ansvarigt statsråd har vidtagit för att

- a. skapa sådana strukturer som gör att de båda uppdragen
inte kan blandas samman,
- b. Postens expansionsplaner inte inverkar negativt på public
service uppdraget?

Anne-Marie Pålsson (m)

Bilaga A5.1.2 Promemoria från Näringsdepartementet 2007-01-12

REGERINGSKANSLIET

2007-01-12

SB2006/12149

Statsrådsberedningen

Rättschefen

Konstitutionsutskottet

Riksdagen

Konstitutionsutskottet

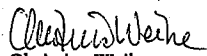
Ink 2007 -01- 12

Dnr 050-3061-2005/06

**Konstitutionsutskottets granskningsärende 2006/07:4 Posten AB:s förvärv
av bolaget Strålfors AB**

Härmed överlämnas en promemoria från Näringsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expediteschefen Dag
Ekman, tfn 08-405 12 20.

Christina Weihe

Postadress
103 33 Stockholm
Besöksadress
Drottninggatan 2

Telefonväxel
08-405 10 00
Telefax
08-723 11 71

E-post: registrator@primeminister.ministry.se

REGERINGSKANSLIET**Näringsdepartementet***Expeditionschefen**Dag Ekman***Promemoria**

2007-01-08

Rättschefen**Statsrådsberedningen****KU:s granskningsärende 2006/07:4 Posten AB:s förvärv av bolaget Strålfors AB**

Konstitutionsutskottet har i skrivelse till Regeringskansliet efterfrågat vilken kommentar anmälningen ger anledning till.

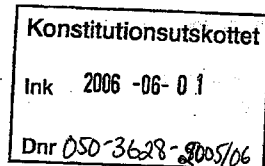
Anmälningen ger inte anledning till några andra kommentarer än de som finns i konstitutionsutskottets promemoria.

Thomas Östros är underrättad om granskningsärendet.

Bilaga A5.2.1 Granskningsanmälan 2006-06-01

PER BILL
Riksdagsledamot

SVERIGES
RIKSDAG

Stockholm 2006-05-31

Till riksdagens konstitutionsutskott

Jag vill för Konstitutionsutskottets granskning anmäla näringsminister Thomas Östros styrning av Vattenfall.

Bakgrunden är följande. Den 17 maj beslutade Vattenfalls styrelse att bolaget ska göra en kraftfull satsning på förnyelsebar elproduktion. Detta efter att både stats- och näringsministern den 27 april talat om att de vill se större satsningar från Vattenfalls sida på förnyelsebar energiproduktion. Statsministern förklarade för TT: "det är alldeles för dåligt, alldeles för lite. Det är en målsättning, men väldigt lite av investeringar och vi har inte tid att vänta. De måste bli mer aktiva." Samma dag gick näringsministern ut med ett pressmeddelande där han kräver mer förnyelsebar energi från Vattenfall: "Vi skärper kraven på flera sätt. Nu för vi också diskussioner med företaget om att de måste satsa ännu mycket mer på förnybar energi." Näringsministern förklarar vidare att han "räknar med ytterligare kraftiga investeringar. Det handlar om en rejäl satsning på vindkraftverk men också om biobränslebaserad kraftvärme och andra viktiga energikällor. Inte minst vindkraft måste bli Vattenfalls stora framtida projekt." Vad gäller omfattningen talar Östros om att han "utesluter inte en fördubbling. Det är tuffa krav vi ställer."

Det råder inget tvivel om att styrelsens beslut att satsa stort på vindkraft är en direkt följd av stats- och näringsministrarnas krav på bolaget. När Vattenfall skulle presentera satsningen på en presskonferens den 18 maj var det meningen att presentationen skulle göras av koncernchef Lars G Josefsson och tre andra i ledningen. Istället fick bolaget kort innan presskonferensen ändra tid för denna. Detta för att näringsministern skulle kunna delta. Presentationen hölls sedan av Thomas Östros, styrelseordförande Dag Klackenberg och koncernchefen. Det som skulle bli Vattenfalls storslagna presentation av nysatsningen blev istället ett politiskt inlägg i valrörelsen, där Thomas Östros själv kunde ta åt sig äran för att bolaget följt hans vilja.

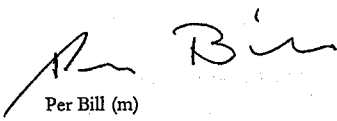
Näringsministerns krävde inte enbart mer förnyelsebar energi den 27 april, dagen innan Vattenfalls årsstämma. I SVT rapport krävde näringsministern också att Vattenfall skulle agera prispressare på elmarknaden och erbjuda konsumenterna lägst elpriser. Påföljande dag, under årsstämman, lanserade Vattenfall ett nytt lågprisavtal som garanterar konsumenterna lägst pris på marknaden.

Vattenfall ska som statligt ägt bolag på en avreglerad marknad kunna agera på affärsmässiga grunder, på samma villkor som privata bolag. Det går dock inte om

SVERIGES
RIKSDAG

regeringen, i det här fallet näringsministern, med kort varsel ställer krav som har andra syften än bolagets bästa för ögonen. Krav som under ett valår inte kan ses som annat än inlägg i valdebatten. Vattenfall och de andra statliga bolagen tillhör staten – varken regeringen eller socialdemokraterna.

Konstitutionsutskottet bör granska Thomas Östros agerande gentemot Vattenfall och huruvida det är att se som ministerstyre samt om det är förenligt med grundlagen och annan lag. Konstitutionsutskottet bör också granska huruvida de krav som ställts från näringsministerns sida ställts direkt i media eller kommit Vattenfall till del i ett tidigare skede.

Per Bill (m)

Bilaga A5.2.2 Promemoria från Näringsdepartementet 2007-01-12

REGERINGSKANSLIET

2007-01-12

SB2006/12132

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottet

Rättschefen

Riksdagen

Konstitutionsutskottet

Ink 2007 -01- 12

Dnr 050-3628-2005/06

**Konstitutionsutskottets granskningsärende 2006/07:9 Styrningen av
Vattenfall AB**

Härmed överlämnas en promemoria från Näringsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expediteschefen Dag
Ekman, tfn 08-405 12 20.
Christina Weihe

Postadress
103 33 Stockholm
Besöksadress
Drottninggatan 2

Telefonväxel
08-405 10 00
Telefax
08-723 11 71

E-post: registrator@primeminister.ministry.se

REGERINGSKANSLIET**Näringsdepartementet***Expeditionschefen**Dag Ekman***Promemoria**

2007-01-08

Rättschefen**Statsrådsberedningen****KU:s granskningsärende 2006/07:9 Styrningen av Vattenfall AB**

Konstitutionsutskottet har i skrivelse till Regeringskansliet efterfrågat vilken kommentar anmälningen ger anledning till.

Anmälningen ger inte anledning till några andra kommentarer än de som finns i konstitutionsutskottets promemoria.

Thomas Östros är underrättad om granskningsärendet.

Bilaga A5.2.3 Promemoria från Näringsdepartementet 2007-02-22

REGERINGSKANSLIET

2007-02-22

SB2006/12132

Statsrådsberedningen**Konstitutionsutskottet**

Riksdagen

Rättschefen

Konstitutionsutskottet

Ink 2007-02-22

Dnr 050-3628-2005/06

**Konstitutionsutskottets granskningsärende 2006/07:9 Styrningen av
Vattenfall AB**

Härmed överlämnas en promemoria från Näringsdepartementet.

Christina Weihe

Postadress
103 33 Stockholm
Besöksadress
Rosenbad 4

Telefonväxel
08-405 10 00
Telefax
08-723 11 71

E-post: registrator@primeminister.ministry.se

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2007-02-22

Näringsdepartementet

Statsrådsberedningen

Expeditionschefen Dag Ekman

KU:s granskningsärende 2006/07:9 Styrningen av Vattenfall AB

Härmed lämnas följande underlag för svar till konstitutionsutskottet.

Fråga 1

Vilken uppgift hade näringsminister Thomas Östros vid Vattenfall AB:s presskonferens? Var han där för att presentera regeringens energipolitik eller såsom företrädare för ägaren av bolaget?

Svar

Vattenfall AB kallade till presskonferens den 18 maj 2006 i bolagets lokaler, Birger Jarlsgatan 33 i Stockholm. Presskonferensen hölls för att presentera styrelsens beslut om en förhöjd ambitionsnivå vad gäller investeringar inom elproduktion från förnybara energikällor.

Eftersom beslutet omfattade investeringar om cirka 40 miljarder kr och innebar att bolaget lade fast en inriktning som innebar omfattande satsningar på förnyelsebar elproduktion, dvs. ett program av stor betydelse för Vattenfall ABs verksamhet, ville företaget kommunicera beslutet på en presskonferens. Vid presskonferensen deltog styrelsens ordförande Dag Klackenberg, Vattenfalls VD Lars Josefsson och, som företrädare för regeringen, näringsminister Thomas Östros. Inom den dåvarande regeringen hade Thomas Östros ansvaret som föredragande i bl.a. ärenden om Vattenfall AB.

Fråga 2

Hur överensstämmer Vattenfall AB:s satsning på ett lågprisavtal som garanterar konsumenterna lägsta pris på marknaden med uppdraget till Vattenfall AB om att produktionen och leverans av el ska ske inom ramen för affärsmässighet? I vilken mån har regeringens ägarstyrning av bolaget medverkat till satsningen?

Svar

Av aktiebolagslagen 2005:551 (ABL) följer att ett aktiebolags tecknande av konsumentavtal är en operativ fråga som ankommer på bolaget.

3. Finns det i Riktlinjerna för dokumentation av Regeringskansliets bolagsförvaltning eller någon annanstans några bestämmelser om hur staten som ägare av ett bolag ska uppträda i sina kontakter med bolaget?

Svar

Utöver ABL och Riktlinjer för dokumentation av Regeringskansliets bolagsförvaltning m.m. som antagits i mars 2006 finns inte några bestämmelser som reglerar hur staten som ägare av ett bolag skall uppträda i sina kontakter med bolaget.

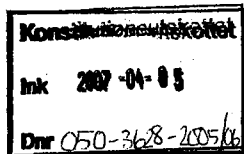
Thomas Östros är underrättad om granskningsärendet.

Bilaga A5.2.4 Skrivelse från Lars G. Josefsson vid Vattenfall AB 2007-04-05

LARS G JOSEFSSON
PRESIDENT AND CEO

Stockholm 3 april, 2007

Sveriges Riksdag
Konstitutionsutskottet
Kanslichef
Bertil Wennberg

100 12 Stockholm

KU:s granskningsärende 2006/07:9 Styrningen av Vattenfall AB

Konstitutionsutskottet har i brev till Vattenfall AB efterfrågat information rörande kontakter mellan bolaget och dåvarande näringsminister Thomas Östros i april-maj 2006. Som svar på utskottets frågor vill jag anföra följande:

Vid Vattenfall AB's bolagsstämma i april 2006 presenterade bolaget ett lågprisavtal till privatkunder i Sverige, det s k trygghetsavtalet. Bakgrunden till att Vattenfall valde att lansera avtalet var de många signaler från omvärlden som bolagets ledning fått beträffande behovet av mer kundorienterade erbjudanden än de som marknaden tidigare sett. Lågprisavtalet är ett i raden av flera initiativ som Vattenfall tagit de senaste åren i syfte att stärka kundens ställning; fjärravlästa elmätare, avbrottsersättning, den s k ettårsregeln (som innebär att Vattenfall inte tar betalt för el som förbrukats mer än ett år före faktureringstillfället) och inrättandet av en kundombudsman är andra exempel.

I de möten som förekom mellan Vattenfalls ledning och den politiska ledningen för Näringsdepartementet framfördes vid flera tillfällen önskemål från ägaren om mer offensiva kunderbjudanden från Vattenfall och naturligtvis lyssnade jag och andra företrädare för Vattenfall på dessa önskemål. Det måste dock understrykas att det ingalunda var enbart Thomas Östros eller andra politiska företrädare för Näringsdepartementet som framförde dessa önskemål. Kunder, medarbetare, företrädare för intresseorganisationer, styrelseledamöter och ledande befattningshavare inom bolaget hade under ganska lång tid framfört liknande åsikter och det pågick intensiva diskussioner inom Vattenfall om hur företaget bäst kunde möta omvärldens förväntningar på ett affärsmässigt sätt.

VATTENFALL AB

ADDRESS
SE-162 87 Stockholm, Sweden

TELEPHONE
+46 8 739 5005

info@vattenfall.com

VAT
SE556036213801

VISITING ADDRESS
Birgers Järingsgatan 33

TELEFAX
+46 8 739 5004

www.vattenfall.com

VATTENFALL

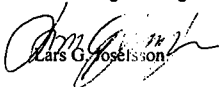

LARS G. JOSEFSSON
PRESIDENT AND CEO

Trygghetsavtalet är en marknadsinvestering i syfte att fördubbla antalet hushållskunder för Vattenfall och därigenom vara ett kundorienterat och lyhört företag.

Beträffande presskonferensen den 18 maj 2006 så beslutade kommunikationsdirektör Knut Leman att ändra tidpunkten eftersom Thomas Östros meddelat att han önskade medverka och han inte hade möjlighet att närvara vid den ursprungligen utlysta tidpunkten.

Med vänlig hälsning

Lars G. Josefsson

Bilaga A5.2.5 Pressmeddelande från Vattenfall 2006-05-17

PRESSINBJUDAN 2006-05-17

Pressträff om förnyelsebar elproduktion

Vattenfall inbjuder till pressträff med lunch imorgon, torsdag 18 maj, kl 12.00 på Birger Jarlsgratan 33, Stockholm.

Pressträffen hålls med anledning av att Vattenfalls styrelse har lagt fast en inriktning som innebär omfattande satsningar på förnyelsebar elproduktion.

Vattenfall företräds av
Lars Josefsson, koncernchef,
Hans von Uthmann, Nordenchef,
Göran Lundgren, chef för Elproduktion Norden, och
Anders Dahl, chef för Vindkraft, Elproduktion Norden.

För vidare information, kontakta:

Erik von Hofsten, presschef Vattenfall Norden, telefon 070-559 54 84.

Lämnat av Vattenfalls Pressavdelning, telefon: 08-739 50 10.

Bilaga A5.2.6 Pressmeddelande från Vattenfall 2006-05-18

PRESSMEDDELANDE 2006-05-18

Ändrad tid för pressträff om förnyelsebar elproduktion

Tiden för Vattenfalls pressträff idag, torsdag 18 maj, har ändrats till 12.30 för att ge möjlighet för näringsminister Thomas Östros att delta. Plats: Vattenfalls kontor, Birger Jarisgatan 33, Stockholm.

Pressträffen hålls med anledning av att Vattenfalls styrelse har lagt fast en inriktning som innebär omfattande satsningar på förnyelsebar elproduktion.

I pressträffen deltar
Thomas Östros, näringsminister.
Dag Klackenborg, styrelseordförande, Vattenfall.
Lars Josefsson, koncernchef, Vattenfall.

Vid pressträffen serveras en enkel lunch.

För vidare information, kontakta:
Martin May, chef för Media Relations, telefon: 08-739 52 70.

Lämnat av Vattenfalls Pressavdelning, telefon: 08-739 50 10.

Beställningar:

Riksdagens tryckeriexpedition, 100 12 Stockholm

Tel: 08-786 58 10, Fax: 08-786 61 76

E-post: ordermottagningen@riksdagen.se